(1

IOANNIS FRANCISCI POGGII FLO RENTINI ‡ DE POTESTATE PA PAE ET CONCILII LIBER·

‡ qui fuit Canonicus Florentinus,
et Lateranensis Ecclesiae,
Poggii Florentini . filius .
Vide Recanati Poggii Vitam pag. 36. 37
initio Histor. Florent. Venet. 1715. in 4°

¶Emendationes totius operis.

C 2 in ulti.facie apostilla ulti.i prin. ibi .3.q.5. dic.q.6.
D 1 in princ.prime faciei linea .2. dũ dicitur uř pone uidentur.
D 2 in prima facie linea.28. ſpicis pone ſpicas.
E 2 in.5.facie .26. linea Aſſerui pone Aſſueri.
G 2 in.3.facie.13.linea uľes/pone uľis In eadẽ facie linea.14. poſſunt a dño/pone q̃ a dño.
H 1 in.2.facie .32. linea uniuerſitatis / pone uniuerſitati.
H 2 in prima facie.4.linea ibi poſſit nõ cõgrue/pone nõ poſſit cõgr.
I 1 in.2.fa.28 lin. ibi cõgregatiõe re maiorẽ/pone cõgregationẽ eſſe maiorẽ / & in linea ſequenti ibi mſpectu pone reſpectu.
I 2 in.1.fa.18.li. uilidıtatẽ pone uali. & in.4.facie.18.linea.aliud nõ eſt ſolubile/dic/alia uero ẽ ſolubilis Ibidem linea pen. prouincia cõitas/dic prouintie.
L 2 in.2.facie.5.linea ibi eandẽ pone tandem.In.3.facie.16.lin.ibi pleniſſime ptãtis/pone plenitudine ptãtis.

In.5.fa.lin.20.tribua po. tributa.
M 2 in.1.facie li.21.cõtinẽti po.cõtẽti
N 1 fa.1.li.3.ſacerdoti po. ſacerdotij.
N 2 in.5.facie linea.9. reuocandoꝝ/ pone cõuocandoꝝ.
O 2 facie.3.linea.26. ibi hoc tñ petrũ pone quoad petrũ3.& paulopoſt qui apud/pone quia.
Itẽ facie ult.li.21. pñtiũ po.patrũ
P 2 facie.1.appoſt.1.errores heretico rum põne Grecoꝝ.
In fa.6.lin.22.ibi/in dei pone ñl dei
In appoſt.4.2.q.pone.2.q.5.
Q 2 facie.2.linea.9. rõem/ pone rõe.
R 2 facie.2.in.3. appoſt. de raptis nõnulli/pone de reſcrip.
In ultima facie linea.25.redditionẽ pone redditione.& in.29.lin. humanis/pone humani.
S 1 fa.2.lin.1.exercendi/po.exercẽda
T 1 fa.2.linea.18.ibi (fuit fundamẽtũ fidei i natiõibus)tolle hoc totũ.
In lin.antepe.ibi uſis/pone uſi.
T 3 facie 3.lin.21.nõ erat ꝓportionabilis/pone non erit.
In fi.in ulr.apoſt.ibi Aar.po.Bal.
In.44.cõclu.pęna/pone pęnas.
In.45.cõcertentia/po.cõcernẽtia

E

Tsi scio fore aliquos: qui arrogantiæ uel temeritatis me forsitan accusabunt: quod ea sim ausus pertractare: quę cum a multis præclarissimis excellētissimisq; sacrę Theologiæ professoribus: tum etiam a summis uiris compluribus in utroq; iure consultissimis fuere sæpius disputata: succensere mihi tamen propterea nō debebunt (modo absit inuidia) si ueritatis amicus: pro qua fidelis quisq; mortem ipsam minime debet pertimescere/partes iustas foueo: si sacris initiatus & summi Pontificis stipendiis merens non transfuga sed ueteranus miles pro illius maiestate gloriaq; decerto intrepide. Si demum sacrosanctæ Ro. Ecc. honorem dignitatemq; defendo. Enimuero/ cum ille Pater: hæc uero sit omniū xpifidelium Mater piētissima. Ingratus foret ille atq; impius: qui parentibus indigis/arduisq; curis implicitis/magnis præterea in laboribus constitutis subsidium pro uiribus non afferret. Diuinæ nempe legis præuaricator existeret. Humanas simul traditiones/humanamq; simul societatem peruerteret. Quæ primo Deum iubet colere/ dein patriæ laboranti succurrere: tum erga parentes pios esse nos docet. Hæc autem pietas in operis exhibitione cōsistit/ aliter infructuosa foret atq; inanis. Porro cum nemo ultra uires quicq̄ cogatur prętare/ nullaq; sit impossibilium obligatio: si eam quam possum afflictis parentibus opem tulero/satis debito pietatis faciam. Verum quæ nā digna potest impendi satisfactio: aut quę ualent congrua iis pręberi subsidia: contra quos fratres ac filii nouas ac multiplices insidias moliuntur? Potest nunc illud .a. Psal. non inconcinne afferri. Posuerunt ad uersum me mala ꝑ bonis/& odiū pro dilectione mea. Ualentissimis uiribus opus foret ad hanc iniuriam: sedis apostolicæ propulsandam. Meæ uero pertenues sunt ac imbecilles: quare cum neq; armis neq; opibus queam paren .a. psal .108.

tibus sanctissimis opitulari eam quā potero opem præsta bo ut uerbis causam illorum tuear/tū instam/tum æquā· Quod sicui forsitan id displicebit/ueritatis osori: quisqs ille sit: satis sit ei posse male facere: sinat aūt alios posse bene dicere: & uerbis saltem quando aliter non ualent/ causam iustam defendere. Quæ autem iustior esse potest? quæ melior: quæ sanctior: q̄ summi Pont. & Ro. Ecc. iu ra potestatemq; tueri? Quā nonnulli superbia/inuidiaq; flagrantes conantur euertere: & tunicam inconsutilem Christi discindere: quo quid potest esse turpius? quid sce leratius? quid immanius excogitari? quid damnabilius adimpleri? o miseram/ o infelicem Ro. Ecc. conditionē. Filii tui/quos nutristi/quos honorasti: ipsi te spreuerunt: ipsi contra te insurrexerunt. Iidem non modo te matrem negant/sed quasi famulam aspernātur: multiiugas quoq; tibi parant tecnas/nouaq; ac uaria indies struūt decipula: Pastorem tuum Iulium uariis calumniis cogitantes op primere: At quam ob causam? nempe quia res tuas/tuáq; uult iurisdictionem defendere: Quin etiā contra ipsum Apostolo℞ principem Petrum inquam non uerentur in surgere: suprēmam illius ligandi/soluendiq; potestatem a xp̄o sibi traditam abnegantes/ asserentesq; illam / non Petro/sed Ecclesiæ uniuersali concessam: cuius iudicio / eiusdem successores parere teneantur. Innituntur uero ii nonnullo℞ auctoritati: quo℞ pleriq; prius a se: benedi cta turpiter retractantes ambitionis stimulis ac furiis agi tati: contra Ro. Ecc. insurrexere. Alii a fidei rectitudine delyrātes: illam plurifariam impugnarunt. Nonnulli li uore atq; inuidia stimulati scienter contra ueritatem scri psere: atq; ii quandā sibi ecclesiam finxerunt uel potius somniarunt/quæ in rerum natura minime reperitur: quæ a mortalium nullo intelligi/comprehendiue potest chi mere certe persimilis: quorum errorem atq; insaniam/ li cet preclarissimi uiri permulti: ualidissimis sæpe rationi-

bus confutauerint/ut falsam: sacrisq canonibus per contrariam. Nihilominus cum heresim hanc malorum inuidorumq fomentis rursus uideam fruticantem / Non incongruum fore existimaui/ si & ipse aliquid in medium afferre cogitauerim. Si complurium doctissimorum uirorum sparsim scripta collegerim: si longiusculas illorum disputatiões in breuiores sermones digesserim. Erit igitur de potestate Papæ supra ecclesiam uniuersalem tota nostra disputatio/de qua licet sit multotiens a uariis pertractatum. Non est indecens tamen si sermo de illa iterum habeatur. Quoniam ut .b. In.primus.asserit. Veritas sępius exagitata magis splendescit in lucem. Et facilius ueritas inuenitur: quę a pluribus senioribus .c. quæritur. Nouo autem dicendi modo usus primum antiquorum mores in arguendo tenui: uarias dehinc & multiplices legũ canonũue allegationes/ in margine ponendas censui congruis notis assignatas. Tum ne series textus illarum uarietate interrumperetur: tum ut esset sermo nitidior atq lucidior: tum uero etiam ut cunctis foret illius sensus facilior: Legum præsertim/Canonumue ignaris. Sum enim ut ait Apostolus .d. Omnibus debitor sapientibus pariter ac insipientibus. Te uero lector oro/ obsecroq / ne nimis tetricus iudex existas:& si quid hoc in libello bene dictum repereris/omnipotenti adscribito .D. A quo est omne datum optimum. Et qui sm Psal. .d. Docet hominẽ scientiam. Quod uero minus prudenter dictum/scriptũue fuerit: Inscitiæ meę dato: quam sanctæ Ro. Ecc. cuius causa nunc tractabitur: iuditio/arbitrioq submitto.

.b. 35.q.9.c.graue

.c. 20.d.c.i.

.d. Ad Rom.i.c.

.D. i. Iac.i.c.

.d. psal.93.

Ractaturus de potestate Papæ supra uniuersalem Ecclesiam & supra Concilium eiusdem repręsentatiuum ad lucidiorem dicendorum intelligentiam nonnulla censui pręmittenda: Et quia secundum Ciceronem. Omnis oratio prius debet a diffinitione proficisci: ut sciatur id de quo disputatur. Videndum est primo quid Ecclesia/deinde Concilium quid significet. Mox uisa diffinitione pro clariori dicendorum intelligentia pręmittam aliqua. Postmodū ad partes arguā contra Papæ potestatē primo/dehinc argumentis respondebo/mox pro potestate Papæ argumenta adducam: partemque hanc/ut ueriorē firmabo: & responsiones ad hanc partem aduersariorum confutabo: demū conclusiones complures ex pręmissis eliciam .e. Est autem Ecclesia (ut ad primum ueniam) græcum uocabulum: & secundum Innocentium Pontificem primū catholicorum collectionem significat: catholicum aūt (cum & illud græcum sit uerbum) uniuersale interpretatur. Vniuersorum ergo collectionem fidelium Ecclesiæ nomen importat .f. Concilium uero secundum Ysidorum & Decreti cōpilatorem Gratianum: dictus est/quod cōmuni intentione Romani negocia pertractaturi in uno cōmuni loco considerent: quasi considiū/Considium uero quasi consiliū .d. in .l. līam transmutata. Vel dictum est a cōmuni intentione eo quod in unum dirigant omnes mentis obtutum / supercilia enim oculorum sunt: unde qui sibimet dissentiunt nō agunt Conciliū/quia nō consentiunt in unum. ¶ Visa diffinitione præmitto primo .g. Ro. Ecc. in persona Petri fuisse fundatam/ eiusdemque primatum sibi a xpo traditum. ¶ Secundo .h. quod priuilegia Ro.Ecc.intuitu Petri sunt illi concessa. Nō aūt Petro propter Ro. Ecc. attributa. ¶ Tertio .i. quod omnis Ro.Ec.potestas penes Petrū consistit tanq̄ caput. ¶ Quarto quod priuilegia omnia Petro data in psona illius successoribus suis data .k. intelliguntur. ¶ Quinto quod eadē pote-

.e. de Cō.d.i.eccla

f. 15.d.c.i.

.g. 22.d.c.i.&.ii.21 .d. q̄uis.
h.19.d.In memoriam .3.q.6. dudū. 22.d.c.1.9.q.3.cūta .i.24.q.i. memor.
.i. 19.d.n.uero.24. .q.i.Rogamus.
.k. c.ad Apfice.§. nos igr de re iud. li.6.c.puenerabilē §.rōibus q fil. sint leg.d trāsla.pl.q̄to

ſtas competit Papę quę & .l. Petro quę omnia ex dicen- dis inferius latius apparebunt. His breuiter pręmiſſis ad argumenta deueniam partis negatiuę contra Papam qd non ſit ſupra Eccleſiam uniuurſalē uel Concilium illam repræſentans. .l. 19.d.ſicut oēs .11.q.7. in ſancta.

ARGVMENTA CONTRA POTESTATEM PAPAE.

Rimo uidetur dicendum Papam uniuerſali Eccleſiæ uel Concilio illam repræſentanti:ul lo modo præeſſe non poſſe: partemq́ contra riam fore de iure ueriorem. Hæc autem opi- nio primũ auctoritate .m. Cipriani Papæ comprobatur: dum ait. Hoc utiq́ erant cæteri Apoſtoli quod Petrus fu it pari cõſortio præditi & honoris & poteſtatis: quod & .n. Anacletus confirmans inquit. Cæteri Apoſtoli cũ eo- dem pari conſortio honorem & poteſtatem acceperunt/ ipſumq́ principē eſſe uoluerũt de Petro loquens .o. Hie ronymus etiam ſuper Epiſtolam ad Galathas. Paulus ait Petrum repræhendit/ q̄ nõ auderet niſi ſe non imparem ſciret. Ex quibus patet nullaȝ erga Apoſtolos in Petro ſu- perioritatē fuiſſe. Cõfirmatur hoc & .p. Ambroſii aucto ritate/ait enim beati Petrus & Paulus eminent inter uni- uerſos Apoſtolos/& ſpeciali quadam pręrogatiua pręcel lunt: uerum inter ipſos quis cui pręferatur incertum eſt. Item Bernardus ad Eugenium li.3. Non ergo inquit ſo la tua poteſtas a domino: ſunt & mediocres & inferiores. Sunt ergo Epiſcopi qui Apoſtolis ſucceſſere: quorumq́ typum gerunt dicente Pſal. Pro patribus tuis nati ſunt ti bi filii: conſtitues eos principes ſuper omnem terram: Qđ de illis dictum non ambigitur: ut .q. Anacletus urba nuſq́ Pontifices atteſtantur pares in dignitate & honore

.m. 24.q.i. loqſ.
.n. 21.d. in nouo.
.o. 11.q.7.paulus. & ſequi.
.p. 2.q.7.bti petr'
q. .21.d.in nouo. .68.d.c.fi.pſal.44.

.r. 7,q.r. quia fr. 16.q.1.fr.99.d.c.fi de cri:fal.q̃ graui .s. Cle.si qs de pe nis.

.t. 33.q.5. Mulier. .u.21.d. in nouo. .u. đ perut.d.3.in ter hęc hircum.u.

.x. đ elect.c.inno tuit.ff.de arbitr.l. Nā & mgr̃a.

.y. gl.in.c.anasta sius.19.d.79.d. si duo.15.d. sicut.u. q.7.sicut inqt i gl

.z. 24.q.1.loqr̃.c. oībus.&.c.scisma & cant.5.c.

.a. lo. ultro.c.24. q.1.Audiuimus.c. 1.§.una đ sūma ti.

.b. de elect.c. fun dameta li.6. i p̄n. Apl̄s ad eph.3.c.

ipsi Papę. Potest autē summi paritatis hmōi fundamentum:tum ex multis sanctoꝶ.r. decretis: in quibus Episcopi fratres a summis Pon.appellantur.Tum ex stilo Curiæ & longęua consuetudine id approbante: Vnde .s. Clemens .v. uocat Episcopos sanctissimos xp̄i Legatos principales fratres Papę/& corp̄os & columnas Ecclesię. Appellantur quoq; Vicarii dei/non solum Ep̄i .t. sed & alii .u. sacerdotes: Episcopi aūt Patriarchę: & similes Cōcilium constituunt uelut capita ipsius digniora. Si igitur sunt Pontifici pares/constat in eos Papę potestatem non competere. Par quippe in parem de iure tam Canonico q̃ Ciuili nullum habet imperium .x. ergo nec supra Concilium iurisdictionem habebit per Episcopos rep̄sentatū. Item si Apostoli non recepissent iurisdictionem contentiosam pro se & successoribus suis a xp̄o non posset Concilium in causa heresis pontificem iudicare: cum non reperiatur concessa eis nisi generalis potestas: quoꝶ remiseritis &c.quod est falsum .y.sacrisq; Canonibus per contrarium.

¶ Argumentum secundum.

¶ Pręterea s̄m Hier. .z. sententiam.Hęc domus dei: q̃ supra petram firmata: unica columba appellat̃ sponsa xp̄i sine ruga/sine macula/ortus conclusus/fons signatus/puteus aquę uiuę/& paradisus cum fructu pomoꝶ: quę domus etiam claues accepit/ac potestatem soluēdi & ligandi.Vnde non soli petro/sed aliis Apostolis pariformiter concessa uidetur: ut .a. ex euangelica patet auctoritate. dum Xp̄s suis ait discipulis. Accipite Spiritum sanctum/quoꝶ remiseritis peccata.&c.Fundamentum quoq; ecclesię Apostoli fuere:Vnde in Apoca. Ioannis dicitur.c.8.ꝙ murus ciuitatis.i. Ecclesia habebat .12.fundamenta .b. in quibus erant scripta nomina duodecim Apostoloꝶ. Item Apl̄s ad Galathas.2.c.uocat Iacobum Cæpham/& Ioannem columnas Ecclesię: & sic tum ratione funda-

menti/rum ratione potestatis/ tū ex scribendi ordine nō cōcluditur aliqs primatus necessario in petro: super alios Apostolos/ergo nec in successor eius. Xp̄s etiam in exodio Marci Euangelistæ inquit. Euntes prædicate Euangelium omni creaturæ. Apparet itaq; Petri ipsius successori parē esse cum cęteris Ep̄is facultatem: non enim potest amplior illi q̄ Petro: cuius uice .c. fungitur potestas competere. Non est igitur supra Concilium: quod (ut dixi) p Episcopo℞ præsentiam principaliter constituitur: utpote digniop. Probatur hoc etiam auctoritate Beati .d. Cipriani dum ait. Vna columba mea/quam unitatē tenere debemus nos Ep̄i/qui in Ecclesia p̄sidemus ut Ep̄atum unū atq; indiuisum probemus/& subdit postea. Episcopatus est unus: si episcopatus est unus omniū Ep̄o℞ ergo eandem cum Papa auctoritatem habere uidentur: ergo plenitudo potestatis non est in solo Pontifice/sed in tota Ecclesia: igitur & penes Concilium illam repræsentans.

.c. 11.q.7. in sctā.

.d. 24.q.1. loquit 7.q.1. Nouatian⁹.

¶ Argumentum tertium.

¶ In actibus etiā Apostolo℞ .e. legitur/q; Ap̄li miserunt Petrum & Ioannem: in Samariam ad confirmandū baptizatos/uideretur ergo Ap̄lo℞ collegium Petro fuisse superius/cū inferior a superiore .f. mittatur: nō ecōtra.

.e. Act. 8.c.

.f. 21.d. inferior & .c. deniq;. 1.q.7. in sancta Io. 13.c.

¶ Argumentum quartum.

¶ Item eodem libro .g. legitur minorem Iacobum tulisse sententiam in questione legalium ubi Petrus / aliiq; Apostoli erant in Concilio congregati. Ex quo uidetur fuisse Iacobum maiorem Petro: quia maior est ille qui iudicat/minor uero qui .h. iudicatur. ¶ Argu. v.

.g. Act. 15.c.

.h. 11.q.7. in sctā de maio. obe .c. cum inferior.

¶ Deus præterea nunq̄ deficit in necessariis/nec sine salutis suæ remedio aliquem derelinquit: sed cum Pont. purus homo sit/possitq; peccare/ut sępe legit .i. euenisse/si non esset a quo posset corrigi/ absq; salutis remedio inueniretur: Esse igitur aliquem oportet a quo manifeste / & enormiter peccans corrigi possit/& emendari.

.i. 19.d. Anastasi⁹.

¶ Argumentum sextum.

¶ Cõtingere posset et ꝙ Papa eẽt hereticus uelletq; sta tuta condere manifestã heresim cõtinentia ex qbus fides Petri deficeret/quia non foret qui hoc casu posset resiste re. Nec teneret Ecclesia statutis eius hereticis obedire: ut ergo tũc debere esse aliquẽ Pon. emendatorẽ. ¶ Arg. 7.

.k. de sũma tri. c. .i. § .una. — k. ¶ Vna est quoq; omniũ fideliũ uniuersalis ecclesia / extra quam nullus saluatur: in qua non Papa sed xp̃s est: Sacerdos & hostia/ut dicit Inno .iii. Vnde si Papa extra Ecc. non saluatur patet uniuersalem Ecc. digniorem esse Papa. Et quocunq; alio membro: Argumento sumpto ab Ecc. in qua fit saluatio ad ipsum saluatum/seu saluandus: Et sic inferiorem / sicut argui potest a dignitate creatoris ad creaturã/& de minori ad maiorem. Confirmat hoc ex uerbis eiusdem decretalis dum dixit dñm claues Ecc. apostolis eorumq; successoribus tradidisse: ergo non soli pe tro: Equales igitur illi esse apparet in potestate Aposto los alios & p consequens Episcopi successores .l. Apĺoꝝ pares erunt Pontifici. Hoc etiam idem Innocentius alibi asserit: dicens claues regni cœlorum omnibus Apostolis datas. .m. ¶ Argumentum octauum.

.l. 68. d. c. fi.

.m. de perit. & re. Noua quędam.

¶ Confirmantur prædicta .n. Augu. auctoritate dũ di cebat: Quæ dignior domus Apostolicę prædicationis in gressu: q̃ sancta Ro. Ecc. ideo ecclesia est dignior Papa: & quocunq; alio/ut sonat illud uerbũ dignior. ¶ Arg. 9.

.n. 24. q. i. q̃ dig.

¶ Præterea ex uerbis .o. Aug. dum dicit: Quando Petrus claues accepit: Ecc. sanctã signisicauit/ manifeste uidetur inferri Petro fuisse traditas claues / ut ministro Ecc. ergo patet maiorem ecclesiã Pont. quia cũ ipse sit minister/eccle sia uero cui ministratur/maior est utiq; recumbens q̃ qui ministrat Lucę. 22. ca. Nudo etiam .p. ministro/secundum leges nullum ius acquiritur: sed totum domino / cuius agit ministerium. ¶ Argumentum decimum.

.o. 24. q. i. qđcũq;

.p. ff. đ donat. l. ab seti. & đ acqr. pos. .l. q absẽti. C. si q. & al. uẽ sibi. l. mul tum.

¶ Ex alio etiam hæc opinio roboratur. Nam licet Pe.

trus beatum Clementem elegerit adhuc uiuens in succes-
sorem: eiq; pontificiam potestatem tradiderit / ut .q. Io- .q. 8.q.1.si petrus
hannes tertius affirmat. Tamen Concilium Apostolorum
aliorumq; fidelium institutionem huiusmodi de Clemen
te factam irritarunt / & Linum in pontificem elegerunt: ut
in Cronicis Clementis & alioꝝ scriptoꝝ apparet: quod
fieri minime potuisset / nisi gesta per Petrum infirmandi
potestatem habuissent. Et sic patet illos fuisse superiores
Petro: quia inferior superioris gesta nequit infringere .r. .r. Cle.Ne roma

¶ Argumentum undecimum. ni de elect.21.d.in

.s. ¶ Africani etiam Concilii constitutionem in mediũ ferior.2.q.7.i sctã
libet afferre: prohibentem primæ sedis Episcopum sum- .s.99.d.prie sedis.
mum Sacerdotem aut Principem appellari .t. Gregorius .t.99.d.Ecce
etiam Patriarchæ Alexandrino scribens uniuersalem Pa-
pam se uetat appellari inquiens. Ecce in præfatione epi-
stolæ / quam ad me ipsum / qui prohibui direxisti / superbę
appellationis uerbum uniuersalem me Papam dicens im
primere curastis quod peto dulcissima sanctitas uestra nõ
faciat: quia nobis subtrahitur / q̃ alteri plusquam ratio
exigit præbetur. Et sequitur post: Si uniuersalem Papam
uestra sanctitas me dicit: negat se esse / quod me fatetur
uniuersum. sed absit hoc. & ce. Et Glosa. illa uerba ne-
gat se hoc esse / id est de uniuersitate: cũ tamẽ Ecclesia Ro
mana non sit uniuersa / sed de uniuersitate: ut Gelasius
uidetur asserere / inquiens .u. Quamuis uniuersæ per or .u. 21.d.q̃uis.
bem ecclesiæ unus xp̃i thalamus sit / tamen sancta Rom.
Ecclesia cęteris ecclesiis est prælata. quasi dicat q̃ uniuer
sæ ecclesiæ includendo Romanam sint xp̃i thalamus qui
est ecclesia uniuersalis. ¶ Argu. .xii.

¶ Huic sententiæ .x. Gregorii uerba fauere uidentur / .x. 15.d.sicut.
dum ait uenerari se sacra Concilia sicut Euangeliũ: quia
cum uniuersaliter sint constituta: se & non illa destruit si
quis præsumpserit absoluere quod ligant / aut religare qđ
absoluunt. Certe si Papa foret supra Concilia / Gregorius

.y. 25.q.1.c.1. ibi aliter locutus fuisset. Et .y. Gelasius quod uniuersalis inquit ecclesiæ ꝓbauit assensus magis exequi præ cæteris oportere q̃ primã sedem. ¶ Argu.xiii.

¶ Præterea si duo contendant de Papatu ille est præferendus quem uniuersitatis consensus elegerit: ut .z. Honorius Imperator ad Bonifatium scribit/& glo. secunda dicit hanc uniuersitatẽ Conciliũ intelligi. Item Io.an. .a. quem alii Canonum sequntur interpretes: In nouella dicit q̃ si Papa renuntiet in Consistorio secreto nullis adhibitis testibus/si postea neget renuntiationẽ factã Concilium erit iudex; quod non esset si nõ foret supra Papam. Et Io .b. glo. dicit/q̃ ubi scandalizaretur Ecc. uniuersalis notorie/uel esset incorrigibilis Conciliũ est supra Papam. At si diceretur nõ esse datam potestatẽ Concilio supra Papam/instante necessitate ecclesiæ: nullius utilitatis foret/nihilq̃ noui afferret nobis illa prouisio: qđ rõi & legibus repugnare uidetur .c. ¶ Argu..xiiii.

.z. 79.d. si duo cũ glo.

.a. de renun .c.1. lib.6.

.b. 40.d. si papa.

.c. si papa.đ ꝑui. in.6.l. si qñ.ff. de leg.1.& .C. de in off.te.l. si qñ.

¶ Vlterius arguitur ab absurdo uitando: Nam ponamus Papam p sua mala opera dissipare statum ecclesiæ generalem & notorie totam ecclesiam scandalizare. Si diceret Concilium potestatẽ compescendi furorem Pont. nõ habere: posset unus homo Ecc. totam destruere sine aliquo remedio/quod est absurdum. Et ut res clarius elucescat exemplũ subiiciam: quod est hmõi. Pone quendã magnum Regem peregre profectum: Reginæ suæ: quam & regni gubernatricem reliquerat/cũ nõ posset cõmode singula quæq̃ prospicere/ne illam uagari & nimis fatigari contingeret Gubernatorem generalem adiunxisse: Cum plenissima potestate totius regni ipsius nomine/ac Reginæ administrandi: Contigit Rege in longinquis degente Gubernatorem regni iura omnia dissipare/& illud ad internitionem deducere. Non ne hoc casu Regina dissipatorem hmõi/& regni destructorem poterit coercere ? etiam ex presumpta regis uoluntate/qui illũ ue-

risimiliter reuocasset si malæ administratiōis infamia ad illius aures peruenisset. Si enim leges .d. ciuiles statuere / ut dn̄s mandatū procuratoris sui / ob superuenientem infamiam & malos procuratoris mores tacite reuocasse uideatur. Quia tunc cum illum procuratorē ordinauit si illius mores aut uitā turpem futuram sciuisset hoc nequaq̄ fecisset: Ita & in regis supra posita similitudine pariter est dicendum. Rex enim peregre proficiscens xp̄s est in cęlū ascendens Reginaʒ habens ecclesiam immaculatā / ut ait Apl̄s & Psal. D. Astitit inquit regina a dextris tuis in uestitu deaurato circundata uarietate. Debet ergo Regina hæc in Regis absentia potestatem habere ad gubernatorem huiusmodi cohercendum / regnum coniugis sui dissipantem. ¶ Argumentum. xv.

¶ Præterea Papa non est caput corporis mystici ecclesiæ / sed xp̄s: ut ait Apl̄s .e. Si enim Papa caput foret / & pastor uniuersalis Ecc. permagna absurditas seque et / q̄ ipse esset pastor & caput huius corpis mystici / ecclesiæ inq̄ sm̄ q̄ caput in corpore humano est caput & rector illius / quod esse non potest: cum xp̄s sit caput & rector uniuersalis Ecc. ut corporis mystici considerate: essentq̄ duo capita in uno corpore / quod monstrosum existeret. Si non est caput inter alia membra corporis ut sit oportet. Igit̄ una cum aliis membris subdetur Ecc. Ecclesia quoq̄ Ro. uniuersalis non est: ut .f. Gregorius asserit / ut supra est dictum: sed de uniuersitate corporis mystici: ut Io. glo. asseruit / & Gelasius cōprobare uidetur / & sic si corporis prędicti est membrum illius caput esse non potest: cum inter caput & alia membra corporea differentia esse noscatur / .g. ut iura dicunt & de se patet. Præterea si Pont. est membrum Ecc. xp̄s aūt est caput Ecc. ergo & Petri erit caput xp̄s. Erit igitur dare capitis caput q̄ si dicatur Petrum nō esse caput principale Ecc. esse tñ caput ministeriale (ut eorum uerbis loquar) id omnino falsum esse dicitur: Con-

.d. ff. de. Solut. l. Si cū Cornelius & d̄ Ann. leg. l. liberto. §. largi⁹ & utrobiq̄ per Bar. no. Cy. & Bal. in. l. pr̄ herede p̄ illū tex. d̄. Testa. tu. §. fi. l. 3 .§. Quāuis et ibi Bar. ff. de admini. tuto. no. moder. in. l. Rogasti. §. si fugitiuus. ff. Si cer. pe.

.D. Psal. 44.

.e. c. uno de. Sac. unc. cle. i. d. iu. iu.

.f. .99. d. ecce.

.g. .d. p̄scrip. cū. nō. liceat. 11. d. c. i.

ſiderato ꝙ eſſe caput pręeminentiā quandam excellentiamq̃ ſignificat. Hanc autē miniſter ſuper dominum dominamue habere non poteſt/cum ſit inferior/propter qđ falſa uī illorum opinio dicētium Petrum fuiſſe caput miniſteriale uniuerſalis Eccleſiæ. Quatenus enim ſuper illam neq̃ præeminentiam/neq̃ maioritatem obtinet ut corpus myſticum conſideratam non poteſt ratione miniſterii ſibi conceſſi ſuper particulares eccleſias a Romana diſtinctas dici miniſteriale caput uniuerſalis Eccleſiæ. Hoc & Gelaſius Papa teſtari uidetur/inquiens .h. Quamuis uniuerſæ per orbem Eccleſiæ catholicæ inſtitutæ unus thalamus Chriſti ſint: tamen ſancta Romana Eccleſia catholica & Apoſtolica nullis ſynodicis conſtitutis cęteris ē ꝑlata ſed euāgelica uoce. &c. Ecce manifeſte apparet Petrum ſuper omnes particulares eccleſias/a romana diſtinctas poteſtatem accepiſſe/non autē ſuper uniuerſalem eccleſiam quæ eſt corpus myſticum & inanimatum & nullius beneficii capax/de cuius uniuerſitate Romana eccleſia eſſe non ambigitur (ut prædixi) Abſurdum eſt præterea dicere Papam uniuerſali eccleſiæ præeſſe/quippe cum illa ſit ſine macula & ſine ruga/ut ſacra ſcriptura teſtatur: neq̃ poſſit a fide dēriuare cū pro illius ſoliditate Chriſtus orauerit .i. Papa uero homo labi errareq̃ poſſit ac decipi/ut de .k. Anaſtaſio & nonnullis legimus a fidei rectitudine delirantibus: quare dicendum potius uidetur Pontificem eccleſiæ debere ſubeſſe/tanquam digniori & perfectiori (& ut ita dixerim impeccabili) quippe quod menda careat perfectius eſſe nemo ſane mentis negauerit: & per conſequens Conciliū Eccleſiam reprǽſentans erit dignius maiuſq̃ Pontifice. ¶ Argumentum .16.

.h. 21.d.Quis.
.i. Luc.22.d.21.c.i.
.k.19.d.Anaſtaſi⁹.

¶ Vlterius adducitur decretum Concilii Conſtantień tenoris ſequentis: Primo declarat illa ſynodus ꝙ ipſa in ſpiritu ſancto legitime congregata generale Concilium faciens/& Eccleſiam catholicam repreſentans poteſtatem

t.

a Christo immediate habet:cui quilibet cuiuscunq; status uel dignitatis etiam si papalis existat obedire tenetur. In iis quæ pertinent ad fidem/& extirpationem scismatis dicti/& reformationem dictæ ecclesiæ in capite & membris Item declarat q quicunq; cuiuscunq; conditionis status & dignitatis / etiam si papalis existat: qui statutis mandatis & ordinationibus seu præceptis huius sacrę synodi & cuiuscũq; alterius Cõcilii generalis legitime cõgregati sup pmissis aut ad ea ptinentibus factis uel faciendis non obedire pręsumpserit condignę pœnitentię subiiciatur & debite puniatur.Etiã ad alia iuris remedia (si opus fuerit recurrendo) Pertinaciter autem resistens ordinationi Concilii hęreticus censendus est/ Quod decretum in Basiliensi Concilio repetitum fuit. ¶ Argu.xvii.

¶ Præterea qui asserit super uniuersalem ecclesiam Petro datam fuisse potestatẽ/præsertim in supremis & arduis/&quæ concedi nõ solent hoc necesse habet .k. ostendere/sicut illi qui se iudicem asserit constitutum non est credendum nisi iurisditionis concessionem .l. demonstret At nullibi legitur Petrum super uniuersalem Ecclesiam claues accepisse:igitur nec supra Concilium illam repræsentans/sed supra singularia membra Ecclesię:ut supra est probatum per .m. Gelasii auctoritatem adductã. Et hoc etiam naturalis ratio suadet:cuius maxima est auctoritas & pro lege haberi solet .n. ubi ipsa lex deficit: Ratio aũt naturalis hmõi est/ qua necesse est hoc fateri: nã præsuponendo Papã esse ministeriale (ut aiunt) ecclesiæ caput respectu singulo℞ ecclesiæ membro℞ uidemus in corpore humano caput: lʒ sit ordinatum ad regimen & gubernationem singulorum membrorum ipsius corporis: si tamen langueat licitum esse aliis membris illud ligare & cauterizare / & omnia facere: Tum ad capitis / tum ad alio℞ membro℞ conseruationem spectantia/ne illius morbus habeat cętera membra corrumpere .o. Sic etiam

.k. de fide instru.
.c. qd super his.
.l.de off.deleg cũ in iure.ff. si qs in ius uo.nõ re.l.2.
.m. 21.d. q̃uis.
.n.ff. de aq̃ pl.ar.l.2.§.Itẽ Varus & d excus. tut .l. scire ops.§.sufficit.1.d.c.consuetudo.
o.2.q.7.sicut inqt.

si Papam contingeret insanire & in furorem agitatū gla dio obuios quosq3 percutere. Non ne tūc liceret subditis illum capere ligareq3 etiam/ne multos occideret? Et quo ad possent hmōi morbo mederi? quis sanæ mentis hoc negetq3 si pro salute corporea hoc licet/multo magis p animarum salute hoc debebit permitti/quas Papa ipse suis malis moribus perniciosisq3 exemplis in damnationis ba rattrum precipitaret. Et certum est animam cunctis rebus .p. preferendam. Quid enim homini prodest/si uniuersum mundum lucretur animæ uero suæ detrimentū .q. patiatur? Aut cōmutationem dabit homo pro anima sua: ut Matt.6. & Lucæ.9.c.plenius continetur. ¶ Arg.18.

.p. .C.de.sac.san ec.l.fi.
.q. de.Simon.c. Matheus.
.r. .93 d.legimus

¶ Corroborant premissa .a. Hier.auctoritate dicentis. Orbis maior est urbe ergo Concilium est/quod totū orbem representat: maius erit Pa.solum Ro. urbem repræsentante. ¶ Argumentum .19.

¶ Probatur etiam hec opinio ex illis xpi urbis dicētis discipulis. Math.5.c.uos estis sal terre / quod si euanuerit ad nihilum ualet/nisi ut mittatur foras/& conculcetur ab hominibus. Ex quo patet Apostolorum neminem a xpo fuisse exclusum quin imo .s. Hiero.sentit auctoritatem illā contra Papam etiam locū habere / dum ad Heliodorum scribens ait: Non est facile stare in loco Petri & Pauli .s. tenere locum iam cum xpo regnantium Infatuatum sal ad nihilum prodest/nisi ut eiiciatur foras/& a porcis con culcetur. Porro infatuatū sal insipidos prelatos & malos. Io.glo.intelligit ab ecclesia foras eiiciendos: & a porcis.i. demonibus cōculcandos? Et l3 nihil ibi dicat de Pont. t. Io.tamen glo.quem magistri Canonum sequuntur dicit/ q ubi reperitur iure cautum q Papa possit iudicari intelli gitur a Concilio iudicandus. Ad prædicta facit euange lica .u. auctoritas qua xps: Ego inquit sum uitis uera/ & uos palmites: si quis in me non manserit/ mittetur foras & arescet & colligent & in ignem mittēt. Quicūq3 igitur

.s. .11.q.7.Non oēs cum glo.
.t. .2.q.7. ī sicut. inqt. & in.c. Nūc aūt.21.d.& i.c. Si. duo .79.d.& in.c. Anastasius. 19. d. Arch.& alii i.c.In fidei de here.in.6.
.u. .Io .15.c.

fuerit quī a xp̄o recedet deponetur/& ab Ecclesia extermi nabit/nisi se correxerit:etiā si Papa fuerit/& túc a Cōciliū iudicabit̄ ſm p̄missa/ergo cōciliū erit mai⁹ Pōt. ¶ Ar.20

¶ Ex plurimis ēt sanctoꝝ auctoritatibus liquet Ponti. Concilioꝝ gesta sequi debere:unde.x. Zosimus cōtra sta tuta inquit patrū condere aliquid uel mutare : nec huius quidem sedis ualet auctoritas.Item .y. Leo ꝙ multis est damnatū cōciliis nulla possumus pœnitentia subuenire. Ad .z. nostrum etiam reatum tendit si paternaꝝ regulæ sanctionum nobis cōsentientibus uel negligentibus uio lentur. Præterea ut ex Calced. a. habetur concilio a sctis patribus in unaq̄ꝗ synodo usꝗ nunc ꝑlatas regulas tene re statuimus : & dixi etiam in.12. arg. ¶ Argu. 21.

.b. ¶ Lucius p̄terea Pont.attestatur Apostolos in urbi bus patriarchas & primates instituisse: qd tamen pertinet ad plenitudinem potestatis uniuersalis ecclesię plenitudo ergo illa nō erat in solo Petro/ sed ī aliis apl̄is & ecclesia illos rep̄ntante:si habet uniuersalis ecc.plenitudinē p̄tātis ergo supra Papā ne uideamur dare duo capita. ¶ Ar.22.

.c. ¶ Conciliū insuper exercet iurisditionem circa pote statem Papæ supræmā concernentia/cognoscit/ & de de positiōe .d. Papæ ſm Gratianū cōpilatorē decreti.Cardi nales ēt ut .e. Leo.4.ait deponit:Iudicat & deponit ep̄os .f.primatū ecclesiæ Ro.dedisse .g. Simachus & Iu.tradūt ēt quo ad facultatē priuādi ep̄os.Plura quoꝗ alia statuta diuersis t̄pibus a Cōciliis facta sacri canones ꝑdūt / ut de uirginibus sacratis ad arctiorē regulā trāsire uolentibus quibus Conciliū liberā hoc agendi facultatem cōcessit : & alia id genus a Conciliis .i. acta. quoꝝ indagatio labo riosior foret q̄ subtilior. ¶ Arg. 23.

¶ Itē ultra supradcā ur/ꝙ si Papa ē malus & incorrigibi lis ac ip̄az Ecc.scandalizās/ubi desit ad q̄uē possit recurri unicuiꝗ licere debeat ꝯ illū insurgere/ & ab eius obedien tia resilire sicut de iure .k. uaxallo licitus est in defectum

C 1

.x.25.q.1.Contra
.y .1.q.7. Rq̄ritis
.z. 25.q 2 .c.p̄uile. gia.
.a.25.q.1. A sanctis
.b. 80.d.c.1.
.c.19.d. Anastasi⁹.
.d.21.d.c. nūc aūt.
.e. de cler. nō res. ex gestis.
.f. 2.q.1. scelus
.g. 17.d.§. hinc ēt 3.q. 6.dudū.9.q.3. alioꝝ.2.q.6.Idco.
.h.20.q.1.de uirg.
.i.đ elec.Osius.11. d.đ his.15.d.placu it đ conf.d.4. Pla cuit đ libel.obl.c. 1.c.2.de oblig . ad rē. 1.q. 3.unio. 28. d.p̄uenit & seq. 11 q.3.si qs ep̄s : &.c. certū.1.q.3.ex mal tis.21.d.c.fi.16. q.3 Plac .c. diffiniuit &.c. statuit. 17. q. 4.16 .q.1.c.felix & sequ. c.1.2.3. đ his q̄ fiunt a prel.
.k.c.1.in fi.đ mili. uaxal.q cō.tu.est.

.l.C.de.iude.l.nul lus .l. i. C. Q.ñ li. un.sine iud. iund. nõ Inno. & cano. de re.spol.c.olim. .m.8.q.i. audacter

iustitię sibi consulere & dñm deprędari/licet etiam unicuiqꝫ deficiente iudice sibi ius .l. dicere: Videtur ergo licitum tunc cuilibet christicolę contra Papam insurgere / illumqꝫ Pontificia dignitate priuare ut indignum Reiqꝫ P. xpianę perniciosum: Neqꝫ uero hoc debet incongruũ reputari/cum malus prelatus non semper ex dei detur arbitrio/sed ut merita nostra deposcunt: ut ait .m. Hier. de Saule scripturę testimoniũ proferens dicentis: Fecerunt sibi Regem/& non per me/principẽ & non per consilium meũ:quem licet dñs Regeꝫ fecerit ꝭm populi peccatoris uoluntatem & merita.Illum tñ postmodũ reprobauit. Et licet papatus de iure diuino existat/Papę tñ electio particularis ex hominũ uoluntate dependet: Ecclesię Ro.scilꝫ Cardinaliũ in hoc Ecclę uniuersalis uicem gerentiũ: qui malũ eligendo Pont.illi pręiudicare non debent:quo minus possit de idoneo& bono ꝓuidere:& sicut xp̃s ut ecclesie utilitati cõsuleret / uicariũ & pastorẽ in terris dimisit: ut Inno.iiii.apte .n. testat͛.Ita ẽt nõ ẽ uerisimile eũdẽ nõ dimisisse aliquem/qui uicariũ sceleratum/pastorẽqꝫ in lupum conuersum corriperet & castigaret. Ad hoc aũt nullus ẽ aptior q̃ spõsa sua/eccl̃a uniuersalis:ergo illi dicẽdũ ẽ ex tacita mẽte dñi hæc correctio demãdata. ¶ Arg.24.

.n. de uoto.c.qđ sup his.c.ꝓ hũani de homi.li.6.

¶ Adducere libet etiaꝫ: quod Lucę euangelio.22.c.phibetur/dum contentione facta inter eos quis eoꝝ uideret͛ maior/saluatorem dixisse refert Reges gentium dñantur eoꝝ:& qui potestatem habent benefici uocantur.Vos aũt non sic/sed si quis maior est in uobis fiat sicut minister:si primatum accepisset Petrus inter eos frustra ab iis de maioritate disputaretur.Xp̃s præterea interdixit illis aliis dominari:ne regibus gentiũ/ac principibus similes uiderentur/sed sub sancti spiritus directione persisterẽt:qui in sancta eccl̃a ĩ unũ cõgregata habitare dnoscit͛.o. ¶ Arg.25.

.o.24.q.1. alienus

¶ Pręterea adducitur illud ad Galathas.3.Pauli de apostolis loquentis:dum dicit nihil mihi cõtulerunt.Ex quo

inquit Glo. manifeste apparere paulū non fuisse illis infe riorem/& tamen inter illos erat Petrus: ꝙ idem Apl's declarat dicens. Cum cognouissent quod creditum est mihi euangelium pręputii sicut & Petro circuncisionis. Expo nit Glo. ita principaliter sicut & petro. Idē declarat apl's dum dicit: Dederunt mihi dexteras & Bernabę societatis. Etenim cum Petrus esset inter illos si fuisset princeps eoꝝ non dixisset dedisse dexteras societatis/sed specialius ho norabiliusq; de Petro locutus fuisset: Quin imo ausus est palam illum reprehendere: & ei in faciem resistere/ut ibidem dicitur/ꝙ non fecisset/si illo imparem se sciuisset: ut inquit .p. Hier. Si ergo Paulus nouissimus apl'oꝝ nō fuit impar petro/q̄to magis alii Apl'i prius uocati? Igitur petrus non habet primatus supra Apostolos/nec successores sui supra Concilium: In quo Episcopi sunt/qui tenet locum Apostoloꝝ. Facit ad premissa qd in .q. Actibus apostoloꝝ legitur/ubi illi qui ex circuncisione uenerant rep̄hendebant petrum: ꝙ ad habentes præputium diuertisset: quod non fecissent si petrus super illos & sic super ecclesiam primatum habuisset .r. Scriptum est enim diis hoc est maioribus tuis non detrahes: Et principi populi tui non maledixeris .s. ¶ Argumentum .26.

¶ Plura insuper tum ex aliis tum maxime ex Actibus Apostoloꝝ argumenta monstrantur: quibus nulla petri superioritas erga cęteros Apl'os unq̄ ostenditur: Nam primo electio .t. Mathię ab omnibus facta apparet: quę apostolis non adscriberetur si a petro facta diceretur sicut est uidere/in constitutione facta in Concilio .u. a Gregorio: .x. Alex. tertio. y. Inno. quarto/aliisq; compluribus con stitutionibus a uariis .z. Pont. ęditis: ubi facta in Cōcilio pontifici tribuuntur. Congregatio etiam multitudinis discipulorum per duodeciꝫ Apostolos facta .a. legitur. Diaconorum quoq;: electio fidelium congregationi ascribitur .b. Miserūt insuper Apostoli petrū & Ioannem certe

.p. 2.q.7.paul/pe.
.q. Act. 11.c.2.q.7. Testes insi.
.r. Deuter.21.c.
.s. 23.q.1.c.parat'
.t. Act.1.c.
.u. c.1.de Simo.
.x.c.Nō satis d' simo.
.y. c. ad apl'ice de re iud.li 6.
.z. de p̄ben.c.de multa d' cēsi.c.cū apl's de cele. mis. dolētes de custo. euch.c.i.
.a. Act.6.c.
.b: Act.8.c.

si Petrus fuisset superior non diceretur missus cum Ioan. sed iuisset cum Ioan. sicut cum xp̄s iuit Bethaniam: uado inq̄t ut excitē illū ac plura alia dicta infra ar.I. ¶ Ar.27.

¶ Comprobantur p̄missa per illud/qđ Glo.ait Lucę.c.12.q̄ sicut Petrus accepit potestatem a xp̄o & successores eius per mediū Petri ita ap̄li habuerunt a xp̄o& Episcopi successores eoꝝ per mediū apostoloꝝ discipuli habuerūt a xp̄o & presbyteri successores eoꝝ:ut .c. Anacle. tradit. Cōfirmatur per illud Matthei .c.18. quodcunq̧ ligaueritis &c.Et Io.20. d. Quoꝝ remiseritis peccata &c.Et Lucæ.6.Vocauit discipulos suos & elegit.12. ex ipsis / quos Ap̄os nominauit.Et Lucæ.9.Conuocatis duodecim apostolis dedit illis potestatē super omnia demonia / ut languiores curarent/& misit illos prædicare regnum dei / & curare infirmos. Lucę etiam.10.dicitur:Postq̄ designauit dn̄s alios.72. misit illos ante faciem suam in omnem ciuitatem & locū/quo erat ipse uēturus.Super quo Cirillus dicit hoc fecit per se ipsum/ & per se ipsū misit eos .c. Missio autem hæc uidetur potestatis collatio. Idem etiam cōfirmatur ex electione Mathiæ dū ait Petrus ostende quē elegeris:Et Paulus ad .f. Corinthios.Et si amplius gloriatus fuero de potestate nostra/quam dedit nobis dn̄s non alios in edificationem.Et sic cum potestas Apostoloꝝ & discipuloꝝ pari modo sint a xp̄o sicut Petri potestas : Ecclesiæ etiam quæ spiritu sancto regitur facto demonstrauerit potestatem attribui uniuersali Ecclesię magis q̄ Petro non est dicendum . Papam eiusq̧ successores uniuersali ecclesiæ & Concilio præesse/sed econtra potius. Confirmantur prædicta ex uerbis .g. euangelii dum xp̄s dixit eis.Sicut misit me uiuens pater& ego mitto uos:sed pater dedit filio misso iurisditionem : data est quippe illi omnis potestas in cęlo & in terra:ut in exodio Mathei dicitur:ergo sicut & apostolis/ita & discipulis illam pari modo cum prædicandi potestate dedisse uidetur : Dictio

.c. 21.d. in nouo.

.d.24.q.1. q̄dcūq̧ &.c.audiuimus.c. ad Ap̄lice.§. nos igi̇ d re iud.li.6.

.c .21.d.c.1.

.f.ep̄la.2.c.10.

g .Luc.& Io. ul.c. 24.q.1.c.1.c.loqę.

enim illa .G. ficut fimilitudinē notat. Præterea ubi in eadem difpofitione plura funt piter determinabilia cenferi debēt pſformiter determinata/nifi ð mēte cōtraria difponentis .h. appareat/exēpli gr͂a: Teſtator hn̄s plures filios ĩpuberes/qbus uulgaris & pupillaris cōpetit fubſtitutio fi illos inuicē fubſtituat ĩtelligit facta uulgaris & pupillaris fubſtitutio/æq̄liter in pſona oĩum ĩpuberū hæc ē expſſa/ tū Iurifcōfulti tū Imperatoris decifio: Xp̄o igit̄ dicente ap̄lis: Quęcūq; ligaueritis. &c. & quoꝝ remiferitis &c. Cū & ipfi iurifditionis eiufmodi capaces forēt ficut & petrus: Cur dicendū nō fit xp̄m iurifditionē eandē dedifle illis ficut & petro? Nec rō urget q̄ie magis petro q̄ aliis ap̄lis dedifſe uideat̄/cū de ꝓpria illius mente nō cōſtet. ⁋ Ar.28.

.G. de cōfir.ut.uel inut.c.pe.l.fiē.C. de repub.her.no. Bal.in.l.edita.i.3. col.C.de eden. .h. ff. de uulg. & pup.l.iā hoc iure. C. ð impub. & al. fubſt.l.quis. & de teſta.mil.l. i teſtamento.

⁋ Ille quoq; inter ap̄los dȝ dici maior/qui fuccedit xp̄o ĩmediate in loco ubi cōuerfatus eſt diutius/ubi ēt fuū domiciliū fuit: & in ea eccl̄ia/quā ipfe rexit q̄ fuit Hierofolima: In ea uero Iacobus Chriſto fucceffit/quia ibi fuit inſtitutus Epifcopus: uidetur igitur Iacobus dici maior Petro & fucceſſoribus fuis. ⁋ Argu.29.

⁋ Præterea .i. Ludo. Imp. uocat Papā Vicariū Petri/Petrus aūt uicarius xp̄i in uariis facroꝝ Canonū fanctiōibus .k. noīatur. porro p͞tātem Petro cōceſſam ab ap̄lis deriuaſſe .l. Anacle. affirmat dū ait: Ip̄mq; principē eoꝝ eſſe uoluerunt: Cui & Iulius .m. aſtipulat̄ cuȝ de eifdē loquens inquit. Q̄ m̄ fanctā Ro. Ecclefiā primatū omniū eccl̄iaꝝ eſſe uoluerunt: Vicarius aūt de iure uicariū generalē non pōt .n. conſtituere: ergo ex iſto uicariatu/tanq̄ nullo: nullum fuper ecclefiā pōt confequi principatū/ p̄fertim cum Petrus ab ap̄lis/quos hodie Ep̄i rep̄fentant: Et fic ab uniuerfali ecc. primatum hunc habuit. Itaq; fuper illā eſſe nō poteſt/neq; fuper Conciliū illam repræfentans: Inferior quippe ut fæpius eſt dictū maiori p̄eſſe nō pōt. ⁋ Ar.30.

.i.63.d.c.ego Lud.
.k.de trāſl.p̄l.q̄to
.l. 21.d.In nouo
.m. 3.q.6.Dudū.
.n.ð offic. uica.c. fua.

⁋ Ad prænīſſoꝝ robur auctoritas Auguſtini ad exitū fcribentis adducitur de die nouiſſimo & fuper Pfal. 118.

ubi ait: Quędam dicuntur/quę & si ad Apl'm petrū refe
renda uideantur/non tamen habent illustrem intellectū
nisi referantur ad ecclesiā Idem ēt in s̄mone.10.super Io.
ait Cum esset numerus duodenarius.i. quadripartitus in
ternos: & cum omnes essent interrogati solus respōdit.
Tu es xp̄s filius.&c.Et ei dicitur tibi dabo claues tanquā
ligandi & soluendi solus acceperit potestatem cum & il
lud pro omnibus dixerit:& hoc cum omnibus tanquam
personam gerens ipsius unitatis acceperit. Aug.etiam de
doctrina xp̄iana inq̄t. Has ergo claues dedit ecclesię sue:
ut quę solueret in terra essent soluta & in cęlo ut quisq̄s
in ecclesia eius pctā dimitti/nō crederet nō ei dimitterēt:
.o.De sum.tri.c.1. Cuius sententię .o. Io.an.doctor excellens assentire uide
tur. Idem confirmatur Leonis auctoritate in sermōe quo
dam Apl'oꝝ super illo uerbo quodcūq̄ .&c. In Aposto
los alios uis hmōi ptātis/& ad omnes Ecclesię principes
huius decreti constitutio cōmeauit. Ambrosius quoq̄
in principio sui pastoralis ita dicit. A dn̄o dicitur petro
amas me? Repetitum est a dn̄o. pasce oues meas: quas
oues & quem gregem non solum tunc suscepit beatus pe
trus/sed nobiscū ea suscepit/&nos cū illo oēs suscepim⁹.
.p.24.q.1.q̄dcūq̄. Idem & Archidiaconus sentire uidet̄ super illo .p. Augu.
super Io.dicentis.petrus quando claues accepit Ecclesiā
sanctā significare uidet̄ sub nomine & signo Ecclesię ait.
petrus claues accepit. Comprobatur hoc ex Actuum apo
.q. Act.20.c. stolorum testimonio .q. Attendite uobis & uniuerso gre
gi in quo posuit uos spiritus sanctus Episcopos regere ec
clesiam dei: quam acquisiuit sanguine suo.&c.Cum aūt
potestatis plenitudo sit in Ecclesia Conciliū illam repræ
sentans est supra papam/non econtra. ¶ Argu .31.
¶ Vlterius adducitur diuinum illud monitionis prece
.r. Mat.18.c.2.q.1. ptum ab .r. euangelista Matheo positum Si peccauerit in
si peccauerit de iu te frater tuus.&c.Sequitur.dic ecclesię: quę uerba xp̄s di
dic.Nouit. xit petro in persona cuiuslibet xp̄iani: quem fraternam

monitionem contépnentē|ad ecclesiæ iudiciū remittit. Si ergo petrus/qui summus erat pont. futurus a Christo ad iudiciū Ecclesię cōtra inobedientez remittitur tanq̄ ad tribunal maius non est dubium quin ecclesia uniuersalis sit supra petrum/& sic Concilium illā repręsentans: cum nullus in tali casu remittatur nisi ad superiorem. Et dū dicit/dic ecclesię per anthonomasiam de uniuersali uidetur intelligendum. Sicut dixit beatus Gregorius in registro epl'a.265. repręhendens Ioannem Constantinopolitanū / Ego itaq; respōsales meos semel & bis uerbis humilibus hoc q̄ in tota ecclsia peccat / corripere studui p me scribo: quicquid humiliter facere debui non obmisi/in mea correctione despicior: restat ut Eccl'az habeam adhibere. Ad quod facit auctoritas .x. Nicolai papę ad Lothariuz Imp. scribentis ubi inquit. Cęterum precaue ne quando nobis s̄m dn̄i pręceptuz duos aut tres testes adhibeamus imo uero hoc ecclesiæ dicamus. ¶ Argu .32. .x.n.q.3. Precipue

¶ Aristoles quoq; Polit. li.3. c.8. tradit regimen ciuitatis s̄m ordinatam politiam penes ualentiorē ipsius partē debere cōsistere. Digniorem pręterea minus digno p̄ferri iura .y. uolunt cunctis in negotiis pertractandis. Verū ecclesiam ualentiorem quis neget? quę immortalis est: quippe cum qua usq; ad seculi finē dn̄s se futurum promisit: ut in Exodio Mathei habetur. Sine peccato est etiam absq; macula & ruga/Papa uero mortalis est labi errareq; potest ac decipi/ut de .z. Anastasio nonnullisq; aliis legitur a fide deuiis/pluribusq; in locis Pont. ipse decipi & errare se posse .a. testatur: Eam ergo ut digniorem esse fateamur oportet. Regimen ergo penes eam ut ualentiorē & digniorem/potius q̄ Pont. debebit persistere. ¶ Ar.33.

y. de consec. eccle uel alta. Q.d̄ in dubiis cū glo. ff. de rei uē. l. q̄ religio.

z.19.d. Anastasius

a.n.q.7. nos si ī cōpetérer.23.d.c. p̄rerea.35.q.9. sētētiā. 24.q.1.A. recta cū glo. de re. iud. cū. olī de rest. ī integ. cū ex litteris.

¶ Ecclesia præterea est sponsa xp̄i/ut in cant. canticorum latius habetur per totū: Et Io. in Apoca. sua. c.21. inquit. Vidi ciuitatem sanctam Hierusalem nouā descendentem de cęlo tanq̄ sponsam ornatam uiro suo. Papa uero est pa

ranymphus sponse/ut dicit Bernar.in lib.de cōsideratione ad Eugeniū scribens: Verum sponsa dignior est paranympho/ergo & ecclesia dignior pontifice .b. psal. preterea ecclesiam reginam appellat inquiens. Astitit Regina a dextris tuis.&c.quod de ecclesia dictum doctores sancti affirmant.Papa autem seruus seruoꝝ dei .c. nuncupatur: Igitur maior uī ecc.q̄ sponsa est & Regina. ¶ Arg.34.

.b. Psal.44.
.c. i. phe.vi.& cle.

¶ Dicitur insuper ecclesia corpus: singuli autem fideles illius membra:ut ait apostolus ad Rom. d. scribens. Multi unum corpus sumus singuli autem alter alterius membra.Papa ergo est membrum ecclesie non totus corpus.Totū autem corpus est uniuersalis ecclesia: Sed totū est maius sua parte.e.& potētius ergo uniuersalis ecclesia cū sit totū maior est Pont.qui est pars:Præterea Saluator ait .f. ubi duo uel tres congregati sunt in nomine meo: ibi ego sum in medio eoꝝ. Et sic spiritus sanctus uidetur esse ubi est ecclesię congregatio .g. qui absq̧ dubio maior est Papa. ¶ Argu.35.

.d.12.c. & de here.
.c. cū ex iniūcto.
.e.93.d.legimus.
.f.Math.18.c.20.d.
c.fi.24.q.1.alienus
.g. c.Oibus. &.c. manet.24.q.1.25.q.
.1. Violatores.

¶ Vlterius hoc cōfirmatur per id quod habetur Trenorum primo:Ibi domina gentium facta est sub tributo.&c quod de synagoga dictum ad ecclesiam trahitur; quę illi .h. successit si domina:ergo Papę non subiicit imo potius econtra esse debet.Item in actibus apostoloꝝ 15.c.dicitur iudiciū ecclesię est iudicium dei/ ergo maius iudicio Papę qui homo purus est & potest errare:utde Anastasio legitur .i. ¶ Argumentum.36.

.h.d cōstit.c.trāsl.
.i.19.d.Anastasius

¶ Adducere etiam libet .k. Hilarii Papæ auctoritatem petentis a synodo ut subscriptionem suam accōmodet: ut synodali iudicio aditus/claudatur illicitus/ Et sic Papa Concilii auctoritatem maiorem q̄ suam fateri uidetur: dum suam constitutionem petit a Cōcilio comprobari. .l. Eleuterius etiam Iulius pluresq̧ alii summi Pontifices Conciliorum auctoritatem sæpe allegant ut est uidere / in pluribus decretis sparsim æditis ab eisdem/ quoꝝ non

.k.35.q.9.qd quis.
.l. 3.q.5.q̄uis.&.c. dudū.15.d. sic.25. .q.1.c.1.2.3.&.4.& .§. his ita & p to. .q.illā.& eadē cā. .q.2.c.1.96.d.bene qd.2.q. 7. puto .c. anastasius cū glo. .19.d.2.q. 1. scelus.

nulli ut'.m. Leo .iiii. Conciliorum decreta decretis Papę/ ut maioris auctoritatis præferre ur/& pro hac parte adduci possunt plurimorum exempla Pontificum/ut Symachi & aliorum qui per Concilia fuerunt depositi. ¶ Arg.37. .m.20.d.d libellis

¶ Concilia præterea auctoritatē Pontifici tribuisse .n. Canones sacri uariis in locis affirmant·Beatius autem & dignius est dare q̄ accipere fm .o. Apostolū Superiora ēt agunt in inferiora/non econtra: ergo Conciliū est supra Papam. ¶ Argumentum.38. .n.17.d.cōcilia.3.q 6.dudū.9.q.3.alio rum.2.q.6.ideo. .o. de celeb. miss. cum Matthe

¶ Adducunt plerique Constantini constitutionem/ubi dicitur .p. Constantinus contulit Ro. pontifici/ ut in toto orbe Ro. pontifices sacerdotes ita habeant caput sicut iudices Regem: Apparet itaque Papæ primatus a Cōstantino & sic ab Impatore initium sumere. Porro .q. Impatores Conciliis se subesse fatentur:ergo etiamt & Papa. .p.96.d.Cōstātin⁹ .q. l.r.C. de sūma tri.in auť.d eccle. ty.in princ.

¶ Argummentum.39.

¶ Vlterius pro pmissorum robore .r. Inno.iii.decretalis epistola in medium solet afferri ibi dum dicit:Si difficile ambiguum iudicium apud te esse perspexeris. uenies ad sacerdotes leuitici generis/& ad iudicem qui fuerit illo tempore/qui iudicabunt iudicii ueritatem/& facies quęcunque dixerint tibi:qui psunt loco quem elegerit dominus:sequerisque eorum sententiam &c. Loco sacerdotū leuitici generis sunt sacerdotes & prelati; & sic Conciliū quod ex illis constat.ecce ibi casus q in casibus dubiis recurrendum est ad Concilium/non ad solum Papam. Apparet ergo supræmam auctoritatem esse penes Conciliū/ non penes Papam. ¶ Argu.40. .r. c. p uenerabile §.rōib q fil.sint legitimi. .s.de elec .c. licet.

¶ Dicit etiā in sua decretali epistola .s. Alex.iii.q electus a duabus partibus Cardinaliū pro pontifice ab uniuersali ecclesia habeať:& tn̄ electus debet ab hostiensi episcopo coronari/ut .t. Hostieň .u. Archid. summi Canonum interpretes clare asserunt: ergo Hostieň Eps maior est papa: qnia ad maiorem spectat minorem benedicere/non .t.d paiule.c.ātiq. .u.23.d. i noīe dn̄i

econtra: quod & paulus ad .x. hebreos scribens testatur & Nicolaus Papa confirmat. Cardinales ēt sm eundē .y. Nicolaū locū tenent metropolitanoꝝ in consecratione Pont. Metropolitani aūt sunt maiores Epis: ergo & maiores papa: uel saltē pes cū & ipse ēt uocet eps.a. ¶ Ar.41.

¶ Christus quoq; nullam inter apostolos prelationem constituisse uidetur/dum Math.23.c.ait: uos oēs estis fratres: & Luce.22. Tu aliqñ conuersus cofirma fratres tuos. Petrus .b. ēt quas in summū sacerdotem a xpo fuit electus/ut sacri inquiunt canones: nō ergo uere fuit summus sacerdos sed improprie: quia dictio .c. quasi est nota improprietatis. ¶ Argumentum.42.

¶ Aristoteles etiam in.5.Polit.ait q ad totam cōitates spectat principis correctio uel totalis destitutio si sit inemendabilis; ergo & ad uniuersalem ecclesiā/quæ est omnium Christianoꝝ respub./seu cōitats quædam pertinere debet Papæ correctio uel depositio/ si inemendabilis incorrigibilisq; existat. ¶ Argum.43.

¶ Vir præterea & uxor non debent ad .d. imparia iudicari: & quod uni est permissum alteri debet minime denegari/quia eadem seruitus pari conditione censetur: ut sacri canones attestantur. Verū Papa potest renunciare sponsam ecclesiā: ut in constitutione .e. Bonif.8. manifeste apparet. Igitur licere uidetur ecclesiæ renunciare sponsum malum atq; inutilem: quippe deus nullum dignitatis gradum nisi ad decorem uniuersi & cōem utilitatem instituit/ut ex uerbis Apsi ad Eph.5.c.& prima ad Corinth.6.scribentis aperte colligitur. utiq; enim deus posuit fines suos .f. pacem: hanc uero dilectio operatur/quæ finis legis ab apostolo nuncupatur. Porro xps super dilectione officiū pastorale fundasse uidet dicēdo. Si diligis me pasce oues meas. Verū si papa ecclesiam destrueret dissiparet ue: non diceretur eam diligere/sed odisse. Nec obstat q dicit .g. Nolite tangere xpos meos; & illud .h. ego dixi dii estis

---

Marginal notes:

.x.22.d. Inferior & .c. deniq; & seq. & .c. Submittitur y.23.d. In noie dñi a.63.d. In sinodo i phe.vi.& cle.

.b.21.d.c.i.

c.ff.de Iniusto.te. .l.postumoꝝ &.l. si.cū dotē.§.fi.&. .l.diuortio.§.si fū dus.&.l.si añ. nuptias & ibi no.bar. & doct.ff.so.mat.

d.32.q.1.si qs uxorē.&.q.5.c. pcepit &.c. Apud nos et .c.pe.&.fi.

e.c.1.de renū.li.6.

f.Psal.147.

g .Psal.104.

h .psal.81.12.q.1.futurā.17.d.c.2.

quia ex necessitate hoc fit: quæ legem dicitur non habere .i. ne status ecclesię pessundetur. nã si uni licet pro salute propria contra quemlibet uim inferentem se tueri/natura lis iuris dictamine .k. Et ad peccatum manifestum impel lenti .K. resistere: etiã si Papa is foret qui ad id aliquẽ uel let urgere quãto magis uniuersali ecclesiæ licere debebit contra Papam insurgere conantem pro uiribus illam de-struere.

¶ Argumentum .44.

¶ Præterea licet regulariter .l. Concilia non possint nisi per Pont. congregari: Tamen ubi ratio dilectiõis sua deret/& necessitas magna immineret: quia Papa ecclesiã dissiparet: Regula generalis recipit restrictiones etiam in moralibus & una lex per rationem & æquabilitatem reci pit interpretationem naturalem. Tum s̃m Philo.5.&.6. Ethico. tum & s̃m iuris .m. ciuilis dispotionem. Si ergo eueniret casus dissipans unitatem: publiceq̃ obesset saluti legis obseruatio. Non debet lex illa seruari cum leges om nes pro cõmunis utilitatis tutamine/nõ pro illius destru-ctione conditæ uideantur. Porro si diceret Conciliũ tunc sine papa congregatum esse acephalum contra .n. canoni cas sanctiones: Dico q̃ cum xp̃s sit caput ecclesiæ/cũ qua usq̃ ad consumationem seculi futurum se .o. promisit il-lius auctoritate congregabitur: qui hanc ecclesiæ facul-tatem urgente necessitate congregandi Concilii dedisse uidetur. Volens illius indemnitati consulere: quæ necessi tas (ut proxime dixi) alias illicitum facit licitum / ut ex Euangelistæ .p. Marci textu manifeste apparet de disci-pulis uellentibus spicãs/& de Dauit panes præpositionis cõmedente.

¶ Argumentum .45.

¶ Ecclesia quoq̃ Ro.& ecclia uniuersalis inter se diffe runt/ut .q. Inn.3. in suis ep̃lis decretalibus ui asserere. Põt. uero præest Ro. ecclesiæ/illiusq̃ curam gerit/ ut .r. Cano-nes multi affirmant; dicitq̃ .s. a Bonif.8. illius sponsa. satis ergo esse illi debet si unã habeat coniugem & nõ plures

.i. de cõsue. c̃ quo. d. obser. ie. c. 2. reg̃a q̃ nõ ẽ licitum de reg. iu. d̃ cõse. d. 2. disci pulos.
.k. ff. de. Iust. & in l. ut uĩ. C. unde ui. l. i K. xi. q. 3. Iulianus. & c. sidiis & c. q re sistit. 2. q. 7. paulus
l. 17. d. Concilia. c. multis & protũ. 3. q. 6. dudum. 2 q. 6. c. Ideo.
m. l. scire op3. §. su fficit. ff. de excus. tuto. &. l. 2. §. itẽ Varus de Aqua .plu. ar.
n. 21. d. c. pen.
o. Math. ult. c.
p. 11. c. de Consec. d. 5. discipulos.
q. de. post. prel. c. Bone.
r. de. elect. c. funda mẽta. §. ne aũt q si sint leg. c. p. Vene rabilem.
s. de. Immũ. ec. c. quoniam. li. 6.

.t. 7.q.1.ſicut alterius.21.q.2.c. pen.
.u. de tráſl.pla .c. q̃to.c.inter.&.c.l3
.x. ff.de uſucap.l. eũ qui ædes.
.y.12.q.2. q abſtulerit.
.z.32.q.4.recurrat 97.d.c.2.
.a. 68.d.c.fi.

aliorum Epiſcoporum exẽplo:quibus .t. una eccleſia unicuiq; debet ſufficere.Illorum enim coniuges .u. appellãtur: papa autem ipſe Ep̃m ſe appellat/ut patet in prohemio decretalium ſexti libri/& prohemio Clementinarum.Non debet ergo diuerſo iure cum illis cenſeri .x. ¶ Argu.46.

¶ Item Anacletus inquit .y. Mater noſtra eccleſia eſt: quæ nos in baptiſmo regenerauit/Cui .z. Aug. & Bonif. papa aſſentire uidentur Nouos continue filios afferẽs ecclesiam generare:quibus .a. Vrbanus etiam papa aſſentit. Si ergo per baptiſmi ſacramentum generat papã/ & oẽs Epiſcopos/illoſq; in ſedibus patrum conſtituit loco apoſtolorum/ut idem Vrbanus aſſerit:patet præeminentia uniuerſalis eccleſię ad papam alioſq; Epiſcopos. Primo quia mater ipſorum dicitur: Matrem autem de iure diuino cõuenit filio prę honorari.Secundo quia in ſedibus patrum/de functorum ab eccleſia collocantur.Habent ergo ep̃i dignitatem ab eccleſia principaliter per ipſius papę miniſteriũ / eſt.n. ipſius eccleſię miniſter principalis/ptãtis tñ fundamentũ eſt in eccleſia uniuerſali/nõ aũt in papa. ¶ Ar.47.

¶ Paulus etiam ap̃ls.13.c.ad Ro ſcribens.Omnis inqt aĩa ſublimioribus poteſtatibus ſubdita ſit/ in qua uniuerſitate nec anima papę excipitur:Si enim non ſubeſſet Concilio falſum eſſet dictum Ap̃li dicẽtis: Omnis anima:quia omne dicens nihil excludit .b. Nã ſi anima papę ſubiecta ſit Concilio nulla anima relinquitur in hoc ſeculo / quæ poteſtatibus ſublimioribus ſubiecta non ſit:& Apoſtoli uerbis pariter ſatiſfiet & menti. ¶ Argu.48.

.b.de maio.& ob. ſolite.19.d. ſi Romanorum.

¶ Ap̃li quoq; .4. Concilia feciſſe perhibent/in quibus nulla petri ſuperioritas apparet. Et primo actuũ de ſurrogatione Mathię quæ uidetur ab Apoſtolis omnibus facta/non a petro/ubi elegerunt Mathiam in Ep̃m: qđ patet per uerba petri allegantis librum pſal.dicentis Ep̃atus eius accipiat alter: Ex quo uidetur inferri q̃ ex quo Ap̃li elegerunt illum in Ep̃m/Concilium poſſit creare Ep̃m.

In secundo Concilio act.6.c.dicitur q duodecim Aposto li dixerunt/non est bonum ministrare mensis. &c. Et ibi elegerunt septem diaconos:& imposuerunt manus. &c. quae manus impositio auctoritatem importare uidetur. Ex quo infertur inferiora ministeria per Concilium posse conferri. In tertio Concilio habetur act.15.dum esset questio/an conuersi deberent circũcidi:questio ad apostolos est delata & seniores:in qua petrus proposuit questionem/ diffinitio autem nomine totius congregationis est facta: uisum est apostolis & toti ecclesiae &c:ergo patet potesta tem fuisse in ecclesia/quia non insurpassent uiri sancti iura petri/si ad petrum tantum diffinitio illa pertinuisset: igitur potestas penes ecclesiam. In quarto Concilio actu.21. fuit iniunctum paulo/a tota congregatione ut de cerimoniis legis Mosaicae se diligentius informaret. Et ibi dicitur/fac paule ut tibi dicimus:& ita paulus fecit & sic tota congregatio usa est illa auctoritate. Item act.18. dicitur q paulus perambulans Syriam mandabat custo diri praecepta apostolorum & senũ quae iurisditioné sapiũt contentiosam. Ité dicitur ibidem q fuit missum ad apo stolos & presbiteros & q placuit apostolis & senioribus cum omni ecclesia uiros eligere ex eis & mittere anthiochiam.&c.& infra.Apostoli& seniores fratres his/qui sunt Anthiochiae & Syriae fratribus ex gentibus saluté. Act. etiam.6.c.dicitur q paulus & Thimotheus tradebant eis custodire dogmata decreta per apostolos& seniores/quę uerba iurisditionem contentiosam imptant.c. ¶ Ar.49. •c.no.i.c.r. de tép. cr.& i.c.r. de iud. 4.d.§.fi.

¶ Potestas etiam ecclesię supra petrum manifeste appa ret dum ait:Super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam/& portae inferi non preualebunt aduersus eam:Non dixit aduersus petrum ut sic ecclesię potentiam ostenderet petro ualidiorem:petrus quippe ante xpi passionem futurus erat a fide deuius una cũ reliqnis apostolis:Ecclesiae autem fides in sola uirgine permansura. ¶ Ar.50.

.d.66.d.c.fi. .d. ¶ Anacletus quoq; ait Iacobũ Alphei a petro Ioanne & Iacobo Zebedei fuisse Episcopum ordinatum/successoribus suis dantibus formam ordinandi episcopos in futurum/ergo forma data est ab omnibus simul non a Petro solo:igitur iurisditio erat penes omnes/ non penes solum Petrum /quia dixisset Petrum dedisse ordinationis formam non illos. ¶ Argu.51.

.e. de post.ꝑl.c.bone.c.l3. & ibi doc. de reg.no.ff.solu.mat.l.i.per Bar.& alios.
.f.de renũ.c.nisi.§ ꝑ grauiũ ꝑ Inno. & Doct.
.g .Instit.de his q sunt sui uel al.iu. §.dñoꝝ.ff. eo.l.2. §.dominoꝝ.
.h.de reg.iu. q scãdalizaueri in antiquis.

¶ Prꝣterea salus publica magis attendenda est q̃.e. priuata/sed Episcopus propter scandalu3 unius ciuitatis cui præest cogi potest a superiore ecclesiam suam dimittere .f. ut sacri doctores testantur:ergo fortius Papa propter uniuersalis ecclesiæ scandalum cogi debebit illam derelinquere/& alius loco sui ab ecclesia substituetur. Item si dñs ob sęuitiam in seruos illoꝝ dominio de iure priuari .g. meretur/ eadem ratione Papa male tractans ecclesiam illam scandalizando debet illa priuari. Dixit insuper xp̃s .h. Si quis scandalizauerit unum de pusillis istis / qui in me credunt/expedit ei ut suspẽdatur mola asinaria in collo eius & demergatur in profundum maris. A qua lege nec Papa excipitur. Si ergo propter scandalũ unius quis ab ecclesia separatur: quanto magis debet pro totius Ecclesię scandalo separari. Putrida præterea membra ab ecclesia debent pręcidi s͂m canonicas sanctiones euãgelicã traditionem sequentes:ergo & Papa/cum & ipse sit membrum ecclesiæ ob scandalu pariformiter ab ecc.ꝑcidetur. Ne ouis morbida xp̃i ouile q̃at inficere .i. ¶ Argu.52.

.i.24.q.3. rescãde 45.d.c.pe.1.q.1.fertur.16.q.1.in canonibus.c. uno d̃ scisma.li.6.
.k.c.fi.38.d.
.l.de penis.c.fi.
.m.8.q.1. sciendũ.
.n.24.q.1.oibus

¶ Dicit insuper beatus .k. Clemens ꝙ qui rebelliter uiuit &discere atq; agere bona recusat/magis diaboli q̃ xp̃i membrũ ostenditur/& potius infidelis q̃ fidelis esse monstratur.Non caret etiam .l. hereticæ prauitatis scrupulo/ qui in crimine diutius ꝑseuerauit/& scelus idolatrię reputatur ecclesię ꝑceptis nõ .m. obedire. Itẽ .n. Hiero. dicit ꝙ q ecclesiã corripientẽ cõtẽnit sit tibi tãq̃ ethnicus & publicanus:Papa ergo notorius peccator d3 posse corripi.

¶ Argumentum.53.

¶ Christus quoq; Petro dixit: pasce oues meas. Pascere uero tripliciter potest accipi. Primum doctrina salutari. Deinde uita exemplari. Tertio disciplina seu correctione. Verum hęc omnia in Apostolis fuere: de doctrina siquidem ex Mathei apparet exodio dum dicitur/euntes docete. &c. De altera: constat Mathei. 5. c. Vos estis lux mundi / & luceat lux uestra coram hominibus. Tertia uero habet Io. ul. c. Quorum remiseritis peccata &c. Eodem ergo modo poterant cęteri Apostoli gregem pascere sicut & Petrus / Quare non uidetur dicendum fuisse datã potestatem hãc magis petro q̃ aliis quos Christus dilexit sicut & petrũ/ut in. 13. c. Io. apparet. Hęc ex uariis doctoribus collecta pro parte hac deducta sufficiant.

¶ RESPONSIO AD ARGVMENTA

NVnc restat ad obiecta rñdere & . 1. arg. tollitur a Io. glo. in iuribus in ꝑriũ allegatis/quia dñr paris consortii & ptãtis alii apl̃i fuisse cum petro respectu ordinis quia oẽs fuerunt pares in ordine/nõ ĩ iurisditiõe in q̃ petrus cęteris ẽ ꝑlatus. Vel dic dũ dicit pari cõsortio cũ eodẽ petro ptãtes acceperũt / intellige ꝙ ęq̃liter quo ad ipse ipos pareͫ ptãtem acceperunt quia unus alio maiorem potestatem nõ accepit. Sed omnes pares iurisditiõe fuerũt/lʒ quo ad petrũ minores iurisditione fuerint/ne uideat̃ Ana. sibi ꝓdicere / q̃ rñsio oĩbus uĩ clarior & textui cõueniẽtior. Vel dic pari. i. simili ptãte nã ꝑitas ĩ sacris lr̃is similitudinẽ qñq; significat/sicut ẽ illud leuit. c. 14. cũ dr̃/Cauete uobis ne simil̃r eueniat cũ paria feceritis. i. similia ſm glo. ibi. Vel dic pari cõsortio respcũ tpis quia eodẽ tpe cũ petro ptãtẽ acceperũt / disparem tñ quia petr⁹ a xp̃o ĩmediate/ alii ãt petro mediãte. Ad dctm̃ uero Cipriani dicẽtis unũ esse ep̃atum dicendũ illud intelligi respectu charitatis in unũ oẽs copulantis / sicut illud multitudinis credentiũ erat cor/uel unus respectu confessionis & ministrationis sacramentoꝝ/nõ quo ad ptãtem

iurisditiõis petro tãq̃ capiti/ datã uel dato ꝙ sit unus episcopatus omnium/omnes erunt ut membra petrus ut caput:Et licet Apl̃i uocentur fundamenta ecclesię:petrus tamen principalius fundamentum fuit.& paulus primo nominat Iacobum uolens illum honorare in domo ipsius : Hierosolimę.s.existens.Preterea .a. ordo litterę nõ debet ad hoc attendi . Et licet potestas clauiũ sit data omnibus Apostolis:non tamen dici oportet necessario ęqualiter data.Nam omnis potestas est a deo secundũ apostolũ .b. & tamen diuersimode est data non ęqualiter omnibus. Vel dic/ ꝙ erãt ęqualis honoris & potestatis anteq̃ dominus diceret petro.Pasce oues meas.postea non / cum dñs illis petrum prętulit uolens promissionem illi prius a se factam de dandis sibi clauibus executioni debite demandare/ut clare potest constare euangelici textus seriem cõsiderantibus Dum uero dicitur datam iurisditionem cõtentiosam a xp̃o apostolis & successoribus/ alias nõ posset Concilium Papã in causa heresis condemnare :Respõdeo talem potestatem fuisse datam a Papa iudicandi illũ qui pp heresiȝ statim desiit esse papa.Et minor factus quocunq; catholico/& sic Concilium non iudicat Papaȝ /sed illum qui fuit Papa:ut dicetur latius in.26.argu. partis cõtrarie.Vel dic quod habebit potestateȝ soluendi illã unionem factam de papatu in persona Ioannis papę/non autẽ in persona papę principaliter potestatẽ habebit/sed per accidens auferendo ab eo papatum .

.a.ff.de solu.l.nec enim.

.b.23.q.i.quid culpatur ad Ro .c.13.

¶ Dico ẽt ad .2.arg. ꝙ lȝ ecclesia sponsa sit unica dilecta ortus conclusus domus.&c.Non tamen sequitur ꝙ sit supra papam/quia illius sponsus dominus est xp̃s.Desponsaui te mihi in fide.Osęas inquit prophe.3.c.qui etiam est super oẽm ecclesiã fm .c. Apl̃m/ qui & suũ uicariũ petrũ constituit/ suamq; illi potestatem cõmisit/ ac eidẽ claues tradidit dicendo. Tibi dabo claues.&c.Et pasce oues meas.Math.16.& Io.ult.c.Et licet dicatur ecclesiã claues acce

.c. de sacra iunct. c.i.ad eph.c.i.

pisse intelligit Petro mediante/& exercitium illarum in aliqua ipsius membra particulariter distribuente. Vt enim in.36.37.&.38. Argu. partis aduersæ dicetur ecclesia talium omnino est incapax siue coniunctim siue diuisim ecclesiā ipsam consideres. Potest etiam dici ecclesiam claues accepisse: quia non soli Petro/sed eius successoribus in Ecclesia futuris claues huiusmodi in persona Petri sunt .d. datæ. Et ista responsio uidetur planior. .d.c.ad Aplice.§. nos igr de re iud. li.6.c.p uenerab. §.fi.qui fil. sint le. de transl. pl. q̄to.

¶ Ad .3. aūt dico q̄ missio illa petri ab Apostolis facta/non fuit missio facta tanq̄ ab habente auctoritatē mittendi/uelut cum Papa mittit Legatum ad aliquem Regē uel principem; sed fuit facta a persuadente seu dante consilium eundi sicuti cum alicuius magni Regis consiliarii p aliqua urgentissima cā: pro illiusq̄ salute ut aliquo se cōferat ei persuaderent/prout Apli fecerunt Petro persuadētes ut pro Christi fide Samaryam peteret: quod & fecit. Præterea non omnis missio importat superioritatem in mittente respectu missi: ut est uidere in Math.2.c. de Herode mittente tres magos: ait enim mittens eos in Bethlez/& tamen Herodes nullam super eos auctoritatē habebat/cum ipsi forent & Reges sicut Herodes. Idem & in Genesi .c.42. dixit Ioseph fratribus suis. Mittite unuz ut adducat fratrem uestrum/& tamen missio illa nullam in mittentibus missi respectu superioritatem ostendit/cuz omnes pares existerent. Comprobatur hoc etiam ex Apostoli uerbis ad Gal. scribentis.c.4. dum ait: Misit deus filium suū natum ex muliere factum sub lege. &c. Item ecclesia de filii incarnatione loquens ait. Quando uenit ergo sacri plenitudo temporis/missus est ab arce patris natus orbis conditor. &c. Item Io.20. dixit xp̄s sicut misit me uiuēs pater &c. In euangelica etiam parabola de patre familias uineā .D. plantante Math.21.c. relata/in qua filii præsignatur incarnatio dicitur. Nouissime misit filium suum dicens: uerebuntur filium meum &c. Patet igitur missiones superio .D. Lucæ.20. capi. Marci.12. capitulo

E i

ritatem omnimodam non semper importare quia seque- retur φ pater mittens maior esset filio misso/φ est falsum & contra euangelicam ueritatẽ dicentẽ/ego & pater unũ sumus Io.14.c.& Symbolum cantat nihil prius aut poste rius/nihil maius uel minus/sed totæ tres personæ coeter- næ sunt & coequales. Et lз missio in diuinis aliter q̃ in hu manis capiatur hoc satis esse debet ad demonstrandum uerbi illius significatum / quia si semper superioritatem importaret Apostolus & Euangelista uerbo illo nequaq̃ usus fuisset. Potest ẽt dici fuisse illam missionem ex amo re & reuerentia/ sicut si aliqui socii digniorem eligerent quẽ ẽt honorare cupiẽtes alicui regi nuntiũ destinarent.

¶ Nec obstat φ Iacobus p̃nte Petro iudicauerit / quia dupliciter respondetur/uel φ Petrus deferre uoluit Iaco- bo suo in tribunali existenti ex benignitate : sicut si papa ad Ep̃m aliquem diuertens permitteret illũ de causis oc- currẽtibus sua in p̃ntia iudicare: Nõ quia nõ posset ẽt ille sniam ferre si uellet/sed qm̃ suo officio illũ uti permisit : Seu quia Iacobns in illa materia legaliũ sniam nõ dedit/ sed dicta prius p Petrũ approbauit dicẽdo & ipse suã opi nionem nõ tanq̃ auctoritatẽ p̃stans/ sed ut assentiens/ pe- triq́ʒ cõfirmans sniam ꝑ parte alioꝝ Concilio interessen- tium sicut in Cõciliis fieri est moris/ cũ editis statutis uel canonibus p Papã r̃ndet ab aliis .e. placet. Vñ Hier.i ep̃la .22.ad Aug.Petrũ dicit hmõi decreti institutorẽ & princi- pem/Iacobus uero nõ diffiniens/ sed diffinitionẽ factam p petrũ promulgans quia specialis illius loci erat ep̃s ait/ Ego iudico.Præterea uerbũ hoc nõ semp importat actũ iudicialem/sed extraiudicialẽ q̃nq́ʒ/ importatq́ʒ idem q̃d censeo/arbitror/existimo/& similia uerba.

e.16.q.1.c. Multis &c.In canonib⁹& q.6.c.1.d pact.c.1.

¶ Ad.5. aũt r̃ndetur/φ licet papa ut purus homo possit peccare/nullius tñ potest iudicio condemnari:ut Bonifa. .f. papa & martyr asserit:& ex allegatis in contrariũ liqui do apparet:neq́ʒ pp ea sine remedio salutis remanebit:Ha

.f.40.d. Si papa.

bebit.n.sacrā scripturā hoīum uitia corrigentē & ad sanā uiam mortales dirigentē. Rñsum est epuloni in .g. euāgelica parabola petenti aliquē ab inferis monitorē ad fratres suos adhuc uiuentes delegari/ Moysen habent & prophetas audiant illos. Nō deerit ēt erranti Synderesis/ qua possit i semitā rectā salutis reduci. Poterit & ab amicis admoneri exhortariq3: iuxta illud Pauli ad .h. Thimo. seniorem ne increpaueris/ sed hūc obsecra ut patrē. Nec p̄sumēdum est papā graui fore crimine irretitū: Quis.n./ ut ait.i. Symachus sctūz eē dubitet quē apex tātę dignitatis attollit? Vñ lʒ possit rep̄hendi/ nō tñ poterit iudicari. .g. Luce.16.c. h .1.ad Thim.v.c. .11.q.7. Paulus. i .40.d.Non nos.

¶ Nec obstat .6. quia licet ut purus homo possit errare nō tñ propter hoc Conciliū est supra Papā: cū & illud aliqñ errasse perhibeatur. Videmus.n. Conciliū Ephesinū ꝯo congregatū pro reuocatione statutoꝝ in Concilio Calcedoneñ: Videmus etiam opinionē .k. Hier. de accipiente raptā in uxorē p̄ualere constitutioni editæ in Cōcilio uolente contrariū Pontifex tñ utens cōsilio & adiutorio ecclesiæ uniuersalis; pro cuius fide/ ne deficeret xp̄s orasse legitur; que errare nō pōt cū sine macula sit & sine ruga/ impossibile est q̄ possit aliquid statuere heresim sapiens: qm̄ ut ait .l. Lucius papa. Hæc sancta & ap̄lica mater omnium ecclesiaꝝ xp̄i mater ecclesia/ quę per dei oīpotentis grāz a tramite ap̄lice traditionis nūq̄ errasse probatur nec hereticis nouitatibus deprauanda succubuit; sed ut in exordio normam fidei christianæ percepit ab auctoribus suis apostoloꝝ xp̄i principibus illibata fide tenus manet. Et Hier. ad .m. Damasum in sancta Ro. ecclesia quæ semper immaculata permansit dn̄o prouidente & beato ap̄lo petro opem ferente in futuro manebit sine ulla hereticoꝝ insultatione atq3 firma & immobilis omni tp̄e p̄sistet. In sede etiam apostolica ꝯm .n. Eusebium Papā extra maculam sempet est catholica seruata religio. Si tamē papa notoriam in heresim laberetur/ a qua se nollet emēdare inq3 k .35.q.11. c. Tria &c. placuit cū glo .l. 24.q.1.A. Recta & seq. .m. 24.q.1. hec ē fides. .n. 24 q.1. In sede.

illa obstinate persisteret deponi poterit & castigari / sicut quilibet alius hereticus: Tunc enim ut in Argu. contrariæ partis deducitur Papatu ipso iure est priuatus omniq; dignitate ecclesiastica spoliatus. Vel sm alios priuatione dignus ut infra dicetur.

Respondendo uero ad. 7. Argu. dico. Papā inq̃tum xp̃i uicarium eandem cum ipso potestatem habere / & totius ecclesiæ uigorem in se continere. Nec dicitur esse extra ecclesiam sed omnis uirtus ecclesiæ in illo existit ut in capite humano est uidere / quod licet sit inter cętera membra corporis toti tamen corpori dominatur. Est enim Papa in Ecclesia ut Rex in regno / qui quolibet existente in regno est superior. Nec obstat q̃ dicit xp̃m apostolis eccl. claues dedisse / eorumq; successoribus / quia dedit illis claues mediante Petro; ut in argumentis pro parte contraria adductis latius apparet maxime in undecimo.

.o. 22.d.omnes. Non obstat octauū quia illa cōparatio in.d.c. quę dignior refertur ad alias domos seu ecclesias quibus pręponitur sancta Ro. Ecclesia .o. non autem refertur ad Papā

.p. 24.q.1.loquit. Præterea papa ut uicarius xp̃i est paterfamilias ipsius domus .p. dei ideo est super ipsam domum quæ est ecclesia & sic super Concilium quod ecclesiam repræsentat.

Ad nonum respondeo Petrum repræsentare ecclesiā uirtualiter (ut cōibus uerbis utar) non ut simplicem ministrum cum in eo ut capite & fundamento ecclesiæ uis tota consisteret. Nec aliquo modo est dicendum potestatem illi ecclesiæ nomine seu concilii eam repræsentantis concessam: quia sequeretur q̃ potestas eclesię esset in ipso cōcilio / non in Petro nec in singulis aliis apostolis. Nam ex

.q. ff. de don. l. ab- plorati iuris est q̃ .q. ministro nullum ius quæritur / sed

senti & de ac. pos. domino cuius nomine recipitur. Nihil itaq; Petro quesi-

.l. qui. absenti. C. si tum fuisset iurisdictiōis uel potestatis si claues ut minister

quis al. uel sibi. l. ecclesiæ recepisset quod dictum manifeste est falsum. Si

multum. uero ut collegio ecclesiæ apostolis clauium potestas data

fuiſſet/nihil ſingulis apoſtolis uidetur queſitũ. Quod .n. datur collegio ſingulis de collegio minime datũ . r. cenſetur. Prophani etiam cum de collegio ſint paris cum apoſtolis iuriſditionis exiſterent. Porro ſi diceretur Conciliũ Epiſcopos & ſacerdotes miniſtros deputaſſe Quero ubi hoc legitur? Quis hanc uniuerſalem eccleſiam per totũ orbem diffuſam & in ſpeluncis latentem ob tyrannorum ſęuitiam congregandi facultatem conceſſit? cũ temporibus Conſtantini ſacri Canones Cõcilia generalia cõgregandi initiũ ſumpſiſſe .s. referant. Pręterea licet conceſſio aliqua fuiſſet apoſtolis ut collegio attributa hoc non fuit ſine Petro ideo petro ut principali paſtori/& ut capiti per eum in alios diſtribuenda poteſtas huiuſmodi clauiũ conceſſa fuit: ut habetur latius in argumentis cõtrariis in .xi. argu. Petrus ergo pro eccleſia claues recepit ut ſuperior in eccleſia pro ſe & .t. ſucceſſoribus ſuis & in omnibus eccleſię prelatis: Ab eodẽ tamen & ſucceſſoribus ſuis deputandis ad cõem eccleſię utilitatem.

.r. 12. q. 2. q manumittuſ. ff. de in ius uo. l. ſed ſi hac .§. q manumittitur.

.s. 15. d. c. 1.

.t. 24. q. 1. Audiuimus.

¶ Similiter ad. 10. argu. reſpondendo dico ꝙ illud fuit ex ſpeciali inſtinctu ſancti ſpiritus: ne alii ad ſimilitudinẽ Petri ſucceſſoris eligendi facultatem ſibi conceſſam crederent. Cum in eligẽdo facilius unus decipi poſſet ꝙ multi/Ideo ſtatutum fuit ne papa poſſet ſibi ſucceſſorẽ eligere/ſed per ſacerdotum conſenſum eligeretur. Et hoc ex cõceſſione dei ut .u. Anacl. aſſeruit Pręterea Clemens ipſe ne pernitioſi exempli cauſa uideretur ſponte renuntiauit. Verum ſacerdotes & Epiſcopi non ipſius Petri factum reprobantes quod facere minime licuiſſet: ſed quia cum petri prouiſio per Clementis renuntiationem ſuum effectũ habere .x. deſiſſet/uacante ſede ſuo iure uſi Linũ in pon. elegerunt/ſtatuentes de cetero eodẽ ſancto ſpiritu dictante nullum poſſe ſibi ſucceſſorem .y. eligere: quod & pontifices poſtmodum approbarunt.

.u. 79. d. c. fi.

.x. de elect. ſi electio & de renun. c. uno li .6.

.y. 8. q. 1. §. his oibꝰ & per totum.

¶ Ad. 11. autem reſpondeo. Affricanum Concilium &

Gregorium ex humilitate fuisse locutos sicut uidemus papam in subscriptiõibus p̃fatiõibusq; oibus seruũ seruoꝝ dei se .z. nuncupare. Hoc tñ eius plenitudinem & potestatem nequaq̃ habet alterare uel diminuere Sicut quando alterius iudicio se submittit uel obiecta purgare se offert: prout petrus ipse apostoloꝝ princeps Gregorius & Leo .4. fecere: aliosq; complures legitur fecisse .a. Pontifices/ non propterea sequitur q̃ ex debito necessitatis hoc facere teneantur/ut .b. Sixtus & Leo aiunt: Vnde nõ propter hoc minus sequitur quin sit uniuersalis Põtifex/ut .c. Nicolaus Iuliusq; affirmant. Appellatur & summus sacerdos & .d. Pontifex quandoq; & princeps: ut in argumentis partis contrariȩ latius explicatur maxime in.43. argu. Et licet Ecclesia Ro. in numero aliaꝝ i uniuersali sit ecclesia est tamen ut domina aliarum & ipsius uniuersalis ecclesiȩ caput/neq; hoc est absonum: & Calixtus asserit Ro. ecclesiam uniuersalis ecclesiæ caput: ut in.21. argu. cõtrariȩ partis probatur.

.z.c.In sinodo.63. d.i phe.vi. & cle.

.a.11.q.7 petr⁹ &c. Nos si cõpetenter &c. Nũc aũt.21.d. .b.2.q.5. Mãdastis &c. Auditũ. .c.23.d.i noie dñi. 3.q.6. dudum. .d .21.d.c.1.25.q.1. .c.2.

¶ Respondẽdo ad.12.argu. dico Gregoriũ ibi quatuor sacra concilia nõ immerito uenerari cũ in illis firma sint iacta fidei fundamenta ac oĩs bene & recte uiuẽdi norma fidelibus oĩbus tradita. Spectat.n. ad papã ad animã usq; & sanguinem illa cõfirmare ut sacri canones pluribus in locis .e. testant/maxime in iis quȩ sunt fidei. Tunc.n. papa determinatiõi Cõcilii stare .f. teneť qñ bñ decerneret.

¶ Ad.13. argu. respondetur q̃ loquitur qñ nõ est aliqs certus papa in quo ut xp̃i uicario plenitudo potestatis existat: Tunc merito a sanctis patribus est ordinatũ ut Cõcilium in istis debeat prouidere: & hoc p̃uenit si ex cõtentione Cardinaliũ duo eligunť/cũ ipsi Cardinales sint suspecti: quoꝝ de facto agiť: merito tunc iudicabit conciliũ Et dũ Panormita dixit textum illum nihil operari/nisi intelligeretur per illum tex. datã p̃tãtem Concilio supra papã instante necessitate ecclesiæ/Dico q̃ multũ operatur:

.e.c. sunt quidã.c. 3.&.c.oĩe.25.q.1. .f.glo.4.d.in istis &.2.q.5.c.Mandastis.15.d. sicut glo. 25.q.1.q̃ ad p̃petuã &.c.cõtra.

quia ls alias ubi de papę electiõe dubitaẽ nõ sit superior q de illa iudicetur ẜm .g. Inn.3.in suis epl̄is decretalibus. Tñ ubi duo in discordia eliguntur Cõcilium tunc iudex erit reiectis Cardinalibus ut suspectis. .g. de elec.c.l3 i fi.

Restat ut.14.arg.respondeam:& dico Papam a nullo nisi a Deo iudicandũ q̃tumcũq; dilapidantẽ dissipantẽq; ecclesiam:causa heresis tm̃ excepta.Nec est bona similitudo premissa: quia Petro & nõ ecclesiæ fuit data potestas clauium:ut supra clarius est probatum.Itẽ nec illa de ꝓcuratore qui postea factus est malus/ut censeatur reuocatus ex tacita mente domini/ quia alia ratio est in deo cui nota sunt omnia anteq̃ fiant; Et alia in homine ex post facto iudicante:qui si scisset malos mores procuratoris postea futuros illum minime ab initio instituisset. Nec deerunt tunc remedia ad inconueniẽtia supra deducta:Plura enim dantur remedia a sacris doctoribus/quorum aliqua posui in responsionibus ad.5. &.6. argu. supra adducta. Vnum est oratio ecclesiæ uniuersalis. Si enim multuꝫ ualet apud deum ẜm Iacobũ apostolũ deprecatio iusti assidua; multo magis totius ecclesiæ oratio præualebit. Si enim pro salute Petri in uinculis positi est exaudita/pro illius etiam successore preces fundens a deo minime negligetur/quo remedio contra tyrannum utendum esse diuus Thomas asseruit in li.de Rege & regno .h. Cor enim Regis in manu dei est & quocunq; uoluerit uertet illud. Ipse eniꝫ deus Asserui crudelitatem mitefecit.Ipse Nabucdonosor feritatẽ/deũ blasfemantẽ ad illius oĩpotentiam ꝓdicandi .H. conuertit:Hoc remedio adiuta est eccl̄ia ꝯ .i. Anastasium Papam.2.turpi morte pereuntem: Hoc remedio usus est & Hilarius contra Leonẽ papã seu Liberium ẜm nonnullos qui contra illũ orando ꝓualuit. Aliud est remedium ut malis illius operationibus/ xp̄ianaꝫ rem pub.ꝑturbãtibus manifeste per Cardinales eccl̄iasticosq; ꝓlatos ac seculares ptãtes resistat/sicut & Paulus .k. petro .h.epl̄a ĩter claras ĩ prin.C.d sũ. tri. .H.Daniel.4.c. .i.19.d.Anastasius .k. ad gal.4.c.2.q.7.paulus petrũ.

restitisse dicitur. Sicut si Papa thesaurũ ecclesiæ in consan guineos dilapidaret: uel ecclesiam sancti Petri destrueret & palatia ędificaret/Idem si uellet uniuersalis ecclesiæ sta tum pturbare/ epos oẽs deponere/&similia ppetrare. Tũc enim ſm Canon. sacros ei non est parendũ sed .l. contradicendum cũ humilitate & reuerentia: non tñ ad eius est depositionem ppea procedendum. Et ita etiam dicit Petrus de paludeet Petrus de monte eps Brixieñ. Quin imo nec propter .m. insufficiẽtiã/nec propter morũ inhonestatem nisi solam ob .n. heresim potest Pont. priuari. Tertiũ remediũ ut per suũ confessorem reprehendatur/nec ab illo absoluatur. quod remediũ tradidit excellens iureconſ. .o. Bal. perusinus. Aliud remediũ dedit beatus Thomas .2 ſ. .q. cẽtesima arg. 2. Quod papę manifeste uendẽtis beneficia principes tales prouisiones non recipiant quia nõ pastores sed fures iudicandi: per fenestras nõ per hostium uolentes intrare. Io. 10. c. ꝙ si remedia hominũ ad emẽdationem eius non sufficiunt quod non est credendum: dicente saluatore ego uobiscũ sum usque ad consumationem seculi qui nunq̃ ecclesiã deseret. Neq; si idem regnare põtifices malũ permittat propterea ꝙ eam destituat dici opꝫ quia ut inquit Iob .34. Dñs regnare sępe facit hypocritaꝫ propter peccata populi. Et Oseæ. 13. c. dabo uobis regẽ in furore meo. Et Gregorius .p. in moralibus. Nonnunq̃ ex merito plebis epi deprauantur quatenus procliuius cadãt qui sequuntur. Et non semper princeps populo/ & iudex ecclesiæ pro dei arbitrio dantur/sed prout merita nostra deposcunt/si mali sunt actus nostri & operantur maligna in conspectu dei dantur principes nobis ſm cor nostrum ut diuus .q. Hiero. attestatur. Tollerandũ est ęquanimiter quod ad nostram emendationẽ oĩpotens ordinauit/quia malus: ideo uiuit ut corrigatur aut ut per eum bonus exerceatur: ut ait Aug. super li. .Q. Psal. Et opportuno in tpe deus ecclesię necessitati prouidere solet/ q nõ derelinquit

.l. Glo. in. c. p principalẽ. 9. q. 3. & tex & glo. in. c. q ad ppetuã. 25. q. 1. Inn. in c. q̃to d cõsuet. & in. c. inqsitionis d sent. exco. & ibi p alios Cano.
.m. Glo. in. c. 1. de renun. li. 6.
.n. 40. d. si papa.
.o. d appel. c. Dilectus. in. 3. col.
.p. 6. q. 1. ex merito
.q. 8. q. 1. audacter.
.Q. Psal. 54.

sperantes in eo. Et licet multæ sint tribulationes iustorum / de his tamen omnibus liberauit eos dominus ut ait Psalmographus Psal. 33.

¶ Ad. 15. argu. r̃ndendo dico / q̄ sicut de corpore animalis contingit loqui dupliciter. Vno modo totū corpus sumendo cū capite; Alio modo corpore ipso sine capite accepto / Ita & de corpore Eccl̃ię. Q. ñq3 enim per ecclesiam nominatur corpus: qd xp̄o ueluti capiti iungitur / Q. ñq3 caput & membra simul iuncta nuncupantur. Sic de uniuersali eccl̃ia dupliciter dici pōt. Vno modo ut dicit fideliū oīum collectionē seu uniuersitatē / nullo exēpto oīno Et hoc modo caput simul cū membris accipitur. Et sic intelligit̃ cū dicit̃ eccl̃ia non potest errare & sponsa xp̄i & alia id genus. Alio modo loqui contingit cū membra a capite seiunctim capiuntur. Fideles inq̄ beati Petri uelut capitis & successorum curæ permissi: Illiq3 ut capiti uniti; & tunc cū de illa fit sermo intelligit̃ de corpore in comparatione ad caput illius. Cum enim nihil referatur ad se ip̄m neq3 possit quis esse sibiipsi subiectus: necesse est ista distincte intelligere / cū dicitur Petrus caput totius eccl̃iæ & totius gregis dominici Pastor / & alia id genus in superioribus deducta. similis distinctio fieri pōt de regno aliquo / uel principatu: Quandoq3 enim simul subditi & princeps nominantur: Aliquando subditi tm̃ sicut dicimus: Hoc regnum est illius / Ille huic regno dominatur. His p̄missis ad contraria dicendum est duorum capitū in eodem corpore absurditatem cessare xp̄i. s. & papæ; quia hic est caput / ut uicarius xp̄i; & sic p̄ uno tm̃ capite de iure. r. reputat̃. .r. c. 2. de cōsue. in 6. c. 1. de offi. uica. eo. li. Cle. 2. de rescrip. c. sua de off. uica. 25. d. ple ctis. 93. d. c. si.

¶ Ad auctoritatem uero Gelasii r̃ndetur negando consequentiam / quia arguitur ab auctoritate negatiue: & si ibi non habetur aliis in locis deductis hoc probatur. Vel dicendum q̄ licet ecclesia Ro. sit de uniuersitate ecclesiæ generalis / non incōuenit; ut illius sit caput illiq3 præsit: sicut in corpore humano est uidere cuius caput illius partē dici

exploratiſſimũ eſt:& tñ corpori præeſſe nõ ambigitur.Si mile uidemus in Rege/qui de regno eſſe dicitur cui ꝑeſt: Ita & Ro.eccleſia/lʒ uniuerſalis ſit pars/tñ uelut membrũ honorabilius (caput.ſ.) illi pręſidere firmiter eſt tenẽdũ. Et hoc probant uerba Calixti papę adducta in.ar.arg. par tis contrariæ. Vel dato ꝙ Ro. eccleſia uniuerſali ꝑeſſe nõ poſſit/utpote q̃ illius pars ſit:nõ per hoc ſequitur quin pe trus/qui eccleſiæ Ro.fuit prelatus uniuerſalis eccłiæ pre latus non ſit & uerus xp̄i uicarius. Pręterea ſi eccleſia Ro. eſt cęteris ꝑlata oĩbus/ ergo & eccłiæ uniuerſali q̃ ex illis conſtat (ut ſępius ſupra dixi) Et probatur ex auctoritate Gelaſii ſupra adducta Nec eſt ẽt inconueniens duo capita eſſe in corpore mixto/quoꝝ unũ ſit principale/ aliũ prin cipali ſubordinatum:ſicut eſt in ciuitate ſub Rege conſti tuta in qua ſit rector eiuſdem/& cũ eo Rex/tum ciuitatis/ tum regni totius caput & dñs. Præterea non eſt uerũ pro prie loquendo ꝙ ponantur duo capita ſeparata: quia Pa pa nõ eſt caput aliud a capite ipſo/quod eſt xp̄s omnino diſtinctũ/uerũ illius eſt uicarius/eius perſonã in terris re ferens/oẽmq; ipſius auctoritatẽ & ptãtem repræſentans. Papæ quoq; iudiciũ/dei iudiciũ .ſ. reputatur/ eiuſq; tribu nal/xp̄i tribunal exiſtimatur/illiuſq; ſnia/dei ſnia cenſet: Et ideo nõ ꝓprie duo ſunt capita/ſed unũ oĩno: ut Boni. in extrauaganti:unã ſanctã egregie hoc declarat/ qm̃ ubi unũ pp alterũ utrobiq; tm̃ eſt .ſ. unũ. Cum uero dicitur uniuerſalẽ eccłiam Pontifice pfectiorẽ:dico hoc eſſe fal ſum/quia cũ papa ſup totã eccłiaʒ princeps a xp̄o ſit poſi tus/dũ Petro ait:ſuper plebẽ meã principẽ te conſtitui/ ut cantat eccleſia.Perfectior erit ratione ptãtis/& reſpectu au ctoritatis uel iuriſditionis dignior & maior toto reſiduo coporis eccleſię/q̃uis quo ad alioꝝ bonoꝝ ſpiritualiũ ple nitudinem eccłia ipſa dignior ſit ipſo Pont.atq; pfectior. Maior nãq; illoꝝ copia in tanta hoĩum multitudine q̃ in uno homine/q̃uis ſctiſſimo reperit. Põt ẽt pfectio hm̃oi

.ſ. De Tranſl.ꝑla. c. Inter.&.c.q̃to

.ſ. 8r.d.c.eos.no. glo. de. cle.exco. me.latores in uer bo.officio:

de interiori pfectiõe charitatis intelligi/q̃ pfectionis uin culũ ab apl'o noĩatur: Hoc mõ & uetula poterit dici Pon. ipso pfectior. Dũ uero dicit̃ Papã esse nõ posse caput uniuersalis eccl'iæ cuius ipse sit membrũ/sed pticulariũ ecclesiarum/ex eo q̃ ab illo ptãtem recipiunt: rñdetur negãdo assumptũ. Dicimus enim illũ esse caput uniuersalis eccl'iæ collectiue cũ sit director ipsius sicut princeps populi sui.

¶ Ad decretũ uero Constantieñ & Basilieñ Cõcilii rñdendo dico decretũ illud nõ loqui generaliter de quolibet Concilio/sed specialiter de Cõcilio Constantieñ: qđ ex illius pfatione p3 dũ dicit in spũ sancto legitime cõgregata. &c. Et/sic de synodo illa tunc congregata Constañ: quo tpe non erat unus Papa certus & indubitatus sed plures scismatici/quorũ quilibet ptendebat se Papam. Nec dicit dictum Conciliũ habere plenitudinẽ ptãtis supra Papam: sed solũ cõtra eũ qui se papali dignitate psumit exẽptum. Nec miru3 si illis casibus tenet̃ quilibet obedire cõcilio/cũ de causa fidei agatur ad tollendũ. s. scisma & unitatem ecclesię conseruandã/& stante periculo uniuersalis eccl'iæ uel fidei psumit̃ p .u. Cõcilio: qñ de papæ certitudine dubitat̃: ĩmo tunc si esset certus Papa in causa pprie heresis is pculdubio s̃m cõem doctorũ sñiam subesset .x. Cõcilio legitime cõgregato. Verũ illud cõciliũ non fuit u[n]l'e/quia tũc cũ tres se gererent p Pont. Grego. Bñdic. & Ioan. 23. ab his solis factũ est Conciliũ qui Ioanni obediẽtiam pstabant/cęteris orbis platis minime cõsensũ prestãtibus: unde speciale cõciliũ potius fuit illud q̃ gñale: & supra reliquos q nõ cõsẽserũt ptãtẽ nõ hñs. Pręterea Marti. .v. papa postmodũ in Conciliõ creatus illud decretũ concilũ irritasse uidet̃: ut patet in epistola decretali Ioannis Hus heresiarchę errores reprobante: Inter quos duo damnantur præcipue unum / dum noluit Petrum non fuisse nec esse caput sanctę Ecclesiæ catholicæ. Aliud q̃ Papa canonice electus: eius proprio nomine nõ expresso non sit

.u. 24. q. 1. Arecta. 25. q. 1. q ad ppetuã & .c. Sunt qdã. c. omne & .c. Gñali. .x. 40. d. Si papa.

successor beati Petri/ nec habeat supmam auctoritatē in Ecclesia dei. Ex hac impugnatione p3 Martinum dicti Cōcilii decreta minime approbasse: maxime dū a xp̄o dicit̄ in p̄fatione potestatē Conciliū accepisse: qđ de solo Concilio si intelligatur absq̧ Papa præter causam heresis est falsum/ut latius probatur in argumentis pro parte contraria allegatis. Prçterea constitutio Concilii non ligat pontificem quia aut dicis factam a Concilio cui prçest papa. Et tunc dicitur facta a papa tanq̄ auctoritatē prestante/ ut .y. Iura uolunt tum ciuilia tum canonica/nō a Concilio. & per consequens successorem nō ligat/quia par in parē non habet imperiū. Si uero dicis factam a solo Concilio tunc quicquid in ea præter causam heresis fuerit ordinatum/Papā non ligat tanq̄ factū a minore/quia dempta heresis causa/Papa est supra Conciliū / ut probatur in argu. partis contrarię. ¶ Ex hoc infert̄ constitutionē factam in Concilio Constantieñ de congregando Conciliū singulo decennio nō arctare Pontificē/etiā si in ea foret clausula decreti irritātis. ¶ Infertur & aliud q̄ ꝑpter lapsum terminum in nulla mora potest constitui quia in oībus conciliis Ro. Pontificis semper excipitur .z. auctoritas & .a. leges dicunt/ubi nulla petitio/ ibi nulla mora. ¶ Item q̄ talia statuta sunt nulla in prçiudiciū Ro. Pon.

¶ Ad argu. uero quo negatur Petrū supra uniuersalem ecclesiam claues accepisse patet responsio ex solutiōibus datis ad .16. & .17. argu. quia imo accepit claues super singulas ecclesiæ personas & super ipsam uniuersalem ecclesiam: & in argumentis partis cōtrariæ dū ad dicta p Abb. siculum respōdebitur satis dicetur. Dum uero dicitur de Papa facto furioso qualiter succurratur ecclię. Dico ne adiungatur afflicto afflictio/dandū illi .b. coadiutorem ad aliorum prelatorum exemplum quibus in furorem uersis uel amentiā sacri Canones de coadiutoribus prouiderūt.

¶ Hieronymi quoq̧ auctoritati respondetur dicentis/

.y. l. 2 §. oīa. C. de uete. iu. enucl. c. hi qui auctoritate de preben. in .6.

Conclusio.

Conclusio.

Conclusio.

.z đ elec. significasti. 25. q. 1. §. his ita.

.a. ff. si cer. pe. l. Vinum & .l. qđ te & utrobiq̧ no. & de uer. ob. l. si ex leg. cā. & .l. si pupillus

b. 7. q. 1. cū pcussio đ cle. egro. p totū

ꝙ orbis maior est urbe quia nõ loquitur de potestate aut auctoritate Iurisditionis orbis / respectu Ro. ecclesię seu Apficæ sedis/sed respectu consuetudinis quæ tanto maioris esse auctoritatis dicitur & roboris firmioris quãto generalior est/a pluribusq; seruatur:sicut de canonicis scripturis seruandis Aug.c. loquitur ſm quam regulam certũ est/ꝙ consuetudo orbis generalis pręfertur cõsuetudini urbis speciali/quã apostolica sedes minime seruari mandauit.Quo casu omnes.d. ligaret/ut Canon: deberetq; ab omnibus custodiri.Qđ aũt de consuetudine Hieron. intellexit/patet quia loquitur de consuetudine in Ro.urbe tunc uigente:qua Diaconi quidaꝫ presbiteris ante ponebantur/cuius consuetudinis auctoritate diaconi pleriq; suffulcti pręferendi se presbiteris occasionem usurpare nitebantur/cum tñ contraria esset per orbem consuetudo: & ista est opinio Io.glo.auctoritatem prçallegatam Hieronymi exponentis. .c.18.d.c.in canonicis. .d. de const.c.1.11. d.nolite no.d.ab. in c. ad abolendũ de heret.col.2.

¶ Non obstat.xix.argu.quia Hieronymi auctoritas de Pont.nil loquitur.Et licet quando papa est iudicandus/ Conciliũ tunc sit iudex/hoc tñ in causa heresis cõtingit: Nec mirum cũ tunc papa esse desinat ſm opi. Io.glo. Vñ licet papa peccet & infatuetur/non tamen ab aliquo iudicabitur nec etiam a Concilio:ut hęc oĩa latius probantur in argumentis ꝓ contraria parte deductis maxime in 26. Et eodem mõ respondetur ad illud Io.15.si quis in me nõ manserit mittetur foras & arescet.quia papa peccans nec se corrigens sicut & cęteri peccatores gehennę incendiis mancipabitur/quinimo grauius q̃ alii punietur/quia ut ait.c. Hilarius papa grauiora delicta facit sublimitas delinquentium/nõ tñ ꝙ ꝓpea possit ab humano iudicio cõdemnari.Potest & ille tex.Io.intelligi de eo qui non manet in xp̃o/& sic ab unitate xp̃i discedit: Is autem hereticus est uel scismaticus/quo casu papa subicietur Cõcilio/ ut dicetur in.26.argu.partis contrarię. .c.25.q.1.nulli.40. .d.homo.

¶ Non obstat uigesimum argumentum/ quia prædicta in contrarium allegata loquuntur in iis quæ pertinent ad fidem quo casu statuta bene per Conciliū in fauorem fidei nequeunt immutari: dicente Leone .E. Pontifice/ quæ ad perpetuam generaliter ordinata sunt/ utilitate in nulla commutatione uarientur: nec ad priuatum commodum trahantur quæ ad bonum sunt cōmune præfixa: Et Hilarius/ Confidimus quod nullus iam ueraciter Christianus ignoret uniuscuiusq; Synodi constitutum quod uniuersalis ecclesiæ probauit assensus / nullam magis exequi sedem prę cęteris oportere q̃ primam/ quę & unamquamq; synodum sua auctoritate firmauit & continuata moderatione custodit. Item Hormisda prima inquit/ salus rectæ fidei regulam custodire/ & a constitutis patrum nullatenus deuiare: Leo etiam Papa Martiano Augusto rescribens ait/ priuilegia Ecclesiarum & Monasteriorum sanctorum patrum auctoritate instituta nulla possunt improbitate conuelli/ nulla nouitate mutari. In quo opere/ auxiliante Christo fideliter exequendo necesse est huius sanctæ sedis Pontifices perseuerantem exhibere famulatum. Dispensatio enim nobis credita est. Item .E. Gregorius / si ea inquit destruerem quæ antecessores nostri statuerunt / non constructor sed euersor esse iuste comprobarer / testante ueritatis uoce/ quæ ait. Omne regnum in seipsum diuisum non stabit/ & omnis scientia & lex aduersum se diuisa destruetur/ & dictum est aliquid superius.

.E.25.q.1.q̃ ad ppetuā &.c. ꝯfidim⁹ & .c. prima salus &. .q.2.c. priuilegia.

.F.25.q.2. Si ea.

¶ Ad uigesimū primū argū. respondeo ꝙ Apostoli posuerunt in urbibus Patriarchas & primates Petro ordinante & auctoritatem prestante quod & .f. Clemens uidetur asserere/ uel ex potestate deriuata a Petro in illos hoc ordinarunt/ Neq; hoc habet propterea Petri potestatem in aliquo imminuere/ quin ea solus per se facere potuisset si uoluisset: Sed consilium aliorum adhibendum censuit ad tollendum scandalum quod oriri forsitan potuisset/ si

.f.80.d.c.2.

in exordio fidei uoluisset solus omnia ecclesiastica negotia pertractare: Sicut euenit nūc in papa cum consilio Cardinalium negotia peragente/ licet illa possit solus per se expedire eorum consilio minime requisito / Nam ut ait Apostolus non omnia quæ licent expediunt.

¶ Respondendo autem ad uigesimū secundū argum. nego assumptum argumenti. Et dico Concilium nihil statuisse sine consensu & auctoritate Papę præterq̄ in causa fidei: quo casu loquuntur primo inducta Gratiani cōpilatoris decreti & Leonis quarti. In cęteris autem Papæ auctoritas una cum Concilio interuenit prout Bernardus glo. in decretalis epistolę Leonis Papæ expositione cōfirmat/ alias statuta Cōcilii nō .g. ualerent tanq̄ ab inferiore facta. Prima enim sedes ut ait .h. Zosimus unamquāq; synodum sua auctoritate firmauit. Verum auctoritate pōtificis accedente omnia gesta Concilii ualent tanq̄ a pontifice facta/ dum modo aliquid in pręiudicium Ro. Sedis non statuatur: Huiusmodi enim constitutiones in sedis apostolicæ p̄iudiciū non tenerent; & generalis approbatio uel auctoritas papę ad statuta talia sedi apostolicę p̄iudiciū afferentia non .i. trahuntur. Et dum dicitur Cōcilia dedisse primatū ecclesiæ Ro. r̄ndeo q̄ non tradiderūt sed datū a xp̄o cōprobarunt diuinam uoluntatem facto ipso probantia & debitæ executioni mandantia. Et hoc uidet Iulii papæ auctoritate & symachi comprobari: ut dicetur in .26. argu. partis contrariæ.

.g. 3. q. 6. dudū .2. q. 6. ideo .17. d. per totum.

.h. 25. q. 1. c. 1. & .§. his ita.

.i. c. 1. d. iu. iur. li. 6 .c. uenientes d. iu. iur.

¶ Licet in r̄nsione ad .15. arg. aliqua dixerim ad solutionem .23. arg. pertinentia / t̄n pro clariori premissoꝝ intelligentia dico papā monitionibus & exhortationibus q̄tus fieri potest ad mentis sanitatem & in rectam uitam dirigēdū/ aliaq; remedia oportuna adhibēda/ quibus tū illius saluti / tum cōmuni Christianorum utilitati consulatur / de quibus in superioribus sū3 loquutus; Cum aūt ab illo oēs prelati dependeant nō est pręscindendus. Est. n. caput

.k. 19.d.c.ita dñs. de elect .c. fundamēta li.6.i pric. ecclesię suas uires in reliquum corpus .k. diffundens/ usi sicut caput in corpore naturali in quo omnis sensus/motus/uirtusq; constat/inq; eo omnis tota uis uitæ consistit/
.l. Math .18. c. si languet a corpore præcidi nō iubetur a .l. Saluatore cętera membra languentia mandante proiici / & a corpore
.m. 40.d.si papa. separari: Ita & Pont. a quo ut ait .m. Bonif.papa post deum salus uniuersitatis fidelium specialiter dependet non est ab ecclesia remouendus, q̄uis scelerosus: dei quippe so
.n.9.q.3.c. Alioꝝ. lius iudicio reseruatur: & ut ait .n. Symachus. Nolite eas animas inquisitionis non habere formidinem: quas deus suo pr̨ cęteris reseruauit examini: Non habet apud illum reus de allegationis nitore subsidium. &c. Melius est etiā
.o. 13.c. ut ait Susanna illa upud .o. Danielem incidere in manus hominū/q̄ in manus dei uiuentis/Neq; propterea credendum est xp̄m ecclesiā suā uelle destituere/cū qua usq; ad
.p. Math.ulti.c. consumationem seculi futurū se.p. promisit.q; si papę crimina in hac uita non puniuntur/in alio seculo acrius plectenda seruantur/ut .q. Anacletus & Chrisost.aiunt. Quare
.q. 6.q.1.c.si oīa de pen.d.3.c.penul. ordinatissime factum est/si deus papā a nullo pręter hęresis causam uoluit iudicari: in hoc quippe diuinæ prouidentię ordo perspicitur: dum prima in posteriora agunt/monendo/regendo/& corrigendo/nō econuerso. Unde cum papa sit primus in mundana Hierarchia/ ita debuit institui & ordinari ut ipsum omnes alios iudicantem soli xp̄o conueniat iudicare. Ideo Glosa. super Psal.50. ibi Tibi soli peccaui &c. ait/quia oībus rex est superior ideo a deo tantū qui maior est/puniendus. In causa itaq; hęresis tm̄ qui maior est puniendus. Rō aūt quare in causa hęresis tm̄ possit iudicari assignatur in.26.argu.partis cōtrarię. Et licet manifeste contra ecclesiā facienti & illas scandalizanti de facto sit obuiandum & resistendum: non tñ propterea est condēnandus uel deponēdus: quia si argu. istud procederet/posset quilibet subditus contra dominū delinquentem insurgere/illūq; punire siue clericum siue

profanum quod Boemorum erat argu. uolentiũ clerũ delinquentem corrigere in Cõcilio Constantien̄ damnatum.

¶ Nunc ad allegata loco. 24. respondeo negando consequentiam / ꝙ ex quo Petrus post xp̄i resurrectionē maioritatem ꝑeminentiamq́ inter alios est sortitus: non mirum si hoc Apostoli nescientes utputa futurę ꝑlationis ignari de hac superioritate inuicem disceptabant: Et licet scirent principatum Petro a domino repromissum dicente: Tu es Petrus &c. tñ cũ adhuc forent scripturarum ignari / & in fide minus stabiles / nesciebant adhuc esset ne xp̄s promissionem illa adimpleturus. Verũ post resurrectionē dominicam xp̄i s̄niam & uoluntatem plenius cognoscētes iudicio magistri paruere / illiusq́ ordinationi acquieuere: Petrũq́ deinde principē eorum esse uoluerunt / ut .r. Anacletus testatur. Dum aũt dicitur ꝙ qui maior est fiat sicut minister / nõ propterea prohibuit Ap̄lis uti superioritate iurisditionis / ut quilibet reputaret se minorē aliis respectu officii & potestatis / sed respectu humilitatis / ut quo esset quis maior eo foret humilior. Iuxta illud ecclesiastici q̃to maior es tanto te humilia in omnibus. Et .s. Grego. oēs inquit ſm humilitatem pares sumus. Et dum xp̄s dominationem Ap̄lis interdixisse quibusdã uidetur: r̃ndeo ꝙ uerbis Euangelii diligenter consideratis in oppositũ facit illa auctoritas: quia nõ omnis principatus sed tyrannicus tm̄ interdicitur / sicut principes gentiũ faciebant / subditis ut mancipiis imperitantes. Duplex quippe est dominium ſm Tho. in apostilla super Math. Vnũ ꝓsidentiæ / & talis dominatus prelatis conuenit: & hoc apostolis nõ interdicitur: qđ p3 / quia xp̄s ut canit ecclesia Petro dixit: Sup plebem meam principem te constitui: & de apostolis Psalm. 44. dicitur. Constitues eos principes super omnem terrã. Et de exercitio pastoralis ꝓsidentiæ cõmissę petro dicitur Io. ulti. c. Pasce oues meas. Alterũ dominiũ est ad seruitutem relatiuũ: & hoc a xp̄o apostolis interdicitur: Hoc tam

.r. 21. d. In nouo.

.s. 22. d. de Cõstantinopolitana.

.r'.95.d.ecce & .c. esto.45.d.due prima.pet.c'fi.

.t. Apſus Petrus ſuis in epiſtolis quã Hier.prohibet oĩbus ꝑlatis in ſubditos exercere;quoꝝ officium eſt ut ſuas utilitates neglĩgãt/& illoꝝ procurent:ut Chriſoſt. ſup Math. loco pręallegato affirmat.

¶ Non obſtant.25.loco deducta/quia Paulus nõ negat Petri auctoritatẽ/ſed tñ ſui Euangelii ueritatem oſtendit tria ponens: Vnum ꝙ apoſtoli quibus cum ſuum cõtulit euangelium ut uerum approbarunt Alterum ꝙ nihil ſupleuerunt uel addiderunt: Tertium ꝙ in ſuam ſocietatem ut uerum apoſtolum receperunt: quare ratione perfectionis doctrinæ aliis Apoſtolis non fuit inferior; Petro autẽ in duobus par fuit/quia & ipſe a xp̃o erat immediate apoſtolus conſtitutus: Inſuper ab eodem in euangelio inſtructus ut Petrus. Quoad iuriſditionem uero Petro longe inferior: Nec latebat Paulum Petrum eſſe caput cum ab eo cephas appelletur/quod caput ſignificat. Et licet Paulus a Chriſto immediate apoſtolatum acceperit ut & cęteri Apoſtoli; Petrus tamen alioꝝ caput eſt inſtitutus a domino: qđ ex eo patet/quia Paulus ad Petrũ uenit cum eo de euangelio collaturus/licet eſſet a xp̃o prædicator gentiũ conſtitutus. Et ut inquit Hieronymus ad Auguſti. Paulus non habuiſſet ſecuritatem prædicandi Euãngelium / niſi Petri & eorum qui cum eo erant fuiſſet ſententia roboratum: ut ex fine epiſtolæ ultimę ipſius Petri euidenter apparet. Et dum dicit creditum ſibi euangelium præputii/ ſicut Petro circuncisionis: non per hoc facit ſe parem Petro/quem Eccleſiæ caput appellat: Nec credidit Petri poteſtatem ad circunciſos reſtrictam / licet eo tempore quo Hieroſolimæ & Anthiochię morabaſ/multos tum ex Iudeis tum ex gentibus ad fidẽ conuerterit: ut de Cornelio centurione legitur Act.12.ca. Et dum Glo. dicit principaliter ſicut Petro fuiſſe creditum Euangelium uerum dicit quo ad prędicationis non autem prelationis officium. Non obſtat quod de ſocietate dicitur Petrum fuiſſe ſociũ

Paulo qđ ęqualitatē significare uidetur/nō superioritatē: Cum superior non soleat socius appellari: quia dico hoc falsum sicut in libris .u. Regum apparet:ubi dicitur fuit Rex Saul & socii eius ad quęrendum Dauit:& dominus discipulos suos .x. fratres appellare non erubescit.ꝙ uero Paulus Petro restistit hoc nullam in Paulo æqualitatem uel superioritatem arguit:Licet enim in causa fidei (prout illa erat) subdito erranti prelato contradicere/ illumq; repræhendere:ut .y. Grego. ait:sicut & papę scandalizanti ecclesiam licitum est resistere: ut tradit .z. Gelasius & Innocen.quartus. Ad dictum deutoronomi diis non detrahes.&c. Dico talem repręhensionem fuisse fraternam/ non detractionem uel maledictionem. Nec obstat dum .a. Hiero. ait Paulus petrum non repræhenderet si se non imparem sciret:quia loquitur de uitæ puritate/ & sanctitate/non de potestate ecclesiasticæ dignitatis / qua quilibet petro est inferior:Et licet petrus esset omnibus superior humiliter tolerauit exemplo suo ad humilitatem nos .b. inuitans:quod & eius successores plerosq; fecisse legimus petri exemplū imitatos .c. Vel dici potest paulum petro parem fuisse quoadfidei defensionem/non quoad dignitatem prelationis ; ut dicit beatus Thomas .D.

.u . primo Regū .23.c.
.x .Io.20.c.
.y .2.q.7.paulusdicit.
.z .1.q.7. & si illa Inno.in.c.iqsitiōs .de sentē. exco. & in.c.q̄to.đ cōsuet.
.a.2.q.7.Paulus petrum.
b .2.q.7. Nos si in cōpetētr.c.petrus. &.c. si quis.
.c .2.q.5.c. Mādastis&.c. audituuꝫ.
D.2. se.q.34.ar.4.

¶ Dum autem .26. adducuntur exempla in act.apostolorum & primuꝫ est electio Mathiæ:Dico ꝙ petri electio facta una cum aliis Apostolis de Mathia/non arguit defectum potestatis;quin illam solus facere potuisset si uoluisset cum esset princeps aliorum/sed facta fuit de cōmuni consensu ratione pacis & unitatis seruandæ:quod Chrisostomus locum illum exponens manifeste sentire uidetur/dum dixit ꝙ petrus omnia facit cōmuni omnium uoluntate .Et nihil agit principaliter aut quasi dominus . &c. Et infra multitudini populorum electionem cōcedit ut ipse a contentione liberaretur/ & alii honorem exhiberet/& infra quid ergo.&c. Oportune uero primus petrus

.d.21.d.c.1.luc.22.c hmôi rei dominatur quia ipse oẽs in suã potestatẽ accepe rat. Ad eum enim dixit .d. dñs. Tu aliqñ conuersus cõfirma fratres tuos. &c. Videmus etiam sæpius gesta in Conciliis pñte Papa .e. Concilio & non papę adscribi / & ita soluuntur illę primę tres rationes supra adductę ad idem fere tendentes. Ad ultimũ uero de missione Petri & Ioan. in responsione ad.3. argu. plenius est supradictum.

.e. c.1.de pac.c.1.2. &.3.d hisq̃ fi.a p̄l. c.1.de.spons.17. q. 4.constituit. &.c. diffiniuit.16.q.1.c multis.&.c. fęlix.

¶ Non obstat argumentum.27.loco adductum / quia lʒ potestas Ep̄oꝝ sit a xp̄o / non tamẽ est immediate ab illo sed Petro mediante & successoribus suis. Et si apostoli habuerunt & discipuli immediate iurisditionem a xp̄o ut ꝯtria uident̃ innuere: nõ sequit̃ ergo Ep̄i & sacerdotes eis succedentes / quod duobus patet exemplis: Vnũ est hmôi Nam in principio creationis indiuidua specieꝝ fuerũt facta a deo immediate / propagatio tñ illoꝝ non est a deo q̃tum ad ordinem suppositoꝝ agentiuꝫ immediate / imo fiunt uirtute cęlesti / aliisq; secundis causis mediantibus. Sol enim & homo generant hoiem ẜm Arist.in.2. phisic. Sicut igitur non ualet hęc consequentia. Elementa alięq; principales mundi partes fuerunt imediate a deo ꝓducta: ergo in propagatione reꝝ institutaꝝ oĩa quę fiunt a deo immediate procedunt / ita nequaq̃ & hęc est bona: Xp̄s ab initio dedit ptãtem iurisditionis apostolis & discipulis / imediate ergo & eoꝝ successoribus. Voluit enim illos tñ non successores speciali dono insignire. Alterũ est exemplum regimine ordinis polytici considerato. Sicut enim xp̄s pastor & princeps dũ adhuc pręsens esset in regno militantis ecclesiæ ẜm conuersationem humanã p se ap̄los discipulosq; alios diuersis in iurisditionibus instituisse dicitur: Nõ per hoc sequitur ꝙ eo absente & inter hoïes minime cõuersante alii in regno ecclesię succedẽtes primis ab eo institutis / ab ipso dicantur immediate instituti. Poterũt enim a suo uicario generali institui / cui totius principatus curã cõmisit: Sicut euenit cum aliquẽ magnũ Re

gem contingit peregre proficisci: qui uicegerentẽ ad uni
uersi regni negotia cũ amplissima ordinandorum oium po
testate constituit/cui officialiũ & ministrorum pro tempore
uacantiũ prouidendorum curã cõmisit: Ita credendũ est etiã
xp̄m cęlũ petiturũ/& a militante ecclesia suam uisibilem
pñtiam subtracturũ Petro totius ecclesię regimen cõmi-
sisse. Præterea cũ (ut ait .f. Vrbanus papa) Ecclesia quotti .f. 68.d.c.si.
die Ep̄os generet: ergo ab ecclesia immediate p̄tãtem ac-
cipiunt nõ a xp̄o: Vnde licet Ep̄i propter similitudinem
officii uel potestatis apostolorum successores dicant: in mõ
tñ recipiendi longe differunt. Neq3 est bona similitudo
papę & aliorum/quia illi sunt particulares uicarii / ille ue
ro uniuersalis: particulares autem uicarii ab alio con-
stitui possũt a dño a .g. uicario.s. generali. Vicarius autẽ .g.d offi.uic.c.fin
generalis non potest nisi a dño immediate constitui. Am
pliori preterea prærogatiua uoluit xp̄s præ aliis Petrũ ho
norare: a quo unice amabatur. Rñdetur & alio mõ ne-
gando assumptus/quia nullibi reperitur xp̄m apostolis iu
risditionem dedisse/ sed Petro tñ & successoribus: & ab
ipsis in alios deriuandam: ut in argu. cõtrarię partis dedu
cetur/& supra est tactũ in rñsionibus ad alia argu. Et eadẽ
responsione tolluntur alia superinducta. quęcunq3 ligaue
ritis. &c. & quorum remiseritis peccata &c. quia de potestate
ligandi & soluendi in foro conscientię loquũtur. Minus
ẽt obstat Lucę auctoritas: de missione discipulorum ad præ
dicandum & baptizandũ/quia missio hmõi nullã p̄tãtẽ
iurisditiõis importat: Ad certũ pręterea locũ est restricta
dũ ait in uiã gentiũ ne abieritis & tẽpore morte xp̄i.s. ter
minata. A fide nanq3 apostatãtes potestatẽ sibi concessã
amisere: q2 si post resurrectionem tam p̄dicandi facultatẽ
q̃ iurisditionem discipuli accepisse dicantur per id quod
dixit. Sicut misit me pater uiuens/ego mitto uos &c. Di-
co neutram fuisse tunc datam discipulis/quia facultas prę
dicandi competit ratione ordinis.s. diaconatus .h. unde .h.15.d. plectis.ga.
.d. in sancta.

.i .16.q.1. adicim⁹ d heret.c.ad.ex in iuūcto .§.c.excoi. camus.§. qa uerc. .k.Math.27.c.d cō sec.d.2..In.x̄po.

post sancti spiritus missionez nulli nisi diaconi pdicabāt: quis nunc prædicandi officium solis competat .i. sacerdotibus. Nullū aūt ordinem discipulis aliis a domino col latum legimus nisi solis apostolis in cœna dñi dicēte .k. illo. Hoc facite in meam cōmemorationem: unde Xp̄s pdicandi ptātem dedisse uidetur/mō tamen debito peragendam/ ordine .s. diaconatus prius rite suscepto s̄m ordinationes a Petro & aliis apostolis supra hoc faciendas. Et idem de facultate baptizandi dicendū est: q̄ in primitiua ecclesia diaconis solis cōpetebat ut ex actibus Apl'orum apparet/ de Philippo Eunuchū baptizante act.8.c. aliisq̄ cōplulibus/ut nullam potestatem baptizandi discipulis aliis præterq̄ apostolis dederit/ sacerdotibus iam in cęna ab eo constitutis; Multoq̄ minus his iurisditionē aliquā concessam dixerim per premissa. Et dictio sicut nō semp importat omnimodam similitudinem ut est uidere cum xp̄s discipulis ait .l. Estote perfecti sicut pater uester perfectus est: & tamen clarum est creaturaz nullam posse illius perfectioni aliquatenus comparari. Non obstat q̄ una dispositio debeat plura pariter determinabilia ęqualiter determinare quia illud procedit: nisi aliter de mente disponentis constaret/uel de aliquo illorum esset specialiter a dispon ente prouisum: ut Iuristę aiunt in locis præallegatis: prout est in proposito. Prius enim xp̄s petro prouidit q̄ aliis dicendo. Tu es petrus &c. ut ex serie textus euangelistę Math. apparet: unde licet postea dixerit aliis: quęcunq̄ ligaueritis &c. Intelligit' salua potestate petro prius principaliori modo concessa: ut habetur in .xi. argumēto partis contrariæ. Et dum dicitur non posse differentię rationem congrue inter petrū & alios assignari/ q̄ potestas data Petro in sūmū pont. a xp̄o imediate deriuet'/data uero apostolis & discipulis nō continuetur in episcopos & curatos: multiplex potest ratio assignari. Vna q̄ potestas data petro cū amplissima sit/& ab hoie puro dari nō possit.

.l. Math.9.c.de sū. tri.c.2.

Op3 ut ab eodẽ qui illã dedit petro/ xp̃o.s. ad successores continuetur: ptãs uero apl̃is & aliis discipulis limitata cũ sit & coarctata/ab hoie põt concedi: sicut cũ papa aliquẽ3 ad ep̃atum promouit uel alicui curã assignat/ ei tantã tribuit ptãtem q̃tam habet ep̃s quilibet uel alius curã habẽs aiaꝝ/& si a xp̃o foret institutus. Altera quia uicarii particulares possunt institui .m. a uicario gñali: gñalis aũt nõ nisi a dño/& ideo nõ est necessariũ a dño institui pticularem uicariũ sicut gñalem. Tertia rõ/ quia statui papatus l3 nõ sit ptãs ordinis adnexa quasi ex debito: tñ iurisditiõis plenitudo est illi adnexa. Papatus.n. statũ p̃latiõis significat cũ plenitudine ptãtis/q̃ ptãs cũ sit ei a deo inseparabilr attributa ad successores cõtinuat/q̃d secus est in aliis ep̃is & sacerdotibus/quoꝝ statui de necessitate nulla ẽ annexa iuriditiõis ptãs/q̃ si illis diuino iure foret adnexa nõ posset ab hoie inuicẽ separari: q̃d.n. deus cõiunxit/ hõ nõ .n. separet. Papa ãt põt facere uerũ ep̃m & uerũ sacerdotẽ subditis iurisditiõeq; carentes: ut hoc tũ Theologi affirmãt tũ sacri canones cõprobant/& papa quotidie creat ep̃os nullatenẽtes uulgo appellatos/ qa ep̃atus ipsoꝝ in infideliũ terris cõsistit/in q̃bus nullã possunt iurisditionẽ actualem exercere. Quarta rõ ẽ dissimilitudinis qa dissimilis ẽ ep̃oꝝ quo ad apl̃os & curã hñtiũ quo ad discipulos ac ipsius papę quo ad petrũ successio: qa petro in determinata & certa iurisditiõe papa succedit/tũ quo ad territoriũ/ tũ quo ad casus siue ptãtis extẽsionẽ/nõ sic ep̃i apl̃is nec hñtes curã discipulis: ut est clarũ. Quinta rõ est .o. unitatis eccl̃ię cõseruatio. Cõgruẽtius.n. uĩ ut alioꝝ p̃latoꝝ ptãs a gñali uicario q̃ a xp̃o imediate deriuet sicut ptãs papę: ut in supioribus est ostensum. Põt tñ dici ep̃oꝝ & sacerdotũ status a deo dupliciter institutus. Vno mõ generaliter & implicite & quoad uirtutẽ in petro/quia petrus fuit uerus cuiuslibet Parrochiæ rector sicut in quaternario binarius & ternarius numerus quoad materiã & uirtutem/

.m. d̃ off. uica. sua.

.n. d̃ transl. p̃l. c. l3 & . c. q̃to. Math. c. 18.

.o. 24. q. 1. c. loq̃.

non quo ad formā inclnditur/ita in Petro utrunq; statū / tum q̄tum ad materiā/tum quo ad uirtutem xp̄s instituit qa in eo fuit potestas dioceses & parrochias Ep̄is & pres- biteris assignandi. Alio modo explicite quo ad territo- ria & casus ac potestates determinatas: & hoc est falsum/ ut in superioribus est probatū;& habeť plene in.37. argu. partis contrariæ. Alia etiā ultra prædicta potest ratio assi gnari/quia ex una parte est certa determinatio/ex alia oī- no incerta. Nam electio papæ est certa & determinata/ qa a cōitate uniuersalē ecclesiam rep̄sentante est celebranda. Ro.s.ecclesiæ Cardinalibus/Cōitas uero ad quā pertinet electio Epo℞ uariabilis est ac prorsus incerta. Expedit .n. sæpius Ep̄atus/& nouos insuper Epos creare ob gentium plerunq; multitudinem nouiter ad fidem conuersam/ ad quas Epo℞ electio spectare contingit/propter quod uica rio generali de talibus ordinandi oportuit a domino fa- cultatem concedi.

¶ Ad.28.argu.dic q̄ petrus successit xp̄o ī uicariatu ge nerali non Iacobus/quia in uita xp̄i non fuit Ecclesia Hie rosolimitana/sed post xp̄i resurrectionem; Vnde non po test Iacobus dici xp̄i successor in ecclesia quę non dū .p. erat. Præterea cum fuerit factus a petro ecclesię Hierosoli mitanę .q. ep̄us/quo modo dici potest illo maior a quo potestatem accepit/ut supra proxime latius dixi. Chrisos. etiam ait exponens illud Io.ulti. sequere me: quod iaco. licet post ascensionem dn̄i specialem curam loci illius ha buerit/petrus tamen uniuersalis ecclesię curam obtinuit. Quod uero petrus xp̄o immediate Hierosolymis succes/ serit ex eo patet/quia ibi plura ad summi pont. munia ex ercuit;ut ex actibus apło℞ apparet. Et licet Hierosolyma ob xp̄i passionem fuerit gloriosior/Roma tamē pro sum mi pontificis sede fuit aptior:a xp̄o quoq; præelecta ut.r. Nicolai anacleti / & aliorum sanctissimorum patrum te stimonio comprobatur.

p.c.Abbate d̄ uer. sig.lib.6. .q. 66.d.c.fi.

a.n.d.c.1.&.2.24. q.1. rogamus.12.q .1.futurā.q fil. sint leg.c. p̄ uenerabi. §.rationibus.

Rñdendo ad.19.argu.Dico esse falsū Petrū ab apl̄is principatū consecutū fuisse imo ab ipso dño primū/cuius uoluntati apostoli consensum ꝑbuere/ prout idē .s. Ana. asserit inqens: Licet oēs eēnt apl̄i/ Petro tñ a dño concessum est & ipsi inter se uoluerūt id ipsum ut reliquis oibus ꝑesset apl̄is & cephas.i.caput & principatū teneret apostolatus. Vñ Chrisost.super illud Ioan.ulti. Pasce oues meas. Eximius inquit apostoloꝝ erat Petrus & os discipuloꝝ & uertex collegii. Vñ & negatione deleta cōmittit ei ꝑlationem fratrū. Hoc manifestius ex uerbis .t. Leonis papę apparet dicentis: Huius muneris sacramentū ita dñs ad oiuꝫ apostoloꝝ officiū pertinere uoluit/ ut in btīssimo Petro oium apl̄oꝝ sūmo ꝑncipaliter collocaret: ut ab ipso q̄si a quodā capite dona sua uelut ī corpus oīe diffūderet &c. Igr̄ nō Petrus ab apostolis sed a dño principatū obtinuit qa sūmus apostoloꝝ ab eo cōstitutus: uñ .u. Iul. papa inquit & sicut btūs petrus apl̄us primus fuit oiuꝫ aposto. ita ecclesia suo noīe cōsecrata dño instituērei prima sit & caꝑ ceteraꝝ. Et lꝫ uicarius petri a Lud. appellet/ iꝑpria est illa lucutio cū papa Petri uicarius appellat. Cōgruētius.n.xp̄i ꝙ uicarius Petri dr̄/ sicuti uariis in locis a sacris cano. x.nūcupatur.uñ dicendū est Impatorē ut imperitū & canonū ignarū ea ꝓlocutū nec incauta unius locutio ueritati ꝑiudiciū pōt .y. afferre. At si dicat cur cōstitutio illa impatoris ita loquētis incaute inter decreta Pont. fuerit collocata: dico ad aliū finē iisdem fuisse insertam. uerba uero illa enunciatiua in ꝑfatione incidenter ad aliū effectū ꝓlata nihil habent .z. officere/ ꝑsertim ab eo dicta qui nullā super hmōi disponendi facultatē habet ueluti si aliquis regem aut dñm quenꝗ nominet/q utiqꝫ nō ppea Rex erit uel dñs cum non sit in illius potestate hoc facere. Vel dicendum est uicarius Petri .i. successor uel uicem gerens/ prout .a. Iulius papa asserit Petri se uicē gerere/ nō tamen est uicarius Petri.i.ab illo factus/ sed a xp̄o ī ꝑsona Petri

.s. 11.d.c.2.

.t.19.d.ita dñs de elec.c. fundamēta. in prin.li.6.

.u. 3.q.6. dudum.

.x. de transl. ꝑl.c. inter &.c.q̄to ꝺ re iud.c.ad apl̄ice.§. nos igitur li.6.

.y.8.d.c.ueritate & .c.frustra.

.z. ff.de donat. l. ex hac scridtura / ubi late p Bart. & moder.C.ꝺ testa. l.mil.l.ex his p cano.i.c. si cautio ꝺ fide instru.

.a.2.q.7.in sancta. de hom.c.i.li.6.& doc.c.inter & q̄to de transl. prel.

Præterea ut in superioribus est dictũ nõ est uerũ/ q̃ papę successor dicatur p̃decessoris uicarius:sed nouus papa ex electione Cardinaliũ suscipit iurisditionẽ a xp̃o/ ut sacri

.b. 23.d. ĩ noĩe dñi de elec.c. licet.

.b. Canones uolunt. Impossibile est p̃terea p̃tãtem hanc ab uniuersali eccl'a dependere/ cũ ipsa in mẽbris suis quotidie ligandi & soluendi potestate indigeat quæ fuit data Petro & successoribus suis. Et dũ dicitur papã habere p̃tãtem a Conciliis/hoc est falsum & in contrariũ est auctoritas

.c.17.d.§.hinc ẽt.

.c. Symachi dicentis p̃tãtem papę a dño prius concessam/postea a Conciliis cõprobatã: & hęc cõprobatio necessitatis est nõ uoluntatis/quia minor maioris gesta nequit infringere (ut sępe dixi) Et lz tex. ibi dicat singularẽ tradidit p̃tãtem: Archid. exponit/tradidit.i.traditã esse ostẽdit. Vel dic tradidit secũdario non principaliter/ prius.n. illã sibi tradidit xp̃s:ut ibi manifeste dicitur.

¶ Rñdendo ad .30. dico claues datas uniuersali eccl'ię non in oibus membris eius sed in aliquibus/& plenitudo est illi in uno membro tm̃ principali/quod est caput/Ro. .s.Pontifex. Et ita dicimus datas claues ecclesiæ:uñ de potestate ligandi & soluendi solis sacerdotibus est permissuz:

d.2.q.6.decreto. &̃ Aucto. & usu pal. ad honorem.

Petro uero soli data est .d. plenitudo potestatis / ut latius probatur in argu.partis contrarię/maxime in.34.&.35. argumẽtis. Vel dic datas claues ecclesię p ministeriũ Petri in mẽbra ipsius ecclesię distribuendas prout uiderit expedire. Petro quippe ut .c. Alex.2.asserit p̃ oibus & p̃ oibus

.c. 24.q.1. Audiuimus.21.d.c.1.

claues ipsæ a dño concessę fuere:& intellige pro oibus .i. pp omniũ utilitatẽ : & hæc solutio oẽs contrarietates euacuat si recte considerẽt. Vniuersalis enĩ ecclesia hmõi clauium oĩno est incapax: ut latissime probatur in argu. partis contrariæ arg:33.34.35. Et ideo dicuntur claues ecclesię q̃a p eas pãdiẽ & excludiẽ aditus ecclesię/nõ p hoc q̃ sint datæ uniuersitatię eccl'ię/sed illi p̃existenti Pont. sicut claues Castelli dicuntur cõmisse custodi & nõ castello/q̃uis Castelli claues appellentur. Notandũ est ẽt q̃ propter uni

tatem membrorum in corpore ecclesię ipsum corpus eccle-
się dr recipere: facere aliquid uel habere & alia id genus/
quæ proprie unũ ex suis membris recipit/ facit uel hẽt: lʒ
illud tale uniuersitati mẽbrorum possit nõ cõgruere/nec ue
raciter dici queat de ea/sed tm̃ per figurã Synedochen to
tum a parte denominando. Sicut in corpore naturalis ho
minis exemplũ manifeste patet. Homo nẽpe crispus uel
caluus dicitur/cũ hec qualitates uni tm̃ mẽbro inhereãt:
ita est reperire in corporibus p similitudineʒ dictis. Plura
siquidem uni populo tribuuntur/quæ lʒ plerisqʒ cõpetant
toti tñ populo possunt minime cõuenire. Vnde glo. expo
nens illud apli ad .f. Corin. Sedit populus meus mãduca
re & bibere: Inquit populus .i. aliqui d populo/totũ p par
te ponit. Sic in pro. osito pp unitateʒ in ecclesiæ corpore
multa quæ quibusdã tm̃ cõueniunt toti ecclesiæ corpori
attributa legunt: Vt potestas clauiũ ligandi & soluendi a
peccatis solis sacerdotibus competens/& in quibus subie
ctiue & dispositiue esse potest dicitur ecclesię data / cuius
mẽbra sacerdotes existũt. Vnde .g. Archid. Canonũ inter
pres eximius inquit: Ecclesia dicit facere quod eius mi.
nistri faciunt/puta baptizare/peccata dimittere / & alia id
genus. Propter unitaté etiã hanc mistici corporis nõ solũ
dicitur ecclesia habere claues quas prelati habent/sed etiã
qꝫ xp̃o capiti tm̃ conuenit/nõnunqꝫ ipsi ecclesię tribuitur
fm Aug. exponenteʒ illud Apoc. 2. c. Qui uicerit & seruat
opera mea dabo ei ptãtem super gentes & Reges eos in
uirga ferrea: & sicut uas figuli cõminuentur/sicut & ego
accepi a patre meo. &c. sic ait. In xp̃o habet ecclesia hanc
potestatem sicut dicit apostolus cum illo oĩa nobis dona
uit. Vbi est considerandũ cum aliqua leguntur ecclesiæ at
tributa/est aduertendũ cuius respectu ei talia tribuantur:
cũ non oĩa omnibus conueniant/sed q̃dam quibusdam/
quędam aliis/quędam uni: & ut singula singulis .h. con
grue referantur. Quare Aug. pluribus locis maxime sup

.f. ep̃la. 1. 10. c.
Exodi. 32. c.

.g. de consec. d. 4.
queris.

.h. ff. d usu. & hab.
.l. plenũ. §. equitii.
d uer. sig. intellig.

Psal.17.&.21. Attende inquit regulam unitatis & corporis qsi.n. una psona est caput & corpus ideoq; una uoce utit caput cũ mẽbris/lʒ ea quę dñr ad diuersa referantur: q̃dã enim soli capiti cõueniunt: q̃dam solis mẽbris; q̃dam capiti & mẽbris. Item q̃ mẽbris conueniunt/q̃dam ptis/q̃dã pñtibus/q̃dam futuris/q̃dam perfectis/q̃dam imperfectis conueniunt: & tñ in tanta diuersitate una est uox & quasi una persona loqui uidetur. Ex quibus patet qualiter intelligenda sit auctoritas sanctorum dicens Ecclesię catholicæ datas esse claues/quia non in tota cõitate & mẽbrorum multitudine sunt concessæ/sed in aliquibus tñ .s. in principibus/Epis & presbiteris; ut ait Hier. Et in istis ut singularibus non ut collegio attributæ: ut late est probatũ in.33.argumento &.34.partis contrarię.

Ad.31.argu.respondendo dico illa uerba. dic ecclesię de p̄latis ecclĩæ nõ de uniuersali ecclesia intelligenda fm Aug. Chrisost. Et oĩum antiquorum doctorum sñiam: quã canonũ sacrorum .i. interp̄tres sectari uidentur: Neq; uero põt illa euangelica auctoritas de uniuersali ecclesia intelligi. Primo quia uidetur impossibile denunciationẽ hanc illi posse fieri cũ nunq̃ uel rarissime congregetur. Interim igr̃ iustitia deperibit qđ est absonũ/nec p̄sumendum est xp̄m dei sapientiã uoluisse hoĩbus de uento seruire. Legem añt iustã esse opꝫ atq; .k. possibilẽ .l. Impossibiles p̄terea cõditiones a iure respuuntur/nec quisq̃ sapiens legis lator ad iudicem aliquem remittit/qui in actum iurisditionis exire non possit audiẽdo querelas/illasq; fine debito .m. terminando. Confirmatur hoc p dictũ Arist. in li. de somno & uig. ubi inquit/cuius non est potẽtia eius non est actus & econtra. Sed penes ecclesiam nõ sunt claues / uel potentia ligandi & soluendi ut in argu. partis contrariæ arg.37. &.38. manifestius apparebit: ergo frustra ad illã recurritur uel eius iudiciũ expectatur. Præterea dato q frequentius fieret ecclesię cõgregatio/ in uno determinato loco ut sit

.i. de iud. c. nouit.

.k.4.d. erit ãt lex. .l. ff. de cõd. & demõ .l. obtinuit & de uer. ob. l. ipossibilis cũ similib⁹ .m. c. si. de cler. ex. co. mini. & ibi per cano. c. si clericus si de feu. fuerit cõtrouer.

opꝫ.ad quã si oibus eundẽ esset pro iustitiæ cõplemento contingeret a longissimis pleruꝗ regiõibus maiorẽ fidelium partem pro iustitię cõsecutinoe ad illã ire oporteret: qđ durissimũ ẽ / disciplinęq; euangelicæ per cõttariũ. Ait enim .n. Saluator. Iugũ enim meũ suaue est/ & onus meũ leue. Omniũ ꝓterea ꝑlatoꝝ tribunalia destruerent. Et appellationũ remedia superuacua forent/ si uniuersalis eccł'ię iudiciũ expectaret. Pro qualibet insuper causa esset concilium congregandũ/ut ius suũ cuiꝗ tribuatur/quod foret absꝗ dubio laboriosuꝫ/maleꝗ publicæ rei coninltũ. Hoc aũt a xp̄i sapientia est penitus alienũ. Apostolis ẽt xp̄s eorumꝗ successoribus nõ ecclesiæ dispersæ uel cõgregatæ dixit. Quęcũꝗ ligaueritis &c. ubi glo. Hier. ait/ hic ptãtes tribuit apostolis. ꝑlati ergo uniuersitatũ sunt ad quos tãꝗ ad iudices fideles remittuntur: nõ ipsæ uniuersitates quia si apostoloꝝ uniuersitati hmõi ptãs cõcessa fuisset nullus eoꝝ separatim illa uti potuisset neꝗ ep̄i ẽt/qui in locum apostoloꝝ successerunt de per se possent illã aliquatenus exercere/ qa qđ uniuersitati dat nulli de ea pticulatim cõcessum .o. intelligit. Chrisost. ẽt super p̄missa auctoritate Math. exponit/ Eccł'ię .i. prelatis ecclesiæ .p. Glo. etiam Io. exponit ecclesiæ .i. sacerdoti; Thom. etiam ꝓ ꝑlatis ecclesiæ exponit: cui Altisiod. adstipulatur. Idẽ & Card. Hugo primus postillator Bibliæ exponit i duabus glo. illũ locũ ecclesiæ .i. p̄sidẽtes ecc. neꝗ hoc mirũ ob ecclesię cũ ꝑlato cõnexionẽ/cũ unũ in altero esse .q. dicat; si ecclesia ꝓ ꝑlato ipso & eꝯ qñꝗ capiat. uñ & cã iudicibus ecclesiasticis cõmissa corã ecclesia dr .r. uentilari. Oñditur hoc ꝓtere a tũ ex auctoritate sũmoꝝ Pont. dicta uerba .s. interp̄tãtiũ a quoꝝ decisiõe uel interp̄tatione f̃m .t. Hier. snĩaꝫ deuiare impiũ est atꝗ hereticũ: Tũ ex antiqssima cõsuetudine ab ip̄is fidei icremẽtis iã p̄dẽ exorta cui stãdũ ẽ tãꝗ .ll. iter p̄ti. Hęc ãt auctęꝫ p̄dictã ꝓ ꝑlatis eccl. semp fuit iterp̄tata p uniuersũꝗ xp̄ianoꝝ orbẽ id obseruat .u. minie itaꝗ sũt

.n .Math. xi.c.

.o .1.12.q.2.q mãumitit & .ff. đ i ius uo. l. s3 si hac .§. q manumittitur.

.p .2.q.1. si peccauerit Thom. in .4. d. .19. q. ul. & .2.2. q. 33 & in tract. đ corec fra. Altisiodorẽsẽ ĩ sua suma .li. 3. c. .131. Cano. oẽs i. c. nouit de iudi.

.q .7. q. 1. Scire de Testa. reqsisti.

.r .dicto. c. Nouit de Iud.

.s .dicto. c. Nouit.

.t .24. q. 1. hec est fides.

.u .ff. de legi. l. Minime.

mutanda quæ certam interpretationẽ semper habuere. Et dũ dicitur pro ecclesia nõ posse intelligi prelatũ quia xp̃s loquitur Petro qui erat futurus prelatus ecclesię/& null us ad seip̃m remittitur: & per ꝯñs non prelatus sed ecclesia uniuersalis sit intelligenda eo modo quo haberi potest.§. synodaliter / Rñdetur ꝙ loquitur petro tanq̃ cuiuslibet xp̃iani p̃sonã gerenti non tanq̃ prelato futuro:& dato ꝙ tanq̃ prelato loqueretur dico nõ esse inconueniens in cã denuntiatiõis ꝙ idem possit esse testis/accusator/& iudex ut patet in x. Nico. auctoritate p̃allegata prout Glo. ibidem hoc asserit. Præterea si loquimur de papa aliquẽ denuntiante/dico ꝙ non solũ in causa denuntiatiõis/ sed in quacunq; causa ipsũ tangente põt ipsemet iudicare/ quia si hoc .X. Imperatori licet/cur papæ nõ liceat cuius potestas est amplior? Porro manifesti iuris est papę etiam id licere s̃m Cano. y. sanctiones: Nec est etiã inconueniens eundem & priuatę & publicę personę uice .z. fungi diuerso respectu. Non obstat Grego. auct. quia ibidẽ non ecclesiam uniuersalẽ intelligit p̃ illud uerbũ ecclesiã adhibere/ sed de censura eccl̃iastica intelligit: qua contra monitum ab eo se usurum promisit: quod patet ex epistola eiusdem ad Mauritiũ/quia ecclesiasticã disciplinã contra Io. patriarcham Constantinopolitañ adhibuit suis monitis non parentem. Idem apparet in eiusdem epistola ad Eugeniũ Ep̃m Alexãdrinũ & Anastasiũ Ep̃m Anthiochenũ de Cyriaco patriarcha scribẽtis: ubi inquit ꝙ si hanc nõ correxerit/pacẽ nullo modo nobiscũ habebit. Ide; in Epistola ad eundem Cyriacũ ait: Ne a pacis nostrę societate diuisi inueniri possitis. Ex quibus patet non nisi de ecclesiastica censura illum intelligere. Vel scdo modo dic/ꝙ licet beatus Grego. uelit p̃ ecclesiã Conciliũ intelligere: nõ sequitur per hoc ꝙ dixerit Conciliũ esse supra Pont. Cum ide; ad Mauritiũ scribens contra eundem Io. dicat Petro totius ecclesię curã & principatũ cõmissum/Et ꝙ ait se eccl̃iã

x.11.q.3.p̃cipu.no.
p̃ Can.i.d.c.nouit

.X.ff.de here. isti.
.l. & hoc Tiberius
.l.1.C.neq; i sua cã
.y. de re iu. in cãis
d̃ iudi.c.cũ ueniss.
.z.c. A collatiõe d̃
appel. in.6.c. post
electiõnẽ d̃ cõces.
p̃b.& ibi p̃ Doct.

adhibiturũ ad maiorẽ Io.confusionem hoc inquit/ ut coram pluribus censura notaretur nõ ꝙ ad ecclesiã tanq̃ ad maius tribunal uellet recursum habere:prout Hier.glo.in loco pręallegato.Dic inquit ecclesiæ ut.s.maiorem erubescentiam patiatur:post hæc omnia/sequitur excõicatio/q̃ fieri debet per os ecclesiæ.i.sacerdotem. ꝙ si dicatur illuȝ tex.papã quoq; cõpræhendere cum sit ipse etiam frater.dico ꝙ lȝ sit frater iure naturæ & fidei cõformitate:princeps tñ & caput est uniuersalis ecclesię Nec habet contra eum locum fraterna correptio inq̃tum denotat iurisditionem ad puniendum correptionẽ hmõi contẽnentẽ/ cũ nulluȝ in terris habeat superiorem ꝑter causam heresis/q̃uis fraterna correptio inq̃tum ex fontis charitate procedit/Papę etiã sit cõis:& ista est uera .a.doctoꝝ conclusio. .a . Host.d.ant.Io. d Imo. & alioꝝ i c.ꝓposuit d cõces. .ꝑb.& doc.i.c.Nouit de Iud.

¶ Nec obstat.32.quia dico dignitatem & principatũ ecclesiæ/etiam papa mortuo in ecclesia perdurare.Et primo considerato pastore & capite principali xp̃o qui est caput super omnẽ ecclesiã quæ est corpus eius& plenitudo eius quia oĩa in oĩbus adimplet:ut inquit .b.Apostolus.Vnde licet deficiat uicarius eius/non deficit dñs/de cuius ꝑtãte agitur/in qua principaliter fundatur/cuius potestas ſm.c. Danielem æterna est quæ non auferetur/& regnũ eius nõ corrũpetur.Secundo dicitur pontificia potestas mortuo illo manere in ordinatione diuina / sicut dicimus episcopalem dignitatẽ in ecclesia aliqua manere mortuo Ep̃o q̃diu dignitas illa episcopalis in ecclesia ille ꝑsistit/nec dignitate illa a pont.spoliatur .d. quod põt facere . Et ideo lȝ fiat uariatio in personis ꝑsidentium ꝑ mortem naturalem uel ciuileȝ potestas manet in ecclesia.Tertio dico ꝑtãtem remanere in sede ap̃lica quæ nunq̃ .e. moritur/quia licet papa mortalis sit & corruptibilis dignitas tñ est incorruptibilis :sicut & .f. imperiũ.Vnde corrupto subiecto hæc non dicuntur non existere sed uacare / hoc est administratore iuris uel facti .g. carere:quare Leo papa in ser- .b .c.i.d .sac.unc. .clem.1.in prin. d Iu.iur.ad eph.1.c. .c .8.c. .d .25.q.2.Ita nos. .e.de rescrip.c. Si gratiose .lib.6. .f .In auten.Quo.op.e ꝑos .§.licẽtiã coll.1. .g .de cõces.ꝑb.c. Cum nĩs.

mōe.2.suę cōsecrationis dicit q̄ in sede papę uiuit ptās & excellit auctoritas. Dī ꝑterea mortuo papa potestatē manere in potētia & habitu/q̄a ī ecclesia remanet ꝑsona/quę eligere ualet aliquē q in tali dignitate succedit. Manet ēt actualis potestas post mortē quo ad multa ; lȝ nō quo ad plenitudinē potestatis ſm coēm tum Theologoꝝ; tum Canonistaꝝ .h. sniaȝ. uñ tunc dicitur sedes uacare.i.administratore carere. Nec ppea q̄ nullus papa tunc in administratione succedat/ecclesia dī magnā iacturā pati; q̄a lȝ alīqđ damnū ex hmōi uacatione patiatur/ tamē illud breue ē futurū q̄a p Cardinales uł alios ꝑlatos de nouo Pont. ꝓuidebitur/& breuiori tpe q̄ fieri posset p Cōciliū/cuius cōgregatio pdifficilis ē & diuturniorē morā requirēs / Et p hoc dato q̄ ptātis plenitudo i uniuersali ecclesia remaneret/nō ppea eēt casibus indies emanātibus satis cōsultū. Ex q̄bus pȝ lȝ papa moriaꝛ nō ppea dici ptātē ecclesię ualēriorē nec digniorē. Nec ē simile regimē politicū ecclesiastico q̄a illud ex ordnatione populi ortū hēt/ hoc uero a xp̄o est institutū. Itē ciuitas terrena ē capax hmōi politię/ Fideliū uero ciuitas uel uniuersitus hmōi ptātis ꝓrsus est incapax/ut latissime ꝓbaꝛ in argu. primo partis contrarię cū quatuor sequentibus.

h.c.1.scismat.l.6. & ibi glo.& Doc. clem.ne Romani de elect.

¶ Rn̄dendo uero ad .33. argu. Dico q̄ capiendo uniuersalē eccłiam pro oībus orbis fidelibus nō dubiū ē papā i ipsa includi: Et sic ipse una cū aliis diceꝛ Spōsa / quia ut ait Ber. in li. de nup. Spōsa xp̄i nos sumus & oēs simul una spōsa/& aīę singuloꝝ singulę spōse. uñ Thom. ī lib. contra impugnātes religionē: Spōsus ait eccłię uere est xp̄s qui de ecclesia filios generat/ alii coopantes in generatiōe sunt ministri/seu eius uicē gerētes: & ideo papa ut minister xp̄i in tota ecclesia eius uicē gerit/ideo & ipse sponsus ecclesie uniuersalis dicitur. Preterea ratio sponsalitii hmōi nullā ꝑeminentiā iurisditionis significat/Sed solum grām gratū facientem demonstrat. sponsa etenim

propter dilectioně dicitur. Ait enim Berna. super Cantica canticoꝝ Omelia.77. Ecclesia dicitur ciuitas pp collectionem/sponsa dicitur pp dilectionem/ouis pp mansuetudinem. Auctoritatis uero excellentia innititur dono gratiæ gratis datæ: ut latius probatur infra in argu. partis contrariæ argu 39. & est aliquid supra dictũ. Et hinc est ꝙ eccl'ia dicitur sponsa xp̄i in oĩbus mẽbris quę in xp̄i amore florent. Vnde lꝫ nomen hoc sponsę arguat dilectioně p fidě operantě ẜm Oseam ꝓphetam dicentě.2.c Desponsaui te mihi in fide/nõ tñ arguit excellentiã iurisditiõis uel principatus: alias sancti uiri qui Christi sponsę sunt uere auctoritate & potestate iudiciali multis prælatis peccatoribus superiores existerent/quod est error ualdensiũ: Cõsequentia ergo illa ecclesia uniuersalis est sponsa xp̄i: Ro. igitur pontifice est superior ut falsa reiicitur. Vnde & tp̄e ueteris legis ecclesia uel synagoga dicebatur sp̄ōsa: ut ex multis locis in lib. Canticoꝝ apparet. Et tñ Moses superior erat auctoritate tota illa multitudine in ecclesia uel synagoga collecta. Et cũ dicitur sponsam paranimpho maiorem/hoc uerũ nisi sponsus aliter ordinauerit; qui curã & totale regimen sponsæ suæ Paranympho.i.Ro.pontifici ut uicario suo in totũ cõmisit/qui & ipse sponsus ecclesię a .i. Bonif.8. appellatur. Et eodem modo mde dum dr̃ ꝙ est regina/prout de sponsa respondetur. .i .de Immun.ec. .c.Q.m̃ in.6.

¶ Ad.34. respondeo negando consequentiã/ loquẽdo de maioritate p̃tãtis iurisditionis: nõ de pfectione gratię/ uel multitudine uirtutũ: qm̃ una uetula potest esse maior & perfectior ipso papa: Sed dicimus in p̃tãte iurisditionis ẜm quam unus ẽt pessimus maior esse põt iustis cõpluribus Papã residuo corpore esse maiorẽ; & rõ est/ quia licet nullũ membrũ corporis particulare toti corpori simpliciter p̄stet/tñ uirtutis respectu unũ põt cæteris p̄ualere/ ut ẽ uidere in capite humano: quod quia oẽs sensus continet Ambro.li.6. Exameron.c.29. dicit esse mẽbroꝝ oĩum pre-

stantissimum/ita & in ecclesia uni tanta gratia gratis data pōt esse concessa/puta ꝓphetiæ uel doctrinæ/ ut mortales reliquos antecellat/ & oībus dicatur maior. Simile p₃ in Principe respectu multitudinis cui ꝑsidet; non est dubiū quin sit membrū totius cui ꝑsidet principatus: & tñ licet non possideat uirtutes quas subditi sui possident/potestate iurisditiōis/nihilominus oībus subditis dicetur esse superior. Ita etiam est dicendū in papa/ qui l₃ bonitate multissimis sit inferior/potestate tñ oībus est superior. Ostēditur hoc & in xp̄o/qui licet sit caput super oēm ecclesiā ſm Apſum.i.c.ad Ephe.scribente: tamen mēbrum ecclesię ab
k.i.ad corint. 12.c. eodem appellatur/qui de xp̄o loquēs. Vos .K. inquit estis corpus & mēbra: de mēbro Glo. dependentia de mēbro .i.xp̄o capite & cū mēbro nostro: & nihilominus esset impium dicere perfectione/aut ptāte/uel gratia esse minore₃ ecclesia/cū ab ipso totū bonū dependeat & gratię plenitudo/de cuius plenitudine nos accepimus/ut i principio sui Euangelii Io. ipse testatur. Et dum dr̄ totū maius sua parte: intelligo de quantitate dimensiua uel naturali/non de quantitate uirtutis. Pōt enim cōtingere ꝙ una uirtus pōt in tot obiecta in quot plures aliæ simul/ut in exēplo capitis ꝓxime relato: Petrus ēt de Tarantasio q fuit Inno 5. tñ det dū dicitur totū maius sua pte/existere de toto integrali/nō aūt de toto potētiali (ut eius uerbis utar) intelligendum: & hoc mō concedendo de toto integrali/ ꝙ omne totū sit maius sua parte: argu. nō facit ad propositū/cū nō de maioritate quantitatis dimensiuæ uel naturalis loquamur/ſm quam nō est dubiū quamlibet congregationem esse maiorē suo ꝑlato/sed loquimur de maioritate q̄titatis in respectu uirtutis uel potentię/ſm quam constat uirtutē unā potestatiuam (ut appellant) aliis inferioribus esse maiorē quæ in partes sollicitudinis sunt uocatæ. Et dū dicitur in qualibet cōgregatione in nomine xp̄i Iesu facta/ esse spm̄ sanctum/fateor respectu dilectionis non respectū potesta-

tis:quia quod fit in nomine Iesu/ in nomine salutis fieri intelligitur/Iesus enim idē est ꝙ saluator: Non sequitur ergo est ibi xp̄s per charitatē & pro salute congregatoꝝ ꝙ pp hoc iurisditionem illis concedat/quia alias sequeretur/ꝙ si duo uel tres mulieres cōgregarenť mō ꝑdicto ꝙ eis esset data iurisditio. Et q̄libet cōgregatio pua eādē iurisditionē & ptātem ꝙ Pon. sortiretur/ꝙ est ridiculum.

¶ Trigesimū quintū uero nil ualet qa ecclesia dr̄ dn̄a respectu suoꝝ ꝑlatoꝝ iurisditionē in ea & ptātem hn̄tium/ & maxime in Papa/qui super oēs habet plenitudinē ptātis. Minus ēt ualet dum dr̄ iudiciū eccl. esse iudiciū dei/qa fateor cōsiderādo corpus misticū totū: i quo est ēt papa/ secus si seorsū a papa cōsidereť. Vel dic uerū respectu sctītatis & uirtutis nō respectu ptātis ordis quā hēt. Videmus ēt iudiciū sacerdotū dei iudiciū a sacris Cano. m. nūcupari/& tn̄ sacerdos nō hēt iudicare Papā/neq̄ ē supra papā.

¶ Nunc. 36. arg. rn̄dendo dico papā in ꝑallegata auctoritate Concilii subscriptionē requisiuisse: nō ad uiliditatē constitutionis/sed ut facilius hoies ad illius obseruantiā inducerentur tantoꝝ uiroꝝ consensu approbante/q̄ si solius statuentis fuisset auctoritate firmata. Duplex .n. funiculus .n. fortior est q̄ unus: Rectius est ēt iudiciū qd̄ plurimorum sententiis .o. cōfirmať. Et ſm Inn. papā .p. facilius inuenitur quod a pluribus senioribus .p. q̄ritur. Et ueritas sępius agitata magis splendescit in lucem: ut idē .q. Inn. asserit. Dici ēt potest papā ex humilitate subscriptionem illam requisiuisse/non tn̄ per hoc aliis imposita est ita faciendi necessitas/ut in simili .r. Sixtus Greg. ꝙ affirmant. Præterea iura loquentia de auctoritate Concilioꝝ & decretis in eisdem factis loquuntur/qn̄ papa illis interfuit: quia illius tunc auctoritate firmantur: ut ait .s. Gelas. quo casu facta tribuuntur papę/non .t. Cōcilio: quia ut inquit .u. Imperator/cui & Bonif. 8. assentit: Omnia nostra facimus quibus nostram auctoritatem impartimur.

.m .de. pen. d. 3. §. sꝫ quem sacerdos .xi. q. 3. Nemo.

.n .ď renūt. c. post trāslationē. ff. ď in fami .l. liberoꝝ. §. notať istit. ď nupt. §. Affinitatis.

.o .c. prudentiā in princi. ď. off. del.

.p .20. d. c. fi.

.q .35. q. 9. c. pen.

.r .2. q. 5. mādastis &. c. auditū .2. q. 7. Petrus.

.s .15. d. c. 1. 25. q 1. c. 1.

.t .23. d. ī noīe dn̄i

.u .C. de uete. iu. enuc. l. 2. §. oīa de ꝑben. c. hi qui auctoritate. li. 6.

¶ Respondendo ad.37.dico Concilia non dedisse auctoritatem Papæ/sed datam approbarunt: ut dixi in rñsiõe ad.32.argu.& in.36.argu.partis cõtrariæ latius explicabit.

¶ Ad.38.argu.dico illam Constantini cõstitutionẽ esse paleam & nullius roboris uel momenti/ut ex decreti cõpilatione apparet.Et si bene Cõstantinus illa uerba dixisset: non ppea ab eo hanc supmam ptãtem papa accepit: sed a xpo prius dicente Petro/Tu es Petrus: & Constanti. fuit potius ordinationis xpi & uolũtatis illius executor. Sicut enĩ impossibile est animæ substantiã seu spm̃ a corpore uel solem a luna: ita impossibile est ptãtem spũalem & pontificiam dignitatẽ ab imperio dependere: ut hoc tũ

.x.d̃ Maior & obsolite .96. d.satis cũ.u.c. seq.

ex sacris .x. Cano. tum ex prestantissimorũ doctorum auctoritate comprobatur.

¶ Non obstat.39.argu.quia ille tex.nõ est ad propositũ quia nõ põt loqui de Conciliis gñalibus/quę tunc in usu esse non poterant: cũ iudeorũ imperiũ paruũ esset / nec Syriæ limites excederet.Et loquit tm̃ tex.y. deuther.unde il

.y.17.c.

1i auctoritas ab Inn.sumitur de loco ubi erat sũmus sacerdos ut assumeret sibi consiliarios in causis occurrẽtibus / qui causas audirẽt/reseruata tñ iudicandi potestate ipsi sacerdoti/cuius sñiæ qui non pareret morte moreret: unde auctoritas ꝑallegata facit in oppositũ. Et pont.licet dicat Cardinales Ro.eccl.sacerdotes leuiticos repñsentare/ illos tñ dicit coadiutores suos/& Papã eorũ iudicem esse: & sic dato ꝙ repñsentarẽt Conciliũ sacerdotes illi: apparet papã super illos esse/& sic supra Concilium.

¶ Multo ẽt minus obstat.40.argu.quia lʒ Papa per electionem a duabus partibus Cardinaliũ factaʒ plenissimã iurisditionem super totã eccl.cõsequatur: si tñ nõ sit presbiter uel eps non est maior episcopo uel sacerdote quo ad ordines/merito opʒ euʒ coronari uel consecrari ab habente ptãtem talem ordinem conferendi.Nec est incõueniens ꝙ uno respectu quis dicatur maior/alio uero respe-

ctu minor existimetur tut .z. Aug. affirmat ad Hiero. scribens : cui & sacri Cano. a. astipulantur. Praeterea coronãs pontificem id facit auctoritate papae hoc approbantis tãq̃ minister ad hunc actũ pręcipue deputatus. Nec ex hoc sequitur ꝙ ob hoc pont. ipso maior existat/ ut est uidere in Barone ex constitutione regia coronandi Regis ius hñte qui ppea Rege ipso maior dici nõ debet. Simile & in episcopis .b. archiepm consecrantibus qui pp hoc archepo ipso minime maiores existũt. Et per hoc tollitur obiectio alia de Cardinalibus facta : qui licet teneant uicem metropolitani in consecratione Pont. illo tñ maiores non sunt.

.z.z.q.7.q̃q̃ cũ gl. .a.c. postu lastis ď cõcess. pb. c. a colla tione de appel. i. 6

.b. 66. d.c. fi.

¶ Ad. 41. dico Apl̃os fuisse fratres & pares in uita xp̃i : uerũ post eius mortẽ & resurrectionẽ Petrus aliis apost. ẽ prelatus a xp̃o sui illum gregis pastorem cõstituente : nec est absonũ ꝙ inter fratres ẽt sit prelatio/ qa uidemus maiorem aetate cęteris paribus .c. de iure debere aliis anteferri : ut est uidere etiam in aliquo regno uel principatu/ ubi inter plures fratres unus est rex uel princeps & aliis dñat. In aliquibus etiam num Hispanię Galliẽq; regiõibus primogeniti tm̃ cęteris exclusis paterna in hereditate succedunt. Saluator pręterea in euangelio nonnunq̃ discipulos suos fratres appellat .d. dicendo : uade aũt ad fratres meos & dic eis .&c. .e. Psal. ẽt in p̃sona xp̃i ait. Narrabo nomen tuum fratribus meis. Nec obstat dum dicitur ꝙ Petrus quasi in summũ sacerdotem a Christo fuit electus quę dictio quasi im̃pprietatẽ significat : quia dico ꝙ hęc dictio est etiam ueritatis expressiua ẽm materiã cui adiungitur : ut si est uera ueritatem etiam significet : ut est illud Io. primo Quasi unigeniti a patre. Et in pluribus locis in iure hoc saepius .f. reperitur.

.c. ff. de uer. sig. l. p̃nũtiatio. §. familię.

.d. Io. ulti .c.
.e. psal. 21.

.f. ff. ad in rebel. l. mulier. §. fi. l. fi. a ff nupt. & ibi bar. & moder. ff. sol. ma.

¶ Non obstat. 42. quia dicta P̃bi procedunt in regimine politico quo casu cũ princeps populi habeat ptãtem a populo/ potest eadem ptãs eidem a populo abdicari : quia ab eodẽ procedit destructio alicuius actus / a quo p̃cessit

.c. parrochianos ď deci. & ibi ab. & i. c put de do. & cõt. p.d. Ant. i. c. dudũ de elec .in. 1. & .4. col.

constructio. Vna .n. q̄q̄ res per easdē causas dissoluitur p quas nascitur ſm iuris .g. regulā approbatā: sed regnū ecclesię est manorchicū & a deo immediate procedens: uñ non potest ab homine destrui:ut late in argu. contrarię partis apparebit in primis.7.argumentis.

.g .ff.d reg.iu.l.nihil tā naturale & de pac.l.ab emptione & de sol.l.put q̄sq̄ &.c.1. de reg.iu.in antiquis

¶ Minus ēt ostare uidentur.43.loco adducta/ quia uir & uxor non iudicantur ad imparia quo ad carnis obsequium:in aliis uero .h. dispar uiri est uxorisq̄ conditio / ut patet Genesis.3.c.Sub uiri potestate eris & ipse dominabitur tui:Vir enim caput est mulieris/ipsamq̄ habet regere & moderari/ut tam .i. Hierony.super epistola ad Titū/ q̄ .k. Augustinus & .l. Ambr.in lib.q̄onum noui & ueteris testamenti manifeste affirmant:Paulus ēt.c.3.ad Coloceñ Mulieres inquit subditę estote uiris sicut ops in dño. Pręterea maior est coniunctio inter uirū & uxorē/ q̄ inter papam & eccl. quia illa prorsus est insolubilis dicente sal uatore:Quod deus coniunxit/homo non .m. separet:aliud non est solubile ut patet ex p̄allegata Bonif.constitutione:& in episcopis de una ecclesia ad aliam translatis de consensu papę.Nec est in potestate ecclesię pontificē dominum suū q̄uis malum deiicere dicente .n. Petro: serui subditi estote dñis uestris/non tm̄ bonis & modestis/sed discolis:cui & Paulus apl̄us ad Coloceñ.3.& ad Eph. 6.c. astipulatur inquiēs: Serui obedite per oīa dominis carnalibus.Item regimen ecclesię est monarchicū nō politicū/ & a Christo principaliter institutū:unde nō potest illi presidens ab hoībus iudicari q̄uis ecclesiā dilapidet/ ut dixi late in responsionibus ad.14.& ad.13.argu.deductis/ & uide quę dicentur in sequenti rñsione.

h.32.q.5.c.si.cū gl.

i.33.q.5.cū caput

k. 33.q.5. māifestū cū duobus seq.

l.33.q.5. mulier cū duobus seq.

.m.33.q.2.c.2. &.c. quos deus d trāsl. p̄l.c.inter.c.q̄to& .c. licet.

.n.prima pet.c. xi. q.3.si dñs &.c.Iulianus &.c.q resistit 83.q.5.si habes.

¶ Respondendo autem ad argu.44.dicitur q̄ ēt quando papa perturbaret dissiparetq̄ ecclesiam/non debet Cōcilium illo inrequisito aliquatenus congregari.ut patet ī .o. Marcellino papa/qui licet fidē abiurasset illius tamen auctoritate fuit Concilium cōgregatum/ alias causa fidei

.o.21.d.Nunc aūt.

excepta non potest illo inuito Concilium congregari: ut late probabitur in argu. partis contrarię argu .23. Et licet xp̄s sit caput ecclesię, tamen nobiscum uisibiliter non cō uersatur. Vnde reliquit loco sui Petrum & successores caput totius ecclesię uisibile & homogeneū; cuius imperio militans ecclesia gubernetur: & cuius auctoritate cū expedierit debeat Conciliū congregari. Et dū dicitur ꝙ eccl. posset pati, nisi posset corrigi satis dixi in solutiōe .15. & .25. argu. supra pro hac parte adducti. Propter qđ tollitur illa rō, uolens pastorale officiū fuisse in dilectiōe dei fūdatū, dū dixit xp̄s. diligis me? pasce oues meas: quia uerū hoc est, ꝙ qui non diligit deū, non bene pascit oues: Tñ non propter hoc est repellēdus a Papatu. Sequeretur. n. ex hoc ꝙ cū ex quolibet mortali peccato charitas amittatur deberet pōt. deponi, qđ ē falsū: Sciebat ēt xp̄s an Petrus illū diligeret, nec propter hoc illū interrogauit, ut eius dilectione; sciret, cui nota sunt omnia anteꝗ fiant & solus scrutator est cordium: sed ideo illum interrogauit, ut sicut Petrus ter illum negauerat, ita & trina confessione priorem negationem dilueret, ut sancti doctores asserunt: cōtraria quippe contrariis antidotis solent curari. Pręterea ꝙ mali principes dominentur ex iusto dei iudicio prouenit q̄uis nobis occulto: quia ut inquit Augustinus super Psalm. 54. Omnis malus aut ideo uiuit ut corrigatur aut ut per eum bonus exerceatur. Corripit enim deus omnē filium quem diligit: ut tradit Apostolus ad .p. Hebreos scribens. Porro si unitas ecclesię dissiparetur cū talis dissipatio heresim sapiat adhuc debebit hortari ut suū emendet errorem, qđ si non fecerit tanꝗ contra hereticum procederetur, quasi dissipet sanctoꝝ cōmunionem, quod est unum ex duodecim articulis fidei pręcipuum. .p.12.c.

¶ Non obstat. 45. quia licet ecclesia Romana & uniuersalis inuicem differant: Romana tamen seu Pontifex illi pręsidens uniuersalis est caput; ut late probatur in .28.

& in.43. argu.partis contrariç:& illa est sua sponsa.Et ꝓ.pterea non differt in hoc ab aliis episcopis/& cum illis pari iure censetur.

¶Ad.46. dic ꝙ lз ecclesia dicatur mater aliquo respectu.s. baptismatis quo nos regenerauit/alio tñ respectu dicitur filia Epõꝶ:ut manifeste Vrbani hoc probat auctoritas ꝑallegata iuncta glo.Ioann.ibi. Nec est inconueniens unã eandemq́ reз uarias ob causas diuerso iure .p. cẽseri. Præterea dicitur mater quoad dilectionẽ nõ quo ad potestatem/qua papa illi est ſupior quia lз sit mater oĩuз quo ad regeneratiõem/nulla tñ ei potestas clauiũ attributa reperitur/ut in argu.partis contrariç latius probabitur/maxime in.36.&.37.Nec obstat ꝙ in sedibus patrum defunctorum episcopi ab ecclesia collocantur: quia hoc intelligitur uerum/capiendo ecclesiã pro toto fideliũ cœtu nullo excepto.In quo & ipse papa includi nõ est ambiguũ. ¶Pauli aũt dictũ ad Ro.omnis anima sublimioribus potestatibus subdita sit/ nõ obstat/quia nõ potest illa auctoritas de papa intelligi/qui nullis potest sublimioribus potestatibus subiici cũ ipse ſup oẽs existat. Nec datur super illum ptãs humana.Per deducta late in argumẽtis partis contrariæ.19.&.26.

.p.c.postulastis đ cõcei.ꝑb.c.a colla uõe đ appel.in.6.

¶Ad argu.48.responde ut dixi in solutione.28. argu. ubi aliqua superinducta tractantur:Et ultra prædicta duꝫ dicitur Petrũ proposuisse qõneз:& apostolos una cũ aliis definisse act.15.c.Dic ꝙ ex quo erat pñs petrus ipse dicitur fecisse/sicut si procurator pñte dño aliquid faceret/dñs & non procurator diceretur .q. fecisse:Et si Cardinales aliquid statuerent pñte pont.diceretur illud a papa/nõ a cardinalibus factum:quia omnia nostra facimus quibus auctoritatem nostram .r. imptitur. Rñde eodeз mõ ad aliã auctoritatẽ dicentẽ fuisse iniunctũ paulo/ut de cerimoniis se informaret act.21.quia ibi agebatur cã fidei / & cõniuente petro acta sunt omnia. Et licet Paulus act.18.man-

tq .ff.de uerb.ob. .l.si.ꝓcuratori presentis.
r. C.đ ueteri.iu.en .l.2.§.oĩa.c. hi. q auctoritate đ ꝑbẽ. in.6.

daret custodiri pcepta aplorum/illa intelligo quæ fuerint legitima & supioris Petri .s. auctoritate firmata. Nec est credendum uiros sanctissimos aliquid præter Petri ipsorum principis uoluntatem statuere uoluisse/& per consequens omnia apostolorum nomine côiter gesta ita sunt intelligenda: ut cum Petri ipsius pmissione illis deferre uolentis facta esse intelligantur/ut Chrisost. testatur: & dixi supra in 28. argu. Noluit quippe Petrus in exordio oîa sibi tribuere/sed Apl'is & aliis cômunicare ne eos in aliquo scandalizaret: unde quod ex abûdantiori cautela factum est/suę ptâtis plenitudinem non habet ledere; ut .R. iura uolunt. .R.C. de testa. l. testamenta oia, ff. de reg. iu. l. nô solent

¶ Ad .49. dum dicitur/q portæ inferi nô pręualebunt aduersus eccl. Responde q hoc nô arguit potentiã ecclesiæ respectu potestatis illi concessæ/sed respectu fidei & dilectionis/quæ in ecclesia nûq deficient: quippe quę & in una uetula remanere poterunt cęteris a fide deuiantibus/pro ut in beata uirgine sola in Christi passione remansisse perhibetur.

¶ Non obstat Anacleti auctoritas supra adducta: quia dico formam illã ordinandi traditam a Petro principaliter/cû consensu tamen aliorum: & hoc non mirû/cum respiciat uniuersalem statû ecclesiæ: Et licet Petrus potuisset solus formam illã dare/uoluit tamen ad maiorê sui excusationem aliorum etiam adhibere consensum/ne in incremento fidei uideretur solus uelle ecclesiastica negotia ptractare. Multa enim licent quæ non expediunt: ut inquit Apostolus. c. 6. in Epistola prima ad Corinth. scribens.

¶ Obiectû ât .51. loco adductû/nô obstat: qa loqr in Epo & nô in Papa: qa eps pp scandalû pôt ab epatu remoueri & hoc fit a Papa ex câ, qui est illo supior: Papa aût superiorem nô habet/a quo possit remoueri. Et eodê mô soluit 2a obiectio/quia dñs priuat superioris auctoritate dñio seruorum quos male hêt/qd in papa esse nô pôt qui supiore caret a quo possit priuari: Solû enim deû iudicem habet/&

propter demerita dantur mali pastores: ut dixi in respon- sione ad .14. & .25. argu. pro hac parte deducta. Tertia etiā obiectio euangelica non obstat: quia licet papa peccet pp scandali cōmissionē/ nō tñ pp hoc potent deponi / superiore carens a quo deponatur. Et eodē modo ad .4. rōem rñdetur: quia nō loquitur nisi de inferioribus papa: qui si sunt mébra putrida / abscindétur de corpore pp corporis totius sanitatē: Verū si caput a corpore diuideretur / totū corpus interiret. Et euangelica auctoritas de aliis mébris languentibus loquitur/ nō de capite: ex cuius uita mébrorum ceteroꝝ salus dependet: Vnde nō est pcidendū/ sed illi a toto corpore succurrendum.

¶ Ad auctoritatē uero Clementis patet rñsio ex his / q̄ in fine dicuntur in replicationibus ad rñsiones Abb. siculi/ & alioꝝ partem ꝯtiam impugnantium.

.s. 24 q. 1. loquit. ¶ Vltimū argu. tollitur auctoritate .s. Cypriani dicētis xp̄m ut unitatem ecclesiasticā cōstitueret uni uoluisse ptātem principaliter dare/ ab eo in cęteros deriuandā: cui opinioni .t. Nico. Anac. Bonifa. 8 adhesere: & lȝ oēs apli forent & ipsi pastores/ tñ Petro pascēdi gregis cura ut capiti præcipua/ & supra alios omnes est demandata: Ita. n. xp̄o placuit sapientiæ infinitæ & bonitatis immensæ/ qui est benedictus in sęcula.

.1. 19. d. ita dñs de elec. c. fundamēta in prin. lib. 6.

¶ ARGVMENTA PRO POTESTATE PAPAE.

Icut omnia entia ab uno ente/ & omnis substātia ab una substantia deriuantur/ & in quolibet genere causaꝝ est dare unū / ad qd posteriora referunt̃ sȝ Pħm in. 2. suæ metaphi. Ita oīs principatus ab uno principe deriuatur/ qui est deus: quia Daniel pphēta ait. c. 4. Sciant gentes quia dominatur altissimus in regno hoīum/ & cui uoluerit dabit illud. Vnde in omni principatu bene ordinato unus princeps ut sit opȝ:

ut ait .a. Hiero.ad rusticũ scribens. Ad eũ quoq; regimen omniũ/qui in eo sint principatu ptineat. Cunctoꝝ etiam ad bonũ regimen illius spectantiũ solertẽ curam habeat: ꝙ aũt in uno principatu unus summus p̄sidens esse debeat p3: quia pluralitas p̄sidentiũ/quoꝝ unus alteri non sub sit/rei pub.bono repugnare uidet̃. Nam quod unus gessit posset alter destruere: duobus dñis fm .b. euãgelicã traditionem obtemperari nõ põt: Vnde ex hoc pħus in calce suæ Metaphi.totius uniuersi esse principẽ unũ affirmat: sic inqens.Entia nolunt male disponi: nec bona est pluralitas principantiũ: unus est ergo princeps. Porro ꝙ necessario sit unus princeps oĩum de principatu existentiũ/ p3: quia non esset totius princeps si aliquis sub eius ptãte nõ foret.Esset ẽt insufficiens ad bene regendũ/nisi p̄sidentia eius ac potentia ad oĩa se extenderet boniũ principatus regimen concernentia. Verũ sicut in cęlesti hierarchia unũ constat esse principatũ/unũq; principem oĩum/summum deum uidelicet: Ita & in ecclesiastica hierarchia / quæ fm .c.Grego.& Bonifa.ad instar illius est fundata: unũ principatum/unũq; principem cõuenit ponere.Et sicut in qualibet urbe unũ .d. epm/& in qualibet patrochia unũ gubernatorem/& in quauis prouintia unũ primatem uel archiepm/& in quouis regno unũ Regem esse op3: ita & in uniuersali re pub.christiana unũ necesse est ut ponamus / ad quem omnia referantur: quia particulariũ & uniuersalium ꝓportionabile est .e. iudiciũ.Vnam quoq; sanctã ecclesiam simbolus confitetur/& sacri Canones approbant: & dñs in .f.Euangelio.Vnum inquit ouile fiet & unus pastor.Vnum igitur oportet totius gregis esse pastore3: hoc aũt pastoris munus nulli nisi Petro & successoribus legit̃ a Saluatore fuisse concessum.g. dicente pasce oues meas. Solus ergo papa erit gregis dñici uniuersalis pastor/& totius christianę reip.princeps unus.Si uero dicatur Monarchiæ hmõi unitatem ad xp̄m/uelut uerum caput nostrũ/

.a.7.q.1. in apibus

.b. Math.6.Lucæ 16.c. d pen.d.1.oĩs qui odit malum

.c 89.d.c.fi.glo.in Clem. ad nr̃a3 de heret.Abb.i.c.2.đ cle. nõ resi. coll.2 Tho.in.4.d.13.ar. .1. q .1. in rñsione ad.1.q.1.

.d.đ off.or.qm̃.7. .q.1.per totum

.e.ff.de admin.tu. .l. si duo.ff. de rei uen.l.q̃ de tota .c. pastoralis.§.itẽ cũ totũ de off.deleg.

.f.24.q.1.loqt̃&.c. audiuimus&.c.pudenda & seq.&.c. oĩbus de sũ.tri.c.2 .§. una. Io.x. c.de baptis. c. fi.

.g.Io.ul.c.8.q.1.In scripturis & đ elec significasti de maior.& ob.Solite.

& pastorē referendā: cū ecclesiæ caput ab .h. apostolo ap pelletur: hoc sane nō sufficit/ quia eū oportet monarchā ponere/qui cū subditis uersetur/illosq; regat: ac fm locorum/tpo℞/re℞/& persona℞ uarietatē moderetur: beneq; uiuendi normā eosdem edoceat: & in deū uelut ultimū finem oium dirigat. Hunc aūt ordinanit .i. xp̄s/Petrū utiq; eiusq; successores: dicēdo. Tu es Petrus/& pasce oues meas. Patet igitur papam Petri successorē esse in terris totius Reip. xp̄ianę uerū & unicum caput. Nec obstat q̄ xp̄s .k. ap̄ls dixisse phibetur. Ego uobiscū sum usq; ad cōsumationem sęculi: quia de sacramentali/non de corporali uisibiliq; pn̄tia id intelligitur: quę in die iudicii tm̄ oibus a sacris scripturis manifestanda .l. pmittit̄. Pręterea nobiscum est/dū p Ep̄os & sacerdotes a suo uicario deputatos æternę nobis uitę pabulū subministrat. ¶ Argu .2.

h. ad eph. 1. c. ꝯ sa. unct. c. uno circa mediū Cle. 1. i pn. de iu. iur. c. uergē tis de heret. .i. c. Ad ap̄licę. §. nos igi de re iud. li. 6. c. p uenerabi. §. r̄nsionibus qui fil. sint leg. de ma. & obe. c. Solite. .k. Math. ul. c. .l. act. 1. c. Mat. 25. c.

¶ Vbicunq; sunt multa regimina in unū finem ordinata: ut inquit beatus .m. Tho. in .4. sen. d. 24. Aliqđ uniuersale regimen supra particularia regimina esse op₃: quia ut dicitur in primo ethi. in oibus uirtutibus artibusq; in omnibus est ordo fm ordinē finiū: bonū aūt cōe diuinius ē q̄ particulare: ideo supra ptātem gubernatiuā bonū particulare respicientē/ptātem aliquā uniuersalē gubernatricē ēt cōis boni respectu/necesse est ut ponamus: alias nō possęt esse ad unū colligatio. Vnde cū tota eccle. unū sit corpus/ut ait ap̄ls & .n. Cypria. martyr assentit: op₃ ad unitatem hmōi conseruandā ptātem aliquam totius corporis xp̄ianę Reip. directiuā ponere tā supra potestatem episcopalem/q̄ aliā quācunq; dignitatem: qua unaquęq; particularis eccl. gubernat̄. Hęc aūt est ptās papę: quā qui negant scismatici dicuntur/uelut unitatis ecclię diuisores. Inter Ep̄m quoq; & papam sunt alii gradus .o. dignitatū/unionis gradibus correspondentes/prout una congregatio aliam includit: sicut prouincia cōitas/ciuitatis cōitatem/ & regni cōitas prouintię/& mundi totius regni unius cōi-

m. q. ul. principali artic. 2. in r̄nsione ad. 3. q.

.n. 24. q. 1. loqtur.

.o. 80. d. c. 1. & 2.

tatem includit.ut proximo argumento dicitur.Quamuis aūt apostolis oībus xp̄s parem cū Petro potestatē soluendi ligandiq̧ concesserit:ut .p. Anacle.papa/& Alexander affirmant:tamen ut in hac potestate ordo aliquis significaretur: primo soli .q. Petro data est / ad ostendendum ꝙ ab eo in alios debeat potestas ista descendere. Propterea ei singulariter dixit: Confirma fratres tuos/ & pasce oues meas.i. loco meo:ubi Crisost.dicit. Prępositus & caput esto fratrū:ut ipsi te in loco meo assumentes/ ubiq̧ terrarum te in trono tuo sedentem prędicent & confirmēt. Idem etiam Chrisosto.super act.apostolorum inquit:Petrus a filio super omne quod est filii potestatem accepit: non ut Moses in gente una/ sed super uniuersum orbem: Et hoc est quod dicitur .r. Hieremiæ primo. Ecce constitui te super gentes & regna:ut plantes edifices.&c. Vnde thomas in.4.d.38.q.1.arti.penultimo.& scda secunde.q.88.articulo ulti.dicit papam plenarie gerere uicem Christi in tota ecclesia/& habet plenitudinem potestatis dispensandi in omnibus dispensabilibus:alii autem habēt inq̄tum eis a papa conceditur.Thomas etiam in libro contra errores Gręcorum.c.12.Dum uero inquit caput ecclesię esse negant sanctam scilicet Ro.ecclesiā.Manifeste unitatem corporis mistici dissoluunt.Non enim potest esse unum corpus/nisi fuerit unum caput:neq̧ una congregatio / si non fuerit unus rector. Vnde Io.x.dicitur. Fiet unum ouile & unus pastor. Origenes etiam non sine mysterio ait dictū fuisse Petro:Quodcūq̧ ligaueris super terram/ erit ligatū & in cœlis Math.16.c.Aliis autem dictum:Quęcunq̧ ligaueritis erunt ligata & in cęlo.In prima nanq̧ ꝓmissione usus fuit uerbis singulis numeri/ad demonstrandā pfectionem ptātis & illius plenitudinē quā petro erat/eiusq̧ successoribus donaturus/quę nō erat in apl̄is aliis tāię auctoritatis & pfectiōis futura.Aapp3 itaq̧ ex p̄missis unitas eccl.uniusq̧ p̄sidentis/summi uidelicet Pōt.gubernatio. ¶ Ar.3.

.p.21.d.i nouo.24 q.1. Audiuimus. .q.dcō.c.in nouo .21.d.c.1.&.2.

.r. de maio.& ob. .c.Solite de priuileg. cū & plātare. .36.d.§. Ecce.

¶ Praeterea sicut angeli maioris sunt uirtutis / nobilio-
risq; naturae q̃ mundus:& moués excellẽtius moto: agẽs
paciente melius: actus nobilior potentia : ut inquit phus
in.9.Metha.sic in ecclesiastica monarchia est dare unũ ut
primũ mouens: quod se habeat ad oĩa subalterna/ moué
do illa in ipsa agendo/atq; eadem dirigendo.Hi aũt sunt
prelati reges & principes cęteriq; fideles. Est uidere idem
in deo/cuius nutu licet omnia gubernentur: quippe qui
.s. ad Hebr.1.c. fm .s. apſum:oĩa portat in uerbo uirtutis suae : Agit tñ
angelis mediantibus/& per scdas causas;ut in.4.libro de
.t.ut eccl.ben.c.ut nostrum. ciuitate dei Aug.affirmat.Ita & Papa uicẽ dei.t. gerens in
terris per p̃latos & principes (.u. qui angeli uocanť) mũ
.u.36.d.§. ecce. dum regit/illisq; ministris utitur ad exemplũ triũphantis
.x.89.d.c.fi. .x. ecclesiae.& ideo una dicitur ecclesia pp oĩum fidelium
unitatem in xp̃o formatam per tres uirtutes theologicas
fidem/spem/& charitatem:quaꝝ prima in dei cognitio-
nem ducimur:altera ad finẽ fęlicitatis aeternę fideles am
bulant:tertia uero inuicem cũ deo iungimur. Vnde act.4
dicitur Multitudinis credentiũ erat cor unũ & anima .y.
una.Et apſus ad Eph.4.sollicite seruate unitatem spũs in
.y.12.q.1. dilectissi mis de sũ.tri.c.2. uinculo pacis.Ecclesia uero est unum totum & unus xp̃i
thalamus fm.z. Pelagiũ:cuius partes sunt particulares ec
.z.21.d.q̃uis.7.q.1. Nouatianus. clesiae & collegia.Et sicut in corpore naturali/ad cuius si-
militudinẽ dicitur hoc corpus .a. misticũ:ecclę quędam
a.de excef.p̃l.dile cta.23.q.7.c.quem admodum. sunt mẽbra diuisibilia/ut manus & pedes in digitos:quae
damq̃ qa diuisionẽ cõmodam nõ recipiunt/nec proprie
sunt membra/ut articuli indiuisibilia reputanť:Ita & mẽ-
brorum eccl. diuisibilia sunt nonnulla/ut particulares ec-
clesiae & collegia: indiuisibilia aũt singulae personae cre-
dentium.Et sic patet ecclesiã esse unũ totũ ex multis par
tibus constitutũ:& quasi unũ corpus ex multis membris
.b. 24.q.1. loqť & 23.q.7.c. quemad modum. cõpactum:ut & hoc .b.diuus Cypri.testatur. Vnũ ergo ca
put ut habeat homogeneũ est necesse:alias mõstrosa res
foret.Hunc aũt pont. esse apparet:qui caput totius ecclĩae

a beato .c.Marcello/& totius gregis dñici .d. pastor &.c. princeps apl'oꝝ & aliis (id genus) nominibus a sacris ca nonibus appellat (ut ifra latius apparebit) Erit ergo pōt. uniuersalis eccl.caput:& per consequens nec illi neqꝫ cōci lio illaꝫ rep̄sentāti potent aliquo mō subeē cā heresis tm̄ excepta:ut ex infra dicēdis manifeste cōstabit. ¶ Arg.4.

c.24.q.1. rogam⁹. d.50.d.c. hi qui al tario.§.fi. .e.de maio.& ob. .c.Solite.

¶ Ipse etiam papa per montē synai significatur:de quo dicitur Exodi.19. ꝙ die tertio descendit dñs in montē Sy nai/dicens filiis israel:Ne ascendatis in montem / ne tan gatis fines eius:qui enim tetigerit morietur.Sūmus pont. per hunc montem significatur . Primū ratione sublimita tis/quia sicut mons ille aliis erat sublimior: ita papa quo cunqꝫ p̄lato est ptāte dignitateqꝫ sublimior:Scdo ratione gr̄atuitatis/quia sicut dñs tali monte mediante descendit coram toto populo iudeoꝝ:sic & xp̄s pont. mediante/in lege noua descendit super totum populum christianoꝝ/ gratiam illi suam abundanter impartiens. Tertio ratione legalis ueritatis/quia sicut lex uetus de illo mōte iudaico populo fuit data:ita ab ipso oēs leges in xp̄ianum ppl'm diffundunt:quæ ad salutē pertinent aiaꝝ. ¶ Argu.5.

¶ Deus quoqꝫ ab initio mundi usqꝫ ad Noe/ mundum per seipsum gubernauit ut.f. Inn.4.asserit. Noe uero post diluuiū sui populi curam cōmisit : ab eo usqꝫ ad Samuelē rexit illum p patriarchas iudices & reges/qui ēt sacerdo tes erant.Hoc aūt regnum & sacerdotiū simul fuit penes alios/qui nō erāt israhelitæ sed gentiles: quoꝝ unus fuit Melchisedech/quem apl's ad hebreos.7.c. regem & sacer dotem nuncupat.Fuit enim rex salem / quæ Cananeoruꝫ urbs erat/postea Hierusalem appellata:ut in Genesi hētur .c.14.Fuit & sacerdos psal.109.Alter fuit Iob/ quartus ab Esau s'm Hiero.& Euse.Idumeoꝝ rex pariter & sacerdos. De se enim ipse .g. ait.Cumqꝫ sederē quasi rex circundan te exercitu.&c.De illius etiam sacerdotio apparet / duꝫ di citur ꝙ pro filiis sacrificia offerebat Iob .1.c. uude Isidor.

f. de foro cōp.c.l3 ex suscepto.

.g. Iob.28.45.d.c. disciplina in fi.

.h. 21.d.cleros.l.1. ¶.huius.ff.de iust. & iure.

li.7.ethimolo.ait.Maioꝝ cõsuetudinẽ hanc fuisse/ ut rex esset sacerdos & Pont.apud infideles ẽt/ut in Ro.Impatoribus manifeste apparet/qui regis ac põt.officio.h. fungebantur.Successit deinde Saul/sub quo sacerdotiũ diu fuit a regis officio sepatum.Nouissime uenit xp̃s:qui sacerdotii dignitatẽ sub salomone labefactatã instaurauit/& ad libertatem sacerdotii quę sub lege naturæ erat/ reduxit; in quo utraq; dignitas sacerdotis.s.fuit & regis. Oẽm enim monarchiã ad se traxit:iuxta propheciã Danielis/ cęteras cõminuens atq; subuertẽs.Vnde psal.8.dicitur. Oia subięcisti sub pedibus eius.qđ apl̃us ad Hebre.2.& in ep̃la.1. ad Corinthi.15.c.ad xp̃m refert:& ad Ephes.1.c. Oia subiecit pedibus eius/& ip̃m dedit caput.s.deus pater super omnẽ eccl.quę est corpus ipsius.i.sub humanitate illius/p pedes significata.Et ad Colocẽ.2.qui est caput ois principatus & ptãtis:de xp̃o loquẽs.a Psal.ẽt.71.rex appellatur. Deus iudiciũ tuum regi da:& alibi/Virga directionis/ uirga regni tui.psal.44.Ioan.uero euangelista in apoc.sua.c.17.& 19.Regem regũ.Et Greg.in princ. decre.Regem pacificũ uocant.Data quippe est illi ois potestas in cœlo & in terra:ut in Exod.Math.Saluator ipse testatur. Verũ postmodum iturus ad prẽm/& uisibilem conuersationẽ mortalibus subtracturus:ne gregem suũ sine pastore relinqueret/ illius curam fm .i. Inn.4.Beato Petro mãdauit/ & totius eccl.pastorẽ instituit.ut Hilcrdẽ.k. Conciliũ/& Greg. attestantur/cui ẽt iuxta Nicol. l. papę Iniũm / terreni simul & celestis imperii iura cõmisit:quę oia successoribus eius in persona Petri concessa fuisse/Canones sacri affirmant: ut i p̃ludiis dr̃/&.ĩfra ĩ pgressu latius explicabit. ¶ Ar.6.

i.đ homic.i.6.c.1. k.l.d.§. sed exẽpl. &.c.cõsiderãdũ.8. q.1.in scripturis đ maio.& ob.solite .l. 22.d.c.1. .m. c.Maiores.§. sed adhuc de baptis.c.sunt plures đ pen.d.3.

¶ Opera quoq; dei .m. pfecta sunt oia Deuter.32.c. uñ fm Card.scti Sixti.sicut deus in primordio humanæ creaturæ hoi es pfectos fecit:ex quibus humanũ genus naturaliter propagaretur sic & aplos/qui in ecclesię regeneratione principia & fundamenta fidei erant futuri:omni perfe-

ctione repleri cōueniebat ita ꝙ possset per eos ecclesia ꝓpagari: sine e͞po uero ecclesia ꝑficere nō ualebat cū ab eo solo possint ecclesiastica sacramenta dispensari uel ministrari. Oportuit itaq; x͞pm summū sacerdotē suā corporalem uisibilemq; p͞ntiam ab humano gn͞e ablaturū aliquem uices suas gerentem in eccl͞a relinquere pontificia dignitate ꝑditū: atq; eū potissime/q ceteris tū dignitate tū fide ꝑstaret. Is aūt erat Petrus ab eo ꝑ aliis honoratus/cuius erat fides iam dudū illi perspecta dicentis. Tu es x͞ps &c. Quem & destinauerat totius dn͞ici gregis pastorē. un͞ Grisos. sup illud Luc. 24. Apparuit Symoni dicit: primo digniori & fideliori oībus apparuit. Itē Aug super illud Io. 13. uenit ergo ad Symonē petrū/quis ait nesciat primum apl͞oꝝ esse btūm Petrū. Preterea cū aliquid alicui cōmittitur id etiam concessum .n. intelligitur sine quo cōmissio illa expedire nō pōt. Dn͞icum uero gregē Petro x͞pi uoce cōmissus Io. ul. c. perfecte pascere nullus pōt nisi e͞ps/q sacramentorum oīum dispensationē habet. Videt igitur x͞ps imponendo onus gregē pascendi Petro pastorale officiū & dignitatē e͞palem eidem pariter tribuisse: qd & .o. Anac. sn͞ia comprobatur dicentis: Ipsi primo pontificatus in ecclesia x͞pi datus: & hoc quoad promissionē dei infallibilē dici potest datus/licet uere post x͞pi resurrectionē ſm .p. Grego. officium pastorale acceperit. Potuit nanq; x͞ps propter potestatis excellentiā sacramēti uirtutē sine forma sacramēti conferre. unde solo uerbo Petrum fecit e͞pm: Chrisost. etiam super illo uerbo Io. ulti. Pasce oues meas preteriens inquit alios apostolos Petro de talibus loquitur. Eximius enim erat apostoloꝝ & uertex collegii. Ecce ꝙ ait praeteriens alios Soli ergo Petro data est pascendi gregis cura & officium pastorale cōmissum; quod non esset si alii apostoli curam huiusmodi atq; officiū immediate a Christo cum Petro simul accepissent. Ideo Clemens in ep͞la sua .2. dicit Petrum nō solū principē apostoloꝝ sed ordinatorē

.n .de.off. deleg. preterea .ff de iurisd.om.iu.l.2.

.o .21.d. In nouo.

.p .I.d.cōsiderādū Glo.i.d.c.i nouo.

Alios enim Apl̄os in ep̄os consecrauit/ut in Canonū decretis .q. legitur. Ipse aūt a nullo unq̄ legitur consecratus: quare. D. Car. s̄cti Sixti & Pet. de palu. in tractatu de p̄tāte eccl. dicit Petrū fuisse factū solū ep̄m a xp̄o añ ascēsionē & post penth. Ioannē primū a Pet. postmodū a pet. & Io. Iacobū Zebedei ep̄os consecratos: a quibus tribus ordinatus est Iacobus .r. Alphei; quibus peractis data est forma ut ep̄i/deinceps nō minus q̄ a tribus ep̄is ordinentur: Licet hoc Paulus necessitate cōpulsus/quę legē nō .s. hēt in Thimothei ordinatione nūquā seruauerit. Præterea si Ep̄atus & alie superiores dignitates oēs ecclesiasticę a Petro exordiū hūerunt: ut .t. Nico. Inn. Gre. aliiq; doctores sacri testantur/& infra manifeste constabit/fieri nō potest ut Petrus ab aliquo mortaliū potuerit in ep̄um ordinari: causatū enim suæ causæ origo esse nō .u. pōt. Restat ergo ut a xp̄o cōsecratus dicatur/quia si nō fuisset consecratus nō potuisset alios ordinare/quia .x. nemo dat qđ nō habet. Quare ex p̄missis constat Petrū solū fuisse a christo ep̄m ordinatū/& totius eccl. pastorē institutū. Arg. 7.

.q. 66. d. c. si. 75. d. qđ die.
.r. 66. d. c. si.
.s. ff. de off. con. l. .1. & ad. l. Rhod. đ iactu. l. cū in eadē naui de cons. d. 5. discipulos
.t. xi. d. c. si. 12. d. c. 2 22. d. c. 1. 24. q. 1. rogamus: &. c. quotiens.
.u. ff. de iure cod. l. qđ p man⁹ & de acq. re. do. l. p hereditarium m.
.x. 1. q. 7. Diabentū
.X. 33. q. 5. nec illđ.

Deus quoq; s̄s. X. Aug. unitatē amās unū hoiem creauit ab initio/uolensq; unā hoium naturam constituere ab uno principio creaturę incipiens multarū creaturarū & disparitū eripuit facultatē. Bonū est p̄terea s̄m pħm. 1. ethi. quod omnia appetunt/unitas aūt p̄cipue ptinet ad rōem boni s̄m Boetiū in li. de consola. Ideo sicut oīa desiderāt bonū ita & unitatē. Vnūquodq;. n. intantū est bonū / inq̄tum est unum. Vnde intentus gubernātis multitudinem ipsiusq; multitudinis gubernate est unitas atq; cōcordia. In ea quippe bonū cōsistit: in qua & oēs christiani esse debent: nec ab ea recedere: ut Beda .y. testatur: quia nil aliud ecclesia militans uel triumphans q̄rit/ q̄ pacē atq; unitatem seu concordiā: qui posuit fines suos pacē .z. & fiat .a. pax in uirtute tua & pax sup .b. israel ait psal. Ar. 8.

.y. 24. q. 1. qcunq;.
.z. psal. 147.
.a. psal. 121.
.b. psal. 124.

Præterea sicut nāle regim̄ ē ab uno mēbro principa

liter in inferiora defluente/ut est uidere ĩ multitudine mẽ
brorum corporis inter quæ unũ est membrũ caput.s. cę-
teris imperãs:& inter animæ potentias una existit mouẽs
cęteras. Ratio inquã prout intellectum cõphen dit & uo
luntatem/& in hac mundi machina unũ est uniuersoꝶ.c. .c.de sũ.tri.c.i.
principiũ: Ita & in multitudine humana dicere opꝫ:unuꝫ
esse rectorẽ a quo inferiora oĩa gubernantur.Porro si uni
tas gubernantis requiritur ad optimũ humanę multitudi
nis regimen/quæ unitur ex ipsius inclinatione naturæ/ re
quiretur & pariter ad illius cõitatis regimen / quæ unitur
diuini muneris gratia:Hæc aũt ecclesiastica est Resp.neq̃
enim gratia cõtrariatur ei/quod ẜm naturã est: sed magis
pficit. Dicendũ est igitur in tanto fideliũ cœtu unũ opor
tere esse rectorem:Regnũ hoc ecclasticũ moderãtẽ sicut
enim p unitatem cõseruãtur regna ut probat beatus tho.
in.4.li.ꝯ gentiles iuxta illud .d. euangelii. Omne regnuꝫ .d. Lucę.xi.c.15.q
diuisuꝫ in seipm desolabit. Ita credendũ est deũ hãc eccle 2.si ea.
sių unitatem per unum gubernari uoluisse.Vnde &.c. Cy .c.24.q.1. loquit.
prianus de Petro loquẽs: Super unũ inquit ædificat eccle
siam.Et q̃uis omnibus apostolis post resurrectionẽ suam
parem ptãtem tribuat & dicat.Sicut misit me uiuẽs pater
ego mitto uos:accipite spũm sanctũ. Tamen ut unitatem
manifestaret/unitatis eiusdẽ originẽ ab uno incipientem
sua auctoritate disposuit:& infra: Sed exordiũ ab unitate
proficiscitur ut ecclesia xpi una esse monstretur/ & infra
Vnuꝫ corpus/ unus spũs/una spes uocationis.&c. Videtur
itaq̃ ex p̃missa autoritate probare unitatem ecclesiasticã
a Petro originem sumpsisse/ut eccla corpus ipsiꝫ: Petrus
uero ipsius caput existeret:quod patet / quia super unum
Petrum ait:Edificabo eccl.meã.Sicut eniꝫ est unũ corpus
ita & unum caput homogeneũ ut sit oportet / alias mon-
strosa res esset.Hoc autem fuit Petrus qui totius ecclę ca
put appellat:ut inferius arg.43.latius appebit. ¶ Arg.9.
¶ In ecclesia quoq̃ dei ordinẽ esse oportet sicut in qua

libet Repub.bene disposita qđ tum pbi/tũ .f. canones sacri legesq; testantur:ordo uero iste pro modo subiectiõis & plationis exprimitur:p̄ platio ꝭm asceusuȝ & descensũ quia inter ęquales nõ est platio. Par .n. in parẽ nõ habet .g. imperiũ:Ascensum aũt superiorẽ necesse est eandẽ ad unũ terminari/ultra quod nõ sit progressus/ne detur processus in infinitum.Ideo aliquẽ summũ platum dare opȝ in quo totius ecclesię ptãs cõsistat:& ideo dicit p Ezech. .c.34.Suscitabo super eos pastorẽ unũ.&.c.37.Pastor unus erit oium uestrũ.Et Iohelis.1.c.Cõgregabũt filii iuda & filii Israel pariter & ponẽt sibi caput unũ.Ad unitatẽ p̄terea ecclesię requiritur/ꝙ fideles oẽs in unam fidem conueniant/quia sine fidei unitate nemo .h. saluatur. Vna quippe fides/unus deus/unũ baptisma ꝭm Apl̃m:sine fide est etiã impossibile placere deo ꝭm .i. eundem . Verũ quia hoies ad .k. dissentiendum plerunq; sunt proni posset euenire p̄ q̃ faciliter ꝙ fideliũ opiniones uarias in s̃nias traherent: sicq; contingeret ecclesiã discerpi/nisi alicuius summi uiri p̄sidentisq; iudicio in unitate conseruarentur.Ad hm̃oi itaq; unitatis conseruationem unum opȝ esse qui toti p̄sit ecclesiæ rectorem atq; pastorẽ. Neq; enim p̄sumenduȝ est deum minus ecclesiæ suæ uoluisse consulere ipsius precioso sanguine redemptæ atq; fundatæ/q̃ Synagoge/quę nostræ fuit umbra ecclesiæ/cui tanto magis consuluisse creditur/quanto magis euangelicũ sacerdotium leuiticum antecellit:Sed in synagoga unus erat summus pontifex/ cęteris prestans/cui omnes obedire tenebãtur/reusq; mortis erat illi nõ parens:ut in Deutrono. plenius .l. continetur.Multo ergo magis dicere debemus i hac ecclesia unũ esse debere regimen/unumq; summũ presidem / imperio cuius omnes parere teneantur . Verum in ecclesia nullus præter põtificẽ inuenitur/ qui supremã in ecclesia habeat ptãtem:ut .m. Inno.iii.suis .in epistolis decretalibus attestatur.Christi quoq; uicarius cũ ptãtis plenitudine a dño

f.59.d.si officia.93 d.legim⁹.21.d.cleros.25.d. plectis đ priuil.antiq.ff.de mun. & hon .l.ut gradatim đ albo. scrib.l.2.

.g.de elect. innotuit.ff.de arb.l.nã & mgr̃atus & ad trebel.l.ille.§.tempestiuum.

.h.c.1.§.una de sũ. tri.24 q.1.c.loqt & .c.qm̃ : &.c. qa ex sola.

.i.ad Hebr.xi.c.

.k.de cõcess. p̄b.qa diuersitateȝ.ff. ad Treb.l. qa poterat đ consf.d.4. sicut i sacramentis.

.l.c.17.c.p uenerabilẽ.§.roibus qui .fil.sint.leg .

.m .de Regula .c. licet.

ẽ cõstitutus:ut idẽ .n. Inn.asserit. App3 igr̃ illũ Cõcilio su piorẽ eccl.ipsam rep̃sentãte. ¶ Et ex p̃missis & ex dicẽdis in ar.31.infert cõclu.ꝙ ptãs papę imediate est a deo. ¶ Itẽ ꝙ est uerũ & unicum caput in terris totius Reip. xp̃ianæ. ¶ tem ꝙ regimen eccl.est monarchicũ. ¶ Argu.10.

.n. dicto.c.p uene rabilẽ .§.rõnibus. Conclu. Conclu. Conclu.

¶ Considerandũ est ẽt secundum Chrisost.ꝙ l3 cristus eandem quam petro ptãtem Ap̃lis cęteris dedisse uideat̃ .o. Dicendo quęcunq; ligaueritis sup terrã erunt ligata & in celis. Ex quo tamẽ singulariter prius petro dictũ fuerat .p. Quodcũq; ligaueris &c.p hunc ordinẽ demõstrat̃ primo fuisse datũ primatum petro ad aliosq; p eum descẽdere/ideo illi & nõ aliis dicit̃ quodcũq; ligaueris. Aliis uero sine eo non est dictũ quæcunq; ligaueritis/ut intelligat̃ sic ei potestas hmõi attributa/ut alii sine ipso nõ possint. Ipse autẽ sine aliis possit ex priuilegio sibi collato/& concessa plenissime ptãtis ut totius ecclesię capiti/ dum Saluator .q. Cepham illum uoluit nuncupari.

.o .Math .c.18. .p. Math.16. c. .q .22.d.c.2.28.q.1. Iam nunc.

¶ Confirmatur insuper hoc cum dominus petro mandauit ut solueret tributũ pro ipso/ & pro se ut ex.r.Math. euangelio clare app3 ꝙ signũ primatus manifestũ fuisse/ uidet̃ parem illum sibi & cõsortem in tributi solutiõe faciẽdo.uñ Augustinus in li.de questio.no.& ue.testa.quest. .79.Saluator nr̃ ait cum pro se & Petro soluere iubet didragma pro oĩbus soluisse uidet̃; qa sicut i saluatore erãt oẽs causę magisterii/ita etiã post saluatorem in petro oẽs cõtinent̃/ipsum .n.constituit esse caput eorum ut pastor esset gregis dñici Et ꝑpterea Glo.super illud Math..19.c. Quis putas maior est in regno celoꝝ:cui & Chrisost.assẽtitur: discipulos ait ideo hanc interogationẽ fecisse uidẽtes dñm in tributi solutione parem sibi fecisse:uoluisse & illum Apostolis aliis anteferri. ¶ Argumenrum.11.

.r.c 17.xi.q.r.Magnũ.28.q.1.iã nũc.

¶ Offert præterea se nobis Euangelistę Lucę .s. textus dum inquit. Facta est contentio inter eos/ quis eorum uideretur maior: quod ex eo putat Gregorius euenisse/

.s .22.c.

quia cũ dñs ab hoibus transmigraret/oportebat aliquem fieri pricipẽ alioꝝ/qui dñi uicem gereret. Et ſm Chriſo. Dñs in rñſione ſatis innuit unũ fore inter illos maiorem & principem ordinãdũ/dum inquit. Qui maior eſt in uobis fiat ſicut minor: & qui ꝓceſſor eſt ſicuti miniſtrator.

t.xx.d.c.i. Lu.xx.c. Quis autem futurus eſſet apparuit poſtea cum .t. dixit ad Petrũ: Symon ecce ſathanas expetiuit te ut cribraret ſicut triticũ: ego uero oraui pro te/ut nõ deficeret fides tua. Ex quibus patet dñm uoluiſſe il is Petrũ ꝓceſſorem/rectorem/ac principem conſtituere cũ pro illius fide tm̃ orauerit/non pro fide eccle. Propter qđ ẽt Leo in ſer. de beato Petro. Specialis ait cura a dño Petri ſuſcipitur: & pro fide petri proprius ſupplicatur/tanq̃ alioꝝ ſtatus certior ſit futurus/ſi mens principis in petro ficta non fuerit: In Petro ergo oium fortitudo munit/& diuinę gratiæ ita ordinat auxiliũ/& firmitas quæ p xp̃m Petro tribuitur p petrum apl̃is cõparatur. &c. Petri etiam excellentia oſtenditur/dũ petro ſoli apparuiſſe dicitur Lucę.c.ulti. Et dñs ꝓ cęteris illum in die reſurrectionis nominauit dicens. Dicite diſcipulis eius & petro Marci.c.ulti. Apparet etiã ex pluribus Euangelii locis petri ꝓlatio: Sępe.n. xp̃s aliis p̄n̄tibus ad petrũ im̃modo loquebat/ut patet pſpicue Mat. c.18. & Io. ulti. & petrus corã aliis apoſtolis pro oĩbus reſpõdebat. ut Math.16.c.Io.6.Lucæ.12.plenius continetur. Pro oĩbus ẽt prior loquebat Math.19. Sæpe etiam poſt mortem xp̃i in Concilio apl̃oꝝ præ aliis uerba fecit: ut patet librũ Actu. apoſtoloꝝ.1.2.3.4.8.15.c. perlegenti: primus etiam miracula fecit/primus ẽt baptizauit: & in unã petri nauẽ xp̃s aſcẽdit Luc.5.c.id teſtante. Hæc aũt nauis ſm Bedã unã eccl. ſignificat. Et ut ait Leo in ſer. ſuę ordinationis.iii. De toto mundo unus petrus eligit/qui & uniuerſaꝝ gentiũ uocationi/& omnibus apoſtolis cunctiſq; eccleſiæ patribus ꝓponatur: ut q̃uis i populo dei multi ſint ſacerdotes multiq; paſtores/o ẽs tamẽ ꝓprie regit petrus: quos principali

ter regit & xp̄s. Magnū & memorabile dilectissimi huic uiro consortiū potentiæ suæ tribuit diuina dignatio ut si quid cōe cū cęteris uoluit esse principibus: nunq̄ nisi per ip̄m dedit/quicquid aliis non negauit. Hæc ille. Quę uerba hanc partem uidentur manifeste terminare: quā etiam confirmare uidetur beatus Thomas in. 4. li. u. senten. Et dictū est aliquid in. 2. ar. supra ubi concludit/ꝙ lȝ aliis apostolis dederit xp̄s facultatē ligandi & soluendi / dicendo Accipite sp̄m sanctum/tamen cū prius petrū super oēs pastorem ordinare statuisset: dum Luc. c. 22. eidem dr̄. Et tu aliqñ conuersus cōfirma fratres tuos/ salua petri p̄rogatiua: concessionem aliis fecisse uidetur. Quemadmoduȝ si papa uel Impator post concessionem primo uni factam alteri bn̄ficium aliqđ conferret intelligeref̄ illud sine prioris p̄iudicio tribuisse/ut leges. x. canonesq; testantur. qđ fortius in deo est dicendū/qui est summa iustitia/ ut scda concessio apostolis facta sine petri p̄iudicio facta intelligatur. Quare uerba illa accipite sp̄m sanctum quoꝝ remiseritis peccata ita sunt intelligenda/ut petro prius tāq̄ capiti ptās hmōi sit tribua/ab eodem postmodū aliis ap̄lis pro libito. y. impartienda: nullum quippe gregeȝ iis assignauit/in quem iurisditio exerceref̄ uicario suo tm̄ illum cōmittens: cui plena est cum in foro conscientiæ/ tum in foro iudiciali ptās cōmissa. Ideo Aug. in li. questionū no. & ue. test. supra proximo arg. adducto dixit/ꝙ sicut ī xp̄o erant omnes causæ magisterii/ita post saluatorē oēs ī petro continentur: Ipsuȝ enim cōstituit caput/ut pastor eēt gregis dominici: hoc idē & Anacle. papa cōfirmat inquiens. z. In nouo testamēto post xp̄m a petro sacerdotalis cœpit ordo: quia ipsi petro primo in ecclesia xp̄i pontificatus est datus: dn̄o dicēte. Tu es petrus. &c. Cui. a. Nico. & Inno. adstipulantur dicentes/omnes ecclesiasticas dignitates a petro initiū habuisse/ut dicā infra argu. 30. Et lȝ Anacl. dicat ꝙ fuit datus pontificatus petro a xp̄o adhuc

.u. d. 19 q 1. principali art. 3. in rn̄sio. ad. 1. ar. 1. q & d. 24 q. ul. p̄ncipali art. 2. in rn̄s. ad. 3. q.

.x. 63. d. q̄to. 9. q. 3. Nūc uero cū glo. de cōsuet. c. cū olī de decim. c. suggestū. C. de emanci. libe. l. nec auus. ff. de uulg. & pup. l. ex facto. §. itē qto & neqd ī loco pu. l. 1. §. si qs. a p̄ncipe. y. 19. d. ita dn̄s & đ ele. c. fundamta. li. 6. btūs Tho. ī 4 sen. d. 18. ar. 2. in rn̄sione ad. 1. q. .z. 21. d. In nouo a. 22. d. c. 2. xi. d. c. si

.B.l.d.cōsiderādū glo.i.d.c.in nouo

in humanis agente/intelligendū est sane §3.B. Gre.dandi promissionē xp̄i potius fuisse q̄ dationē.Hāc quippe post resurrectione; cōpleuit dicendo:Pasce oues meas.Dedisse tñ dici pōt propter infallibilē ꝓmissionem. Non.n.est deus homo ut mentiatur/neq; filius hoīs ut mutetur. Dixit ergo & nō faciet ? locutus est &nō implebit? ut ait .b ꝓpheta . Et .c. alibi quę procedunt de labiis meis non faciam irrita.Et .d. rursus Iurauit dñs & nō penitebit eum. Et Malach.3.c.Ego deus & non mutor Et Aplus ad Ro. .3.c.Deus uerax est ?omnis aūt homo mendax. ¶ Ex ꝓxime dictis infertur una cōclusio/ꝙ ptās claniū est principaliter data Petro/ab eo postmodū in alios ꝓ libito impartienda.Et ad ꝑmissa uide dicta īfra.31.arg.32.&.33. ¶ Ar.1:.

.b .Numeri .23.c.
.c .psal.88.
.d .psal.109.
Cōclusio.

¶ Corroborant̄ ꝑmissa ratione manifestissima. Si eni; dicerentur Apl̄i immediate a xp̄o ęqualē cū petro ptāte; accepisse/irritarentur uerba xp̄i dicentis.Pasce oues meas quippe si illi simul habebant cū petro oues pascere debuerat dicere;pasce oues meas una cū pastoribus aliis quos adiungam/uel nunc adiungo.Ite; si alios particulares ordinaturus erat ꝑ orbem pastores/cur nō discipulis suis ait Et uos pascite oues meas una cū Petro ? sicut pater familias oībus operariis/quos imediate cōduxit.Ite & uos inquit in uineam .e. meā.Præterea si daturus erat eis claues immediate ut petro: Cur nō eis dixit/ dabo uobis claues sicut petro .Hoc utiq; dicere ꝑoterat per q̄ faciliter/dum dixit q̄cunq; liganeritis &c.De aliis eteni;/quę Apostolis ceteris dedit sicut petro/ Intellectū.s.scripturaꝝ ꝑdicandi grām.dicendi facundiā/fidei cōstantiā:Dixit illis coiter/ Dabo uobis os & sapientiā: cui non poterunt aduersarii uestri respōdere. De ptāte quoq; miraculoꝝ/ Dedi uobis .f.ait uirtutē & ptātem:.quare nullibi legitur claues exterioris iurisditionis Apl̄is concessisse/neq; curam animaꝝ sicut petro:Et l; episcopi in locū Apl̄oꝝ.g.succedant/nō sequit̄ ꝙ habeant curā & iurisditione; a xp̄o immediate

.e .Math .20.c.
.f .luce .x.c.
.g .21.d. In nouo .68.d.c.fi.

sicut papa!. Ridiculū est igitur contrariū affirmare ac etiam temerariū: Si.n.hoc uoluisset xp̄s id utiq; dixisset ut. h .iurisconsulti uerbis utar/ a quo nec Stephanus papa dissentit inqens ꝙ sanctoꝝ patru documento sancitū non est supstitiosa adinuētione nō est p̄sumendum. ¶ Argu.xiii.

¶ Adduci potest ad p̄missoꝝ confirmationē/quia ſm ciuiles .k. leges Collegia supiores ap.pbationē requnt: cum uero in uno collegio est mixtura clericoꝝ & laicoꝝ constat illud a maiori parte .l. denōiari: ut si plures sunt clerici clericoꝝ. Si uero numerus prophanoꝝ sit maior ,pphanorum collegium appelletur: et lʒ collegia ex imperiali lege iurisditionē .m. habeant iurisditionē tamē cōtra supiorem illa approbantē habere nō possunt neq; cōtra p̄sonas dignitate collegium .n. excedentes. Dato ergo ꝙ ecclesia uniuersalis capiat ut collegiū nō potest dici approbatū / nisi a supiore compbetur. Is aūt est xp̄s seu papa eius uicarius: qui ut infra latius in .43. argu. probabo: totius ecclesię uniuersalis caput & fundamentum existit. Porro cum in hac cōi fidelium cōgregatiōe pars maior sit laicoꝝ/ in ea & feminę interueniāt: qppe quę & ipse ecclesię huius sunt mēbra. ubi maior pars ultra duplum minorē excedit: qa plusq̄ duę partes collegii a minori parte seorsū existūt/& si minor ps sit dignior stante tanta disparitate: nō attendit de iure maioritas dignitatis sʒ .n. numeri. unde cū maior pars ecclesię sint laici: lʒ Conciliū constet ex p̄latis ecclesię etiā dignioribus: non tamē p̄ualebit maiori numero fideliū sine comparatione p̄latoꝝ & sacerdotū numerū excedētium. Dicetur igit potius uniuersitas secularis q̄ ecclesiastica: Q.d si ita est quomodo potest dici claues traditas uniuersali ecclesię: cuius maxima pars sunt laici: p̄lati uero & clerici portio perexigua. Necesse est fateri laicis claues esse concessas: & iudicandi summi pont. facultatē. Hoc aūt dicere ridiculū est/& ab omni ueritate penitus alienū. Si enim sacri canones illis oēm iudicandi clericos potestatem .o. ademerunt graues pœnas cōtra-

.h.ff de acqr.her. l.si seruū.§.nō dixit.C.de Cad.tol. l.una.§.sin aūt ad deficientes.
i.2.q.1.cōsuluisti đ trāsl.p̄l.c.iter cor.
k.ff.quod cuiusq; uni. no .l.1. & ibi Bal.in.1.col.ff. de colleg.illi.l.1. &.3
l. Bar.in.l.fi.ff. de colla ill.Bal.i aut. hita.C. ne fil. pro pa.Ab.&Cano.in c.ex lr̄is de cōstit.
m. C.de iurisd.o. iu.l.fi.Inn.in.c.cū ab ecc̄laꝝ đ off or.
n. c.1.in fi.hic finitur lex Cor.c.1.§. cōuenticula. &.§. ad hęc de pace iur fir.in usi feu.
n.đ elec.c.si qñ li.
o. 96.d.c.bñ.đ re. ec nō al.c.cū laic. đ cōstit.c.eccl̄a.

.p.ff.ꝙ cuiſq; uni. no.l.ſicut &.l.nulli no.pbar.in.l.ſi. i.4.coſ.ꝺ colleg. ill.&.in.l. aut ſctã §.nõnũq.ff. ꝺ pen in.2.coſ.Inn.&.d. Ab .in.c. dilectus .2.de Simon. .q.dcã.l.ſicut &.l. nulli .ff.de .pac.l. Item Mgri .C. de iu.cal.l.2. .r.ꝺ.elect.c.ĩ gene ſi de exceſ.pl.c.dilecta. .s.ꝺ poſt.pl.c.gratũ ꝺ elec.c.auditis &.c.cum nobis. .t.ꝺ fideiuſſ.l.mortuo.c.Romana.§. uniuerſitatẽ &.c. ſi ſuia.§.1.de ſent. exco .in.6. u.ne cler.uel.mo. c.1.§.fuerat inſt.ꝺ Act .l.una.§.accedit.C. de rei ux. act. .x.79.d.c.optebat y.19.d.ĩ memoriã 21.d.deniq; ꝺ ſum tr.c.2. ĩ fi.5.q.6.du du;.2.q.7. Petrus. &.q.6.ſi qs eps & .c.ad.Ro.&.c.oẽs & ſeq.12.d.c.1.&.2 24.q.1.A recta.11.q .1.Relatũ de priui leg.Antiqua.

facientibus imponentes/quanto grauiores mereantur ſummum pont.xpi uicarium & ſanctũ dei uiolare pſumentes. Porro ſi uelis Concilium ſumere tantũ pro capitibus eccleſię congregatis tunc dico non eſſe uniuerſalem eccleſiã/ quæ etiam in minimis quibuſcunq; conſiſtit: iuxta illud Sapientiæ.6.c.Puſillũ & magnum ipſe deus fecit / & ęqualiter eſt ſibi cura de omnibus/ & de iure . p. pueri de uniuerſitatis ſunt corpore. Vel dicendum eſt/ ꝙ digniora capita omnes qui de uniuerſitate ſunt referant.Hi aũt ſunt prophani oẽs pueri etiã & mulieres/ ſicut euenit in qualibet uniuerſitate ubi rectores & magiſtri omnes de uniuerſitate.q.repſentãt ergo illoꝝ noie cum & ipſi uniuerſitatis ſint mẽbra:ut predixi in Papam iuriſditionẽ hẽbũt ꝙ eſt ridiculũ. ¶ Arg.14

¶ Pręterea aut uolumus dicere concilium ſupremam poteſtatem habere antequã ſit congregatum :Et hoc eſt manifeſte falſiſſimum /quia non eſt uniuarſitas niſi .r. congregata :uel cum congregatur/ tunc multominus procedit/quia ſequeretur quod adueniente termino aſſignato pro cõcilio ſi duo aut tres tantum laici congregarentur: Ex quo de iure cõmuni collegii iura in eis alii snõ ueniẽtibus .s. reſidẽt penes eos foret ſuprema poteſtas iudicãdi pontificem/ qd eſt contra proxime dicta/et dicam infra in argu.19. Aut uolumus concilium quando eſt congregatũ habere ſupremã poteſtatem :& tunc cum uniuerſitas nõ ſit niſi corpus .t.fictum non habens animã/ impoſſibile eſt illam clauiu; eſſe capacem. A ſufficienti itaq; partium enumeratione argmẽtum ſumendo tanquam ualidiſſimum & de iure .u. firmiſſimum conſtat conciliu; huiuſmodi ſupremę poteſtatis incapax prorſus. ¶ Argumentum.15.

.x. ¶ Concilium prætere ſub papa Stephano /Romæ celebratum .Ro.eccleſiã Dñam noſtram uocare non erubeſcit. Nec imerito cum mr/& magiſtra & caput omniũ eccleſiarum a .y. ſummis Pontificibus ſępenumero nuncupet/ ſi dña Magiſtra & caput : ergo Pontifex qui illi pest erit

dñs/ Magister & caput/ quia in memoriã Beati Petri /Honoremus sanctã Ro. ecclesiã ait Calo .z. Imper. Et xp̃s in persona petri illam .a. fundauit/ut canones sacri testantur. quibus Hier. super illo loco Math. super hanc petrã &c. manifeste astipulatur inqens. Super te Petrum ecclesiam meã edificabo. Idem ergo ius erit in .b. successore Petri quod in Petro. Præterea si est caput omniũ ecclesiarũ ergo ipsius ecclesię uniuersalis quę lȝ una sit / tamen in plura membra diffusa ſm beatum .c. Cyprianum/ Et sic ex omnibus particularibus ecclesiis/ Ecclesię unitas cõstare dinoscit. Item concilium uniuersalem eccl'aȝ representat ut supradictũ est. sed conciliũ appellat. Ro. eccl'iaȝ dñam ergo uniuersali ẽt ecclesię dñabitur. Idem. n. iuris esse debet in representante &c. d. representato & eõ. Illam quoq; ut in prohemio sexti libri ꝓhibetur diuine prouidentię altitudo uniuersis ꝑtulit ecclesiis /et totius orbis precipuũ uoluit obtinere magistratum/ergo pretulit ecclesię uniuersali quæ ut predixi ex oĩbus eccl. constat/ si demũ totius orbis obtinet mgr̃atum fortius ipsius ecclæ uniuersalis quã certũ ẽ infra orbẽ cõsistere/& sic si cõtinẽtis est dña & mgr̃a multo magis & .D. cõtinenti. Pręterea si dña est & mgr̃a insup ac mater: ergo supra Conciliũ; qa teste .e. Salua. Nõ est seruus supra dñȝ/ neq; discipulus supra mgr̃m .f. Diuini qppe & humani iuris est ut seruus dominicę subsit .g. ptãti & discipulus magistri auscultet imperio. ¶ Argumentum. 16.

¶ Pont. quoq; ipsum diuersis pluribusq; in locis sacri canones dei & Iesu xp̃i .h. uicariuȝ successorem Petri uocãt/ geritq; uices illius ꝓpheitę de quo dr̃ Deutr. 18. c. Prophetã suscitabo de fr̃ibus u r̃is/qcũq; nõ audierit ꝓphetã illũ ego ultor existã pœnã .s. ętemã & tp̃alem sibi infligendo. Glo: dicit ex quo uerbo hẽtur ꝙ impingẽtes in sũmũ pont. & ei resistẽtes grãdi pœna puniẽdi sunt. Ecclę quoq; sanctę pastorem beatus .i. Gre. appellat qđ de uniuersali intelligit: q̃ sctã & sine ruga & macula a sacris canonibus .k. appellat/

M 2

.a. 22. d. c. 1. & . 23. q 6. dudũ .c. fundamẽta i prin. đ. elc. in. 6. 19. d. ita.
.b .19. d. sic oẽs. c. ad aplicæ .§. nos igr̃ đ re iud. i. 6. đ homic. c. r. eo. li. đ transl. prel. c. q̃to.
.c .24. q. 1. loqr̃ .7. q. 1. Nouatianus. 21. d. quis.
.d .ff. d. off. ei⁹. cui mand. ẽ uir. l. & si pretor.
.D .ff. de contrah. ẽpt'. l. clauibus .ff. de acqre. poss. l q uniuersas in prin. & ibi not. moder. & moder. in. l. iii. i ꝑn. e. ti. & bal. i đ. de his. C. de furt.
.e. Math. 8 c. 6. q. 1. Sacerdotes .xi. d. nolite.
.f 1. pet. 2. c. xr. q 3. si dñs. 23. q. 5. si hẽs
g. Insti. đ iu pers. .in. princ. & .§. 1. & đ his q sũt sui uł. al. iu .§. dñorum .ff. eo. per totũ.
.h. c. p. uener. §. rõnib⁹ q fil. sint leg.
.c. fũdamẽta. §. decet đ elect. in. 6. & .c. ubi. § ceterũ eo .ti. cle. 1. in princ. đ iu. iur. c. qnto c' lȝ. & .c. iter. đ trãsl pl. c. uno. ut eccl. ben.
.1. 8. q. 1. In scriptu.
.k .24. q. 1. loqr̃. c. oĩbus .c. Arecta & .c. pudenda.

Porro xp̄s summus sacerdos fuit s̄m ordinē Melchisedech teste psal.m. Ep̄s ēt a diuo .n. Petro in suis ep̄lis noīatur & pastor dicente. Nunc conuersi estis ad pastorē & ep̄m aiarꝫ uestrarꝫ: Si pont. uicarius xp̄i est/ut iura uolunt & nemo sanę mentis inficiatur: ergo idem tribunal hēt cum illo/quia uicarii & ep̄i idē est consistoriū/ idemq̄ .o. tribunal. Super oēs igitur fideles ptātem habebit ut xp̄i uicarius /sicut uicarius ep̄i habet eandem super subditos ep̄i quā habet ep̄s potestatem/si super oēs fideles papa ptātem habebit igitur & super uniuersalem ecclesiam quæ nil aliud est q̄ fideliū oiuꝫ congregatio: ut in p̄ludiis supradixi. Item si locū xp̄i tenet pont. super oēs quo ad iurisditionē honorari debet: quia iura .O. dicunt locū tenentem/sicut eum cuius uice fungitur honorandū: uñ a papa nō poterit ad xp̄m appellari quia papæ & xp̄i idem est tribunal: & iura uetant tum ciuilia / tum canonica ad idē tribunal .p. appellari. Appellatio nanq̄ de minori ad maius consistoriū fieri .q. debet. Si ecclæ pastor utiq̄ illam pascet/eādemq̄ ipse arguet pariter uel absoluet/ non econtra. Indignum sanctoꝝq̄ decretis .r. contrarium quippe foret/si minor maiorem/& oues pastorem suum repræhenderent. Quin immo sententia papæ præualet sententiæ omniū fideliū incontrariū iudicantiū: diuo .s. Hieronymo ad Damasum scribente: & Inn. pontifice/aliisq̄ compluribus magnæ auctoritatis doctoribus: ac ipso beato Petro ad pp̄lm uerba faciente/huic sententiæ adstipulantibus: causa heresis tm̄ excepta. Innocentius uero tertius pont. ptātem non ex homine sed ex deo .t. asserit dependere. Qui ergo fieri pōt/ut terrenoꝝ hoīum iudicio .u. subiiciatur? cum nihil aliud Concilium re ipsa sit q̄ fidelium congregatio ecclesiam repræsentans/luce clarius constat cuiuscunq̄ conditionis ac fortunæ mares ac fœminas in ecclesia īteruenire. Fac p̄terea casum contingere nō impossibilem penitus/oēs xp̄icolas apostatare uel in heresim labere / uno uel duobus prophanis masculis seu fœminis/una cū ipso pont. tm̄ exce

m. psal.109. q fil. sint leg. p uenera. §. rōibus.
n. prima pet.2.c.
o. c.2.đ cōsuet.in .6. c. Romana in pri.đ appel. eo.li. O. 93.d.c.si.
p. de appel.in.6.c. Romana in prin. &.d.c.2.de cōsue.
q.2.q.6.añrioꝝ.ff de appel.l.1.§.siqs
r. de ma.& ob.Solite.21.d. inferior. 6.q.1.Btūs.c.oues &.c.sacerdotes .2. q.7. Oues.
s. 24. q.1. hec ē fides.35.q 9 c.ueniā cū glo.17.q.4.§.q āt.93.d. si inimic⁹ glo.4.d. i istis.24 q.1.qđcūq̄.16.d.si cut in fi. Io. an.de elect. Significasti.
t. de iudi. c. nouit de transl.p̄l.c. īter &.c.q̄.o de maio. & obe.Solite.21.d quis: &.c. ī nouo
u. 96.d.cū ad ueꝝ &.c.duo.&.c.bñ

ptis.quo casu certum est in illis tantū fidem xp̄i remanere/ uniuersamq; ecclesiam in eisdem consistere: queadmodum iura collegii seu uniuersitatis in uno aliis negligentibus .x. remanent. Sicut in sola Virgine fides pmansisse immobilis dominicæ passionis tempore .y. perhibetur. Nun dices illos tunc supra pontificē? Istud quidem asserere absurdissimum foret ¶ Et ex supradictis in hoc argumēto duæ cōclusiones inferunt. ¶ Vna q̄ a sententia papæ ad xp̄m non poterit appellari: quia esset de eodem ad idem tribunal appellare. ¶ Altera q̄ sententia papæ præualet sentētię uniuersalis ecclesię/causa heresis excepta. ¶ Argu.17.

x. de post.p̄l.Gratū.l.sicut.§.1.ff.qd cuiusq; uni.no.
y. Abb.in.c.significasti de elect.
Conclusio
Conclusio

¶ Christus insuper Ro.fundauit ecclesiā/a quo nō ab apostolis primatum obtinuit: cuius caput Petrum constituit: ut Nicolaus/Anacletus/& Pelagius summi pont .z. asseruere. Et Ro.ecclesia dicitur prima/ab eaq; aliæ ecclesiæ in partem sollicitudinis sunt uocatæ: ipsa autem in plenitudinem potestatis/ut sacri Canones .a. attestanf. Petrus quoq; fuit primus & principiū aliaꝝ orbis ecclesiarum: teste Innocentio primo atq; Gregorio: ut dixi in.xi.arg.& infra in.30. latius demonstrabo. Et .b. Cyprianus ait: super unū Petrum/xp̄m ecclesiam ędificasse: de uniuersali loquens. ergo uniuersalis ecclesię est fundamentum/ut dicam latius infra in argu.43. Igitur ab illo iudicari non potest tanq̄ minore. Pontifici præterea f m .c. Grego. cunctaꝝ ecclesiaꝝ a xp̄o est cura iniuncta; particulares autem omnes unam ecclesiam uniuersalem constituunt: ut diuus .d. Cyprianus tradidit: ergo uniuersalis ecclesię curam habet/& illius dicitur esse pontifex: Ad eundem etiam omnium Episcopoꝝ iudicia .e. referuntur. Quis preterea nescit illum apl̄atus principatū cuilibet ecclesię pręferendū? ut .f. Anicetus Papa/& diuus Aug. ait in li. de unico baptismo ergo est supra Conciliū. ¶ Ar 18.

z. 17.q.4. nemini 21.d.in nouo &.c. quis.22.d.c.1. &.2.
a. de pen.& re.c. cū ex eo i fi.de cōcess. pb. Proposuit.2.q 6.decreto &.c.seq 3.q.6.Mltū d auc. & us.pal.ad bono rem Cle. pastoral in fi.de re iu.
b.24.q.1.loqt i pn c.7.q.1.qliter.xi.q 1. Relatum.
d.24.q.1. loquit 7.q 1. Nouatian9 e.3.q.6.quis &.c dudū.9.q.3.si aūt det ransl.p̄l.t. ites &.c.q̄to.&.c.ls.
f.2.q.7. Puto

¶ Præterea f m .g. Nicolaum pont. de sedis apostolicæ iudicio iudicare/aut illius sententiam retractare nemini est permissum. Prima enim sedes f m .h. Inno.& Bedam; neq;

g.17.q.4. Nemi
h.9.q.3. Nemo & .c. Episcop s.

ab omni clero/neq; ab Augusto/neq; a Regibus/ neq; a populo iudicabitur. Clerus & populus sunt nomina collectiua: ex quibus tota constat eccl'a/ergo multo minus a Concilio iudicabitur: quod & si ex clero & populo constare dinoscitur/tamen totam ecclam ficte repræsentat. Preterea dum dicit q nulli de eo iudicare permittitur/etiã si sit clerus uel populus/ collegio etiam uel uniuersitati iudicandi facultas adimitur: ergo etiam & Concilio/ quod nihil aliud est q̃ populi xp̃iani uniuersitas Pont. iudicare utiq; nõ licebit. Illi etiam s'm .i. Symachum: quicquid fidelium est ubiq; submittitur uelut totius corporis capiti. Ipsa etiã oẽs iudicat s'm .k. Gelasium/& nulla sinodo precedente dãnat quos synodus iniuste absoluit/& liberat quos inique damnauerat. Si ergo reuocat s'nias Concilii/ apparet illum maiorem esse Concilio/quia inferior superioris sententiã nullo modo potest .l. infringere Facta quoq; subditorũ a põtifice: Pontificis uero facta a domino .m. iudicantur/ ut sacri canones perhibent. Preterea .n. dictũ est Marcellino põtifici post Christi abnegationem ad penitentiam redeunti ab Episcopis in Concilio congregatis/tuo ore iudica cãm tuam: Et iterum noli audiri in nostro iudicio / sed collige in sinu tuo causam tuam: & rursum quoniam ex te inquiũt iustificaberis/aut ex ore tuo condemnaberis. Et iterum dicunt prima sedes non iudicabitur a quoq̃. Si ergo ipse oẽs iudicat/& a nullo iudicatur: ergo omnibus est superior. Itẽ si ab ipso non appellatur (ut iura uolunt) ergo non est illi superior. Preterea s'm .o. Gelasium si Ro. sedes habet de tota ecclesia iudicare quo modo illa est maior pontifice? quia maior iudicat minorem: Tota autẽ ecclesia uniuersalis intelligit' cum sit nomen collectiuum/& idẽ sit dicere totus mundus & uniuersus mundus: Immo & totum plus significat/qnia omnimodam concretionem seu collectionem importat. Totius quoq; ecclesiæ appellationes ad sedem apostolicã .p. referuntur: ergo a Concilio ad illam appellabit'/

i. 9. q. 3. Aliorum.
k. 9. q. 3. Cũcta per mundũ .1. & .2.
l. 21. d. inferior & seq.
m. 9. q. 3. Facta.
n. 21. d. c. nũc aũt.
o. 9. q. 3. cũcta. 2. & c. ipsi. 17. q. 4. Nemini.
p. d. c. Ipsi.

cũ nihil aliud sit q̃ totius ecclesię ficta repr̃sentatio. Maior igĩ est papa cũ de minori ad maiorem debeat .q. appellari. Item .r. Alex. 3. Aliquid dicit esse speciale in Ro. pont. electiõe statutũ/ qa deẽ supior ad quẽ poterit hr̃i recursus: hoc aũt nõ foret uerũ si Conciliũ foret sup ip̃m / igitur. &c.

¶ Ex quibus duę Cõclusiões eliciunt. ¶ Vna q̃ a s̃nia papæ nõ appellat. ¶ Altera q̃ a s̃nia Cõcilii appellabit ad papã. Intelligit tñ hoc ultimũ qñ papa cõcilio nõ interesset/ quia tũc cũ cõcilio eius p̃ntia auctoritatem daret/ ut infra dicã/ a tali s̃entia non appellatur .s. quia oia nostra a facimus / quibus nr̃a; auctoritatẽ impartimur: ut iura dicunt ciuilia/ & canones non dissentiunt. ¶ Argumentum. xix.

¶ Cõfirmat hoc insuper ex constitutione .r. Alex. 3. quę uult q̃ electus a dubus partibus Cardinaliũ ab uñi ecclia pont. hẽatur. Põt igitur papa facere cõstitutionẽ uſe; eccl. ligantem: Ergo papa est superior/ alias esset dicendũ inferioris legẽ superiorẽ ligare qd est absurdũ iuriq; p̃rium. Prętera pont. cõstitutio ligat oẽs Ep̃os/ & sacerdotes/ & reges & principes/ oẽsq; xp̃icolas: ut sacri .u. Cano. tradũt: ergo uſem eccl. quę nihil aliud est q̃ fideliũ oĩum collectio & p consequens Concilium illã repr̃ęsentans: Igitur papa est superior: Qui enim omne dicit nihil excludit/ ut multis in uiribus manifeste .x. probatur & de se patet. Peccatũ insup s̃m Gregorium paganitatis incurrit quisqnis dum xp̃ianũ se esse asserit sedi apostolicę obedire .y. contemnit. Hanc autem ut ait .z. Hierony. Si quis corrigentem corripientemq; contempserit sit tibi tãq̃ ethnicus & publicanus: Sic & summo sacerdoti iudei omnes obedire tenebantur cuiuscunq; cõditionis ac status existerent. Dr̃ enim in li .a. Deuto .17. c. Qui supbierit nolens sacerdotis obedire imperio/ morietur. Sup quo uerbo dicit Glo. q̃ cõdẽnatiõis sustinet s̃niam/ qui contẽnit sũmi pont. obedientiam tanq̃ si cõtemneret dei omnipotentiam. Hier. etiam in sui libri principio Ecce inquit constitui te super gentes / ut euelles plantes:

.q. 2. q. 6. anteriorꝝ .ff. de. appel. l. 1. §. Si quis. .r. d. elect. c. 13. i fi.

¶ Conclusio

¶ Conclusio

s. C. de. ue. iu. enu. .l. 2. §. oia/ d. p̃ben. li. 6. c. hi qui auctoritate.

.t. d. c. licet. d elec.

.u. 19. d. ẽ nuero & .c. nulli. 12. d. non decet & .seq. 22. d. d cõstantinopolitana. 4. d. §. fi. 19. d si Romanoꝝ. 35. .q. 9. ueniã .2. q. 6. decreto &. c. q se scit. x. d. suscipitis & .c. certũ. 25. q. 1. Generali &. c. oẽs de cõstitu. c. r. .x. d. maio. & ob. Solite. 19. d. si Ro. C. mand. l. A p̃curatore.
y. 81. d. siq sũt p̃sb. .z. 24. q. 1. oibus. .a. q si. sint leg. c. p uenerabi. §. rõib

.A .1.Regũ .15.c. Et .A. Samuel/Saulem .B.Natam/Dauit .b. Helias/Achab
.B.1.Regũ 12.c. summus pontifex oziã Reges ob eoꝝ scelera repħẽdere:ut
b .3.Regũ .21.c. ex libris regũ manifeste appꝫ. Argu.20.
b .12 d.nõ .decet Cõprobatur hoc per Btĩ .b. Calixti uerba ad epos oẽs scribẽtis:Nõ decet inqt a capite mẽbra discedere/sed iuxta scripturę testimoniũ omnia mẽbra caput sequãt.nulli uero dubium est ꝙ Apostolica ecclesia:mater sit omniũ ecclesiarum: a cuius regulis nullatenus uos cõuenit deuiare. Et sicut dei filius uenit facere uoluntatẽ patris sui: sic & uos im

c.đ trãsl.ꝑla.c.iter plete uoluntatẽ matris uře quę est ecclesia. Et dũ diit Pon
&.c.13.&.c.q̃rto.đ tifex matris uře ecclesię nullo modo intelligi põt nisi de
elc.c.cũ iter.R.ut uniuersali ecclesia p anahonomasiã singulari numero lo
lite nõ.cõt .qm̃ .§ quendo.Vna est.n.ecclesia in plures diffusa (ut ꝑdixi) non
si uero.7.q.1.sicut autẽ de particularibus/ tum qa plurali locutiõe usus fuisset
uir .21.q.2. sic una si de illis dicere uoluisset ad oẽs episcopos scribens/Tum
d.7.q.1. sic alteri⁹ quia ille nõ matres epoꝝ sed coniuges a sacris canonibus
.24.q.1.loqt.&.c. .c. appellãtur: uniuersalis autẽ ecclesia Mater ab eisdem
.A.recta .d.nuncupatur .Ro.itaq; ecclesia seu Põtifex illi ꝓsidens cũ
e.24.q.1.rogamus sit illius.e. caput.f.Caput aũt totũ corpus regat tãq̃ dignius
19.d.eniuero.18.q. qui fieri põt ut illi subiiciatur.Nun pedes capiti impabunt?
2.quã sit Supra illã ergo Põtificem esse appꝫ/et fortius supra Cõciliũ
f.c.uno.circa me- uniuersalem ecclesiam ficte repꝛ̃sentans. Argu.xxi.
diũ de sacra unct. Summũ p̃terea sacerdotiũ Petro datum fuit / eiq; prę
g .24.q.1. audiui- omnibus & pro oibus datę .g. claues.Neq; inter ipsos apo
mus.21.d.c.1. stolos par fuit institutio sed unus oibus prefuit ex ipsius
h .80.d.c.2. xpi admonitione iuxta Alex.2.& .h. clemẽtis sententiã/cu
i.2.q.7.i sancta.24. ius uices pontificem gerere nõ est .i. ambiguũ.Ro. etiã ec-
.q.1.hec ẽ fides & clesia mr̃ est sacerdotalis dignitatis/Et ecclesiasticę magr̃a
.c.qm̃.c.1.đ hom. tionis ut ex cõcilio.k. Caroli Imp.hr̃.Et ueram in aplicis
in ̃l.6.de transl.ꝑl. sedibus cõstat esse ecclesiã ut inquit .l.Pelagius papa.Et nil
quanto erit ligatũ uel solutũ teste .m. leone pont.nisi ꝙ beatus Pe
k.19.d.i memoriã trus ligauerit aut soluerit/soli ergo petro : nõ ecclesię ligã
l.24 q.1.audiuim⁹ di soluendiq; ptãtem cõcessam appꝫ. Quia si ecclesię foret
.c. pudenda & .c. potestas hmõi a dño tributa utiq; soli Petro data non esset
seq.
m .24.q.1.manet

quod auctoritati p̄dictę manifeste repugnare uidet / Nec fieri potest ut potestas hōmi ecclesiæ/possit ullo modo cō- petere/ut infra latius ꝓbabitur. Sacerdoti etiā principatum & christianæ religionis caput xp̄s in urbe Ro. posuit: ut canonū .n. decreta affirmant; & aliqd supra tangitur. Porro xp̄iana religio & sacerdotiū cōpræhēdit oēs in uniuersali ecclesia consistentes/ quippe quę ex duobus hominū generibus clericis uз & prophanis constare .o. dinoscitur. Ergo uniuersalis ecclesiæ erit caput cū non aliud sit quā fidelium collectio ut & in .43 .argu. infra latius dicetur. Argu. 12.

.n. c. fundamenta §. ne aūt đ ele. i. 6

.o. 12. q. 2. duo sūt genera.

¶ Confirmatur ulterius hęc ueritas ex uerbis .p. Leonis Papæ dn̄is xp̄m ideo dixisse Petro/ tu es Petrus: ut eterni tēpli ędificatio mirabili munere gratię dei in Petri solidita te consistere. Porro istud ęterū templum/ qd aliud est quā ipsa unica ecclesia/quam appз in petro fundatam; qnę & do mus dei alibi .Q. uocatur: & uiuis ex lapidibus struit. Tē- plum dei estis uos inquit .q. Apostolus: & quotidię hoc cā tat ecclesia: quod quidē templum nō in ecclesiæ robore di citur permanere/sed in petri soliditate consistere: hoc autē non foret uerū si ecclesiæ claues date fuissent non Petro: quia templi edificatio nullo modo in petro staret/ tanquā in fundamēto/ sed in eccl; consequens autē falsum esse ap- paret ergo & antecedens. Probatur hoc etiam manifestius ex .r Grego. uerbis xp̄s namq3 ait super apostolicā petram uniuersalem fundauit ecclesiā/ergo super petrum/ qui fuit apostolus fundata est ecclesia. Verba .n. hęc de cristo nullo modo possunt intelligi; quia nō fuit apostolus/sed aposto lorum dn̄s & magister; ut ex Io. euangelio .c. 13. euidēter apparet. probatur hoc etiā manifestius ex auctoritate leonis prefati dn̄is. Verū hanc petre istius sanctissimā firmitatem eo ut diximus edificante constructā nimis uult impie uiola re quisquis eius p̄tātem tentat infringere. &c. Ecce ibi Leo petrū appellat petrā neq3 dexp̄o uerba illa possūt intelligi; & tū dicitur uniuersalis ecclesia in Petro fundata. Et licet

.p. 19. d. ita dn̄s đ elec. c. fundamen- ta .li. 6.

.Q. 24 q. 1. oībus .q. 1. ad. corinth. 3. c.

.r. 12. d. c. 2.

.s.i.ad corinth.15. c.21.d.c.1.d.cõsec. .d.2.te uera. .t. 24.q.1.Ioqt & .d.c. fūdamēta; & .c.ita dominus. .u. l.d.c.fidelior.

Xp̄s ab Ap̄lo .s. Paulo & aliis sacris doctoribus petra appelletur/tamen & Petrus ipse dictus est petra:quia dominus hunc inconsortium diuinę unitatis assumptum/id quod ipse erat dominus uoluit nominari .t. dicens. Tu es Petrus/ & super hanc petram ędificabo ecclesiam meam : ut Cyprianus martyr & Bonifa.viii.suis in epistolis decretalibus attestantur ;Quibus & diuus .u. Ambrosius in homel. libro primo clarius adstipulatur:inquiens Petrum ideo appellatum petram a domino dicente.Tu es Petrus : quia primus in nationibus fidei firmamentum posuerit / & tanq̄ saxum immobile totius corporis xp̄ianitatis compagem moléq́ contineat.Si solus in consortium unitatis assumptus & petra nominatus totius corporis Christianitatis molem continet:totius ergo ecclesię/quæ nil aliud est q̄ Christianorū collectio molem in se tenebit. Quis ergo audeat illi suisq́ successoribus Concilium pręferre ? quod ex Christicolis & uaria multiplicíq́ hominum / colluuie constare dinoscitur. In quo fieri non potest/ut Christiani omnes conueniant:qui ecclesiam ueram conficiunt/ Concilium autem ficte refert ecclesiam. Argumentum .25.

.x. 2.q.6.q se scit & .c. Ideo .3.q.6. dudū.c. maiores i princ.d baptis.24. .q.1.rogamus. .y. 24.q.1.hec est fides &.c. quotiēs clem .1.§.nos igit d sum.tri.d.c. maiores. .a. d p̄so.nō.bap. .c.1.d fer.c.cappellanus d diuor q̄to .b. d elec.c. signi ficasti .25.q.1.§.his ita.

¶ Cuncta etiam maiora negotia ad sedis apostolicæ decisionem .x. spectant, illa pręsertim quę fidei articulos tangunt/quorum decisio ad pontificem pertinet iuxta sanctorum patrum pontificumq́ .y. sanctiones:eius etiā munus est propriū doctoꝝ inuicem uariantiū altercationes cōtrouersiasq́ .a. dirimere. Verū hæc questio iam dudū ab antiquis pont.est terminata ūt a Pascali .b. declarante statuenteq́ ēt Conciliū non posse imponere legē papæ. qđ facere minime potuisset/si Conciliū pont.superius ptāte extitisset. Dicere aūt illū tex.nō loqui de pont sed de Ro. eccl. Ro. uero eccl'am intelligi de papa cū Card.est falsum omnino. Tanta siquidē est inter Ro.eccl.pont.q́ coniunctio / ut de uno adaliū in eadem ēt orone sępe transitus fiat:& dictum de uno de alio intelligatur : ut ex sacris Canonibus sępe

.c.colligit.Canões insup manifeste dicūt Ro.eccl.pp Petrū a dño dignitatis suę priuilegiū accepisse dicēte Nic. pōt.d. Nemini de sedis apł icę iudicio iudicare aut illius sniam re tractare permissum u3 pp Ro. eccl.primatum xpi munere in beato Petro apło diuinitus collatū. Et .e. Gelasi. & hoc nimirum ait p suo principatu quē beatus Petrus dñi uoce tenuit & tenebit. De priuilegiis Ro.ecclę concessis loquēs ut illa Ro.eccl.ex persona Petri susceperit ¶ Fuit preterea illa fundata in persona petri adomino dicēte. Tu es petrus ut .f. Nico. Anacle. Gelasiusq3 ponti. tradidere. Quod & Caro.Imp. affirmans inquit .g. In memoriam beati petri Ro.ecclam honoremus. Petri aūt priuilegia ipsius successoribus .h. competunt/ut pote quę illis a xpo in persona petri sunt data/ipsorumq3 sanctiones non secus ac petri statuta uim habēt/ut Aghatho pont.i. attestatur. Cardinales uero ipsius papę coadiutores & consultores sunt / & illius potestati .k. subiecti. Porro ipsum ponr. ut .l. Stephanus.5. ait Romanę ecclesię Christus prę esse uoluit/ prę est itaq3 & Cardinalibus. Petrus etiam fm Leonem pont. a domino principatum accepit & Romana ecclesia in eius permanet .m. institutis ergo.Rom.ecclesia legem habet a petro. Petrus quoq3 Romanę ecclesię dignitatē tribuit dum oriēte relicto suā sedē in Italia trāstulit Romanaq3 i urbe .n.collocauit.Itē sicut petrus fuit primus omnium Apostolorū ita ecclesia suo nomine consecrata domino instituente prima sit & caput cæterarum ut .o. Iulius tradidit. Patet itaq3 Romanam ecclesiam propter petrum priuilegium prelationis sortitā.petrus uero illam regit & moderatur ut dominus que & ab eo fidei normā accepit ut.p.Lucius papa affirmat Cardinales itaq3 pariformiter petri uel pont. traditiones ut subditi alii sequi tenentur (ut pxime dixi) & ēt supra in.19. argu.pleuius ē tractatū. Pręterea si patriarchatus/ Epatus & oēs cuiuscunq3 ordinis dignitates petrus uel eius successor instituit/ut in.29 argu. patebit:ergo & Cardinalatus ab eo instituta dignitas/quia qui omne dicit nihil .q. excludit:

.c. xi.d.c.fi.9.q.3. aliorū.c.ad.apłice d re.iud.li.6.
.d. 17.q.4.nemini .e. 9.q.3.cūcta.r. infi.21.d.quis.
.f. 22.d.c.1.&.21.d .c.quamuis.
.g. 19.d.i memoriam.
.h. c.ad.apłice.§. nos igit d re.iud. i.6.c.p uenerabilē .§.rōibus q fil sint leg. Cle. pastoralis in fi.de re.iud.
.i. 19 d. sic oēs.
.k. d.§. rōibus &.c fūdamēta .§. decet de elec.li.6.
.l. 19.d.eni uero .24.q.1.rogamus & .c. memor.
.m. dicto c.rogamus.
.n. d.c.rogamus &.§. rationibus.
.o. 3.q.6.dudum
.p. 24.q.1.A recta .q. de maio. & .c.de solite.

Quare fieri non potest ut in eandem plenitudinem iurisdi tionis uel potestatis concurrant/ contraditioné quippe implicat manifeste q̄ idem subditus & dn̄s simul existat: neq̄ Papa diceretur habere plenitudine potestatis solus / quod canonicis sanctionibus aperte contrariatur / uolentibus papam in potestatis plenitudinem/ alios uero in partem solicitudinis uocatos fuisse / ut in superioribus est probatum/ & inferius argu.26.clarius apparebit:Nec est bona similitudo Epi quo ad capitulū & papæ ad Card.ut q̄uis in Epo re sideat iurisditio/illam tamen sine capitulo exercere de iure nō .r.p offi:ita & iurisditio q̄uis sit penes papā/ sine Card. tamen illam exercere non ualeat:quia iurisditio Epo℞ est a Pont.limitata qui potuit illis legem imponere & metam certam uel modū statuere/quem illis transgredi non licet/ Papæ aūt potestas a xp̄o est/& amplissima/ nec aliquo modo limitata/& soli Petro cōcessa nullo dato adiuncto/quo cum iurisditionem concessam habeat exercere/sicut in inferioribus reperitur/qui in partem solicitudinis sunt uocati: non in plenitudinem potestatis quemadmodū papa:quare diuersam inter hos omnes ration. esse apparet .s. Gelasius etiam de Petro & Paulo loquens. Romanā inquit ecclesiā xp̄o dn̄o consecrarunt/eamq̄ omnibus urbibus in uniuerso mundo sua pn̄tia/atq̄ uenerando triumpho ꝑtulerunt. Ex quibus patet Ro.eccl'am propter Petrū priuilegium for titam non econtra. Præterea opinio Abb.& si qu iciū tolli tur per.r. Inn.iii decretalē ep'la3/ubi decidit constitutioné Alex.Papæ in Concilio ęditam non potuisse successori suo legem imponere.Tex.itaq̄ est ibi manifestus/q̄ Concilium non potest imponere legem papæ.Papa ergo supra Concilium esse manifeste lucideq̄ apparet. Et ipsi Cardi. quo ad sup̄mam prærogatiuam & potestatis plenitudinem nil detrahunt Papæ uel conferunt:Neq̄ consuetudine q̄uis lōga posset induci ut in arduis etiānū illo℞ consensum requirere teneatur.Neq̄ propterea qui papā eligunt dicuntur ha.

.r. de his que fiūt a maio.parte.c.2. & d̄ his q̄ fi.a p̄l.c. nouit &.c.q̄to.

.s. 21. d. quamuis .22.d.c.2.

.t. de elect.c.Innotuit.

bere iurisditionem cõem cum papa/quia istud ius eligendi cum a papa procedat potest eis illud auferre & alteri tribuere/sicut ius istud quo ad personas eligentiũ sæpe legitur uariatum;& hæc est cõis .u. doctoꝝ sententia/quod patet in dispensationibus & derogationibus quottidie a Pont. sine cõsensu Card emanantibus:quibus & Concilioꝝ sanctionibus sæpenumero derogatur: Contra quæ nullo modo posset dispẽsare si Concilia forent summo Pont.digniora. Inferior nanq; maioris legem nequit infringere: Et tamen uidemus papam contra statuta generalis Concilii quottidie .x.dispensare:ut ex uariis diuersisq; summoꝝ pont.cõstitutiõibus manifeste apparet. Plures quoq; summi pont. ut Calix.3.Pius.2.Paulus.2.Iulius.2.statuerunt/non carere heresis suspitione appellantes ad futurum Concilium quippe cum (ut prædixi) appellatio non nisi ad superiorem fieri debeat ſm legum Canonũq; decreta uulgaria/appellans Concilium futurum/superiorem appellare uidetur: quod tanq̃ falsum & erroneũ dicti pont.reprobarunt. ¶ Ex proxime dictis infertur/q᷑ quo ad supræmã potestatem Card. nihil conferunt uel detrahunt pont. ¶ Sc̃do q᷑ papa potest derogare constitutionibus Concilii. ¶ Tertio q᷑ a papa nõ potest qs ad Cõciliũ appellare. ¶ Quarto q᷑ regimen eccl. nõ ẽ politicũ/neq; Aristocraticũ sed monarchicũ. Ar.24

¶ Extat etiam expresse constitutio Martini .5. in Concilio Constantieñ ædita ubi una cum patribus declarauit papam canonice electũ supmam in eccl. potestatem habere/contradicentes uero pro hereticis reputãdos. Ex qua determinatione manifeste infertur/q᷑ extra casus heresis nullius nisi solius dei iudicio subiicitur. Nam si alicuius etiam Cõcilii iudicio subiiceretur/non haberet supremam potestatem sed ille qui haberet eum iudicare cum maioris sit officium iudicare (ut sæpe dixi) Et hoc idem uult Boni.7.in extrauaganti unam sanctã. Huic autem determinationi a summo pont. tam matura deliberatiõe factæ stare oportere: factoꝝ

.u. Io. an. domi. de sanctoge.in. c. sup eo.de here.in .6.Abb.in.c.lĩas i .5.col.de rest.spo. tex.in.c.1. de sch. in.6.no.glo.in.c. Ad aplice d re iu. eo.li.9.q.3. Cũcti 1.&.2.c.Alioꝝ.& .c.p principalem. Ab.in.c.2. de cle. nõ res. Bellã.in.c. nõ liceat pape .12. .q.2.Car.scti Sixti & Alex.in.c.i istis .4.d.

¶ Conclusio.
¶ Conclusio.
¶ Conclusio.
¶ Conclusio.

.x .d elec.Innotuit d cõcess.p̃b.ppo suit p host.Io.an. .d. Anto.& al.de p̃bẽd.c. de multa glo.&.doc.d cap. mona.ex parte de fil.de p̃sb.ad exurpãdas &.c.pen.& fi.execs.pl .c. uno .li.6.p Io.an.& al i.c.1.d cõstit.in.6.

Canonũ auctoritate monemur. Superuacua itaq; ut hmōi disputatio/& heresim sapiens:uelle statuta & decisa a pont. retractare uel in dubium reuocare diuo .y. Hiero. id approbante. Ait enim ad pont. Damasum scribens cum successore piscatoris/& discipulo xp̄i loquor. Ego nullum premium; nisi xp̄m sequens btitudini tuæ.i.cathedrę sc̄ti Petri cōmunione cōsortior/ sup illā petrā fundatā eccl'as scio:quicūq; extra hāc domū agnū comederit,pphanus ē:Si qs in arca nō fuerit pibit regnāte diluuio & ifra: quicūq; nō tecū colligit spargit.& dū dicit supillā petrā/de Petro ut apte intelligendum/ &nō de xp̄o:de quo nulla fuerat facta mentio in pcedētibus sicut de Petro/q & ipse dictus est petra;ut dictū est supra. z. Idem etiā ad eundē. Hæc est fides papa beatissime/quam in catholica didicimus eccl'ia/quāq; semp tenuimus/in qua si minus perite aut parū caute positū est emendari cupimus a te/qui Petri sedem & fidem tenes: si autem hęc nostra confessio apostolatus tui iudicio comprobatur: quicūq; me culpare uoluerit se imperitum aut maliuolum/ idem etiam non catholicum sed hereticum comprobabit. Debent quoq; aliæ ecclesiæ uoluntatem sequi Ro. ecclesiæ ut .a. Calix. ait/& supra dixi. Illic enim ubi fuerit corpus/ congregabuntur & Aquilę:ut Saluator nr̄ inquit/ & Hier. in priori auctoritate superinducta cōfirmat. Cui & Glo Io. astipnlatur uolens per corpus Romanā/ per Aquilā ecclesias alias particulares intelligi:uerum Concilium ex illis particularibus constat per orbem diffusis. Statuta igitur papæ debet seruare Concilium/ergo apparet papam esse superiorem:quia iuferior habet sequi legem superioris/non e contrario:ut dictū est sępius. ⁋ Ex quibus p; heresim incurrere uelle decisa a pont./& in dubiū reuocare. Argu.25.

⁋ Conclusio.

⁋ Conciliū insuper si esset supra papam posset sine ipsius auctoritate congregari/quod aperte est.b. falsum:ut ex pluribus sanctoꝶ patrū decretis apparet:quinimo generalia cōcilia professione Ro.pont.c. roborantur/ semperq; in constitutionibus per Concilium promulgatis auctoritati papę

.y.24.q.1.qm̄ uet'

.z .24.q.1.hęc est fides.

.a 11.d.c.2.

.b. 11.d.qua.traditione.3.q.6.dudū.2.q.6.ideo &.q.5.mandastis &.c.audita.17.d.p totū.c .16.d. pp̄ter & .c.sextā.c.scā &.c. placuit

deferturːut ita demum sint ratę si ab eo probentur/ut canones ipsi aperte .d. testantur. Præterea .e. Zozimus papa ait Prima sedes unāquamq; synodū sua auctoritate firmauit. Si pont. auctoritas in Concilii congregatione requiritur/liquido constat de superioritate pręeminentiaq; pont. Nullo enim in actu cuiusuis auctoritas requiritur/nisi foret ille superior/& ita iura tū .f. ciuilia/tū canonica statuere. Poterit etiam illud postq̄ fuerit congregatum alio .g. trāsferre uel dissoluere: ex quo Conciliorū reuocandorū solus potestatem habet. Vna enim quę queres per easdem causas dissoluitur/per quas .h. nascitur: Dum tamen ex tali re manifestum ecclesiæ scandalum non sequeretur. Neq; uero Ro. pontifices a Concilio auctoritatem primo habuerunt/sed a xp̄o eis in persona Petri concessam: quam postmodum Cōcilia ipsa approbarunt diuinæ maiestatis iudicium approbantia: diuinamq; sequentia uoluntatem. Facto quippe p̄stiterunt quod xp̄s ipse fieri mandauerat. Sedi enim Rom. ut ait .i. Syma. primū Petri ap̄li meritum deinde secuta iussione domini Conciliorū uenerandorū auctoritas singularem in ecclesiis tradidit potestatē .i. traditam approbauit Dominicam iussionem secuta/cui & .k. Anacletus adstipulatur inquiens. Sacrosancta Ro. ecclesia ab ipso dño nō ab apostolis primatum obtinuit/& infra: Licet omnes essent ap̄li/Petro a dño tñ cōcessū est: & ipsi inter se uoluerūt id ipsū ut reliqs oibus p̄esset ap̄lis/& cephas .i. caput & principatū teneret ap̄latus. l. Alex. ēt. Relatū est ait ad huius sanctę & ap̄licę sedis apicē/cui sūmarū dispositiōes cāꝝ & oiū negotia ecclesiaꝝ ab ip̄o dño tradita sunt quasi ad caput ip̄o dicēte. Tu es petrus. &c. Et .m. Gela. nullis synodicis cōstitutionibus sed xp̄i uoce dicit Ro. eccl. cęteris p̄latā. Dici ēt pōt papā/si de occulta heresi ꝓbabili tñ accusaretur/primo debere rogari ad Conciliū congregandū: ad eūq; illius cōgregationē spectare/ qa iure suo añ heresis detectionē & cōdēnationē nō est priuandus/neq; illi obediētia subtrahenda/ut sacri Ca. u. uolūt. Cū itaq; cōcilii cōgregatio ad Pōt.

.d .25.q.1.§. his ita de elec. c. significasti.
.e .25.q.1.c.1.
.f .l.1.&.l. obligari .§. tutor .ff. de auc. tu .l.1.& p to tū. C. eo. instit. eo. no. bar. in .l 1.§. si plures. ff. d exercit & in .l. si quis in .§ iussu de acq. her. no. d. ant. & cano in. c. cū cōsuetudinis de consuet.
.g .glo. in .c. ubi in princ. d elec. l. 6 de elect. significasti per doct.
.h d reg. iu. c. 1. in antiqs & eo. ti. l. 6 nil tā naturale. ff. eo. l. nihil.
.i. 17. d. §. hinc ēt.
.k. 12. d. in nouo 22. d. c. 2.
.l. xi. q. 1. relatum
.m. 21. d. c. quāuis
.n. 8. q. 4. nonne .c. 1. & .2. cū ibi no. ut lite. pend. §. de clericis 17. d.

¶ Conclusio spectet priuari priuilegio hmôi nô debebit. ¶ Ex quo iferť ꝙ in cã heresis proprie primo cõgregatio Cõcilii ad ponť. ¶ Conclusio specta: ex quo interim habeť pro papa. ¶ Infertur & aliud non esse illi obedientiam interim subtrahendam/ut dicam ¶ Correlariũ. proxime. ¶ Ex quo sequiť illius potestatem in nullo inte- ¶ Conclusio rim minui. ¶ Ex supradictis infertur papã posse Conciliũ dissoluere uel alio trãsferre nisi manifestum ecclesię scandalum immineret. ¶ Argumentum .26.

.a. 40.d.si papa. ¶ Vlterius ad premissorum robur .a. Beni.papæ martyrisq; sñia in medium adducitur nolentis papã posse ab ullo mortalium prter heresis causã redargui: quæ auctoritas ls ab omnibus tum Theologis tum canonistis ad hoc soleat allegari, uerum tamẽ (pace illorum dixerim) hoc ibi non satis clare probatur. Verbũ.n. redarguere & reprhendere synonima sunt: quę potius uerbalem ꝙ̃ actualem castigationem & correctionẽ significãt. Vnde paulus petrum rephendit/ut ait .b. Hierony.& paulus ad Gala.2.c. Restitit petro in faciẽ ecclesię/quia rephensibilis erat.& tamen non ꝓpterea condẽnatus est petrus.unũ Beatus Thom.in .4. dist.19. .q.2.argu.2.ad fi. Dicit ꝙ subditis lꝫ pmittatur quãq; prelatum rephendere/ non tamen illis pmittitur condẽnare: uerum ad ipsoꝝ superiorẽ est recurrendum: quod si dic ť redarguere seu rephendere idem importat ꝙ accusare/ hoc ẽ falsum: quia ab .c.Eusebio papa ut diuersa ponuntur. Preterea Beni. non potuit per se legẽ facere qua successor ligaretur/ nisi decretũ suũ ueteris uel noui testamẽti foret auctoritate suffultũ/quia par in parem nõ habet impium. Nihilo minus cõmunem opinionem tam Theologorum/ ꝙ̃ canonistarum uerissimam puto/sed ex aliis infra latius deducendis: Secundũ quam est ibi casus, ꝙ extra causã heresis papa a concilio iudicari nõ potest. Si .n. in causa heresis cõciliũ est iudex papę/ut doctores uolunt communiter/& Bonif.dicit illum a nullo mortalium preterꝙ̃ i causa heresis iudicãdum. utiq; nec a cõcilio in alia ꝙ̃ in hęresis causa iudicabi-

.b. 2.q.7. paulus petrum.

.c. 2.q.7. Oues ꝙ̃ &.c. prę sumunt.

tur ut exceptio bona sit/atq; de.D. regula. Neq; enim bona est hęc exceptio. Omnis homo currit pręter asinū. Vnde'cū tex. ille de Papa loquens dicit. Illius culpas pręsumat redarguere mortaliū nullus/nisi a fide deuius depræhēdatur. Igitur extra casum fidei a nullo mortaliū :& sic a Concilio minime poterit iudicari: Etiam si crimen notoriū foret & manifestum/ac totam ecclīam scandalizans: quia dictio illa nisi in pręfata auctoritate apposita in casibus non exceptis .d. regulam firmat: ex quo tollitur responsio Abb. siculi/& nō nullorum uolentium Bonifatii auctoritatem loqui in negligente pontifice & non faciente/non autem in cōmittente uel facinora perpetrante/quorum diuersa est ratio. Dicitur enim ibi si inutilis & remissus suis in operibus depræhēdatur illius culpas redarguere pręsumat mortalium nullus Pro manifesto itaq; crimine damnari nequibit cum depræhensus in crimine de iure manifestus criminosus .e. nuncupetur. Pręterea simplex negatio/uel non factum nihil .E. ponit neq; est sub genere entis/nō potest ergo dici manifestum. Item hoc contra pręmissam auctoritatem esse uidetur/dum dicit ibi si papa inutilis & remissus in suis operibus depræhendatur Opera quipe facientem presupponunt nihil uero facientem minime possunt cōpræhendere quia hic non dicit operari: opus uero actuale exertitium significat: quod non facienti minime potest conuenire. Peccata igitur/quæ in operando consistunt/textus ille narrare uidetur. Et dum dicitur/ inutilis & remissus in suis operibus. &c. Dico q; inutilitas ista ita potest ex prauis operibus / sicut utilitas econuerso ex operum bonitatate in Christianum populum redundare. Potest etiam dici negligens facere per accidens / non corrigendo subditos delinquentes quia ut inquit .f. Gregorius: Pastor qui delinquentes non corrigit/tacendo occidit: & secundum ciuiles .F. leges non faciens ad quod tenetur contra illud dicitur facere. Et Iohannes papa ait .g. Culpam facientis habet: qui quod

.D. l nā q; liqde .§.fi.đ.penu.leg.

.d.C.đ transac. l. actiōe &.ibi bar. bal.& moder.ff.đ pact.l. nisi.

.e. ff.đ fur.l.4.& ibi Bar.no.doct. đ iudic.c.cū non ab hioe

.E. glo.&doc.i.c. bōe pmo đ elec. no.bla.in.l. đ qb⁹ i.23.col.ff.đ legi.

.f. 43.d. ephesiis. .F. ff.đ. Reg.iu.l. q nō facit & q in fraud.cō.l.i fraud not. Bal.in.l.đ q. b⁹ đ ldg.i 23. col. .g. 86.d.culpam.

potest corrigere negligit emendare/ Et rursū/ qui crimina
.h. 23.q.5. ꝑterea. quę potest emendare non corrigit ipse .h.cōmittit:& dicet late in replicationibus ad responsionem aduersarioꝝ. Ois quoq; negatio de iure in implicitam affirmatiuā potest .i. resolui. unde siue ex facto siue ex negligentia sua papa uniuersalem ecclesiam scandalizet trahendo populos innumerabilis in interitū/quod scandalum apparet esse grauissimū a nullo mortaliū iudicari poterit/ nisi a fide deuius dephendatur: quod uerbum uidetur innuere/ ꝙ nisi per manifesta hęresi possit accusari:contra Glo.Ioan.ibi &sequaces qa nō dicitur dephendi/ nisi manifestus criminosus(ut modo dixi) Bonif.itaq; tex. unum fidei casū includens ad papæ damnationē cęteros uidetur .k. excludere. Impossibile est etiam papā de crimine notorio uel manifesto uel incorrigibilitate posse ab aliquo mortaliū seu ab ipso Concilio condemnari ob defectum iurisditionis uel potestatis contra ipsum. Aut enim dicis ptātem hanc a Christo Concilio attributam:& hoc est falsum/& nullibi scriptum reperitur:& qđ sanctoꝝ patrū decretis sancitū non est superstitiosis adinuētionibus non est præsumendū:ut sacri Canones .l. tradunt. Si uero a Conciliis datam affirmes/neq; hoc etiam factum legitur/neq; possunt quicq̄ contra Papam superiorem suū statuere dempta heresis causa:quis etiam Conciliis ptātem hanc legitur tribuisse ? unde illam sumpsere ? num a seipsis quod dictu est ridiculum utriq; contrarium .M Quippe nemo potest sibiipsi iurisditionem tribuere:inter dantē enim & accipientem opꝫ ut sit distinctio/ut est hoc de iure clarissimum. Porro si a summis pont.dicas fuisse concessam conciliis hmōi ptātem:& hoc esse non potest/quia legem condendi facultatem papa non habet/qua successor ligetur:par quippe in parē non habet .m. imperiū. Non potuisset ergo Bonif.uel quiuis alius Pont.statuere papā pro notorio crimine condēnandū cū papa diuinę tm̄ legi .n. subiiciat. Pręterea si notoriū crim̄ simoniæ uel alterius crimis cuiuscūq;

.i.de renunt.c.sup hoc & ibi p.d.Anto.no.glo.& doc. in.c.bone.1. đ ele.

.k. de ꝑsumpt. nō ne. ff. de iud. leg. cū ꝑtor.C. de procura.l.maritus.

.l. 2.q.5.Cōsuluisti de translat.ꝑl. .c.Inter.

.M. de insti.c.fi.ff de tut.& cu.da.ab his.l.ꝑtor de baptis.c.debitū.ff. de arb.l. sed & si.§.2. .m. de elec.Innotuit cum sim.

.n.9.q.3.Alioꝝ & .c.facta.

ꝑter heresim nō pôt in uiā exceptionis oppositū pont.promotionem a duabus partibus Cardinaliū factam ullatenus impedire: ut est cōmunis .o. Canonistaꝝ & Theologoꝝ senten ia/multo minus contra pontificē iam factum/& pro tali habitum & ueneratū poterit in uiam actionis deduci; quia cui denegatur exceptio mnlto magis & .p. actio & turpius eiicitur q̄ non admittitur hospes / ut iura dicunt cum ciuilia/ tum .q.canonica. Cristus etiā math.23.c.super cathedram inquit Moysi sederunt scribę & pharisei;que uobis dicunt facite/Secundum opa eorum nolite facere/ Ecce ꝙ iubet obediri prelatis etiā notorie/ peccantibus sanā tñ doctrinam populo predicantibus/ opera.n. illoꝝ notoria erant/ex quo ab iis palam fiebant mala insup cum a cristo repræhendebant/& tamē illoꝝ doctrinę dicit esse parendū sic & fortius papę q̄uis malę uitę ex quo doctrinam dat fidei conformē erit obediendum. Ex quibus apps Io. Glo. contrarium uolentē male dicere/& canonem Gelasii ab eo allegatum loqui in inferiore a papa/quia papa dicit nō esse toleranda facta ab aliis ecclesiam scandalizantia/ quorum diuersa est ratio quā in papa: qui nullius nisi dei potestati subiicitur/ & dato ꝙ loqueretur in papa non posset cōstitutio ab illo facta successori preiudicare ut proxime dixi/ & contra illam Glo.tenet Petrus de Pau.in .4.sententiaꝝ & Beatus Thom. eo li.d.19.&.24.ubi dicit a deo tantum iudicandum. Augu.de ancho.in suo tractatu de potestate papæ. An.t Arch.flo.in.4.parte suæ sūmæ ti.23.dū tractat an papa pro quolibet crimine possit deponi. Card. scti Sixti. & Card.r.Alex.s.Host.Io.an.& Ant.de bu.canonū interpretes eximii uolentes pro nullo crimine q̄uis grauissimo & notorio ꝑter hęresim posse sumū pont.cōdemnari/ q̄uis .t.dicāt decet Papæ ecclesiam scandalizanti non esse parendum/ imo resistendum. Quare autē in causa heresis possit cōdemnari non in aliis criminibus/cum nonnulla sint crimina heresi grauiora:ut odium dei/blassemia/& alia id ge

.o. de elet.c.licet glo. 79.d. si qs pecunia.
.p. đ reg.iur.l.cui damus & de suppliciebus.l.1.§.qđ ait .q.de iu.iu.c.quēadmodū.ff.de his qui sunt sui uel al.iu.l.pře furioso

.r. in .d.c. Si papa &.15. d. in principio.
.s.de conces. pb.c ꝓposuit.glo. in.c. .1.de renunt. in.6. .t. Inn.in.c.inquisitioni de sen.exc. & i .c.q̄to đ cōsu.

nus enumerata. Per beatū Thom.2.2e.q.24.ar.2. Maius ꝑterea dānū affert tyranidē exercēs i subditosq; crudelis existēs/ ac bona illoꝝ diripiēs/adulter/icestuosus/ homicida/ & alia id genꝰ facinora patrās īnumera/q̄ hēticus q lʒ i uno fidei articulo peccet/aſs tn̄ uitā mitē ducat nulliq; noxiam. In hoc magna iudicio meo difficultas uersatur.lo.nāq; .u. Glo.quē maior canonistaꝝ pars sequitur asserit papā hereticum statim excōmunicationis sniam incurrere/ut cęteros hereticos ipsoq; facto dignitate pontificia spoliatū ac quolibet catholico minorem effectum/cui sententię Tho.in.4. sententiaꝝ.d.19.q.2.ad fi. scd̄m nōnulloꝝ opinionem adherere uidetur:Contra quā facit/quia pene a iure hereticis inflictę cum sint ab homine papā non ligant: ut supra dixi: Quare alia pōt urgentior rō assignari/quę talis existit. Nā ptās data Petro cū in fide fuerit principaliter fundata: quia caro & sanguis non reuelauit tibi/sed pater meus.&c. Et super hanc petraʒ.&c.Math 16.Et pro fide Petri xp̄s .x. orauerit Lucæ.22.Inq; eo fundamentum fidei stabiliuerit: ut inquit .y. Ambrosius.Incidens autem in heresim a fide deuiet/extraq; ecclesię membra illiusq; unitatem constituatur:ut inquiunt .a Canones:qui fieri potest/ut eius sit caput cuius non sit membrum? Intus enim ecclesiā & extra simul esse nō pōt:ut btūs .b. Cypri. affirmat. q; si dicatur nō esse oīno infidelē pp baptismi carecterē indelebilē:& ꝑ consequens aliquo mō intra ecclam/cū hereticus ēt possit sacramenta in forma ecclę ministrare:ut Theologi canonistęq; .c.affirmant.Rn̄deri pōt q; caracterē inuitus retinet fidem aūt uoluntarie ab se abdicat qd pōt/sola.n.uolūtate qs fit .D. hereticus & infidelis: quo fit ut id qd principalr rōe fidei pont.datur ab se ēt tacite abdicare uideat:ipsaʒ.s. ptātem pont. oibus in persona Petri datā pp solū fidei fundamentum:quo deficiente & ipsa potestas eidem competens opʒ ut corruat:quia deficiente causa finali concessiōis factę Petro & successoribus debet cessare effectus uʒ ipsa cō

.u. 24.q.1.c.1.

.x. 21.d.c.2.

.y. 50.d. Fidelior

.z. 24.q.1. audiuimus.c. memor.c. dicimꝰ.c.qm̄.c.pudenda & seq. &.c. qcūq;.8.d.quo iur̄ 93.c.qui petri.
.b. 24.q.1.dicimꝰ
.c. 1.q.1. sacramēta &.c. extra.24.q.1. Miramur. btūs Tho.in.4. sent.d. 19.&.13.no. i .c.2. de pen.in.6.
D. 19.d.anastasiꝰ.

cessio:ut iura .d. uolūt. Item sicut papa pōt exp̄sse uerbis papatui renūtiare/ut Celestinus .e. decreuit/Ita debet posse & tacite/quia taciti & expressi in hoc idem est iudiciū: quippe tacita renuntiatio eandem quaꝫ expressa de iure uim .f. habet. Quin immo dicunt Canones plus esse facto ipso/ꝙ uerbo renūtiare: Papa igitur abiurando fidem suæ potestatis fundamentuꝫ atꝗ originem: Potestatem quoꝗ ipsaꝫ abiurare uidetur. Cum enim ea nihil aliud sit/ꝙ ius ligandi & soluendi cuius hereticus omnino est .g. incapax tacite illaꝫ abnegare censetur. Regula siquideꝫ iuris est naturali ratio ni ueritatiꝗ inixa dicēs/ ꝙ eligens unum ex contrariis alteri renūtiare .h. uidetur: & sublato principali fidei fundamento accessorium illi inherens destructum .i. uidetur Et secundum aliquos prędicta procedunt in Papa in heresiꝫ damnatam incidēte inꝗ ea perseuerante. Contra premissa tamen uidetur facere quod de Marcellino .k. legitur: Qui licet fidem abnegauerit papatu tamen minime dicitur fuisse priuatus/sed ab omnibus episcopis absolutus. Igitur uerum non est Papam propter heresim papatū ipso iure amittere .l. Doctores præterea dicunt/papam corrigentem se statim dignitatem pontificiam retinere. Ad hęc secundum Io.M. Glo. potest responderi/primo ꝙ metus mortis/ qui etiam constantem uirum quemlibet mouisset illum/excusauit a pena priuationis ipso facto incurrenda: licet autem debeat quilibet omnia mala pati potius ꝙ malo .N. cōsentire: hoc tamen peccatū intelligitur qui apud deū metu peccans non excusat/quanꝗ beneficiū ecclesiasticū ex iuris benignitate retineat qui per metum .n. apostasiam incurrit. Vnde papa nō debet esse deterioris cōditionis ꝙ alius. Cōtra qđ tū facit/quia ut ait .o. Hilarius grauiora facit peccata sublimitas peccantiū/& Chriso. Hō xp̄ianus pp duo fortiter cadit i peccatū/aut pp magnitudinem peccati uel altitudinem dignitatis/& Symachus. Vilissimus quisꝗ pudandus est/nisi p̄cellat scia & sanctitate q est honore p̄stantior.

.d. de appel.c. cū cessāte ubi p doc. .l.2.§.fi. & ibi per Bar.ff. de. donat. no.Cy.& Bal. i.l. gn̄aliter.C.đ. episco.& cle.
e. đ renū li.6.c.i.
.f. de off. del. c. gratū de appel.c. dilecti prio cū gl. &.c.sollicitudinē in fi.tex. aptus. & ibi glo.& doc. in .c.3.de his ꝙ fiunt a maio.par.c.c. fi. & ibi glo. de uita & hon.cle.
.g. 24.q.1.c.acatius.c.audiuimus.c quicūꝗ.c. dicim⁹ de pen.d.1.Verbū
.h. ff.de inoff.te. .l si suspecta .§. r. ex.l.mater no. gl. in.d.c.3.đ his ꝙ fi. a ma.par.c.
.i. de reg.li.6. Accessoriū.&.ff.eo.l cū principale cuꝫ uulgar bus.
.k. 21.d.c.nūc aūt
.l.glo.in.d.c.si papa Vgol.&.alii.
.M. in.c.nūc autē 21.d.
.N. qđ metrus cā .c. sacris.
.n. 50.d.pb̄ros.
o. 25.q.1.nulli.40 d.hō.1.q.1. uilissimus.

Vnde poteſt & aliter reſpouderi/ꝙ licet Marcellinus fuerit ipſo facto per abnegationem ſuam ſm̄ premiſſa pontificia dignitate priuatus/ſuam tamen ob pen tudinem Epoꝝ ſynodus uenerando/illũ ut papá uidetur tacite in pont. reelegiſſe/maxime quia in habentibus ſymbolũ facilior eſt .p. tranſitus propter præcedentis pontificatus reliquias quę licet de facto/in illo tamen adhuc uigebant. ꝙ ſi dicas nullam ibi reelectionis hmói mentionē apparere/ dico illaꝫ ſatis ex facto ipſoꝝ conſtare dum illi ut pont. detulerunt illius etiam caſum miſerati/qui metu mortis peccauerat:unde plus eſt facto aliquid demonſtrare q̃ uerbis / ut tum leges / tum .q. Canones hoc aperte teſtantur. Quare ſi collegium Cardinaliũ unanimiter ſponte & libere ſede uacãte aliquē intronizaret/& ut Pont. nulla electione pręcedēte uenerarẽtur: Quis dubitaret quin ille Pont. r. eſſet? utpote ſpiritus ſancti inſtinctu electus: qui oēm humanam ſolemnitatem diſſoluit/ut ſacri aiũt doctores qppe q̃ ſpiritu dei agunt/nõ ſunt ſub lege ut ait .R. apoſtolus. Hęc.n. realis eſſet electio & maioris efficatiæ q̃ uerbalis/ eo magis quo magis facta uerbis anteponenda uidentur: uerba etiã ſunt/ ut .s. Phũs ait. eoꝝ quę ſunt in animo paſſionũ notę:ex quo igitur de aĩo conſtat fruſtra uerba requiruntur/ quia uerba intẽtioni non intentio uerbis debent inſeruire/ ut ſacri inquiunt .t. canones. Quáobrem prẽs illi ſpiritu ſancto ducti Marcellinum ut papã uenerantes in pont. reelegiſſe uidentur: unde & papa ſi corã omnibus Cardina. erroem ſuum confeſſus ab eiſdem pro papa uenerarẽtur; eſſet idem dñdum/ꝙ dictum eſt de Marcellino. Poteſt & aliter reſponderi ad cõtrarium/ quod licet quantũ in ſe eſt/uideatur pepatui renũciaſſe damnatam hereſim incurrens: quia tam̃ eo tempore nõ dum emanauerat conſtitutio Celeſtini/ uolentis papã poſſe papatui libere renunciare: quod idem importat/ꝙ nullius .u. licentia requiſita poterat dubitari an talis renuntiatio teneret a ſolo pontifice facta/&uidebatur non ualere

.p. ff. de rei uen. .l. in rem. §. itē q̃cunq; Ariſt. de. generа. & corru. li. 2.

.q. ff. de legibus .l. de qbus no. glo .in. d. c. 3. de his q̃ fiunt a ma. par. c. ubi plene habetur .r. Hoſtl. d. Ant. & alii i .c. licet. d. elec.

.R. de regul. c. licet.

.s. 1. pieremias. ff d̄ ſupel. lec. leg. l. labeo.

.t. d̄ apel. ſecũdo requis .ff. de adimẽd. leg. l. 3. in fi. cum ſim.

.u. d̄ ꝑbē. in. 6. c. licet eps & cle. du dũ d̄ ſepult. i uerbo libere.

quodq; ecclesiæ suę sponsæ deberet interuenire consensus
unde cum non fuerit ab episcopis noīe ecclesiæ acceptata
constat Mercellinum remansisse papam tacitamq; illius re-
nunciationē minime ualuisse/ q̄ secus nunc foret ob cōsti
tutionem prędictam papa damnatam heresim incurrente
Et lz opinio Ioan. & sequatium sit magis cōmunis/ & per.
p̄missa satis de iure substentabilis,uidetur attamen rigoro
sior. Vnde alii dixerūt quod non ipso facto papa ob here-
sim papatu est priuatus sed priuandus / si in illa obstinate
p̄seuerct. Nam licet iurisditio data papę sit a deo immedi
ate;q̄ tamen huic uel illi detur ex facto hominū pendet eli
gentium .s.& electi consensu/ unde & in disolutione con
iunctionis hmōi factū hominis debet interuenire/quia oīs
res p quascunq; causas nascitur per easdem .x.;dissoluitur:
sed hęc ratio per Anacletū tollitur dicentē .y. Eiectionem
pont.sibi dn̄m reseruasse/ lz electionem illo⁊ sacerdotibus
concesserit.unde dicit ibi Glo.Io. fallere regulam illam in
Ro.pont.quod ad quem spectat institutio pertinet & desti
tutio. quare q̄ propter heresim possit deponi nulla huma
na lege fieri pōt cum ipse sit supra omne ius positiuum pos
sitq; illud ad libitum tollere & .z. moderari. Diuina itaq;
lege opus est que illū in causa heresis humano subdat iu-
ditio. Expressa autem nullibi reperitur: auctoritas .n. sacrę
scripturę dicit solum hereticū uitandū nullam in eum dās
propterea superioritatē/ ut patet ad Titū .3.c.& ad Galath.
.1. Et ad Thessalon .3.&.2. ad Corinth 6. Porro ex diuini
iuris interp̄tatione tantum potest hoc ꝗqnia ut supra di-
xi potestas data Petro & successoribus cum fuerit in fide/
fundata illaq; fuerit finalis causa concessionis hmōi/ ut ex
christi uerbis apparet/eiusdē etiam mens fuisse uidetur ut si
de cessante in pontifice cesset & preuilegium illi ob fidem
concessum;quia iura dicunt q̄ cessante causa priuilegii de-
bet cessere .u.priuilegiū sicut & p abusum & per actum illi
contrariū .x. similiter etiā priuilegiū perditur & hoc suade

.x. de Reg.iur.c.
1.& .ff.eo.l.nihil
tam naturale.

.y. 79.d.c.si.

.z. 9.q.3.cūcta.1.&
.c.alio⁊ de cōces.
p̄bē. proposuit.

collig

.u.l. Titia scio.§.
usuras.ff.d leg.2.

.x. xi.q.3.priuile-
giū d priuileg.c.
si de terra.d cōst.
.c.cū accessissent.

tur naurali iuris dictamine / cui papa etiam subest / ut qui ingratus est dño beneficētia dñica spolief illius serui instar in euangelica parabola a Matheo .c.18 descripti / quem dñs ut ingratum & beneficiis sibi prestitis exauctoratū compeditūq; etiam obscuro ac tenebroso carceri mancipauit. Et ideo Bonif. papa & martyr diuini iuris mentem interpretatus statuit pont. posse de heresi accusari & hoc procedit retento cōmuni intellectu doctorum ad illum tex. Vnde cōstitutio illa papam nō ligat ut decretum papæ simplex: qa par in parem non habet imperiū / sed tanq̄ diuinam legem interpretantis que quidem cum ab omnibus sit recepta / & usu approbata fideiq; causam manifeste cōtineat pont. quē uis ligabit. Potest nāq; pont. diuinam legē .x. interpretari ꝙ si dicas poterit & alius pont. contrariam interpretationem facere / legat Gregoriū dñtem .y. Si ea destruerē quę antecessores nostri statuerunt / non constructor sed euersor esse cōbrobarer. Et .z. Zosimus contra statuta pr̄um condere uel mutare / nec huius quidem sedis potest auctoritas & .a. Nicolaus papa dicit ꝙ Rō. pont. quę bene diffinita sunt retractare non potest maxime in cōcernentibus fidem & ecclesiæ statum uniuersalem / quo casu pont. statuta pr̄itium sequi tenetur: quę .n. ad perpetuam generaliter ordinata sunt utilitatem nulla cōmutatione uarientur / ut inqt .b. pont. Leo. Lex quoq; dicit minime esse mutanda: quę interp̄tationem certam semper .B. habuere. Preterea si infidelitas impedimentum causat in initio quia infidelis est & .C. ineligibilis ad papatū / defici^t .n. fundamentū principale propter ꝙ .f. fides / ergo idem fidei impedimentū ex post facto superueniens debet operari ad depositionē ipsius / quia hęc infidelitatis qualitas contrariatur expresse cōditioni papatus & quando res deuenit ad eum casū a quo non potest incipere debet .c. uitiari / si eadem causa subest per omnia in destructione illius: quę si fuisset ab initio res ipsa minime perfici potuisset. Et ex iis p3 rō quare secus in

.x. d restit. spol. c. lrās d iudic. nouit & utrobiq; no. p canon.
.y. 25.q.1. si ea.
.z. 25.q.1. contra.
.a. 35 q.9. snīa3.
.b. 25.q.1. q̄ ad p̄petuā &.c. sūt quidam & .c. nulli. & .q.2.c.2.
.B. ff. de legibus .l. minime.
.C. doc. in .d.c. licet de elec.
.c. ff. ad .l. aql. l. qa i eū & d uerbo ob. l. existimo & .l. pluribus .§.1. & ibi bar. & doc.

causa heresis q̄ in aliis criminibus in Papa hoc statutū reperiatur/quia fides in formis requirit ad esse substātiale papæ. Mores autem boni uel mali sunt ad bene esse illius. Vnde adulter/homicida/& alia id genus cōmittens facinora superius enarrata retinet fidem informē/ hereticus nō quia cū hæc in animo & in uoluntate consistat/ sola uoluntate illā potest a se adicare q̄rum in se est/statūq; & conditionē mutat factus de fideli infidelis q̄uis inuitus caracterē retineat īdelebilē. Itē sicut pmutationē status psonę ut deptationē uel seruitutē f̄m ciuiles leges ,p̄fana dignitas .d. pditur.ita & pmutationē psonę de fidelitate ad infidelitatē pōtificia dignitas debet amitti/cū infidelitas hmōi dignitati pdictę expsse ꝯrietur. Ex ,p̄xime dictis infert q̄ q̄uis papa incidat in heresim dānatā/nō incurrit ipso facto pœnas a iure cōi ꝯ hereticos ,p̄mulgatas/quia cū diuinę tm̄ sit legi subiectus humāis decretis ligari nō poterit: cū par in parē iperiū nō hēat/ut sępe dixi. Quis āt in cā heresis tūc sit iudex: lȝ doctores .e. cōiter dicant esse Conciliū nullibi/ hoc tñ de iure expresse cautū reperitur. Congruentius uideret dicendum Card. hanc potestateȝ cōpetere/quia cū ad eos spectet Pōt. īstitutio seu electio ad eosdē ī casu pmisso q est heresis ptinere deberet illius destitutio/quia in hñtibus symbolū facilior ē trāsitus/ut supra dixi. Decreta ēt Cano. dicūt destitutionē eidē debere cōcedi cui cōpetit .f. institutio/& q̄uis regula hęc f̄m .g. Glo. in Pont. locū nō hēat/illud est uerū regulariter/ qa papa a nullo pōt destitui / ueꝝ dato casu quo possit deponi: nō uideo rōeȝ cur regula cōis locū nō hēat: & ubi eadē rō idē ius eē pariformiter .h. d3. sed cōcilio nulla reperit data facultas eligēdi instituēdiq; Pont. ergo multo minus Pont. deponendi facultas ullo modo potest dici illi cōcessa: q̄ si Card. aliquā ob causam forent suspecti/ tūc illi qbus de iure antiquo electio Pōt. cōpetebat .i. clerus .s. romanus de hoc deberet cognoscere res .n. de facili ad suā naturā .k. redit. Cōis tñ cōsuetudo obtinuit ita canonicas

.d. Instit. de Capit. diuin. §. 1. ff. .l. 12. & 3.
e. Glo. 2. q. 7. sicut inqt. 79 .d. si duo. 19. d anastasius .15. .d. Sicut.
.f. de here. c. cū ex iniūcto in fi. c. 1. & .2. de capel. mon.
.g. 79. d. c. fi.
.h. ff. ad .l. aquil .l. illud. & de uerb. .l. A tito.
.i. lxiii. d. c. quia & c. ego Ludouicus .c. constitutio & c. sacroꝝ.
.k. ff. de pact. .l. si unus. §. pact⁹ uers. qd & in spē instit. de act. §. fuerat .l. una. §. accedit. C. de rei ux. ac.

sanctiones interpretata ut Concilium universale sit iudex/a qua non est recedendum/minimeq; sunt mutanda quę certam interpraetationem semper habuere/ut paulo ante dixi.

¶Conclusio. ¶Ex supradictis sequitur una conclusio / q papa pro causa

¶Conclusio. heresis tm uel apostasia potest condemnari. ¶Altera/q p nullo crimine manifesto & notorio ecclam scandalizante

¶Conclusio. poterit iudicari. ¶Tertia/q neq; pp incorrigibilitatē pore

¶Conclusio. rit deponi. ¶Quarta/q nulla noui testa.auctoritate expsse cautū reperitur papā posse pro heresi deponi.

¶Conclusio. ¶Quinta q papa pro heresi possit deponi ex tacita iuris diuini mente procedit a sanctis patribus interpretata/ cui interpretationi

¶Conclusio. est standū omnino. ¶Sexta / q papa incidens in heresim damnatam non incurrit ipso factu pœnas a iure cōi contra hereticos promulgatas. ¶Argu.27.

.l. 79.d.c.si. ¶Eiectionem insuper summo pont.ut ait .l. Anaclet. sibi dñs reseruauit:Concilio ergo supra papā ptās non cōpetit dei tm iudicio reseruata.Pręterea si post deum īmedia

.m. 40.d. si papa te est .m. Pont.ergo primus,in eccla:pest itaq; ecclię & for

de transl.pl.c.qto tius Concilio ficte totā ecclam repsentanti. Fieri enim nō

&.c.l3.c.p uenera. potest ut ibi fideles omnes intersint:ex quibus ecclesię ipsi

bilem.§. rōibus q us uerę uniuersitas constare .n. dinoscitur.Si uerae ecclesiae

fil. sint leg. uniuersalis caput summus est pont.habens primatū & prin

n. c.1.§.una d sū. cipatum super totaz eccl.Maior quoq; & superior est oibus

tri.de consec.d.1. ut supra ostendi/& infra latius dicetur argu.45.apparet ma

Ecclesia. nifeste illū maiorem esse Cōcilio ficte ecclam repsentante.

.o. 8.d.ueritate d Fictio quippe ueritati cędat.o. necesse est/ & iuxta pphetae

iu.cal.Cū causam Esdrae iniam p.ueritats uiuit in aeternū. Neq; mirum hoc

.p. c.xi.d.consue uideri debet:cum & xps ueritas sit:ut in Euangelio ipse te

tudo. statur.q. dicens.Ego sū uia ueritas & uita.Io.14.c. Ar.28.

q. xi.d q cōtēpta ¶Videtur insuper absonū fideiq; contrariū/ asserere papā subesse Concilio:Quicūq; enī priuilegiū Ro.ecclae a xpo traditum auferre conatur hereticus censeri debet/ ut Nico

.r. 22.d.omnes.19 pont.indubitanter hoc affirmans ait.r. Non dubiū est quia

.d.ita dñs quisquis cuilibet ecclesiae ius suū detrahit iniustitiam facit/

Qui aũt Ro.ecclesiæ priuilegiũ ab ipso summo oĩum eccl. capite traditũ auferre conaẗ:hic ꝓculdubio in heresim labitur. Fidem quippe uiolat:qui aduersus illam facit: quæ est mater fidei & ipsi contumax inuenitur/qui eam cunctis ecclesiis ꝓtulisse cognoscitur. Sed ut supra probaui ar.21.& dicam latius infra ar.43.Ro.eccl.mater & caput oĩum eccl.a christo speciali priuilegio cõstituta summoq; pont. super omnes mortales uniuersalem militantẽ ecclesiã referentes ab eodẽ sũma iurisditio cum ptãtis.s. plenitudĩe attributa. Dicens igr̃ papam subesse cõcilio aufert plenitudinẽ ptãtis & sic priuilegium illi cõcessum: qui.n.fieri potest ut q alteri subiicitur/ is cẽseatur habere plenitudinem ptãtis uel cui alter ꝑsit ipse caput eiusdem esse dicatur. t. Cõtrarianẗ hęc inuicem manifeste/ uel duo tunc capita ut sint op3. unum pontificis/alterum cõcilii qđ ecclesiasticæ unitati repugnat & a xp̃i fide est penitus alienũ sanctorumq; decretis cõtrarium Duo etiam pastores tunc erunt ꝙ euangelicę ueritati Io.x.c.aperte repugnat dicentis. Vnũ ouile erit & unus pastor.Vna est ꝑterea ecclesia immaculata una columba/ fõs uiuus hortus irriguus/ut in .u cantic. ꝓp̃ba testatur. Vel si unũ caput eẽ affirmes aut illi pareas necesse ẽ /uel eo contẽpto in apertam heresim dilabaris.Firmitatẽ præterea perpetuam & immobilem stabilitatem aufert ecclesiæ ꝯ cõtrariũ afferens.nam cũ papa sit firmamentũ/ & totius ecclesiæ caput ut in argu.43.clarius ostendetur.si foret concilium supra papam posset statuta & cõstitutiones illius infringere/ sicq; pontificiæ sanctiões& decreta infirma essent ac minus stabilia/ut alieno ex nutu ptãteq; pendentia.qđ sanctoꝝ.x: decretis repugnare ac symbolo ipsi manifeste cõtrariari uidetur asserenti unã sanctam ecclesiam. Id uero aliud nihil sanat ꝙ firmam uel stabilem : cuius caput (ut predixi) est Petrus eiusq; successor.Inn.etiã .y. pont.3.asserit a xp̃i ouile fore alienũ qui petrũ & successores magistros non recognosceret & pastores:quod si eccl̃a foret superior nõ dice.

.s. 2.q.6.Decreto &seq.đ auc.&usu pal. Ad honorem 3.q.6. Multum de pẽ.& re. cũ ex eo. in fi.Cle.pastoraľ in fi de re iu.Tho. in tractatu contra errores heret.q.68 .t. 24.q.1. Didicimus cũ glo. i uerbo a se ortus. .u. 5.c.24.q.1. loquiẗ.&.a.oĩbus& .c.didicimus.c.pudenda &.c.scisma in fi. .x. 25 q.1.Generali &.c.seq.2.q.6.q se scit. .y. de maio. & obe.c.solite.

retur papa magister & pastor cum ab illa ipelut supiore de beret regi & moderari q̄ uero ptãtis plenitudinē in totam eccl. militantē papa accepit ultra pdicta p3 / Tū auc̃te xp̄i di
.z. Math.16.c.24. q.1.quodcunq̧. cētis.z.quodcūq̧ ligaueris &c/ Tum rõe. Nā ut supra dixi in.1.argu. pro hac pte adducto ficut in qualibet Rep. euenit in qua necesse est aliquem ponere præsidentē ad quem spe ctet uel p se uel per aliū de quolibet iudicare : quemadmo dum debeat gubernari/debitūq̧ in finem dirigi/ac cōmune Reip. bonū; Id uero fieri non potest/nisi is amplam ptãtem habeat super quolibet de Rep. sententiandi & terminandi q̃liter q̄sq̧ debeat regi / pœnasq̧ ac pmia p cuiusq̧ merito decernēdi: Ita & in Rep. xp̄iana nnū pesse op3 sūmā in cęte ros ptãtem hñte3 ad ea pagēda p q̄ hō in deū uelut ultimū finē dirigat/ nō mō in iis q̄ ad iudiciale forū ptinēt/ s3 ad cōsciē forū spectãtibus/quia utroq̧ mō hoiem in deū ordi nari op3 uelut ultimū finē oiu3 s̄m modū xp̄ianę Reip. cō uenientē/quia hoc pacto ordinauit deus hoiem s̄m ptãte3 ecclesiasticā iudicio psidentis subiicere. Verū nullus talis ē psidens pter papā/qui hāc ordinandi in deū hois potentiā
.A. d̄ regular.c.l3 habeat/quippe q̄ supmā in eccl. dei ptãte3 hēt/ut .A. Inn.3. clare testat. Hēt ergo papa ptãtem sententiãdi de quocūq̧ ad xp̄ianā cōitate3 ptinente in oī casu: in utroq̧ foro/ ue; hii oēs eccl. ul̃s sūt mēbra cōciliūq̧ cōstituūt. Igr̃ de oibus existētibus in cōcilio/& p ɔ̄ns de toto Cōcilio iudicãdi fa cultatē hēbit/quia si hūc/& illū/& illū/& sic de aliis pōt iu dicare & hii oēs sunt totū Concliū: Totū itaq̧ cōciliū po terit iudicare/superiorē igr̃ illo esse app3: cū (ut supra dixi)
¶ Conclusio. minoris est iudicari / nō iudicare. ¶ Ex pmissis infert una cōclusio/q̧ negans plenitudinē ptãtis esse totã penes papã est hereticus. ¶ Argumentum .29.

¶ Sacerdotalis quoq̧ ordo oēsq̧ ecclasticę dignitates a Petro uel Ro. eccl. originē hūisse/tū scrõ; auctoritate mō strat/tū ēt rõe manifeste app3. Hoc primū sacro; Cano. te
a. 11. d. i̅ nono. stimonio cōprobat Ana. papę dictus. a. In nouo testamēto

post xp̄m dn̄m a Petro sacerdotalis cepit ordo/oés q̄ ut.B. .B. 22.d.c.1.24.q.
Nic.Pa.inqt/siue p̄riarche in cuiuslibet apicē siue metropo 1.Rogamus.
lis primatus aut ep̄atuū cathedras uel ec̄clia¤ cuiuscūq̄ or
dinis dignitatē istituit Ro.eccl̄a .b. Lucius ēt & diuus Cle. .b. 80 d.c.1.&.2.
in eandē cōcurrūt snīa3/a qbus .C. Gre. minime dissentire .C. 11.d.c.p̄ceptis
uī inquiēs . Cum nulli dubium q̄ non solum pontificalis
causatio/& ois scrē spei Ro.eccl̄ie & religionis relatio ad
sedē Apost.quasi ad caput oiu3 eccl.debuit referri/ & inde
normā assumere/un̄ sūpsit exordiū .c. Inn.ēt pōt.1.inter ce .c. xi.d.c.si.
tera ait:p̄serti3 cū sit manifestū in oēm Italiā Galliā/Hispa
niā Affricā/atq̄ Siciliā/insulasq̄ interiacētes/ nullū institu
isse eccl̄as nisi quos ap̄lus Petrus aut successores eius cōsti
tuerunt sacerdotes/legāt aūt si in iis p̄uinciis alius Ap̄lus
inuenitur/aut legit̄ docuisse:qd̄ si nō legūt qa nusq̄ inueni
unt op3 hoc s̄ qui qd̄ eccl.Ro.custodit a quo principiū eos
accepisse nō dubiū est.&c.Quinimo & ipsa mr̄ oium eccl.
xp̄i eccl̄a/fidei xp̄iane normā i exordio ab ipsis ap̄lo¤ xp̄i
principibus accepisse a .d. Lucio pa. p̄hibet̄ / qd̄ nō nisi de .d. 24.q.1.A recta
Petro & Paulo intelligere uī .D.Amb.Hec āt eccl.mr̄ oiu3 .D. 2.q.7.Beati.
nō p̄t nisi de uī i intelligi/quia illa est q̄ nō p̄t errare/ neq̄ a
fide deuiare cū p̄ illa dn̄s orauerit s̄m aduersario¤ sn̄iam.
P3 ergo Petrū & Paulū fuisse originē & caput uīis eccl.l3 pe
trus quo ad iurisditionis p̄tāte3 paulū excederet: norma.n. E. 24.q.1.quoties
a maiore dat̄ minori nō eȝ/ut sepe dixi .E. Inn.ēt pōt.dicit
Petrū ep̄alis dignitatis & honoris auctorem fuisse. Beatus .e. 24.q.1.rogam⁹
quoq̄.e.Marcel.huic sn̄ie manifeste assentit̄:dū ait maiora
oīa eclesiastica negocia ad Ro.sedē referenda/ a qua sum
p̄sere principia .Rōe uero id ondit̄ur:Nā dignitates eccle
siasticas aut xp̄s īmediate instituit/aut uniuersalis ecclesiae
aut xp̄s papa generali illius uicario mediante / sed nullibi
legitur illas fuisse a xp̄o immediate institutas ita determi .f. 10.d.c.1.
minate & distincte sed a .f. Petro eiusq3 successoribus/ tu3
quo ad nomen/quia dignitatū nōnulle p̄riarchales uocant̄
prime aliq̄/archiep̄ales seu metropolitane plurime nunc

pantur: Alię eṗales: aliæ parrochiales/ ac multiugis & uariis/id genus/ dignitatū nominibus appellantur/ tum quo ad populum tum quo ad territoriū/tum uero etiam quo ad utrunq; forum spectantia. Hoc & alia ratione cōprobatur quia si ordo predictaꝝ dignitatum fuisset a xp̄o imediate institutus/ non posset a papa alterari uel modo aliquo immutari/quia papa non potest xp̄i ordinationibus .g. cōtraire cuius contrariū quotidie tam de iure q̄ de cōsuetudine seruari uidemus/quia papa non solum cōfirmat omisso archiepiscopo: qui est medius/sed episcopatuum prouisiones dispositioni suę reseruat/ nouas preterea episcopales sedes sepe .h. erigit/ nouasq; creat ecclesiasticas dignitates qđ facere minime posset si imediate eas Christus instituisset. ꝙ autem dignitates hmōi nō sint ab uniuersali ecclesia institutę ut auctoritatem dante patet: quia potestas spiritualis ligandi & soluendi dirigendiq; hominē in ultimum suū finem: qui est deus/non potest ab humana ope largiri/cum munus diuinum existat/ per sacramentū .n. pœnitentię datur gratia/ut dicam in argu.37. Porro gratia hęc donū dei est/dicente .i. Psal. Grām & gloriam dabit dn̄s: op; igitur ut ea a xp̄o tribuatur/uel ab habente ptātem ab eodem. sed uniuersalis ecclesia nō est deus/neq; xp̄s: neq; ab illo potestatem accepit/Tum quia hoc nullibi scriptum reperit: Et qđ sanctoꝝ patrū documento sancitū non est/superstitiosa adinuentione non est p̄sumendum/ut .k. Steph. papa affirmat: tū quia sequeretur absurdū ꝙ papa non posset sine cōcilio uel cōitate xp̄iana beneficia ecclesiastica dignitatesq; conferre: Hoc aūt falsum & erroneum esse quis neget? Ex quo igitur ptātum inferioꝝ institutio non est a xp̄o immediate/neq; ab uniuersali ecclesia/restat ut a xp̄i uicario esse dicatur. Hoc & alia ratione roboratur/nā in unoquoq; ordine in eo in quo residet plenitudo potestatis seu uirtutis originaliter/dependet uirtus oīum in illo ordine subsequentium. Ro. autem Pont. est primus in ordine prelatoꝝ

.g. 25.q.1. que ad ppetuā.&.c. Sunt quidā.&.c. omne &.c. cōtra.&.c. A sanctis.&.25.q.2.c. .2.15.d. Sicut.
.h. 13.q.2.c. ecclesias.16.q.1. felix & seq. de consec.d.1. de locoꝝ cū glo. no. de excess. p̄l.c. sicut & de cōstit. cū accessissent.
.i. psal.83.

.k. 2.q.5. cōsuluisti de transl. p̄l.c. inter.

ecclesię/habetq; in ea plenitudinem ptãtis:ut supra dictum est.ergo ab eo omnes ecclesiasticę ptãtes emanarunt. Hoc ẽt nũ exẽplo Exo·18.& Nũ.xi. cõfirmaẽ/ubi dñs dedisse legitur de spũ sancto/qui erat in Mose.70.uiris ab illo in adiutorium suũ electis/per quod significatur potestas regiminis a summo ecclesię p̃sidente in alios deriuãda:Vñ Dyon in.3.li.celestis hierarch.dicit p prima media ultia illuminari/& in.x.ait oẽs hierarchias ordinesq; omnes esse cõnexos quę cõnexio non attenditur solũ per relationem unã ad ultimum finem/sed ꝑm ordinem distinctionis per primũ medium/& ultimũ ꝑm scientiam inq̃tum irradiatio extenditur procedendo a primo usq; ad ultimũ:ita in ecclesia militante papa per patriarchas Archiep̃os & alios descend[illegible]do usq; ad infimos gradus influit in omnia membra ecclesiæ: Quo circa status curatoꝝ/ut distinguitur a statu episcoporum uel papę / non fuit a xp̃o immediae institutus: neq; quo ad nomina dignitatũ neq; quo ad iurisditionis limitationẽ/sed ab illius uicario(ut p̃dixi) Verũ cũ oẽs eccl'asticę dignitates uniuersalis eccl. mẽbra honorabiliora existãt: Et eędem ab apostolica sede exordium habuerint & originem qui fieri potest ut dicamus illa seu illis p̃sidentis iurisditionem a Pont.habitam contra eundem uelle exercere? Dici posset tunc illud prophetæ.Filios nutriui & exaltaui/ ipsi autem spreuerunt me. & illud aliud. Impinguatus incrassatus est dilectus meus & recalcitrauit. Et quod Paulus apl'us inquĩt.c.9.ad Roma.scribens.Nunquid uas potest dicere figulo cur me ita finxisti. quod & ab Isaia prius .45. ac Hiere.18.c.dictũ reperitur.Igitur multo minus & alii inferiores xp̃ianam remp.& militãtem eccl'am constituentes: quibus omnis interdicta est clericos iudicandi ptãs poterunt summum Pont.condemnare. ¶ Argu.30.

¶ Iurisditionẽ quoq; & uniuersalẽ Papę ptãtem ab ipso xp̃o nulloq; alio habuisse originem/ cũ & auctoritate/tum & ratione euidentissima cõprobatur. Euangelica primum

.L. ind.c.nouit. hoc patet auctoritate illa u3 Tu es Petrus. Et quodcunq̧ ligauerit &c. Et illa alia pasce oues meas &c. L. Inno .ët .3. asserit pontificis ptãtem ex deo non ex hoie dependere. Cõfirmat hoc & aliis cõpluribus supra sępius allegatis. Ar.xi. & pximo supra deducto. Rõe uero id ostenditur: q.a hęc iurisditio uel a papa uel a xpiana uniuersitate/uel a christo dicitur instituta. dici autem nullo modo potest a primo instituta/ qa papa ut uicarius/ & ab alio sibi traditam exercet hmõi ptãte3 quam nec ampliare potest nec .m. restringere ultra modum sibi a dño pręstitu:ũ Qui autem ptãte3 per se habet/ illam potest pro suę uoluntatis arbitrio moderari/ restringere ac etiã funditus abolere qđ uicario nõ l3. Nemo pręterea sibi ipsi potest ullam ptãte3 concedere: qua idem ipse careat .n. Nemo qppe dat quod nõ habet. At papa hãc per se ptãtem habere non potest cum diuinum sit donum omemq̧ humanam superans facultatem/ oẽmq̧ mortalem ptãtem excedens p illam qppe homo ad bene recteq̧ uiuẽdi normam instruitur: Et in deũ qui ultimus oium est finis demũ dirigitur. Etenim pontificia iurisditio ligandi & soluendi in utroq̧ foro ptãtem includit/ & facultatem a poena pro noxa deo debita relaxandi: quę dei proprie est actio propriumq̧ munus mortaliũ nulli p se cõueniens/in dei benignitate foret illis in persona Petri misericorditer elargitum. Ex quibus liquido app3 potestatem hanc a Pontifice minime institutam/ multoq̧ minus & a xpiana uniuersitate/cum istud sit donum diuinum (ut pdixi) nec alicubi hoc scriptum reperiatur. Igitur superstitiosa ad inuentione nõ est .o. presumendum. Nam si diceremus papã habere potestatem ab ecclesia/cum eius sit tollere cuius est cõdere sequeretur q̧ ecclesia posset Papalis dignitatis supereminẽtiã prorsus extinguere: quod omnino est falsum atq̧ hereticũ quiã esset se ipsam destruere/ & unitatem a deo institutam contra sanctorum Canonum .p. decreta penitus abolere & euãgelice scripture aperte cõtraire dñti Io.x.c. Erit unum

.m. đ offic.uica. .c. sua.

.n. 1.q.7.diabertũ ff. đ acq.re.do.l. traditio cum similibus.

.o. 1.q.cõsuluisti

.p. 24.q.1.loquit 16.q.7.sicut.

ouile & unus .q. pastor/alias nõ foret unum ouile nisi unus foret & pastor. Item (u dixi) Concilia a Papa auctoritatem recipiunt. Foret ergo perplexitas dicere sub esse Pont. illi/ cui prestat auctoritatem. Preterea si ecclesiasticæ dignitates non ab ipsa sed a Petro & apostolica sede initium habuere: ut proximo argu. latius hoc probaui/ multo minus & Pontificia iurisditio ab ea dici põt ullatenus emanasse. Restat igitur arguendo a sufficienti partiũ enumeratiõe ut a Christo immediate fundata esse dicatur. Quod & alia probatur ratione per beatum Thom. primo sent. libro adducta .d.17. ubi ait/dupliciter dici posse aliquem ab alio immediate potestatem habere. Vno modo respectu uirtutis/ & hoc modo omnis potestas & iurisditio tam in papa q̃ in quocũq; alio immediate est a deo. Alio modo potest dici imediate haberi respectu suppositorũ agentium siue potestatem conferentium: sic dicitur potestatem quis a xp̃o immediate suscepere: quando inter accipientem ptãtem & xp̃m conferentem non est aliquid mediũ/suppositum. s. a Christo suscipiens / & ptãtem ipsam alteri conferens. Et hoc pacto dicendũ est Petrum a xp̃o immediate iurisditionis potestatẽ accepisse/ cui soli dictum est/ Pasce oues meas; quod prius ei promiserat dicendo/ Tibi dabo claues &c. Math. 16. & Lucę. 22. Cõfirma fratres tuos: & si peccauerit in te frater tuus. Math. 18 quæ omnia ad curatorem ptinent animarũ: & soli dicta sũt Petro/ cui etiam soli illarũ curã legitur cõmisisse. Verum quia impossibile ei erat totius gregis curam agere / ideo illius permisit arbitrio / ut alios sibi quos uellet adiutores eligeret: quibus dominici gregis onus cõmitteret/ prout illius saluti cognosceret expedire. Nec Christus per se nisi unam solam curam ecclesiæ suæ instituit: omnes uero alii apostoli a xp̃o Petro mediante potestatẽ acceperunt/ & ita dicimus papam immediete a xp̃o/ cęteros uero p medium Papę a xp̃o ptãtem habuisse/ & ut ait Petrus de palu. unam ouilis sui curã tm̃ instituit/ quã & uni Petro cõmisit ut uni

.q. cle. ad nostras d here. i glo. i uerbo. ecclię. c. fi. de Bapti.

ouili unus p̄esset & pastor: quod si ita est/ quis dubitet Papæ p̄tātem esse supra Concilium? ¶ Argu.31.

¶ Item aut Petrus fuit constitutus princeps apostolo⁊ a xp̄o immediate/ut supra probaui in.xi.&.xiiii.argu. Aut ab Apostolis si a xp̄o tūc habeo intentum cū inferior teneatur sequi factum .r. superioris/ac illius mādatis obtemperare: Si aūt & ab Apostolis ut .s. Anacle.uerba a quibusdā perperam intellecta uidētur innuere/ dicētis. Cæteri uero apostoli cū eodem pari consortio honorē & p̄tātem acceperūt/ ipsumq; principem eo⁊ esse esse uoluerūt.&c. Tunc omnis eo⁊ iurisditio in eum translata uidetur/ sicut populus Ro. per abdicationem p̄tātis a se in Imperatorē factam/ius suū totum in illum dicitur contulisse/ut .r. ciuilia iura euidēter affirmant/adeo q̄ Ro.populus cōtra Imperatorē q̄ntis pessimum nullam iurisditionē potest amplius exercere. No ergo potest competere oībus Ep̄is in apostolo⁊ locum succedentibus & tanq̄ dignioribus iurisditio contra Papā/quam Apostoli ipsi a se abdicatā totam in Petrū Apostolo⁊ principem transtulerunt/ multoq; minus aliis inferioris gradus in Concilio existentibus. Pro huius etiam ueritatis robore uerba.u. Leonis Papæ in medium afferre non erit incongruum. Ait enim/q̄ si nullo modo recte dici potest ecclesia in qua scisma est. Restat ut q̄m ecclesia nulla esse nō potest ea sit quam in sedis apostolice per successiones Ep̄o⁊ radice constitutā hoīum nōnullo⁊ malitia/etiam si nōta excludi non possit: sed pro temporis ratione toleranda iudicetur nullo modo ualeat extinguere.&c Ex quibus uerbis p3 uniuersalem eccl.in sede apostolica fundatā. Apostolicæ uero sedis caput est Petrus & successores/ut supra probaui: ergo uniuersalis ecclesię caput est papa Petri successor. Patet hoc manifeste ex uerbis paulo superius per eundē leonem positis dum dicit. Etenim cū ecclesia una sit. ut in cantic. dicitur/ una est colūba mea &c. Et sic de uniuersali ecclesia loquens dicit illā in apostolicę sedis radice fundatā. Ar.32.

.r. ff. Mand .l.si. mandassem.
.s. 21.d.In nouo.

.r. l.si.& ibi bal. Saly.& alii .C.de leg.ff.eo.l.nō ambigit ubi Bal. & alii.ff.d̄ orig.iu.l. .2.§. nouissime & .§.dinde Instit.de iure. nat .§. sed quod principi.
.u. 24.q 1.c.pudēda.

¶ Confirmatur ulterius hæc sententia ex .x. Inn.3.aucto ritate dũ ait Ro.ecclesiã super omnes alias ordinarie pt̃atis obtinere principatũ/utpote matrẽ uniuersoꝝ xp̃i fidelium & magistram: Vniuersalis aũt eccl. nihil aliud est q̃ uniuersorum xp̃ifidelium collectio: ergo ecclesia Ro. uniuersalis ecclesiæ mater est & magistra: Igr̃ multo magis supra Concilium ficte ecclesiã uniuersalem referens/ quam impossibile est in eo uere interuenire & per hoc tollitur nõnullorũ responsio ad illum tex. Intelligentiũ Ro.ecclesiã esse dñam & magistram oium xp̃ifidelium quo ad particulares eccl. non aũt quo ad uniuersalem: ex alio capite huius responsionis falsitas liquet: quia tex. ibi reddendo rõem sui dicti quare Ro.ecclesia super oẽs alias ecclesias obtineret principatũ ait quia mater & magistra est uniuersoꝝ xp̃ifideliuꝫ. Et sic idem sunt uniuersalis ecclesia & xp̃ifideles uniuersi: quorũ ipsa est mater: uocatur insuper .y. mater fidei Ro. eccclesia a Nico. Pont. ergo & fideliũ fideles aũt uniuersalẽ ecclesiã constituunt: Igr̃ uniuersalis ecclæ mr̃ dici põt. ¶ Arg.33.

¶ Deniq;/ut inquit .z. Ambr./super Marcum: Et si aliis impetur ut laxent retia/soli tamen Petro dicitur duc in altum hoc est in profundum disputationum: Quid enim taꝫ altum q̃ altitudinem diuitiaꝝ uidere? a. Est & aliud apostolicum piscandi genus s̃m eundem: quo genere soluꝫ Petrũ piscari dñs iubet dicens. Mitte hamum & eum qui primus ascenderit tolle: Hamum iurisditionem qua cæteris apostolis pręfuit intelligens. Patet ergo ex his duobus xp̃m aliis apostolis Petrum uoluisse præferri maioriq; atq; ampliori pręrogatiua insigniri. ¶ Argu.34.

¶ Præterea impossibile est illoꝝ opinionem esse ueram dicentium clauium pt̃atem principaliter datam uniuersali ecclæ non Petro. Et primo pręmitto unũ illud uulgare .b. duas. s. esse claues/unã ordinis/ alterã iurisditiõis. Et primo unum argu. quoad pt̃atem ordinis. Alterũ postea quo ad pt̃atem iurisditionis formabo. Quo ad clauem ordinis:

.x. de priuileg.c. Antiqua.

.y. 22.d.c.1.

.z. 24.q.1.nõ turbat Luce.5.c.

.a. 24.q.1.ẽ & aliud Math.17.c.

.b. 20.d.c.1.

qua cęli ianua apitur per remissionē peccatorū a sacerdotibus factam. Dico illā non esse datam toti corpori ecclesię sic ut singulis eius mēbris dicatur cōpetere/ sed solis sacerdotibus. Hoc tum auctoritate tum ratiōe probatur. Auctoritate primo .c. Ambr. in li. de pœnit. Magistri quoq; in .4. sententiarū. unde Math .8. & Lucę .17. xp̄s ait leprosis ostēdite uos sacerdotibus &c. qui sm Glo. figura erāt sacerdotii in ecclesia futuri. Dn̄s etiā non nisi apostolis sacerdotibus iam cōstitutis inquit/ quorū remiseritis &c. Io. 20. c. Rōe; autem probatur Thomę & Alberti .d. in. 4. sent. post Magistrū quę est talis. Gratia quę datur in sacramētis a capite in mēbra descendit/ ergo solus est minister sacramētorū in qbus gratia datur q habet ministeriū super corpus xp̄i uerū sed hoc est solius .c. sacerdotis q eucharistiam cōsecrare potest. Solus igitur sacerdos erit minister sacramēti pœnitētię/ & cōsequenter solus habet soluendi & ligandi ptātem. Item si talis ptās singulis mēbris cōpeteret sequeretur q nō solum prophanis/ sed pueris etiam ac fœminis data pariformiter censeretur cū & ipsi ecclesię mębra existant: quod est absurdum. Nam idem Thom. D. 13. art. ulti. in responsionibus ad .1. q. eo. li. dicitur/ q sicut in corpore naturali qdā sunt mēbra principalia p quę uirtutes & operationes uitę a principio uitę ad cętera membra decurrunt/ ita in ecclesia sacerdotes & alii ministri sunt quasi membra principalia/ per quos sacramenta uitę populo dispensari debent/ ideo laicis quantumcunq; sanctis sacramentorū dispensatio nō potest competere. Non est data etia; potestas huiusmodi ligandi atq; soluendi uniuersali ecclesiæ siue omnibus eius membris coniunctim. Probat hoc ex proxime dictis; quia si solis sacerdotibus conuenit hæc potestas/ qui sunt pars cōmunitatis xp̄ianæ: quod uni parti tantum conceditur/ cæteris denegatum .f. uidetur. Datur preterea potestas prædicta in sacerdotii consecratione. Dicuntur enim tunc illa uerba Io. Accipite spiritum sanctum; sed cōmunitas ecclæ

.c. de pen. & rem .c. noua & .c. oīs d pen. d. 1. § Nemo.

.d. 18. d. q. 2. ar. 2. in Rn̄sione ad 2. q & .d. 19. q. 1. arti. ul.

.c. de Sūma tri. c. 1. § fi.

.f. de p̄sūt. Nōne .ff. de iudi. l. cum p̄tor .C. d p̄cura. .l. Maritus.

non consecratur neq; sacerdotio insignitur: non potest igitur dici illi ligandi soluendiq; potestatem concessam. g. Bonifatius etiam .viii. inquit sacramentorum perceptionem populo ut uniuersis minime posse cõpetere. Nulla quoq; uniuersitas potest dici uere habere aliquam potestatem in cuius actũ nunq̃ per se potest .h. exire: quia ut inquit Arist. in libro de somn. & uig. cuius potentia/eius est actus: At tota cõmunitas ecclesię non potest exire in actum ligandi & soluendi/ Tum quia solus sacerdos est minister sacramenti pœnitentię (ut prædixi) Tum quia actiones sunt suppositorum ꝟm Aristotelem. Præterea cui non conueniunt uerba Christi/non conuenit .i. dispositio: sed uerba Christi ad Petrum prolata ecclesiæ conuenire non possunt/ut sunt illa: quia caro & sanguis non reuelauit tibi. &c. Et dabo tibi claues. &c. & illud. Pasce oues. &c. cum ecclesia ipsa sit grex pascendus. Et illud aliud Apostolis dictum. Quæcunq; ligaueritis. &c. Et quorum remiseritis. &c. Et accipite spiritum sanctum. Et prædicate euangelium. & alia id genus innumerabilia fere a Christo cum Petro/ tum cæteris Apostolis dicta/sparsimq; ab Euangelistis conscripta: ergo dispositio Christi de clauibus loquens Petro tantum sicut & alia multa Apostolis dicta nequaq̃ possunt uniuersali ecclesiæ conuenire/uelut corpori .k. ficto & clauium huiusmodi penitus incapaci. ꝙ si dicatur posse ecclesiam hanc potestatem alicui sacerdoti faciendam demandare. non obstat/Primo quia fieri non potest/ut possit alteri potestatem concedere/qua ipse careat omnino: Nemo enim dat quod non habet secundũ uulgarem iuris .m. regulam. Item cum ex imperio illius procedit huiusmodi demandatio non sequitur/ꝙ ex hoc consecrandi potestatem habeat propter hoc ꝙ alicui demandaret celebrare/sicuti ẽ uidere in electo uel archidiacono uel aliquo alio prelato non dum in sacerdotio constituto/alicui sacerdoti mandante aliquem a peccatis absoluere/ qui nõ propterea

.g. ď. sentẽ. exco. .c. si snia. § .a. in. 6.

.h. de cler' exco. nun. c. si. c. q cleric'. si. d. seu. su. cõtro.

.i L. 4. §. totiẽs .ff. ď damno infe. .c. indẽnitatibus. .§. pe. de elec. in. 6.

.k. ff. ď. fideiuss. l. Mortuo no. bar. in. l. aut fcã § nõ nunq̃. ff. de pen.

.m. ď Reg. Iu. li. .6. Nemo. ff. eo. l. Nemo. 1. q. 7. Diabertũ. ff. ď acq. re. do. l. traditio.

.n. d.Ant. abb.& alii in.c.Ab.excõi cato.de raptis: & no.i .c.suffraganeis de elect.

dicuntur habere potestatem clauiũ q̃uis ex eorũ mandato ille absoluatur/ut est cõis .n. doctorũ sententia. Ideo Tho. & Bonauen.in.4.sententiarũ.d.19. dicunt solos sacerdotes habere claues. Nec ẽ possibile cõitati cuiq̃ hoc cõuenire: siue coniunctim accipias siue diuisim/quia absonũ est dicere potestatem qua cuiq̃ absolutio datur uel ligatur quis in foro poli ab eo uel eb illis immediate dependere: qui eadem potestate ligantur uel soluuntur: Verũ papalis potestas Petro& successoribus collata extenditur ad ligandũ & soluendum omnes & singulos demilitante eccla: Ergo impossibile est ab aliquo uel aliquibus de ecclesia collectiue uel disiunctim sumptis uel a tota etiam eccl.ptãtem clauiũ Petro datam ut a causa dependere. Et si dicatur papam potestatẽ a Conciliis accepisse: dic hoc esse falsum/ut dixi in ar. 26.

¶ Conclusio. ¶ Ex quo sequitur ꝙ prędicta potestas clauiũ neq; quo ad subiectũ uel fundamentũ in uniuersali eccl.aut clericorum uniuersitate uel sacerdotũ collegio/ut in quodã cõi subie-

¶ Conclusio. cto esse põt. ¶ Sequitur & aliud/ꝙ auctoritas scripturæ de potestate clauis hmõi ligandi& soluẽdi a peccatis loquens de uniuersali ecclesia exponi non potest capiendo ecclesiam pro oĩbus suis mẽbris siue coniunctim siue diuisim;

¶ Conclusio. ¶ Infertur & aliud/ꝙ potestas hmõi nõ est data uniuersali

¶ Conclusio. eccl.sic ut eius mẽbris singulatim dicatur cõpetere. ¶ Itẽ ꝙ illã exercendã alicui sacerdoti demãdare nõ põt. Ar.35.

¶ Nunc superest mẽbrum alterum explicare de ptãte clauis alterius (ecclasticæ inquã iurisditionis) cũ in foro cõsci entiæ/tum etiã exterioris iudicii. Et hanc dico non esse datam uniuersali ecclesię/ita ꝙ singulis mẽbris eius sit data ut singulis. Hęc conclusio manifeste probatur hoc pacto: Inter ecclesię mẽbra omnes tam clerici q̃ prophani uiri/ & feminę/pueri/iuuenesq;/ac senes includũtnr. Hoc apostoli .3.c.ad Galth. scribentis testimonio cõprobatur. Ait.n. qui

.o. de consc.d.4. Nulli.

cunq; in christo baptizati estis/xp̃m/ induistis Et ut scribit .o. Augu.ad Bonif. in Baptismate: quibus efficitur mẽbrũ

christi / sed non omnibus fidelibus est data ptās clauis: q̃a nec fœminis / nec prophanis / neq̧ clericis omnibus/neq̧ etiam Sacerdotibus Parrochia carentibus: ut nota. plene Thom.in.4.d.19. Et dictum est supra/ & de se patet. Hinc eandem ptātem assero minime esse datam toti ecclesiæ/ut uniuersitati siue mēbris eius cōiunctim/quod sic probatur. Nulla ptās alicui uniuersitati siue omnibus membris eius simul iunctis potest aliquatenus cōuenire/ad quam uniuersitatis pars maior inabilis reperitur; ad hanc uero ptātem maior pars uniuersitatis ecclesiæ est inabilis; patet quia cū ex duobus hominū generibus constet prophanoꝝ & clericorum / illoꝝ autē pars longe sit maior q̃ horum. Illi etiā tam secundum leges quam canones .p.iurisdictionis ecclesiasticæ sint incapaces: ergo non poterit ptās hmōi ecclesię cōuenire. Patet hoc de mulieribus/ quibs licet de ecclesię uniuersitate existant hmōi clauis ptās penitus .q.interdicit Mulier quippe nō est subiectum idoneum principatus/ sed subiectionis. Vnde dicit .r.apostolus ad Corint. scribens: Mulieres in ecclesia taceant: non.n. permittitur aliqua auctoritate loqui sed subditas esse &c. In concilio etiā Carthagin.dicitur .s. mulier quamuis docta & sancta uiros in conuentu docere non debet: Cui .t.Ambr. adstipulatur: & Arist.in .3.poly.a.t: q̧ corruptio urbanitatis est cū regimen siue dñium ad mulierem peruenit. Porro incōueniēs uidetur q̧ potestas clauium sit data ecclesię ut uniuersitati siue oibus membris eius; uiri aūt prophani & mulieres qui & christi mēbra & longe maior pars ecclesiastic̨ uniuersitatis existunt a predictæ ptātis participatiōe penitus excluduntur. In qualibet ꝑterea uniuersitate cui aliqđ ius cōcedit omnis ęqualiter ius illud participant: patet/ quia canonici æqualiter se habent inactu cuiuslibet ptātis quam habēt ut collegium; uerum cum oēs fideles: omnesq̧ clerici seu sacerdotes qui in hac ecclesia includuntur quo ad ius ptātis dissimiliter se habeant ut est exploratum. quia aliter nulla

.q. 96.d.bene. de r.b.ec.nō al.c.cuꝫ laicis.
q. de pen.& rem. Noua quedam.
.r.1.ad Corin.14.c
.s. đ conf.d.4.mulier.23.d.mulier.
.t. 33.q.5.mulierē.

fuisset inter apostolos/ nulla inter sacerdotes maiores minoresue discretio potestatis. Neq; Petrus ipse fuisset maior quolibet alio/neq; ipsius caput ecclesię:qđ est falsū/ Igitur necessario infertur uniuersitati ecclesię ut tali.i.oibnsclauis hmōi potestatem a xp̄o minime fuisse cōcessam. Item ubi cūq; uniuersitati/simpliciter ptās aliqua tribuitur nō potest in actum ptātis cōcessę procedere nisi omnibus uocatis legitime/ & nullo.u.coꝝ cōtēpto/At si ecclesię uniuersali in cōi ut uniuersitati fuisset,data ptās|clauis iur.sditiōis/sequeretur ꝙ nec papa, nec alii p̄lati possent exire in actum seu exercicium hmōi nisi fidelibus oībns cōuocatis cuiuscūq; status uel gradus prohanis uel clericis / uel saltem maiori parte illoꝝ quod est falsum / neq; ab ecclesia seruari uidemus:neq; ad concilium fideles oēs uel sacerdotes cūueniūt Neq; papa aliiq; prelati ad execucitionē traditę sibi ptātis cuiusq̄ requirunt cōsensum/ Ergo falsum ꝙ ecclesię in cōi aut toti collegio clericorum uel sacerdotum clauiū ptās dicatur quomodolibet attributa. Preterea si uniuersali eccłæ in cōi / uel collegio omnium clericorum uel sacerdotum data foret potestas hmōi/ sequeretur ꝙ ad maiorem partē uniuersitatis q̄ est prohanorum/uel ad minores clericos uel sacerdotes/ qui sunt maior pars collegii tandem posset deuolui potestas & regimē totius ecclesiæ/ & sic ad minores iurisditio cōtra maiores transiret/qđ est absurdum & sacris Canon.x.percontrariū. ¶ Videtur itaq; ex premissis inferri ꝙ plenitudo potestatis clauium non est data uniuersali ecclesię ut uniuersitati seu in omnibus mēbris eius cōiunctim/ quia si non est data potestas clauium quod est minus Igitur nec potestatis plenitudo ipsarum clauium: quod est .y. maius. ¶ Argumentum.36.

.u. de elec.c.quia pp.&.c. coram.

.x.21.d.inferior. & .c.deniq;.

¶ Conclusio.

.y.ff.de ser.expor. .l.cui.

¶ Regimen preterea ecclesię a Christo institutū est monarchichum:ut supra latius est probatū. In regimine uero monarchico potestatis plenitudo est penes unū .z. principem/non penes cōi:atem prout in polytico/ut probat F6s

.z. 7.q.1.in apib°.

viii.ethic. & .iii. Poly. Ergo talis potestas est penes pont. non penes ecclesiā.si .n. forret penes ecclesiā uniuersalem cum illam ex omniū fidelium collectione cōstare sit exploratum: Polyticum esset regim̄/ non monarchicum/ q̄ns est falsū ergo & antecedens ¶ Argu. 37.

¶ Confirmatur hoc insuper auctoritate .a. Leonis papę dn̄tis. Nil esse ligatum uel solutum nisi quod Petrus ligauerit uel soluerit. Glo. ibi dicit petrus .i. auctoritas Petri. Et sic patet claues non esse penes ecclesiam sed petrum: qa posset & ipsa ligare si penes eam foret auctoritas. Idem etiā .b. Leo alibi dixit. Immunē diuini ministerii qui a petri soliditate recederet de clauibus loquēs: ergo claues penes Petrum/ non penes ecclesiam: quia si essent penes ecclesiā debuisset dicere q̄ qui ab ecclesię & non petri soliditate recederet diuini ministerii immunis esse deberet. Item .c. Symmachus ait uni dictum/ tibi dabo claues/ ergo uni non unitati datę/ ut quidam uolunt. Corroboratur hoc & insuper ex dictis Gregorii ad Mauriciū Imp. scribentis/ Cunctis ait euangeliū scientibus liquet/ q̄ uoce dn̄ica sancto & apostolo℞ principi Petro ap̄lo totius ecclesię cura cōmissa est/ ipsi quippe dicitur. Petre amas me? Pasce oues meas/ Videtur itaq̄ Petro non ecclesię hm̄oi ptās cōcessa. Videtur etiā illi data plenitudo qui totius gregis dominici institutus est pastor/ Is autem est petrus/ ut in superioribus est probatum/ & dicetur infra late .43. argu. Illi ergo potius ptās hęc concessa uidetur q̄ ecclesię quę est grex pascendus a Petro. Imposibile est quoq̄ in qualibet uniuersitate subditos & prelatos in eādem potestatis plenitudinē cōuenire: qa q̄ faceret p̄latus subditus posset destruere .d. Pontifex autem fideliū oiū est p̄latus ut supius dictū ergo &c. ¶ Ar. 38.

¶ Corroboratur etiam p̄missa: quia aut plenitudo ptātis quę ponitur esse in ecclesia/ aut est una & eadem numero: quę est in papa aut alia. Non pōt aūt dici q̄ sit alia/ quia sic essent duæ supremę plenitudines ptātis quod esse nō pōt:

.a. 24.q.1. Manet.

.b. 19.d. ita dn̄s.

.c. 9.q.3. Alio℞:

.d. 9.q.3. cūcta &

.c. p̄ principalem.

Tum quia quod superabundat in unoquoq; genere unum tm̃ est: tum quia pluralitas principantiũ non est. c. bona ẜm

c. 7. q. 1. in apib⁹ Pħum in fi. suę Methaphi. Tum quia duas supremas ptãtes ecclesiæ unitas non patitur: Vna etiam ꝙ sit eadem numero potestatis plenitudo nullatenus dicendũ uidetur; quia si sic, tunc nec Papa esset superior & prelatus ecclesię neq; ecclesia posset dici superior Ro. Pont. quod aduersarii fatenł. Patet hoc, quia cũ sit penes utrũq; ptãs eadem constat ma-

.f. de elec. inotu- nifeste parem in parem de iure imperiũ nõ .f. habere. Et lʒ
it. ff. ad Trebel. l. quidam dicant potestatem prædictam excellentiori modo
ille a quo. §. tẽpe- esse in ecclesia q̃ in Papa inuariabiliter & inobliquabiliter
stiuum. (ut aiunt) Ideo ecclesia habet iurisditionem supra Papam. Hmõi tamen ratio nihil ualet, tum quia falsum præsupponit: quia talis potestas, neq; quo ad subiectum, neq; quo ad formam potest esse in uniuersali ecclesia, sed solum in Ro. pontifice, ut in superioribus est ostensum. Tum quia dato ꝙ esset una & eadem numero potestas ecclesiæ in utroq; sicut in uno subiecto est impossibile itelligere ꝙ ecclesia habeat iurisditionem super Ro. Pont. non econtra. Nec põt circa eandem ptãtem numero in uno & eodem subiecto fieri ut diuersimode & excellentiori modo in uno q̃ in alio capiatur: quia esset perplexitatem adducere dicendo potestatis plenitudinem in utroq; & ꝙ unũ ab altero ẜm hmõi potestatis plenitudinem superetur. ꝙ si dicatur excellentiam hanc & inuariabilitatem dici de ecclesia: quia illa nõ moritur sicut Papa. Hoc nihil ualet, quia penes sedem apostoli-

.g. de. rescrip. li. cam, quę nunq̃ .g. moritur saltem quo ad habitum residet.
.6. si grose & qđ Pręterea dato ꝙ sit excellentiori mõ inuaribiliter (ut aiũt)
no. Bal. in .l. fi. ff. Cum talis differentia non augeat nec minuat ptãtem ipsaʒ
qđ cui⁹q; uni no. non põt ex hoc argui: ꝙ unus habeat iurisditionem super
inno. & doc. in. c. alium: alias qui sanctior esset aut diuturniorem ptãtem ha
cũ sup de cã pis. beret in ecclesia diceretur iurisditionem maiorem habere,
& pro. quod inter errores Ioannis hus est reprobatum. In tota ẽt scriptura non reperitur potestatem hanc ecclesię fuisse tradi

tam/sed contrarium apparet Petro.s. fuisse datā. Igitur hoc minime asserendum uidetur: quia quod non est sanctoru3 patrum decreto sancitum/superstitiosis non est inuentioni bus p̄sumēdū: ut. h. Inn.3. & Steph.5. papa affirmāt. Ar.39.

Praeterea ut colligitur ex uerbis apostoli in epistola pria ad Cor nth.c.12. & ad Eph.6. Potestas clauiū ponitur inter grās gratis datas a xp̄o corpori eccl. distributas. uñ ait de dit quosdam pastores. Gratię aūt gratis datę nō sunt ita da te corpori eccl. q̄ oībus eccl. mēbris sint distributę/sed qui busdam tm̄ aliquę/aliis alię: quia idē Apl's ad Corin .c.12. Diuisiones gratiaꝝ sunt. Idē aūt sp̄us/ubi glo. Hic grās inquit appellat diuersos gradus & ordines/ q sunt in officiis eccl. Et ifra ait. i. Apl's. Posuit quidē deus in eccl. prīo apl'os s̄o pphetas/tertio doctores/dein uirtutes/exinde grās cura tionū/opitulationes gubernatiōēs/gn̄a linguaꝝ. Nūquid oēs apl'i? nūquid oēs pphetę? nūquid oēs doctores? nūqd oēs uirtutes? nūquid oēs hn̄t grās curationū? nunquid oēs interp̄tant? Hęc Apl's q̄si diceret nō. Et ad Ro .12. Postq̄ di xit. Multi in unū corpus sumus in xp̄o/singuli aūt alter alterius mēbra: Sequit̄ hn̄tes donationes s̄m grām/ q̄ data est nobis differentes/siue pphetiā/s̄m rōem fidei/ siue ministerium. Glo. Eccl'asticū hn̄tes in ministrādo glo. assidue siue q docet in doctrina. ¶ Ex qbus uerbis apl'i manifeste infer tur unū/q hmōi grāe nō infundunt̄ oībus nec singulis mēbris corpis eccl. cōicat̄. ¶ Alterū/q grāe tales singularibus mēbris corpis pticulatim / nō aūt uniuersitati aut cōitati mēbroꝝ infundunt̄: qppe cū taliū grāꝝ subiectū capax ne queat esse cōitas. ¶ Ex supradictis quoq3 infert̄ cōclu. q si eccl. ul'is est incapax clauiū est incapax iurisditiōis & ordis p claues significatoꝝ. ¶ Et ex hoc seq̄t̄ Correlariū ipossibile eē illā hr̄e iurisditionē sup̄ papā/q̄ ip̄e careat. Ar.40.

¶ Conualidat̄ insuper hęc opinio tali rōe/Eccl'a uniuersalis s̄m .k. Apl'm ē corpus xp̄i/sed papa ē caput totius cor poris eccl. ut .l. Sym. & Marcel. pōt. inquiūt/ergo erit cap

.h. .c. iter d̄ trāsl.
p̄l.2.q.5.cōsuluisti

.i. de heret .c. cū ex iniuncto.

¶ Conclusio.

¶ Conclusio.

¶ Conclusio.
¶ Correlariū.
.k. ad. eph.1.c.23.
q.5. si uos &.c. de liguribꝰ & ea cā.q .3. pro mēbris .24 q.1.c. aduocauit.c scisma in fi.c. loq̄t̄ .c. ubi. 3.q. 4. Engeldrudā d̄ Sacra unc.c. uno.
.l. 9.q.3. alioꝝ.24 .q.1. Rogamus.

uniuersalis ecclesię cōsequentia patet:si.n.eccl. uħs est unū corpus/ ut tam Apostolus q̄ Beatus Cyprianus affirmat & ipse est caput totius corporis:igitur uniuersalis ecclesię erit caput. Concilium uero uniuersalem ecclesiam representat/ lʒ ficte non uere/ ergo multo magis erit caput concilii:Si caput/ ergo & Dn̄s cum caput mēbris cęteris .M.dn̄etur. .m. Iulius etiam ac Gelasius aiūt totum corpus eccesię in hac sibi obseruatione conueniat: q̄ inde auctoritatē habet ubi dominus totius eccl. posuit principatū. Si ergo totum corpus ecclesiæ quæ dicitur corpus xp̄i debet seruare statuta Ro. eccłæ ut capitis. patet ecclesiam Ro. seu Pontificē ei presidentem/uniuersali ecclesia supioreʒ. ¶ Argu .41.

¶ Pontifex quoq; potest tollere costitutionē cōcilii cōtrarium statuendo/ ut est uidere in cōstitutione .n. Inn.iii. factam in cōcilio generali de non trahendo reū ultra duas (ut appellant)dietas quæ per .o. Bonif.viii. postmodū est sublata. Iura quoq; cōplura antiqua in .p. conciliis uariis promulgata ætatem certam subdiaconatus ordini statuentia/a .q. Clem .v. sublata fuere.Plures etiam canones in cōciliis æditos legimus a pontificibus reuocatos. Legitur .r. Siluestrū canones æditos ab apostolis substulisse/quod & .s. Pelagius & Martinus fecere.Aliiq; cōplures sūmi pont. Constitutiones in cōciliis æditas .t.reuocarunt ut ex sacris Canonibus appʒ perspicue. Qđ fieri nō posset si papa cōcilio esset inferior: quia (ut sæpe dixi) inferior supioris legē neqt infrigere & dictū est aliqd supra argu. 25. Argu. 42.

¶ Preterea aut dicimus Petrū habuisse p̄eminentiā iurisditionis inter ap̄los/ aut fuisse paris p̄tātis cū illis:si primo modo dicas habeo intentū/si alio modo asseras. Dico impossibile esse quod uniuarsalis eccła p̄sit pontifici/ cum .n. ecclesia predicta ſm aduersarioꝝ sniam Ap̄los rep̄sentet/ inq; eoꝝ ius totum succedat utiq; maius ius uel amplius q̄ illi habere minime potuere ;sed illis nullum ius nullaq; iurisditio poterat supra Petrū cōpetere parem sibi in omnibus

.M. de p̄scrip. cū nō liceat .12.d. nō decet.
.m. xi.d.nolite đ cōs.d.1. Basilicas.
.n. đ raptis .c.nō nulli.
.o. đ rescrip. statutū.§.cū uero li.6.
.p.77.d.subdiaconus & se.&.c.ep̄s.
q.Clem.gn̄ale de eta.& qua.
.r. 82.d.c.fi.
.s.34 .d. lector .c. fraternitatis &.c. cognoscamus.
.t. glo.in.c.ubi ī uerbo Cōcilio de elec.in.6.Arch.in .c.1.de cūstit.eo.li glo.& Io.an.in.c. ex parte de cappel mon Cano.in.c. eam.te. de eta.& qual.

cum par in parem non habeat .t. imperium/ Igitur nec uniuersalis ecclesia pōt in pontificē iurisditionē aliquam exercere/nisi dicas eidem maiorē q̄ apostolis ptātem concessam/quod tum rōe caret/tum nulla auctoritate roboratur/ fieriq̧ hoc nō posse stultus quilibet fateretur. Preterea falsum est dicere ꝙ uniuersalis eccl'ia Apostolos representet: quia Ep̄i solum illos .u. referunt & non alii fideles: uerum hii non sunt uniuersalis ecclesia sed quota illius pars etiam parua/ nec illis amplior potestas quam Apostolis potest cōpetere. Igitur. &c. ¶ Argumentum. 43.

.t. de elec. Innocentii.

.u. 68.d.c.fi.psal. .44.

¶ Firmamentum insuper ecclesiæ & fidei fundamētum .x. Ambr. tam in li. Omeliarum q̄ super Marcum scribens Petrum appellat/& de uniuersali eccl'ia loquitur. Et lʒ Paulus apostolus in sua prima Epistola ad .x. Corinth. dicat/ Fundamentuʒ aliud nemo potest ponere ꝑter id quod positum est dn̄s Iesus: tn̄ & Petrus a christo fundamētum appellatur dicente Tu es Petrus & super hanc petram ædificabo ecclesiā meam: Licet alio modo xp̄s/ & alio petrus nūcupetur. Ille. n. quasi naturale seu uniuersale est fundamētum oīa substentans/ Hic autem quasi primus lapis illi adhærens/ & secundum Hiero. Thomæ. Crisostomi/ origenisq̧ sn̄iam petrus cum xp̄o & post christum ecclesiæ est fundamentum. Vnde Aug. in sermone cathedre beati petri inquit. Petrum itaq̧ fundamentū ecclesiæ dn̄s nominauit/ & ideo digne hoc fundamētum ecclesia colit supra quod ecclesiastici edificii altitudo cōsurgit. Hunc .y. Marcellus Papa totius ecclesię caput esse dixit. Hunc Ilerdeñ .z. Concilium/& Gregorius pastorem uocat totius eccl'ię. Dn̄s etiam illum cunctæ ecclesię ꝑferre disposuit: ut idem .a. Grego. affirmat. In petro etiam secundū eundem uniuersalem fundauit ecclesiam. cui Cyprianus martyr adstipulare inquiens .b. Qui Cathedram petri supra quam fundata est ecclesia deserit in ecclesia se esse non cōfidat / ꝙ de Romana non pōt intelligi cum illa sit .B. cathedra petri/

.x. 1.d.c. fidelior .24.q.1.loquitur. .X.3.c.

.y .24.q.1.Rogamus.
.z. 1.d.hi qui altario.§.fi.&.c.seq.
.a. 12.d.c.2.24.q.1 qm̄ uetus.
b.93.d.q cathedrā
.B. 24.q.1.Rogamus de elec.c.fundamenta.§.ne aūt lib.6.

super quã ecclesiã dicit esse fundatã. Op; ergo ut de uniuersali intelligat/q̃ si est in Ro. ecclesia fundata multo magis dicetur fundata in Petro Ro. ecclesię pręsidente/ cũ illa pp petrũ/non petrus pp eam a xp̃o principatũ acceperit / ut in .23. argu. latius est supradictũ. c. Syma. quoq; totius corporis eccl. caput uocat. d. Aug. etiam inquit quis nesciat illum apostolatus principatũ cuilibet episcopatui p̄ferendũ. e. Leo insuper papa summę sedis apostolicę pont. ipsum appellat. Si summus ergo oibus preest. Et Leo ait. f. Cũ beatissimus petrus apostolus a dño acceperit principatũ. Anatherus etiam .g. papa. Et Io. 3. Et Inn. primus principẽ apostolo℞ petrũ appellant: Ecclesia ẽt cãtat. Tu es pastor ouiũ princeps apostolo℞. &c. Sũmus quoq; apostolus a .h. Leo. uocatur. Ro. p̄terea ecclesię primatus diuino munere in bti petri p̄sonã est collatus/ut .i. Leo testat/a quo nec .k. Anac. dissentit. Iulius: uero .l. papa/petrum ait fuisse primũ oium apostolo℞/quod nullo mõ quo ad uocationis ordinẽ põt intelligi: cũ primus fuerit uocatus Andreas/ut euangelistę Io. 2 c. tex. legenti potest dilucide apparere. Restat ergo ut rõe dignitatis ac potestatis primus dicatur. Ro. etia; pont. in eccl. dei sup̄mam obtinet ptãtem/ut .m. Inn. 3. manifeste affirmat. Et l; iuxta beati .n. Cypr. Anacletiq; sniam cęteri apostoli pari consortio honoris & ptãtis p̄diti fuerint: hoc sane intelligitur paritatẽ hanc. s. in ordine & dignitate cõsecrationis consistere/non in potestatis plenitudine/ut beatus .o. Clemens hoc aperte declarat inquiens. Quoniam neq; inter ipsos apostolos par fuit institutio/sed unus p̄fuit oibus. Et pont. p. Anacle. declarat manifestius dicẽs: Inter ipsos apostolos quędam fuit discretio potestatis. Et l; oẽs essent apostoli/petro tñ a dño concessum est: & ipsi inter se uoluerunt id ipsum ut oibus pręesset apostolis & cephas. i. caput & principiũ teneret apostolatus. Alex. ẽt. 2. q. scribit q̃ licet omnibus discipulis parem dominus ligandi atq; soluendi potestatem daret Petro tamẽ pre omnibus & pro

.c. 9. q. 3. Aliorũ.
.d. 2. q. 7. puto.
.e. 63. d. i sinodo.
.f. .24. q. 1. cum beatissimus.
.g. 7. q. 1. Mutationes .8. q. 1. c. 1. xi. d. c. si .2. q. 7. §. his ita uers. Itẽ paulus
.h. 25. q. 1. c. 2. 29. d ita dñs
.i. 17. q. 4. nemini
.k. 22. d. c. 2.
.l. 3. q. 6. dudum
.m. de regular. c. licet.
.n. 24. q. 1. loqtur .u. d. In nouo.
.o. 80. d. c. 2.
.p. 21. d. c. 2.
.q. 24. q. 1. Audiuimus. 21. d. c. 2.

oibus claues regni celorum se daturum promisit. Leo etiam .x. huius inquit muneris sacramentum ad omnium apostolorum officium pertinere uoluit/ut in beatissimo petro omnium Apostolorum summo principaliter collocaret / ut ab ipso quasi a quodam capite sua dona in corpus omne diffunderet. Si ergo petrus fuit princeps & caput apostolorum/fuit utique princeps & caput totius multitudinis fidelium/qui tunc ab apostolis regebantur quibusque illi tunc presidebant/ut est uidere in rege plures in suo regno gubernatores constituente/cui tam gubernatores/quam omnes qui ab iis reguntur regis imperio subditos esse quis dubitet? Igitur episcopi qui apostolorum successores sunt/illorumque iurisditioni subditi fideles omnes pontifici diui petri successori subduntur. Porro cum uniuersalis ecclesia nihil sit aliud in proprio significatu accepta quam omnium fidelium collectio/patet manifeste pontificem uniuersali ecclesię preesse. Præterea si (ut prędixi) petrus uel papa illius successor est fundamentum & caput & pastor totius ecclesiæ/ergo & uniuersalis ecclesiæ quæ idem est quod tota ecclesia Totum enim & uniuersum effectu non differunt. Constitutio etiam in Concilio Lugdunen. .s. a Greg.x. edita Papam Iesu xpi uicarium petri successorem uniuersalis ecclesię rectorem dominici gregis pastorem appellat: qua auctoritate quid potest esse manifestius ad ueritatis huiusmodi probationem. Vniuersalis quoque ecclesia si in petro dicitur esse fundata/ut iura super adducta probant: ergo cum habeat robur a petro impossibile est illam petro uel successori preesse: & per consequens multo minus Concilium ecclesiam representans. Velle autem exponere uniuersalis ecclesię pro uniuersarum ecclesiarum & totius eccl. pro omnium eccl. ut quidam conantur singularem numerum in pluralem resoluentes deliramentum quoddam uidetur/& contra omnes rhetoricæ regulas contraque omnem recte scribendi normam atque doctrinam. leges uero Canonesque omnes salua semper ratione recti sermonis debent .t. interpretari/ atque ea facienda est interpretatio quam a .V. peritis merito reprehendi non possit/& secundum communem hominum intelligentiam.

.x. 19. d. Ita dñs .21. d. c. 1. de elec. c. fundamenta .li. 6.

.s. c. ubi §. Ceterum de elec. in. 6.

.t. ff. de. Auro. & arg. leg. l. plautius .V. ff. d leg. prestam. .l. saluius & d sup pelle. leg. l. labeo & d leg. 3. l libero rum. §. quod tamen cassius.

Preterea neq; illos etiā responsio hec ullo modo pōt defen dere quia cū (ut p̄dixi) una sit eccl'ia in multa mēbra diuisa utiq; ecclesiæ particulares omnes ecclesię uniuersalis unita tem constituunt/sicut plura membra unum corpus efficiūt ut egregie & subtiliter id .u. Cypri. declarat latius p exēpla cōplura/cui & .x. Gela. assentitur uniuersas orbis ecclesias unum xp̄i thalamū esse affirmans. Item si papa est rector & dn̄s oium ecclesiaꝝ particulariū/collectio illaꝝ unū in locum in nullo ipsius habet auctoritatem minuere/ ut uidere licet in rege/qui lꝫ particularibus regni urbibus oibus dn̄etur totius regni dn̄s nihilominus appellatur. Pastor etiam gregis singulariū ouiuꝫ simul/& totius gregis simul pastor uocabitur. Vnde lꝫ ecclesię omnes totius orbis in unū congregentur/si papa singulibus oibus dn̄atur hmōi adunatio illius ptātem alterare non debet. Intelligo aūt dum de adunatiōe eccl'aꝝ loqmur nō de ipsis eccl. corporibus: qđ fatuum esset dicere sed de eccl'aꝝ rectoribus ac p̄latis. Ar. 44

.u. 24.q.1. loquit'
.7.q.1. Nouatian⁹.
.x. 21.d. quāuis.

¶ Preterea Chrisost. super illud .y. Io. ult. Pasce oues meas eximius ait Ap'loꝝ erat Petrus & os discipuloꝝ & uertex collegii/uñ & negatione deleta cōmittit ei prelationem fratrū. Caput autem auctoritatē non habet a mēbris/sed ab eo qui format totum corpus. prōbatur hoc insuper ex tex. math. 18. c. Vbi discipuli dn̄m interrogantes dixerūt: Quis putas maior est in regno celoꝝ: Quod ideo querūt ut Glo. inqt Hiero. quia discipuli uidentes in tributi redditionem ꝙ petrus fuerit dn̄o cōparatus ex equalitate pretii arbitrati sunt ex oibus apostolis petrum esse prelatum. Chrisost. ēt ut deducit Thom. in Glo. cōtinua super Math. sic ait/ Vbi passi sunt aliquid humanis: Quod euangelista designat dicens Accesserunt discipuli ad Iesum dicentes: Quis putas maior est in regno celoꝝ: uerecundati siquidē passionem quam passuri sunt non dicunt manifeste/ Tu petrum p̄honorasti nobis/sed in determinate interrogant/Quis maior est: Quando autem tres p̄honoratos uiderūt petrū/Ioannē

.y. 8.q.1. i scriptu ris & de elect. c. significasti.

& Iacobum in transfiguratione nihil tale passi sunt: sed q̄ñ in unum contulit honorē tunc doluerunt. Ex quibus apparet primatū Petro super cęteros apostolos fuisse collatū: & sic sup totā ecclam quā apsi tunc referebant: Multo igitur magis supra Conciliū illā repñsentans. Argu.45.

.z. ¶ Victor pterea summus pont. Ro. ecclam universalis apostolicę ecclesię sedē appellat. Et .a. Sixtus assentitur inquiens. Si quis putauerit se a pprio metropolitano grauari apud primates dioceseos/aut penes universalis apostolicæ ecclesiæ papā iudicetur .b. Nicol. etiam papa inquit. Decernimus atq̧ statuimus ut obeunte huius Ro. ecclesiæ universalis pont. .c. Inno. etiam .3. ait. Nos qui sumus ad regimen universalis ecclesiæ superna dispositiōe uocati .d. Bonif. etiam. 8. de pont. renuntiatione loquens. Maxime inquit cū se insufficientem agnoscit ad regendam universalem ecclesiā. Patet ergo universali ecclesiæ ex pmissis auctoritatibus euidenter papam pesse. Argu.46.

¶ Confirmatur etiā hæc opinio ex constitutione .e. Clementis. Ait enim. Nos igitur in sancta dei eccl. cui dispo nente dño psidemus/quæ quidē unica est. Ecce manifeste apparet papā universali ecclesiæ psidere. Cū (ut ex superioribus apparet) illa dicatur .f. unica sponsa sine ruga & macula. &c. Nec pōt hic accipi pro universis ecclesiis/cū unica tm̄ esse dicatur: ergo necesse est hoc de universali eccl. intelligere/illi igitur subesse non potest. Argu.47.

¶ Causatum quoq̧ ſm Phum/a quo nec .g. leges discrepant/non debet esse maius uel potentius sua cā: sed a Petro oēs dignitates ecclesiasticę cuiuscunq̧ gradus causam atq̧ originem habuere/ut sacri Cano. attestantur: ut supra latius probatū in .xi. & .xxx. arg. pro hac parte adducto. Fieri ergo non potest ut his seu eas tenentibus possit supra Petrum in uel eius successores uice ipsius Petri fungentes iurisdictio uel potestas ulla cōpetere: q̧ si illis contra papam nō datur iurisditio: multomagis denegabitur prophanis oibus/

.z. 2.q.6. si qs putauerit.
.a. 2.q.6. si quis putauerit.
.b. 23.d. in nomine domini.
.c. d iudi. c. nouit d. c. 1. de renū. li.6
.e. Clem. i. §. nos igitur, de senten. excō.
.f. 24.q.1. loqtur.
.g. ff. d iure codicil. l. qd p manus & de acqui. re. do. l. per hereditariā.

cum illis oi. in clericos exercendi poteftas a iure tñ ciuili/ tū canonico interdicatur:uerú uniuerfalis ecclefia nihil eft al d (ut fępe dixi) q̃ xpianoꝝ collectio;Xpianoꝝ uero oi-

11.q.1. duo. um fm diuũ Hiero.H.Duo funt gña/clericoꝝ unū/laicoꝝ alterū:impoffibile eft igitur uniuerfali eccl. fupra papã iurifditionē cōpetere tã clericoꝝ q̃ laicoꝝ refp.ctu. A.48.

¶ Damafcenus etiam fuper illud Lucæ .7.c. Faciamus hic tria tabernacula.Non te dñs inquit tabernaculoꝝ/ fed uniuerfalis eccl.conftructorem conftituit:fi eccl.conftructor/quo mō ei poteft fubeffe? Pręterea Chrifo. fuper illud Lucæ.22.Ego pro te rogaui.&c.Omiffis inquit alius uenit ad Petrū cęterís platum. Item Aug. tractans illud uerbum dñi Petrus ambulat fuper aquas,Dicit primo Ap fo.1.Petro in ordiue apoftoloꝝ firmo & pcipuo/ in quo figurat eccl. Scrũs Cyrillus ēt fup illo.Tu aliqñ cōuerfus.&c.Cū te principem apoftoloꝝ deputauerim. Rabanus quoq fuper illud.Tibi dabo claues &c.ait.Qui enim maiori deuotione Regem cęloꝝ confeffus eft prę ceteris/donatis clauibus regni cęleftis honoratus eft. Argq.49.

h. ff d acq re do. ¶ Xps quoq Petro dixit.Tibi dabo claues.&c.Hoc uerbū dare de iure dñii tranflationē .h. importat.Si ergo dñium clauiū Petro eft datū claues aūt nō fabri factas/ fed pleniffimam ligandi & foluendi ptātem p illas fignificatas doctores facri intelligunt:impoffibile eft clauiū hmōi dñium & ptātem effe penes eccl. quia aut dices illud effe penes petrū & eccl. infolidum:Et hoc fieri non poteft. quia continet repugnantiam/q eiufdem rei duo fint dñi.i. infolidū.Si aūt dominiū effe diuifim in perfona utriufq affirmes / & hoc minus ftare poteft/tum quia fidei unitati repugnat. Vnam unam fanctã eccl. fymbolus canit/ tum quia nec Petro fup eccl.nec ecclefię fupra petrū poffet tunc iurifditio ulla cōpetere/contra mentem aduerfarioꝝ/ut dixi in.37.argu.Par.n. in parē non habet imperiū.Pręterea nō legitur q xps cuiq claues dederit/uel alteri q̃ Petro fe daturū pmiferit. Dicere

[Margin notes: h. ff d acq re do. et d in- tic.1.l.in hac.§.fic itaq inftit.d actio .1. ff.cōmod .l.fi ut certo.§.fi duo. b⁹ &.ff.uti.poffid .l.fi duo & .ff.de. pca .l. duo & de aqr.pof l.3.§.excō trario ubi p doct.]

esse Petro claues fuisse promissas & non datas/ ut nonnulli asserunt /quibus Abb. siculus in suo tractatu de ptãte papæ adherere uidetur impiũ est atq; hereticũ: Xp̃m enim menda cem faciunt si suam promissioné nõ impleuisset: ut dixi in xi. arg. in fi. Preterea est contra Cano. & maxime ꝙ .k. Aug. sniam dicentis. Petrus qñ claues accepit eccl. sctãm signifi care uř. Pz ergo Petro claues datas fuisse. Ar. 50.

.k. 24. q. 1. quod cũq;. u. d. c. 1.

Pont. pterea solus põt statuta gñalis Cõcilii interpta ri dicente .l. Greg. Quotiens aliqua de uniuersali synodo aliquibus dubitatio nascit̃ ad recipiendã de eo/qđ nõ intel ligunt rationẽ/aut sponte ii qui salutem animę suę deside rant ad apostolicã sedem p recipienda ratione cõueniant. Ergo papa Concilio est superior: alias gestoꝝ in concilio interpretatio ad cõciliũ nõ ad papã spectaret. Inferior qp pe supioris legẽ interpretari nõ .m. põt ita ut eius interpta tioni stetur: quia ille habet auctoritatẽ .n. interptandi legẽ uel canonẽ qui habet auctoritatẽ cõdendi. Argu. 51.

.L. 17. d. nec licuit 10. d. de libellus đ cõcess. pb. dilectus

.m. L. 1. §. siqs. ff. đ appell. i. no. glo. & Bar. in. l. ab exe cutoř i prin. eo. ti. .n. C. de leg. l. fi. .xi. q. 1. §. his ita.

Nauis quoq; Petri sm Ambr. sup Marcũ uniuersalem eccl̃az .o. prefigurat/sicut igit̃ Petrus naui pręest ecclesiam rep̃sentanti/ ita & eccl. p illam rep̃sentate/ Figurãtis .n. & figurati seu rep̃sentantis ac. p. rep̃sentati dispar cõditio esse non debet. sicut in simili dicitur de arca Noe / extra quam mortalium saluatus est nullus; quę & ipsa ecclesię est .Q. typus ita extra catholicã eccl. nullus. q saluabit̃. Ar. 52.

.o. 24. q. 1. Non turbatur. .p. ff. đ off. eius cui mãd. ẽ iurisd. l & si ptor.

Item pro hac parte adducitur illud qđ in passione xp̃i habetur Io. 18. Petrus educens gladiũ pcussit seruũ pont. auriculãq; ei dextrã abscidit ubi Gre. ait. tollit ergo Petrus aurem: quia ipse est qui accepit claues regni celoꝝ / ille. n. cõdemnnat qui absoluit. Io. etiam ult. c. dicit̃. Pasce oues meas: exponit Crisosto. loco mei pręppositus esto & caput fratrum tuoꝝ Argu. 53.

.Q. 24. q. 1. qm̃ uetus. .q. de sũma tri. c. 1. §. una.

Legitur ẽt in actibus apłoꝝ. c. xi. oĩs generis animan tia fuisse Petro ostẽsa tam imũda q̃ mũda/ dictumq; stupen ti illoꝝq; cõmestionem phortenti/Petre occide & mãduca

q̃ ſm Albertũ magnũ alioſq; doct. ſacros cõplures oĩmo dam petri in toto orbe ptãtis plenitudinẽ ſignificare uidetũ & nihil in orbe reſtare/quod in os eius non eſſet intraturũ/ cuiuſq; curam ipſe nõ eſſet habiturus. Si ergo ſoli Petro tã inſignis figura eſt pmonſtrata/ipſi tñ & non aliis plenaria iuriſditio conceſſa uĩ. Ipſe igitur ſuper oẽs alios eſt/ & ſic ſupra Concilium. Pręterea .r. Inno.4. dicit papã habere in ſua ptãte eccleſiã militantẽ: quomodo ergo põt dici eccl'a3 illo ſuperiorem ſi in eius ptãte conſiſtit? repugnare hæc in uicem manifeſte uidentur. Argumentum.54:

.r. c. inq̃ſitionis ĩ de ſenten. exco.

Chriſtus etiã dicendo Petro/paſce oues meas: omnes oues: ut .s. Inn .3. affirmat illius curę cõmiſſe uidetur/ ergo & apoſtolorũ ac epõrũ in eorũ locũ ſuccedentiũ/ cum & ipſi Chriſti oues forent/nec nõ chriſticolarũ oĩum cura petro pariter cõmiſſa dicetur. Quare conſtat tã hos q̃ illos petro fuiſſe ſubiectos. Poſſent plura adduci q̃ curioſioribus relinquo perueſtiganda/ſat eſſe debet principaliora & urgẽtiora in medium adduxiſſe.

.s. d̃ maio. & ob. Solute.

REPLICATIONES CONTRA ADVERSARIORVM RESPONSIONES AD HANC PARTEM.

Ed quia opinioni prædictę pleriq; perperam aduerſantur: ut Abb Siculus & Lud. Ro. Io. Gerſon & nõnulli ueritatis inimici conanſq; ad ſupius allegata/nõ ſine magna tñ Canonũ uiolatione reſpondere. Viſum eſt mihi non incongruũ illorũ reſponſiones ſubiicere· illaſq; ut uanas friuolaſq; refellere / & ad ſupra allegata primo ad auctoritatẽ Simachi dũ dicitur cauſas Pont. a nullo hoĩum iudicandas. Dicit Abb pdictus in ſuo tractatu de ſingularibus hoĩbus intelligendũ/ nõ de Concilio/quod hoĩum appellatione nequaq̃ cõphenditur. Et eode3 mõ reſpondet ad auctoritatẽ Boni.26 loco ſupra

addu&ã du; dicit / mortaliũ nullus huius culpas p̃sumat re darguere. Tu uero dic responsionem hanc nõ ualere / quia licet Concilium sit persona ficta/in eo tñ hoĩes interueniũt ut collegiũ/& quicquid fit p illud dicitur fieri p homines in uniuerso non particulatim. Probatur hoc manifeste auctoritate .A. Symachi/ubi ep̃i in synodo cõgregati dixere q̃tum ad hoĩes respicit/sit Symachus immunis & liber:cuius cām totã dei iudicio reseruamus: Ecce ibi app3 sniam ferri a Cõcilio & Syma.a iudicio hoiu3 absolui/ergo falsũ ẽ Cõciliũ hoĩu3 appellatiõe neq̃q̃ cõp̃hẽdi. Vñ uniuersitas põt delinq̃re & errare/ & põt .a. puniri de iure:q̃a hoĩes de uniuersitate sunt ii qui delinquũt; quare hoĩes ut sint op3 qui sunt in Concilio/& qui papã sunt iudicaturi / licet non particulariter sed uniuersaliter. Hoc aũt non facit quin dicatur tunc ab hoĩbus iudicari:quod manifeste Canones prohibent/& .b. regula iuris est/dicens cũ quid una uia prohibetur uni/ad id alia nõ debet admitti. Præterea hæc rñsio tollitur per uerba .c. Gelasii dicẽtis. Totius eccl. appellationes ad hmõi sanctæ sedis examen uoluerunt deferri/ab ip̃a uero nusq̃ prorsus appellare sanxerunt:ac per hoc illam de tota ecclesia iudicare ipsam ad nullius cõmeare iudicium. &c. Si ipsa de tota est ecclesia iudicatura & nullius iudiciũ subitura:ergo nec uniuersalis ecclesiæ subibit iudiciũ/quia hoc uerbũ nullius aptum est omnia cõprehendere/ tam homines q̃ collegia uel uniuersitates quascũq3: Vniuersalis igitur eccl. sia excluderetur a iudicando pont. fieriq3 non potest ut ipsa illum iudicet/a quo est iudicanda: quia inferior superiorem iudicare nõ potest. Premissa etiã responsio Abb. & alioꝶ tollitur per p̃allegatã auctoritatẽ Symachi du3 inquit/Alioꝶ hoĩum causas deus uoluit per hoĩes terminari sed sedis huius presidem suo sine questione reseruauit arbitrio/Voluit beati petri apostoli successores cęlo tm̃ debere innocentiam/& subtilissimi discussoris indagini inuiolatam habere conscientiã. Si ergo papa dei arbitrio iudican-

.A. 17.d.§ hic ẽt.

.a. de exces. p̃l. di lecta no. Bar. in .l. aliud .§. refert .ff. đ reg. iu. & i .l. aut fcã. §. nõnũq̃ .ff. đ pen. c. Romana. § uniuersitatẽ &.c. si snia đ sẽtẽ. exco i. 6. no. Bal. & ang in .l. Metũ .§. animaduertendũ .ff. qđ met. cã. ab i.c. dilect'2. de Simo. .b. đ reg. iu. cum qd una uia. li. 6. .c. 9. q. 3. ipsi sunt canones.

dus relinquitur ab hominū iudicio eripitur siue illud in uni uerso uel particulatim prestet. Vnius.n.inclusio alterius est .d.exclusio: Igit & a iudicio cōcilii quod ex hoibus cōstat (ut modo dixi) papa eripietur. Itē ad pmissam Bonif. auctoritatē dicunt/ ꝙ loqtur quādo Papa esset deses & negligens in omittendo: quia suam propter ignauiam ecclesia pessundaretur/secus si propter sua scelera & facinora ecclesia scandalum pateretur: quo casu dicta audoritas locum nō habet: quia grauius est delictū in cōmittendo q̄ in negligendo cōmissum. Verū ultra dicta ibi dic qđ hec rñsio per uerba ipsius Bonifatii aperte cōfunditur dū dicit. Huius culpas presumat redarguere mortaliū nullus. Hoc uerbum culpa oēm modū peccādi cōprehēdit siue in faciendo siue in omittendo cōsistat. Ait.n.f. Ioan. papa culpā facientis habet: qui pōt corrigere/negligit emendare/ Negligens ergo dicit facere & negligētia .g. punitur sicut delictum. Et .h. Aug. qui desinit obuiare cum pōt cōsentit/&.i. Eleuterius negligere/cū possis pturbare peruersos/nihil aliud est q̄ fouere: nec caret scrupulo societatis occulte qui manifesto facinori desinit obuiare. Pastor ēt fm .k. Gregorium Qui delinquentes nō arguit/tacendo occidit. Et .l. Ambr. de officiis: Qui non repellit iniuriam a socio cū potest/tā est in culpa/q̄ ille qui facit: Negligentia igitur punitur sicut delictū patratum. Nec refert quomodocūq; papa siue negligendo siue facinora perpetrando ecclesiā scandalizet cum par sit delictum. Et .M. Io.a. ait. Qui crimina quæ poterit emendare non corrigit/ipse cōmittit. Nihil pterea de .m. iure refert quid ex equipollentibus fiat: Hoc satis esse d.bz ad demonstrandū ꝙ propter hmōi scandalum papa minime potest deponi .N. ciuiles: pterea leges dicunt ꝙ non faciens ad quod quis tenetur contra illud dicitur facere.
Præterea hæc responsio Abba. non tenet dicente Anthero papa .n. facta subditoꝝ a nobis/nostra uero a dño iudicātur/ergo etiam in iis quæ in faciendo cōsistunt papa a solo

.d. de pſump.nō ne.ff.de iudi.l. cū pretor.
.f. 86.d. culpam.
.g. 16.q.6.consuetudo in fine.
.h. 23.q.3.c.fi.
.i. 2.q.7.Negligere
.k. 43.d.ephesiis.
.l. 23.q.3. Non inferenda.
M.23.q 8.c.pterea
.m. ff.si cer pe.l. certū & de lib. & postu.l.2 &.3. & d cond.&demonst. .l.noīatim.
.N. ff.de reg.iu.l. qui nō facit&q̄ in frau.red.l. in fraudem.no.Bal. in l. de qbus in.23.col. de legi.
.n. 9.q.3.Facta

dño iudicatur. Item si in leuiorioribus relinquitur dño iu dicandus tanquã exactius de illius uita perscrutaturo/quia ut ait .o. Symachus non habet reus apud illum de allegationis nitore subsidium/quanto magis in grauioribus dei iudicio relinqui debet ab eodem grauius puniendus. Nec obstat q nonnulli dicunt papam posse pro notorio crimine cõdemnari/quia dico propter hanc notorii qualitatem minime tribui iurisditionem illam alias non .p. habenti/ Neq hoc iure cautum reperiri: ut patet in clerico notorie delinquente/contra quem iudex laicus nullam propterea iurisditionem .q. sortietur. Et licet papa male agat solus deũ iudicem habet. Nec obstat auctoritas .r. Clementis/quod propter obstinationẽ uideatur potius membrũ diaboli q̃ xp̃i & potius infidelis q̃ fidelis: quia idem est in quolibet criminaliter peccante/qui p pctũm efficitur mẽbrũ diaboli & illius subditus .s. potestati/ & totiens deũ quis negat fm .T. Hier. quotiens peruersa agit & quilibet peccator dr̃ esse extra .t. ecclesiã. Item sequeretur ex hoc q papa p quolibet peccato mortali posset deponi/quod falsum est/quia requiritur heresis uel infidelitas stricte .u. sumpta ad depositionem. alias sequeret̃ q pro crimine simoniæ posset dãnari/cum & illa large .x. heresis appelletur: quod a sacris doctoribus non .X. tenetur: Excõicatus ẽt hereticus appellatur tam a .y. Nico. papa/q̃ ab Iustin. Imp. Dr̃ ergo membrum diaboli & infidelis large cũ habeat fidẽ informẽ/non stricte sicut heretic⁹ uerus q caret fide. Ad auctoritatẽ Ana. in .27. arg. adductã dicẽtis. Eiectionẽ pont. deũ suo iudicio reseruasse: dicunt nõ loqui/qñ causa eiectionis subest ut heresis/scandali/ uel delicti notorii. Verum hæc rñsio nihil ualet quia papa nõ peccãte/uel illius delicto non apparente/frustra de illius eiectione tractaretur. Occulta enim pctã latent: & nisi a deo iudicari .z. non possunt/cui nota sunt omnia. Causa ergo ut sit oportet/alias canon ille foret indubitabilis quod iuri .a. repugnat. Immo. etiam auctoritati

.o. 9.q.3. Aliorũ.
.p. C. de iurisd.o. iu.l. magist. ne. & ibi no. Bal. & Sal. & Bal. in .l. crimis .C. qui accusa.
.q. ut plene no. p Inn. D. Ant. D. ab. & alios cano. i .c. uerũ de foro cõp. & in .c. at si clerici. i prin de iud. & in .c.1. de mut. pet. & ubiq p Io. an. & d Ant. & Abb.
.r. 38. d. c. fi.
.s. 24 q.1. miramur
.T. xi. q 3. estimãt .1. q.1. ut euidẽter.
.t. 24 q.3. de illis & .c. sequenti.
.u. glo. 79. d. si qs pecuniam.
.x. 1. q.1. c. fertur. & c. eos de simo. .c. qm̃.
.X. de elec. c. licet gl. 79. d. siqs pecu.
.y. 4. q.1. c.2.1 aut. de priuil. dot. post prin. col. 8.
.z. de simon. tua i fi. 32. q.5. c. fi.
.a. ff. ad carbon. .l. quod labeo.

in .19.argu.adduct;:Ibi nec a clero nec a populo iudicabitur.&c Rñdent q non loquitur de clero aut populo facientre Concilium. Ná si totus clerus uel populus esset in uno loco congregatus nó diceretur pp hoc Cócilíũ nisi esset Concilii faciendi causa congregatũ/sicut de alicuius ciuitatis populo dicitur qui si totus ad facinus aliqd patrandum cócurreret/nó diceret ciuitas maleficiũ cómisisse/nisi prius fuissent ciues legitime cógregati/& in uniuersitate delibe-rassent illud cóicato consilio perpetrare: ut est doctoꝝ .b. snia uera & probata. Et si tex. de Concilio uoluisset intelligere clare utiq hoc .c. dixisset. Verũ hæc rñsio nihil ualet/ quia cũ ibi tractetur an papa possit ab aliquo iudicari/ intelligi debet de iudicio/alias legitime & rite faciendo/qa uerba legis frustratoria esse non debét/atq ita interptanda ut oïa .d. rite fiant & ualide. Vnde cũ ponitur quæstio de clero & populo possint ne Pót. iudicare/intelligi debet de clero & populo ad hunc actũ dũmodo iudicandi Pont cógregato an id posset facere/& deciditur ibi q non ex defectu potestatis ipsoꝝ. Ad decretalem uero .c. Alex.iii. super pótificia electione editam/dicenté aliquid pcipuũ in Pont. electione constitutũ/quia deest superior ad qué recurratur: dicunt illam loqui/qñ Conciliũ nó est tunc actu cógregatũ/ quia uere eo tépore deest superior/secus ubi foret congregatum: quia tunc adesset superior ad qué posset recurri per q faciliter. Porro rñsio hæc per uerba eiusdem decretalis confunditur. Ait enim ponendo causam differentiæ inter Ro. & alioꝝ Pont. electionem quare aliud in uno q in alio statuatur/quia in electione papę non poterit ad superiorem haberi recursus. &c. Verbum hoc poterit cũ futuri sit ipis cóphendit non solum quãdo cócilium foret electiõis tpe cógregatum: sed etiá postea quandocũq adunaretur/quia si cócilium foret superius/ falsa foret illa ró per pontificem assignata: q ad superiorẽ non potuit haberi recursus/ poterit náq ad superiorem recurri saltẽ quãdo cócilium cógre

.b. Bar.in.l. Aut facta .§. Nonunq cos fi.ff d pen.d. Ab.p' as in.c di lect' de Simo.no. d pen.in.6. felicis p Can. oës.
.c. L.si seruũ .§. nó dixit.ff.d acqr her .L.una .§. fin aũt ad deficiétes. .C.de Cad.tol.
.d. L.4.§. códẽ natũ.ff.d re.iudi. .L nó putauit.§. nó quis .ff.cótra. tabul.
.c. d elec.c.l3.

gabitur. Verū cū Conciliū sit inferius/ papa āt supior/ ideo ad supiorē recurri nō poterit/non solū tunc sed ēt postmo dū qñcunq̧ cōtigerit Conciliū celebrari. Præterea si uoluis ser pont. asr intelligere p uerba pñtis ꝑis locutus fuisset di cēdo/Tunc cū electio celebrat̄ ad superiorē recursus hri nō pt. Et ita ꝓcedere posset Abb. rñsio ad decretalē pallegatā/ illā tñ puerse intelligentis. Sed ambitio hoies sane doctissi mū ꝯ ueritatē & ꝯ prius a se scripta loqui ipulit/ qđ uitium (ut ait Salustius) mortales cōplures falsos fieri coegit. Ob unū qppe uelduos canōes pperā iterpratos aduersarii cano nū pene ifinitatē conat̄ euertere manifeste hāc ueritatē ꝓbā tiū. Adducūt hi ēt nū ad suę intētiōis fundamentū pcipuū .f. Gela. papę auctem sic dicentis. Quāuis uniuersæ p orbē eccl. catholicę institutę unus thalamus xp̄i sint tñ sctā Ro. eccl. catholica/nullis synodicis cōstitutis cæteri est plata: sed euāgelica uoce. &c. Intelligit̄ plata cæteris eccl. pticula riter cōsideratis ab eadē Ro. eccl. distinctis. Et ita intelligit̄ dictū .g. Greg. supra adductū dicentis de Petro/ ꝙ dñs cun ctæ eccl. illū pfecit/ut debeat exponi .i. cūctis eccl. pticulari bus/nō aūt eccl. uſi :ut ꝓbat illud uerbū /cęteris Pelagii ꝓxi me allegatū/ut uerba in sensu cōgruo recipiant̄ & magis .h. ualido/& iura iuribus .i. cōcordent̄. Ita ēt intelligūt con stitutionē Cōcilii .k. Hilerdeñ asserentis petrū totius eccl. pastorē a dño cōstitutū/ut totius eccl. .i. oium eccl. exponi debeat. Eodē mō Greg. uerba exponūt dū dixit Petrus ptā tem regni accepat/ut quo ad eccl. particulares nō aūt quo ad uniuersales eccl. intelligant̄/cuius caput & rex est xp̄s. ꝙ āt nō accepit ptātē uniuersalis eccl. ps cū ex supradicta Gel. auctoritate/tū ēt ex .l. Greg. uerbis Alexādrino patriarchæ directis uetātis uniuersalē se noiari. Similiter Ambr. uerba interptant̄ appellātis Petrū petrā/ qđ nō ideo ibi dr̄ Petrus petra/ad denotandū ꝙ eccl. fuerit sup eū fundata iuxta illd .M. apli/petra āt erat xp̄s/sed fuit dictus petra ad denotan dū ꝙ in articulis fidei fundamenta p suā pdicationē posuc

.f. 21.d. Quāuis.

.g. L.d. Cōside randum.

.h. c. Abbate de Verb. sig. li. 6.

.i. de elect. cū ex pediat li. 6 C. de Inoff. dot. l. 1.

.k. L.d. Hi. q. §. 1.

.l. 99. d. Ecce.

.M. đ cōsec. d. 2. Re. uea 1. ad cori th. x. c.

rit ut ibidē dr/sed hęc rñsio nō ualet;qa si posuit fūdamen
ta fidei ergo est caput fideliū ab eo i fide fundatoꝝ. At uls
eccl. ex fidelibus cōstat ergo ulis ecclesię petrus est caput si
caput dñs ēt ut sit opꝫ cū caput mēbris cęteris dñet. Est.n.
petrus primū caput post xp̄m/illiusq̄ uicē gerens:ut dixi i
rñsionibus ad argu. partis ꝯrię. Itē dū dr sup hanc petram
fundabo eccl. meā exponūt.i.sup hunc articulum fidei quē
nunc cōfessus fuisti dicēdo. Tu es Petrus.&c. Fundabo ecc.
meā/quā expositionē Io.m. glo.ponit. Quæ tñ tex.illum
uiolare ur̄ dū dixit. Sup hanc petrā & nō sup articulo a te
cōfesso. Pręterea absurdū ur̄ eccl. sup unū articulū tm̄ fun
datam cū.xii. articuli .n. existant quos catholica eccl. tenet
q oēs ita inuicē sunt cōnexi/ut si unus corruat totius sacrę
scripturę ſm .N. Aug. auctoritas euanescat/Dicta uero per
Amb. ad regimen particulariū referunt / nō āt ad regimen
ulis eccl. q̄ ē corpus mysticū/qd pastorali officio petri nūq̄
indiguit/nec indigebit cū sit (ut aiunt) ipeccabile / nō hñs
maculā neq̄ .o. rugā/sed xp̄m caput suū & sponsuꝫ fuit fun
damentū fidei in nationibus. Eodē mō rñdēt ad uerba .p.
Amb. dñtis/q̄ Roma principatū & caput obtinuit nationū
ut illud caput & principatus referat̄ ad p̄ticulares eccl. p or
bem diffusas/ nō ad uniuersalē eccl. q̄ est corpus mysticū /
sup qd eccl. Ro. nūq̄ p̄tātem accepit/ simili mō ad oia iura
respōdent: quę Petruꝫ aliqñ totius eccl. pastorē appellant/
aliqñ caput & principē oiuꝫ fideliū/ Alibi rectorē ulis eccl.
& gregis dñici directoreꝫ uocant. Ro. quoq̄ eccl. uniuer-
sorum xp̄i fideliū matrē sępe nūcupant/ & alia id genus in
supioribus deducta epitheta illi tribuūt. Vt p̄missa oia attri
buta:quo ad particulares eccl. p orbē diffusas sint itelligē-
da nō quo ad uniuersalē eccl. cui nunq̄ Petrus legit̄ fuisse
p̄positus. Verū ut supra dixi arg.15. hęc opi. cōfundit̄ p Bo-
nif.8.in ꝓhem.6.li. Dū ait Ro. eccl. uniuersalis eccl p̄latam
& totius orbis p̄cipuū obtinere mgiatū. ergo & uniuersalis
eccl. cū sit illa i orbe/ obtinebit principatū sumēdo argu.

.m. 19.d.c.ita do minus.

.n. d suma.tri.c.1.

.N. 9.d.si ad scripturas.

.o. 24.q.1.loqr & .c.oibus & c. A recta apl̄s ad eph.5.c

.p. 2.q.7. Beati petrus.

de maiori ad minus/qd est ualidum:quia si dñatur conti-
nenti.s.orbi certe & contento (ecclesię inq̃ uniuersali) op3
ut dñetur.Item (ut supra dixi in arg.43.) Petrus dr̃ firma-
mentum eccclesię uniuersalis;ergo est super illã.Itẽ nomen
suũ Petrę cõicauit eidẽ ut .q. Nico. papa inquit & supra di
xi/ut ęterni templi ædificatio/mirabili munere gratię dei i .q. 19 d. Ita dñs
petri soliditate consisteret.Ex quibus p3 eccl'am super petrũ de elec fundamẽ-
fuisse fundatã .r. Cypria.etiam asserit super unũ petrũ fuisse ta in pr nc.li.6.
ecclesiam ędificatam.Pręterea dum negatur ecclesiã fuisse r. 24.q 1.loq ur.
fundatam super petrũ est contra .s. Hier. auctoritatẽ dicen- s. 24.q.1.quoniã
tis super hanc petram fundatam ecclesiam/scio de petro lo
quens & .t. Gregorius ait christus super apostolicampetrã .t. 12.d.c.2.
uniuersalem fundasse ecclesiam ut p̃dixi qd de xp̃o non p̃t
intelligi qui non fuit ap'us sed apostolo℞ dñs & magister
ut in.22.arg.latius hoc probatur.Pręterea dñs Card. de po.
papæ li.2.hæc dicta acriter ipugnat.Ex qbus plura resultant
inconueuientia & absurda. ¶ Vnũ in primis/quia dũ faten
tur petrum esse caput nõ assignando ei unum corpus cuius
sit caput sed plura/singulos u3 fideles singulasq; ecclesias
ut singula ipsius corpora/uidentur monstrosam re3 facere.
Alterum quia dicendo petru3 fuisse caput oium particula-
rium ecclesia℞/nõ aũt uniuersalis ecclesię contradictione3
implicare uidenf / cũ illa ex particularibus ecclesiis constet
ut .x. Gelasii auctoritas supra adducta probat dicentis / q .x. dcõ.c.quam-
uniuersæ orbis ecclesiæ unus thalamus xp̃i sunt & .y. Cy- uis .21.d.
prianus unam ait esse ecclesiam per totum mundu3 in mul- .y. dcõ.c.loqf &
ta mẽbra diuisa3. ¶ Tertiũ q cũ ecclesia sit unũ corpus/ut c.oĩbus.7.q.1.No
ait.z.Ap's:corpus ãt debeat habere unũ caput homogeneũ uatianus.
.i. eiusdem naturę: ut.s.uisibile sit & conuersef cũ corpore .z. de sac.unc.c.
cuius est caput/negãdo petrũ post xp̃i absentiã ab eccl.cap̃ uno.d.c.loqtur.
uniuersalis ecclesiæ non fuisse: fateri necesse est illam esse
acephalam.i.sine capite uisibili & conuersante cum ea: qd
est .A. absursurdum & damnatũ per Ioannem .xxii. extra- A. 21.d.c.submittif
uagantem incipiente3.Licet iuxta doctrinã apostoli/in qua

Mart. pataui ni opinionẽ dãnauit dicentis/xp̃m nullũ caput dimisisse ecclesiæ. In Cõcilio quoq; Constañ dãnata est per Martinũ. 5. opinio Io. Hus dicentis/nõ esse oportere in spũa libus unũ caput regẽs eccl. cũ q̃ semp cõuersat. ¶ Quartũ incõueniens est quia unitas eccl. accipienda est stante euan gelica ordinatiõe/nõ solũ habito ordie ad xp̃m/sed ẽt hñdo ordinẽ ad unũ xp̃i uicariũ: ut supra latius dixi. Et sic ad sũmũ pont. cui totũ eccl. corpus uniat. Vñ glo. Mat. 16. c. Ideo inquit ptãtem speciasr ligãdi soluendiq; Petro xp̃s cõ cessit/ut ad unitatẽ nos .a. iuitaret. Ideo eũ principẽ aplorũ instituit ut eccl. unũ haberet principalẽ uicariũ/ad quẽ di uersa eccl. mẽbra recurrerẽt si inter se dissentirẽt/ q: si diuer sa capita essent in eccl. unitatis uincula rũperent. ¶ Quintũ absurdũ resultare uĩ/qa opinio p̃dicta xp̃i auctoritati mani feste p̃riat dñtis: Tu uocaberis. b. cephas/qđ grece caput so nat. Vñ Beda in glo. ita ait. Intuitus ãt Petrũ xp̃s uidit cor dis simplicitatẽ animi sublimitatẽ/cui⁹ merito auctoritate esset pfecrẽdus eccl. &c. Cõfirmat hoc p illud qđ dixit xp̃s Petro ut cãtat eccl. sup plebẽ meã principẽ te cõstitui: nõ di xit plebes / q: .B. dñi est terra & plenitudo eius. Vñ illius plebs est uĩs eccl./cuius pastor uĩs a dño est cõstitutus di cente. Pasce oues meas. Si pastor ergo & caput/ ut supra la tius deduxi. Nec obstat q: xp̃s nõ dixit. pasce eccl. meã/qa cũ eccl. uĩs nil aliud sit q̃ grex .c. dñicus/ q ex ouiũ multi tudine cõstat: sicut Petrus est pastor gregis dñici ita & uĩs ecclesiæ. In oroe insup quã eccl. p totũ orbẽ pnuntiat dr / Deus oium fideliũ pastor & rector/famulũ tuũ Iuliũ quem postorẽ eccl. p̃esse uoluisti. &c. Suffragant & huic sniæ .d. Greg. uerba in Omelia dñicæ resurrectiõis supra adducta dũ Petrũ pastorẽ appellat. Vñ synodus Cõstañ. cõdẽnauit Io. Hus/negantẽ Petrũ fuisse caput scẽ eccl. catho. qđ latie cõe seu uĩe significat. Neq; ualet rñsio quorũdã uerbũ illud uĩe distributiue nõ collectiue accipiẽtiũ dũ dr Põt. cap uĩs eccl. ut p singulis ipsi⁹ ec. mẽbris distribuat: nõ ãt collectiue

.a. dcõ. c. loquitur in princ.

.b. Io. 2. c. 22. d. c. 2

.B. psal. 23. 13. q. 2. c. ubicunq;.

.c. c. 1. đ hom. li. 6

.d. L. d. considerandum.

ꝑ uniuerſali eccl.teneaſ:quia lȝ ſignū uniuerſale cū cadit ſupra nomen cõe nõ collectiuū poſſit diſtributiue accipi: ut hęc poſitio. Sortes eſt fortior oĩbus hoĩbus ꝑt diſtributiue eſſe uera/collectiue uero falſa:qñ tñ uniuerſale ſignū cadit ſupra nomen collectiuū:ut ppl's/grex/cõciliū/collegiū/ſynodus/& hmõi/ꝓ naturā nõis eſt/ut diſtributiue nõ collectiue capiaſ. Abſurdū præterea uiꝫ papā dici caput ſingulorꝫ mēbrorꝫ corpis eccl.nõ aũt ipſius eccl.ex mēbrorꝫ multitudine cõſtitutę/ſicut qđ eṗs ſit caꝑ fideliū diocefis nõ ipſius diocefis Rex incolaꝝ regni caput & nõ regni. Pręterea dū aduerſarii negāt Papā caput uniuerſalis eccl.collectiue ſumptę ut quę aīa careat nec ſacramētis indigeat lȝ eius mēbra egeāt/tria ex ꝑmiſſa opinione/ſm Card.ꝑdictū reſultare uidentur nõ parū erronea. Vnū ꝙ ecclaȝ hmõi/cuius caꝑ aſſerunt xp̄m nõ papā aīa carere affirmāt: Alterū ꝙ ſacramētis nõ egeat/lȝ eius mēbra indigeant:Tertiū ꝙ hęc ſit aliud ꝗ eius mēbra ſacramētis indiga. ¶ Cõtra primū eſt qa corpus xp̄i miſticū:qđ eſt ipſa eccl.uniuerſalis/qđ nõ põt eſſe niſi unū qũo ſenſum ſpiritalē/& motū põt accipere a Xp̄o capite ſua dona in illud diffundente? aut q fieri põt/ut xp̄i munerū ſit capax ſi aīa careat:ꝗ ſola diuini influxus ē particeps? qũo ſi ſacramentorꝫ eſt incapax ut aiūt aduerſarii ꝑt illa aliis miniſtrare/aut alios ligare uel ſoluere? Iſta quidē hoĩbus cõcedi optuit/qui illa cęteris ꝑberent, Quę quideȝ ptās ſi apl'is data fuit ut aiunt/& ꝑ eos ipoſteros eſt diffuſa; hoĩbus certe datā appȝ/nõ corpori fantaſtico uel chimerę. Itē ·c· Gelaſ.papa ait/qđ uľis eccl.ꝓbauit aſſenſus:ergo pȝ illā ex hoĩbus eſſe/ex quo põt cõſentire:Itē põt delinquere ·c· 25 q·1.c.1. & puniri ut ſupra dixi/qđ nõ eſſet ſi ex hoĩbus nõ cõſtaret: quia illi ſunt qui delinquūt & puniunſ. Pręterea qũo credi tur ſancta/nõ hñs aiaȝ? qũo ſponſa xp̄i/ſi nõ hȝ aiaȝ? qũo uľis eccl.põt xp̄i mr̄imonio copulari/ſi inanimata exiſtit/nõ hñs ēt fidē & charitatē quibus ſponſo iungaſ? Impoſſi

.f. 24.q.1 aduocauit &.c.scisma i fi.
.g. Actu.20.c.
.h. ff.de off. eius cui mad.est Iur.l. & si pretor.
.i. de testi.c.insup & .d.in tatu.§.uniuersitatis.ff.de Rerum di.
.k. i.c. Romana §.in uniuersitate de sent.ex li.6.no cano.in.c.p illo[rum] de preben.
.l. .d.§.uniuersi.

inquiunt si sit exanimis.Absurdu est dicere corpus xpi esse eccl.l. & xpm pro eccl.f. mortuu aia carete pariter & sensu: qua et acqsiuit sanguine suo/ut i act.aplo[rum].g. legit Quo eccl.hec uniuersalis in terris nuc militas coiugenda est in celesti gloria/cu illa triuphante? Aut quo militas dici pot uel triuphans q sit inaiata:& p pns incapax glorie?Est naq ipa fideliu multitudo ut sepe e dictu/ulis eccl.Ipe uero fideliu aie:eccl.ipsius aie nuncupant Eccl.et in suis oronibus ait.Deus qui eccl.tua nouo semp foetu multiplicas.&c.Recipit ergo argumetu:Istud aut no est nisi boiu3 couerso[rum]: est igit ide eccl. qd fideles ipsi/Orat pterea ecclia ad deu3 quotidie ut est illa.Ecclesie tue qs dne pces placatus admitte/& multe similes oroes ab ecclesia fiut quotidie & in actibus aplo[rum] dr.5.c. Oratio at fiebat ab eccl. ad deu p eo qd no expediret si eet corpus fatasticu ut aduersarii allucinat. Preterea repntas aliqd simil tudinis uel .h. pportione hre d3 cu repntato/sed,cociliu costat ex hoibus/& dr repsetare uniuersale eccl.Necesse est igit uniuersale eccl.constare ex hoibus qd no foret si eet illud corpus fantasticu & illa chimera:qua plerique somniat. Vt qd pterea p eccl. orat/si e corp9/ut dicut impeccabile nec hns macula/ q possit dimitti?Insup sicut dr xps ecclesia suo sanguie redemisse.i.singulas aias ecclesie fidelium.ita Papa dr hre ptatem nedum supra singulas aias ecclesie quae ut singulares no sunt uniuersitas s3 et que collectiue capiedo uniuersitate faciunt unuque eccl.scre corpus costituunt.Nec dr ppea uniuersali carere ptate/quia in singulos sacrameta sunt impetienda: Na et in prophanis multa sunt ad uniuersitate spectantia/quo[rum] singulos quosque tagit.i. emolumentu3:& illa dnr uniuersitati concessa.Simile est i cesura/si enim aliqd sub censuris uniuersitati mandat qd p singulo[rum] ministeriu3 est adiplendu censurae hmoi uniuersitatis pticulares inobedietes ligabut ut sacro[rum] Cano. .k. interptes uolunt. Et pbat manifeste ex Bonif.8.constitutioe .l. phibentes uniuersitate excoica

ri ne contingat innoxios ꝓ noxiis qñq; puniri: ergo pꝫ ex hmôi censuris singulos uniuersitatis ligari. Supuacua nẽpe foret talis cõstitutio ꝓhibitoria nisi singulos hmôi cẽsurç cõphenderẽt ꝓbatur hoc etiã ex alia eisdẽ .m. Bonif. cõstitutiõe quç uoluit ut interdicto populo singulares sint interdicti illius populi: ergo pꝫ ꝙ nõ esset infructuosa hæc ptãs papæ sup ecclesiã uniuersalẽ cõcessa ut aduesarii somniãt. Opatur ẽt hæc ptãs sup illam etiã in uniuerso nouã legeꝫ cõdẽdo quæ fidẽ respiciat & animaꝝ salutes quã uniuersalis eccl'a tenebit suscipe/& ꝓfiteri: ut pꝫ ex pluribus sũmoꝝ pont .n. constitutionibus. Et ubi effectus nõ erat ꝓportionabilis ad uniuersos singulos eccl. ipsius uſis .o. cõphẽdet.

.m. d sente. exc. c. si sententia li. 6.

.n. c. 1. & 2. d fide cath. & eo. ti. i. 6. & clem. d here. c. cum xp̃s 12. d. c. 1. & 2.

.o. c. si sententia .§. 1. supra allega.

.p. Ad eph 5. c.

¶ Scd's error ex uerbis .p. ap'li cõfutat dũ ait. Xp̃s dilexit eccl. & tradidit semetip̃m ꝓ ea ut illã sctificaret / mundans eã lauacro aq̃ in uerbo uitæ. Glo. ibi dicit .i. quo dat uita/ q̃ accedẽte ad elementũ fit sacramẽtũ/sequit ut exhiberet ipse sibi: Glo. i. in futuro glosam eccl. non hñtem maculã neq; rugã aut aliquid hmôi: Q d uerbũ Aug in li. tetractationum de moribus eccl. exponens inquit. Sic accipiendũ est qd ait apostolus. Xp̃s dilexit eccl. suã: hoc est. n lauacrũ aq̃ in uerbo quo mundat eccl. sed cũ tota dicat q̃ diu hic ẽ/ dimitte nobis debita nr̃a: Nõ utiq; hic est sine macula uel ruga/uel aliquid hmôi. Itẽ si eccl. est corpus ipeccabile (ut dicunt) nõ hñs maculã: ut qd ꝓ illa xp̃s est passus & mortuus. Xp̃s nẽpe (ut ait Petrus in suis ep'lis) semel ꝓ pct̃is mortuus est/iustus ꝓ iniusto. Aut ergo frustra fuisse xp̃i passionem dicamus aut pro peccatoribus mortuum fateamur.

¶ Cõtra tertiũ errorẽ facit illud Glosç dictũ sup Psal. 127. Vox tua sicut uitis habũdãs: ubi Glo Vxor xp̃i ẽ inq: eccl. exponẽsq; uersiculũ sequentẽ fillii tui &c. dicit/ idẽ sũt filii xp̃i q uxor & eccl. ipsa. n. cõiunx xp̃i/ip̃a filia. Idẽ no. Lu. c. .x. dũ ait. Fidelis seru⁹ & prudẽs/quẽ dñs cõstituit sup familiã suã .i. eccl'iaꝫ/ut det illi tritici mensurã. Ecce ꝙ idẽ dicit ecclam esse & illos/qbus ministrandũ erat & tuticũ. Itẽ Ber

nardus in sermõe de nuptiis: ubi aqua ĩ uinũ est mutata: ut in .2.c.euangel. Io habet. Spõsa inqt xp̃i nos ipsi sumus & oẽs simul una spõsa/& aię singulorũ quasi singulę spõsę: est itaq; corpus eccl. xp̃i fideles ipsa mẽbra &c. Ex qbus p3 ecclesiã ipsã uniuersalẽ non esse rẽ inanimatã/ minimeq; xp̃i sacramẽtorũ indigã/ quã ueluti chimerã quãdã aduersarii cõfingũt. Sed eccl̃iaʒ eandẽ nihil aliud esse/ q̃ ipsos xp̃i fideles/exploratissimũ est. ¶ Ex sup̃ deductis stat cõclusio/papã esse supra uniuersalẽ ecclesiã/& a deo tantũ iudicandũ here sis causa tm̃ excepta; Et hãc opiniõeʒ summi Theologi cõ p̃bant/Albertus magnus beatus Thom.in.4.sniarũ.d.19.24 & .38.q.1.ar.penult.&.2.se.q.88.ar.ul Et ĩ li.c̃ errores grecorũ.c.32. Alex.de ales in.3.sniarũ.Petrus de tarãtasio & Bonauẽt.in.4. Ricardus de alta uilla.Petrus de palu.Aug.de ancho.in tractatu de p̃tãte papę.Henricus herueus.Alex.de alpidio.Car.sc̃ti Six. in suis tractatibus quos de p̃tãte eccl. cõposuere. Aluarus de planca/ecclesię p̃te prima.Anto.Archiep.flo.i.4.parte suæ sũmæ ti.3. Hãc eandẽ opiniõem eximii canonistarũ tenuerũt. u3.q.Inn.4 .r. Hugoli .s. Io. An.Hostieñ. Ant.de but.& Io de Imo. & .t. Abb.sicu. q̃ fuit sibi cõtrarius ĩ suis lecturis.Ep̃s Brixieñ. Ant.de Rosellis in suo tractatu de Po.papæ & impat. Cõdisaluus Auditor rotę Ep̃s oueteñ.in suo tractatu de po papę.u.Car.Alexandrinus .x. Io.theutonicus in suis glo..Et .y. Bern. glo sator.Et Andr.siculus .z.Barbãtia nuncupatus. Et hæc uẽ esse cõis .a. glo.& sanctorũ uirorũ snia:& licet p̃riam pauci tenuerint/non recte quidem de fide sentientes & a ueritate ipsa penitus deuiantes: A cõi tñ opinione .b. ciuiles leges suadent nõ esse aliquatenus recedendũ. Quã equidẽ ut ueram indubitãter affirmo: Saluo semp in oĩbus ap̃licæ & sacrosanctæ Ro.eccl.illiq; p̃sidentis Ro.Pont.iudicio/ cuius determinationi oĩa supra & infra scripta subiiciõ.

¶ Et ex supradictis infrascriptæ Conclu.eliciuntur.

¶ Conclusio.
.q. i.c.inqsitioni in fi. de sent. exc.
.r. xi.d.c.fi.
.s. In.c.p̃posuit d concess.p̃bẽ. & i .c.inquisitioni de sent.exoc & in.c. significasti d elec.
.t. in.c. significasti de elec.
.u. 15.d.in princ.
.x. 2.q.5.Mandastis .79.d. Si quis pecunia.15.d.sicut
.y.d Capel.Monachi ex parte.
.z. in cle.ne Romani de elec.
.a. Glo.in cle.ad nr̃aʒ de heret.§. tertio& i.c.ubi periculuʒ in princ.de elec.li.6.
.b. L. Atletas in princ. & ibi no. Aar.ff.de Infam. & no. bal.in.l.i.i fi.ff. de Senato.

CONCLVSIO PRIMA PRINCIPALIS.

Papa est supra uniuersalem ecclesiam & fortius supra Concilium.

.2. Potestas papę immediate est a Deo.

.3. Papa est uerum & unicum caput in terris totius Rei publicæ Christianæ.

.4. Regimen ecclesiæ est Monarchicum / non Aristocraticum aut politicum.

.5. Solus Petrus fuit a xp̄o immediate ep̄us cōstitutus

.6. Ptās clauis ordinis nullo mō pōt dici data eccl. uniuersali sic ut singulis eius mēbris dicat̃ cōpetere.

.7. Talis potestas solis sacerdotibus conpetit.

.8. Potestas hm̄oi non est data uniuersali eccesiæ seu omnibus eius mēbris cōiunctim.

Cōrel. Ex quo infert̃ ꝙ alicui sacerdoti demādare nō pōtẽ

.9. Ptās predicta / nec quo ad subiectū uel formā / neq̧ quoad radicem uel fundamentū esse potest in ecclesia uniuersali ut in quodam comuni subiecto.

.10. Talis potestas in uniuersitate clericoꝝ ut in quodā cōmuni subiecto esse non potest.

.11. Sacra scriptura de claue ordinis loquens de uniuersali ecclesia intelligi non potest capiendo ecclesiam ꝓ oibus suis mēbris coniunctim uel diuisis.

.12. Potestas clauis iurisditionis uniuersali ecclesiæ nullo modo est data / ita ꝙ singulis eius membris dicatur competere nt singulis.

.13. Potestas hm̄oi non est data uniuersali ecclesiæ ut uniuersitati siue oibus mēbris eius coniunctim.

.14. Si ecclesia uniuersalis est incapax clauiū / est incapax ordinis & iurisditionis per claues significatoꝝ.

Cōrel. Ex quo infertur impossibile esse illam habere iurisditionem supra papam.

.15. Potestas clauis iurisdictionalis est data tantū Petro

& successoribus p eos postmodū i alios deriuāda
.16. Potestatis plenitudo utriusq; clauis respectu i ecclesiā uniuersali esse ullo modo non potest.
.17. Potestatis hmōi plenitudo in solo papa residet.
.18. Cardinales & alii prelati oēs nil pape tribuunt uel minuunt quo ad potestatem prædictam.
.19. Negans plenitudinem hanc totam residere in papa est hereticus.
.20. Potestas hmōi clauium est data inter gratias gratis a Christo corpori ecclesiæ.
.21. Gratiæ hæ nō infunduntur nec cōicantur singulis membris corporis ecclesiæ.
.22. Tales gratiæ singularibus membris corporis particulatim, non aūt membrorꝶ cōitati infundunt.
.23. A sententia papæ non potest ad Conciliū appellari.
.24. A sententia Concilii appellari debet ad papam.
.25. A sententia papæ & Concilii cui papa præest ad papam appellari non potest.
.26. A sententia papę non potest ad xp̄m appellari.
.27. Statuta solius Concilii cum clausula decreti irritantis papam non ligant.
.28. Talia statuta in p̄iudicium Ro. pont. sunt nulla.
.29. Concilium non potest statuta sine auctoritate papę cōdere, p̄sertim in nō cōcernentibus fidē directe.
Cōrel. Ex quo iferf decretū Cōstañ cōcilii papā nō ligare
Cōrel. Infertur & aliud papam ex tali decreto non posse in mora constitui.
.30. Papa potest Conciliorꝶ statutis auctōritate pontificum celebratis derogare contra illa dispēsando.
.31. Papa statuta hmōi p̄t tollere contrariū statuendo.
.32. Non tenetur papa Concilium congregare nisi ubi causa heresis proprie esset tractanda uel fidei graue periculum immineret.
.33. Dubia fidei spectat ad Ro. pontificem terminare.

.34. Snia p̄pę p̄ualet sniȩ Concilii nisi heresim saper.
.35. Papa potest dissoluere uel alio transferre Conciliū legitime congregatum nisi manifestum ecclesię scandalum imminerer.
.36. In causa heresis proprie debet papa prius rogari ut Concilium conuocet anteq̄ contra illum possit procedi f̄m cōmunem opinionem doctoꝶ.
Cōrel. Ex quo infertur gesta contra eum forma præmissa non seruata nullius fore roboris uel momenti,
.37. Papa pro crimine notorio & manifesto etiam grauissimo & eccl. scandalizante deponi non pōt.
.38. Papa q̄tumuis incorrigibilis damnari non potest.
.39. Pro sola heresi tm̄ uel apostasia papa deponi potest
.40. Si anteq̄ de heresi conuincatur papa heresim abiuret deponi non potest f̄m cōem opi. doctoꝶ.
.41. Papa diuino non humano iure ligatur.
.42. Nulla iuris diuini auctoritate expresse cautum reperitur papam posse pro heresi deponi.
.43. Q̄d papa pro heresi possit deponi ex tacita iuris diuini mēte p̄cedit a sanctis p̄ribus interp̄tata cui interpretationi est standum oīo.
.44. Papa incidens inheresim dānatā non incurrit ipso facto pena a iure cōtra hereticos p̄mulgatas.
.45. Heresis est decisa a pontifice maxime dubia fidei cōcertentia improbare.
.46. Pape ante q̄ de heresi conuincatur non est obediētia subtrahenda.
Cōrel. Ex quo infert illius ptātem interī debere illesam p̄sistere. Vñ Car. & ep̄os creare atq; alias ecclesiasticas dignitates officiaq; ut prius ualebit cōferre.
.47. Non est parendum Pape uolenti uniuersalis eccl. statum peruertere.

FINIS